İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MADUNUN SONSUZ TÜREVİ OLARAK MÜSVEDDE MEKAN: İSTANBUL'DA KAĞIT TOPLAYICILAR ÜZERİNDEN BİR TÜR ÇEVİRİ

DOKTORA TEZİ

Pınar GEÇKİLİ KARAMAN

Mimarlık Anabilim Dalı

Mimari Tasarım Programı

EKİM 2025

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MADUNUN SONSUZ TÜREVİ OLARAK MÜSVEDDE MEKAN: İSTANBUL'DA KAĞIT TOPLAYICILAR ÜZERİNDEN BİR TÜR ÇEVİRİ

DOKTORA TEZİ

Pınar GEÇKİLİ KARAMAN
(502182021)

Mimarlık Anabilim Dalı

Mimari Tasarım Programı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet Emin ŞALGAMCIOĞLU

EKİM 2025

ISTANBUL TECHNICAL UNIVERSITY ★ GRADUATE SCHOOL

MANUSCRIPT SPACE AS AN INFINITE DERIVATIVE OF THE SUBALTERN: A KIND OF TRANSLATION THROUGH PAPER COLLECTORS IN ISTANBUL

Ph.D. THESIS

Pınar GEÇKİLİ KARAMAN
(502182021)

Department of Architecture

Architectural Design Programme

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Mehmet Emin ŞALGAMCIOĞLU

OCTOBER 2025

İTÜ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nün 502182021 numaralı Doktora Öğrencisi Pınar GEÇKİLİ KARAMAN, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı "MADUNUN SONSUZ TÜREVİ OLARAK MÜSVEDDE MEKAN: İSTANBUL'DA KAĞIT TOPLAYICILAR ÜZERİNDEN BİR TÜR ÇEVİRİ" başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmustur.

Tez Danışmanı : **Doç. Dr. Mehmet Emin ŞALGAMCIOĞLU** .....
İstanbul Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Prof. Dr. Pelin DURSUN ÇEBİ** .....
İstanbul Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Erdem CEYLAN .....
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Prof. Dr. Şebnem TİMUR .....
Özyeğin Üniversitesi

Doç. Dr. Tan Kamil GÜRER .....
İstanbul Teknik Üniversitesi

Teslim Tarihi : 22 Temmuz 2025
Savunma Tarihi : 01 Ekim 2025

Canım Babam Fiko'ya,

ÖNSÖZ

Kentin ötekilerine, özgür ruhlara, tuhaflara, döngüyü kıranlara, atığa değer biçenlere, her şeye rağmen dik durabilenlere sonsuz saygıyla…

Tezin belki de en özgür ve enformel kısmı burası. Tüm akademik dilin ve bilginin arka planında yatan insani bir dışavurum hattı. Tezin temel strüktürünün dışavurumlar üzerinden şekillendiğini düşünürsek, en keyif aldığım yer de burası.

Okumakta olduğunuz doktora çalışmasının tek başına tamamlanması elbette düşünülemezdi. Kentin tamamını (görünmeyen, arada kalmış noktalarından, en göz önünde olan akademik camiasına kadar) içeren bir kolektivite ile elde edildi. Fakat ilk olarak çalışmada akademik bilgi ve deneyimlerini benimle açık yüreklilikle paylaşan tez danışmanım Doç. Dr. Mehmet Emin ŞALGAMCIOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez izleme komitesinde bulunan, yorumları ile ufkumu açan, cesaretlendirici ve motive edici önerileri ile tezi farklı noktalara taşıyan, tezin oluşma aşamasından sonuç haline kadar titizlikle tüm ürünleri bıkmadan inceleyen Dr. Öğr. Üyesi Erdem CEYLAN'a ve bilgi birikimi ile tezdeki açık noktaları bertaraf etmemi sağlayan Prof. Dr. Pelin DURSUN'a, savunma jüri üyesi olarak sürece katılan ve yapıcı yorumları ile desteklerini esirgemeyen Prof. Dr. Şebnem TİMUR ile Doç. Dr. Tan Kamil GÜRER'e çok teşekkür ediyorum.

Hayatım boyunca her zaman arkamda olan, tez sürecinde fiziken aramızdan ayrılsa da benimle birlikte kalbimde ve zihnimde yaşamaya devam edecek olan çocuk ruhlu canım babam Fikret GEÇKİLİ'ye, azmimi ve cesaretimi kendisinden aldığım canım annem Leyla Hale GEÇKİLİ'ye, beni çok kızdırsa da hep yanımda olduğunu bildiğim çok sevdiğim canım abim Onur GEÇKİLİ'ye çok teşekkür ediyorum.

En büyük destekçim, tezi yazabilme ve bitirebilme sebebim, her zorluğu benimle birlikte göğüsleyen, entelektüel ve akademik bilgisiyle gerektiğinde bana yol gösteren, ayağıma takılan taşları tek tek ayıklayan çok sevdiğim eşim Vedat KARAMAN en büyük teşekkürü hak ediyor. Tabi beraberinde doktora sürecinin orta yerine bomba gibi düşen, her şeyi farklılaştıran ama bir o kadar da anlamlı hale getiren minik oğlum Ozan KARAMAN'ı da unutmam mümkün değil. Canım oğlum seni nasıl sevdiğimi bilemezsin.

Son olarak İstanbul'un gizli kapaklı alanlarını içimde barındırdığım korku ve yeni şeyler keşfetmenin verdiği heyecanla araştırmamı yaparken sıkılmadan yanımda olan ve beni koruyan, mimarlığa ve kente başka gözlerle bakmamı sağlayan güzel kalpli kağıt toplayıcılara ne kadar teşekkür etsem azdır. Bundan böyle kentin artık ve müsvedde alanlarında nasıl özgürce yaşadığınızı, nasıl enformel mekanlar kurduğunuzu biliyorum. Bana bu özgürlüğü tattırdığınız ve bunu yaparken beni hiç kırmadığınız için ayrıca teşekkür ediyorum. Tüm renklerinizle iyi ki varsınız.

Ekim 2025

Pınar GEÇKİLİ KARAMAN
(Mimar)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ ..... **ix**
İÇİNDEKİLER ..... **xi**
ÇİZELGE LİSTESİ ..... **xiii**
ŞEKİL LİSTESİ ..... **xv**
ÖZET ..... **xvii**
SUMMARY ..... **xix**
1. GİRİŞ **1**
1.1 Araştırmanın ve Araştırmacının Pozisyonu: Kolonyalite ve Göçebelik Arasında 1
1.2 Araştırma Soruları, Amaç ve Hedefler 3
1.3 Metodolojik Yaklaşımlar 5
1.3.1 Pilot çalışma: Beyoğlu okuması 8
1.3.2 Kağıtçılar 13
1.4 Tezin Yapısı 17
1.4.1 Tezi okuma kılavuzu 20
2. KENTİN ÖTEKİSİ VEYA ÖTEKİ KENT **22**
2.1 Kentin Ötekisi: Yabancıdan Maduna 23
2.2 Öteki Kent: Dönüşümcü Mekan Pratikleri 28
2.2.1 Ara-da-ki 30
2.2.2 Göçebe coğrafya üzerine: Metropolis ve kamusal alan 35
3. KURAM VE TEKNİK ARASINDA: ÇEVİRİ OLGUSU **41**
3.1 Post-kolonyal Bakış: Bir Problematik Olarak Çeviri 41
3.2 Post-yapısalcı Bakış: Bir Artikülasyon Nesnesi Olarak Çeviri 43
3.3 Babil Kulesi Miti ve Çeviri Tipolojileri 44
4. ALAN X: KAĞITÇILARIN İZLERİ ÜZERİNDEN MÜSVEDDE BİR ÇALIŞMA **49**
4.1 Alan Seçimi Taktikleri 50
4.2 Veri Toplama Teknikleri 51
4.3 Veri Analizleri 53
4.3.1 Sözsel anlatım biçimleri üzerinden analiz: *Çeviri* 53
4.3.2 Mekan üretme taktikleri üzerinden analiz: *Re-çeviri* 71
4.3.3 Kenti deneyimleme biçimleri üzerinden analiz: *Post-çeviri* 83
5. DEĞERLENDİRME VE TARTIŞMA **105**
6. SONUÇ VE ÖNERİLER **109**
KAYNAKLAR **113**
EKLER **121**
ÖZGEÇMİŞ **175**

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge B.1: Kodlu bölümlerle birlikte özetler..... **149**

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.1: Tez konusu, amaç ve hedeflere yönelik diyagram. **5**
Şekil 1.2: Beyoğlu ve öteki arakesitinde üretilen söküm. **8**
Şekil 1.3: Beyoğlu'ndaki yapım-yıkım arası oluşan göçebe mekanlar arasındaki bağlantı üzerinden üretilen rota. **9**
Şekil 1.4: Ara 1 ve ara 2. ..... **10**
Şekil 1.5: Ara 3. ..... **11**
Şekil 1.6: Ara 4. ..... **12**
Şekil 1.7: Ara 5. ..... **12**
Şekil 1.8: Kuramsal tartışma ilk kısım. **18**
Şekil 1.9: Tezin yapısı. **20**
Şekil 1.10: Kılavuz. **22**
Şekil 2.1: Rizomatik bambu ağacı (Ersen & Geçkili, 2017). **26**
Şekil 2.2: Man Ray'in terrain vouge isimli fotoğrafı (Karadaban, 2020)**.** **33**
Şekil 2.3: Müsvedde mekana dair kavramsal kurgu. **35**
Şekil 3.1: Bruegel'in Babil Kulesi (Viyana Versiyonu) üzerine yapılan diyagramatik anlatım. **46**
Şekil 3.2: Çeviri, re-çeviri, post-çeviri ilişkisi. **47**
Şekil 4.1: Tezin metodolojik bir strüktür okuması. **50**
Şekil 4.2: Görüşme soruları kategorizasyonu. **52**
Şekil 4.3: Açık kodları içeren tablo. **54**
Şekil 4.4: X depo açık kodlama esnasında görülen kodlar. **55**
Şekil 4.5: Kodlar üzerinden üretilen metin portreleri. **56**
Şekil 4.6: Açık ve eksenel kodlamaya ilişkin tablo. **57**
Şekil 4.7: Eksenel kodlama diyagramı. **58**
Şekil 4.8: Açık, eksenel ve tematik kod ilişkilenme tablosu. **60**
Şekil 4.9: "Gündelik hayat ve rizomatik durum" kategorisine bağlı tematik kodlar. **61**
Şekil 4.10: "Kağıtçılığın kişilerdeki algısı" kategorisine bağlı tematik kodlar. **62**
Şekil 4.11: "Bireysel motivasyon" kategorisine bağlı tematik kodlar. **63**
Şekil 4.12: "Kağıt işi tanımı" kategorisine bağlı tematik kodlar. **65**
Şekil 4.13: "Kent ve kağıtçılık arakesiti" kategorisine bağlı tematik kodlar. **66**
Şekil 4.14: "Resmi kurumlar ile ilişki" kategorisine bağlı tematik kodlar. **67**
Şekil 4.15: Kategoriler, temalar ve kodlar arası ilişkilere dair diyagram. **69**
Şekil 4.16: Açık, eksenel ve tematik kodlama ilişkisine mekan kodlarının katıldığı tablo. **73**
Şekil 4.17: Mekan kodları diyagramı. **74**
Şekil 4.18: Kesit parçası 1. ..... **75**
Şekil 4.19: Kesit parçası 2. ..... **76**
Şekil 4.20: Kesit parçası 3. ..... **79**
Şekil 4.21: Kesit parçası 4. ..... **81**

Şekil 4.22: Kesit parçası 5. ..... **83**
Şekil 4.23: Ebstrof Haritesi ve detayı, 13. yüzyıl (Bal, 2012, s. 219)**.** **85**
Şekil 4.24: Carte de Tendre (McDonough, 1994, s. 61)**.** **86**
Şekil 4.25: Constant Nieuwenhuys, Yeni Babil/Amsterdam, 1963 (Wark, 2008)**.** ... **88**
Şekil 4.26: Constant Nieuwenhuys, Yeni Babil (1969), (Harmanşah, 2011)**.** **89**
Şekil 4.27: Aldo Rossi, San Cataldo Mezarlığı, Modena (Kirk, 2005)**.** **90**
Şekil 4.28: Aldo Rossi, La città analoga, 1976 (Sainz, 2013)**.** **91**
Şekil 4.29: Guy E. Debord, The Naked City (Sadler, 2017)**.** **92**
Şekil 4.30: Kağıtçı rotasındaki kent parçalarının anlamsal karşılıklarına dair kodlama. **94**
Şekil 4.31: Kağıtçıların gözünden kent deneyimine dair haritalama-harita 1. ..... **94**
Şekil 4.32: Beden parçaları, araç ve kent parçaları ilişkisi-harita 2. ..... **96**
Şekil 4.33: Müsvedde kent-harita3. ..... **97**
Şekil 4.34: Akış– harita 4. ..... **100**
Şekil 4.35: Süre – harita 5..... **101**
Şekil 4.36: Harita kodlarını içeren gömülü kuram kodlama tablosu. **102**
Şekil 5.1: Seçici kodlama diyagramı. **106**
Şekil 5.2: Açık, eksenel, tematik ve seçici kodların tümünü içeren tablo. **107**
Şekil 6.1: Seçici kodlar ile diğer tüm kodlama ve çeviri biçimleri arasındaki ilişkiyi ifşa eden atlas. **112**

MADUNUN SONSUZ TÜREVİ OLARAK MÜSVEDDE MEKAN: İSTANBUL'DA KAĞIT TOPLAYICILAR ÜZERİNDEN BİR TÜR ÇEVİRİ

ÖZET

Çalışma, madun olarak kavramsallaştırılan kitlenin post-kolonyal tartışmalar ve post-yapısalcı bakış arakesitinde nasıl ötekileştiği üzerinde temellenmektedir. Bahsedilen hal meseleyi politik bir tabana taşımış, Foucaultcu bir tavırla özne-iktidar anlaşmasının bozulmasının getirdiği rizomatik yaşam biçimleri bu altlıkla ele alınmıştır. Post-kolonyal araştırmaların ve madun tartışmalarının merkezine oturan, Spivak'ın "Madun konuşabilir mi?" sorusu tezin temel yörüngesini belirlemiştir. Bu sorunun eleştirel tutumunun arkasında, kentte daimi olarak ötekileştirilen kitlelerin kentin geri kalanı ile ilişkilenme biçimini anlamaya dair bir arzu yatmaktadır. Tezde madun ve ötekileşme halleri, farklı çeviri biçimleri ile anlaşılmaya çalışılmıştır. Burada amaç; konuşmaları duyulmayan maduna dair çeşitli eksenlerden bir dil çözümü üretmektir.

Tezde çeviri olgusu bir çeviren ve çevrilen ilişkisi üzerinden ele alınmaz. Aksine bahsedilen aktörlerin birbiri içerisinde eridiği ve çoklandığı sonu gelmeyen ve sürekli yeni çevirileri arzulatan bir olgu olarak görülmektedir. Böyle bir bakış beraberinde çeviri enstrümanlarını da çoklamayı getirmiştir. Dolayısıyla yalnızca sözsel bir okuma değil, mekânsal ve kent deneyimlerini de içine alan imajinatif çözümlemeler ile farklı çeviri okumaları yapılmıştır.

Bu esnada kente bakışın göçebelik üzerinden şekillendiğini söylemek önemlidir. Metropol olgusu, içerdiği bitmez tükenmez yapım yıkım edimleri ile göçebe bir coğrafya olarak tariflenmiş, ötekiliği çağıran ve öteki tarafından çağrılan mekan karakterleri müsveddelik üzerinden yüzergezer bir altlıkla kavramsallaştırılmıştır.

Bu kapsamda öncelikle madun olarak tartışılan kitlenin kentteki tezahürleri araştırılmış, çeşitli pilot çalışmalar sonucunda İstanbul'da bulunan kağıt toplayıcılar ele alınmıştır. Kağıt toplayıcılar kentin oldukça büyük bir kesimini oluşturmakta, aynı zamanda atık toplama, ayrıştırma ve dönüştürme üzerinden ciddi bir iş kolunu tariflemektedir. Buna rağmen iş üretimleri ve hatta yaşam biçimleri kanunen illegal kabul edilmektedir. Özne-iktidar anlaşmasının belirgin bir biçimde bozulduğu bu kitle ve kentin geri kalanı arasındaki gerginlik darp, taciz, dışlama gibi problem setlerinin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Bu sebeple çoğunlukla sesleri duyulmamakta, gündelik yaşantıları bilinmemektedir. Literatürde de kağıt toplayıcılar ile ilgili derinlemesine veri oldukça sınırlıdır. Dolayısıyla tez, İstanbul'da bulunan ve madun olarak kodlanan kağıt toplayıcıların yaşam biçimleri, mekan kurma stratejileri ve kenti algılama hallerinin anlaşılması üzerine kurulmuştur. Çalışmanın özgün tarafını üreten eksenlerden birisi burasıdır.

Araştırmada, gömülü kuram ve etnografya metodolojileri karma bir biçimde yer almaktadır. Gömülü kuram araştırmalarında veri setinin kavramsal tartışmadan önce geldiği geleneksel tip değil, beraber yürüdüğü ve birbirine sürekli olarak müdahale

ettiği yapılandırmacı tip kullanılmıştır. Bu durum metodolojinin geleneksel yapısını da bozarak mekan çözümlemeleri, kartografik üretimler gibi çeşitli çıktıları meselenin içine katmıştır. Daha önce anlatılmış olan çeviriye dair kavramsal bakış da metodolojiye iliklenerek tezin bir diğer özgün tarafını oluşturur. Böylelikle kuram, veri seti ve metodoloji hemhal olarak holistik bir çerçeve kurulmuştur.

Araştırmacı kağıt toplayıcılar ile yaptığı inceleme esnasında öncelikle İstanbul içerisinde çeşitli yönlendirmeler doğrultusunda bir alan seçmiştir. İllegal olan iş üretimlerinde yerlerinin bilinmesini istemedikleri için tezde bu alan, Alan X olarak kodlanmıştır. Alan Xte kağıt toplayıcılara ulaşmak adına buz kırıcı teknikler ile ilerlenmiştir. Araştırmacı onlar gibi giyinerek takip etmiş, kent içerisindeki rotalarını belirlemiştir. Gözlemcinin gözlenen kitlenin bir parçası gibi davranarak deneyim üretmesi etnografik metodoloji kurgusunun da bir parçasıdır. Bir yandan yapılan görüşmeler doğrultusunda tabi oldukları depo ifşa edilmiş ve bu doğrultuda mekan çözümlemeleri yapılmıştır. Görüşmeler ve mekan çözümleri ile kentte belirledikleri rotalar çakıştırılarak çeşitli haritalamalar üretilmiştir. Böylelikle farklı çeviri biçimleri elde edilmiştir.

Sonuç olarak araştırmada gelinen noktada; kağıt toplayıcıların kent içerisindeki varoluş biçimlerinin göçebe ve rizomatik oluşu, ötekilik hallerinin getirdiği problem setlerine rağmen bu yaşam biçimini benimsemelerine sebep olan özgürlük hali ve mekan üretimini müsveddeleştirmeleri durumu politikleştirmekte, madunun izlerini çoklamaktadır. Dolayısıyla madun her zerresi ile kentte var olmakta, konuşmaktadır.

MANUSCRIPT SPACE AS AN INFINITE DERIVATIVE OF THE SUBALTERN: A KIND OF TRANSLATION THROUGH PAPER COLLECTORS IN ISTANBUL

SUMMARY

The study is based on how the mass, conceptualized as the subaltern, is marginalized in the intersection of post-colonial debates and the post-structuralist gaze. The aforementioned situation has brought the issue to a political base, and the rhizomatic forms of life brought about by the breakdown of the subject-power pact in a Foucauldian manner are addressed with this base. Spivak's question "Can the subaltern speak?", which is at the center of post-colonial research and the subaltern debates, has determined the basic trajectory of the thesis. Behind the critical stance of this question lies a desire to understand how the permanently marginalized masses in the city relate to the rest of the city. In this thesis, the subaltern and marginalization are attempted to be understood through different forms of translation. The aim here is to produce a language solution from various axes for the subaltern whose speech is not heard.

In this thesis, the phenomenon of translation is not dealt with through the relationship between the translator and the translated. On the contrary, it is seen as a never-ending phenomenon in which the actors melt and multiply within each other and constantly desire new translations. Such a view has brought with it a multiplication of translation instruments. Therefore, not only verbal reading, but also imaginative analyses that include spatial and urban experiences, and different translation readings have been made.

In the meantime, it is important to say that the view of the city is shaped by nomadism. Being nomadic and the other brings with it Deleuze's concept of deterritorialization. Deterritorialization is disturbing, yet open, liberating, productive, and creative. The back and forth between freedom and discomfort describes the dialectical relationship between the mechanisms of modern societies that seek to establish power and control over individuals and the dialectical relationship that individuals develop against all supra-individual institutions. Therefore, the nomadic space produces its own critique with its shoulder-to-shoulder structure with post-Fordist policies and its hosting of the other who takes a stance against this structure. Nomadic being and the spatiality derived from it is a field of expression. In the following parts of the thesis, the aforementioned spatiality is conceptualized as "manuscript space" by digging into and discussing it.

The phenomenon of the metropolitan city, on the other hand, involves a nomadic becoming in itself. The state of transformation it involves (has to) give rise to spatial mobility. A constant state of destruction followed by construction is pregnant with intermediate states. The endless state of construction and destruction makes it difficult to distinguish between the two phenomena. Thus, transformativeness, which is the fate

of the metropolis, begins to produce intermediate states. The manuscript space between demolition and construction is the nomadic space itself.

While the metropolitan city can be described as nomadic in the spatial context, it also embodies the direct migration of human beings. Most of the city's population is made up of individuals from different places, creating a post-colonial structure. There is a mass that comes from other places, has difficulty in expressing itself, is outside the dominant understanding, and lives with a hybrid identity. The mass is the other of the city, but it also refers to a special group called the subaltern mentioned earlier.

In this context, first, the manifestations of the mass discussed as the subaltern in the city were investigated, and because of various pilot studies, paper collectors in Istanbul were taken into consideration. Paper collectors constitute a large segment of the city, and at the same time, they define a serious line of work through waste collection, sorting, and transformation. Despite this, their work production and even their way of life are considered illegal by law. The tension between this group and the rest of the city, where the subject-power pact is broken, leads to the emergence of problem sets such as assault, harassment, and exclusion. For this reason, their voices are often not heard, and their daily lives are unknown. There is also very limited data on paper collectors in the literature. Therefore, the thesis is based on understanding Istanbul's paper collectors' lifestyles, place-making, and space-construction strategies, and how they perceive and code the city in their long-term memory reflecting their cognitive process, who are coded as subalterns. This is one of the axes that produces the originality of the study.

In the research, grounded theory and ethnography methodologies are mixed. In grounded theory research, not the traditional type where the data set precedes the conceptual discussion, but the constructivist type where they walk together and constantly intervene with each other. This disrupts the conventional structure of the methodology and brings in various outputs such as spatial analysis and cartographic productions. The conceptual view of translation, already described earlier, is also embedded in the methodology and constitutes another unique aspect of the thesis. In this way, theory, data set, and methodology are integrated to form a holistic framework.

However, the thesis and structure can be taken in parts as well as in a holistic flow. In other words, they do not dictate a reading from beginning to end in line with the number of pages. This is a transition from the idea of a closed whole to an open whole that is heterogeneous and contains multiplicity.

This is exactly what the thesis tries to produce. Each form of reading creates different subaltern derivatives and makes the reader a part of the system. In this sense, each piece presented together with the theoretical trajectory it requires can be handled separately, the flow is not disturbed, and the places can change.

During the research with paper collectors, the researcher first chose an area in Istanbul in line with various directives. This area is coded as Area X in the thesis as they do not want their location to be known in their illegal work production. In Area X, ice-breaking techniques were used to reach the paper collectors. The researcher followed them dressed like them and determined their routes in the city. It is also part of the ethnographic methodology that the observer produces experience by acting as a part of the observed audience. On the one hand, in line with the interviews, the warehouse they were subjected to was disclosed and spatial analyses were made accordingly. Various maps were produced by overlapping the interviews and spatial analysis with

the routes they determined in the city. Thus, different forms of translation were obtained.

As a result, at the point reached in the research, the nomadic and rhizomatic forms of existence of paper collectors in the city, the state of freedom that causes them to adopt this way of life despite the problem brought about by their state of otherness. The fact that they draft the production of space politicizes the situation and multiplies the traces and forms of translation of the subaltern. Therefore, the subaltern exists and speaks in the city with every particle.

The slippery ground of the space within the embedded situation disclosed in the thesis has moved the usual daily life practices to a nomadic space. The rhizomatic draft space, by invoking the ever-transforming and the never-complete, has given the ability to belong anywhere and to establish space everywhere instead of an absolute belonging. The rhizomatic life fiction, on the other hand, has brought about the ability to experience this state of transformation at all scales and to work together with all the parameters of the place (including extinction) at a point that is immanent with the place where one lives, while at the same time rebelling against all mechanical attacks on such a free and immanent state of living. Such a Deleuzian fiction shows that the others of the city are the main producers of the city and build nomadic cities. At this point, the subaltern's mode of communication with the rest of the city has evolved from a verbal one to a spatial and experiential one. The paper collectors, who are by their very nature the inhabitants of the nomadic city, are recognized through the traces they permanently leave due to their nomadic nature within the city, and thus “speak” to the entire city, in fact to every particle of it.

The state of speaking is paraphrased and multiplied through different forms of translation. Beyond the spatial base, it derives from a cartographic side. The natural involvement and dominance of phenomena such as papermaking, drafting, and mapping in the process corresponds to a serious metaphorical power related to paper. The power refers precisely to how the subaltern relates to the city. By its very nature, paper is inherent to being a manuscript, to be written and drawn, to be bent and twisted, to migrate to completely different geographies, to manifest, to desire translation, to be incomplete, and to transform.

Just like in the Tower of Babel, the constant state of transformation brought about by the fact that the work is never finished evolves into an infinite remaking of the work, an infinite interval of deconstruction, and an infinite possibility of translation. The state of incompleteness invokes its own other and makes us desire new translations. Therefore, translation is not an essence, not a closed system, but rather a struggle for existence that constantly derives itself. It is this struggle that creates the subaltern and constitutes it within the paradox of otherness-freedom. To be free is a political act.

1. GİRİŞ

Metropoliten kent olgusu başlı başına göçebe bir oluş içermektedir. İçerdiği (zorunda olduğu) dönüşüm hali mekânsal mobiliteyi doğurmaktadır. Sürekli bir yıkım ve ardından gelen yapım hali ara durumlara da gebe olmaktadır. Yapım ve yıkım ögelerinin bitmek bilmez hali iki olguyu birbirinden ayırmayı da zorlaştırır. Böylelikle metropolün kaderi olan dönüşümsellik beraberinde ara durumları üretmeye başlar. Yıkım ve yapım arasındaki mekan, göçebe mekanın ta kendisidir. Bu altlıkla tezde, bahsedilen arada kalmış mekanlar incelenmiştir.

Metropoliten kent mekânsal bağlamda göçebe olarak tariflenebilirken, bir yandan da insanın doğrudan göçünü bünyesinde barındırır. Kent nüfusunun çoğunluğu farklı yerlerden gelen bireylerden oluşur. Bu anlamda post-kolonyal bir yapının varlığı mevzu bahis olmaktadır. Başka yerlerden gelen, kendini ifade etmekte zorlanan, egemen anlayışın dışında kalan, hibrit bir kimlikle yaşayan kitlenin varlığı söz konusudur. Bahsedilen kitle kentin ötekisi olmakla beraber madun isimli özel bir grubu da ifade eder. Spivak (2016) kentin daimi ötekisi olan madun meselesi ile ilgili şu soruyu sormuştur: "*Madun konuşabilir mi?*" Tezde aranan bu sorunun dil, mekan, kartografya gibi farklı eksenlerde açığa çıkartılmasıdır.

1.1 Araştırmanın ve Araştırmacının Pozisyonu: Kolonyalite ve Göçebelik Arasında

Madun olgusu ile beraber araştırmanın kolonyalite ile ilişkisi önemli olmaktadır. Öncelikle Kolonyalitenin kolonyalizmden farkını açıklamak önemlidir. Kolonyalizm, bir ulusun veya halkın egemenliğinin başka bir ulusun gücüne dayandığı siyasi ve ekonomik bir ilişki biçimini ifade eder. Kolonyalite ise, kolonyalizmin bir sonucu olarak ortaya çıkan, ancak kültürü, emeği, özneler arası ilişkileri ve bilgi üretimini sömürge yönetimlerinin sınırlarının çok ötesinde tanımlayan ve uzun süredir devam eden iktidar düzenlerinden ürer. Dolayısıyla kolonyalite, kolonyalizmi yaşatır. Kitaplarda, akademik performans kriterlerinde, kültürel kalıplarda, sağduyuda,

halkların benlik imgelerinde, benlik özlemlerinde ve modern deneyimimizin pek çok diğer yönlerinde var olmaktadır (Maldonado-Torres, 2007). Kolonyalite, herhangi bir kolonyal ilişki biçiminin basit bir sonucu ya da kalıntısı değildir, Amerika kıtasının keşfi ve fethi gibi özel bir sosyo-tarihsel ortamda ortaya çıkar (Quijano, 2007). Çünkü insanlık tarihinin en yaygın ve en iddialı bu büyük sömürgecilik girişimi bağlamında, zaten var olan bir ekonomik ilişki biçimi olan kapitalizm, önce Amerika kıtasında, sonra da başka yerlerde sömürgeci kontrolü sürdürmenin merkezinde yer alan tahakküm ve tabiiyet halleriyle bağlantılı hale gelmiştir (Maldonado-Torres, 2007).

Bu anlamda patriyarkal Avrupa merkezli epistemik ontoloji, tek anlatı tabanlı tarihsel izlek (özellikle modernite tarihi), neo-liberal sermayeler tarafından sürdürülen emek-işgücü tanımları ve sosyal reformlar böyle bir tabandan gelmektedir (Rezoug Ayar, 2024). Bu durumda Avrupa menşeili olmayan kitlelerin nesneleştirilerek ötekileştirildiği, bilgi üretim biçimlerinin tek eksene kaydırıldığı bir hal süregelir. Bu ötekileştirme ve nesneleştirme meselesi bir dil yıkımını beraberinde taşır. *"'Bilim' (bilgi ve bilgelik) dilden koparılamaz; diller sadece insanların 'kimliklerini' buldukları 'kültürel' olgular değildir; aynı zamanda bilginin yazıldığı yerlerdir. Ve diller insanların sahip olduğu bir şey değil, insanların ne olduğuna dair bir şey olduğu için, gücün ve bilginin sömürgeciliği, varlığın sömürgeciliğini [colonialidad del ser] doğurmuştur"* (Mignolo, 2003, s. 669). Buradan hareketle maduna dair bir dil ifşası, türetimi hatta artikülasyonu yapmak ve bu üretimi tekil özne tabanlı olarak araştırmacıya değil araştırılan kitleye ve okuyucuya yönlendirmek tezin önemli bir motivasyon ve ilkesini ortaya koyar.

Burada araştırmacının pozisyonunu ortaya sermek kritiktir. Spivak (2016) "Madun konuşabilir mi?" isimli metninde Foucault ve Deleuze'ün ötekileşme ile ilgili konumlarını eleştirmiştir. Fransız kökenli düşünürlerin anlatımlarında kendi kimliklerini saydamlaştırarak bir kaçış mekanizması ürettikleri ve Avrupa menşeili bakış açısını indirekt olarak enjekte ettikleri üzerine tartışmaktadır. Deleuzeyan bakışta öznenin silinerek arzu ve nesne merkezli anlatımlar üretilmesi tam da var olan kolonyalitenin göz ardı edilmesini getirmektedir. Burada tartışma Deleuze ve Foucault'nun önerdiği gibi uygun şartlar ve dayanışma hali oluşursa madun konuşabilir olgusunu öne sürmek değil, var olan epistemik şiddet döngüsünün içerisinde madun konuşabilir mi sorusunu sormaktır. Tezin konumlandığı kısım da burasıdır. Araştırmacı ise kendi kimliğini saydamlaştırmamakta, madun olarak

kodladığı kitlenin konuşma biçimlerini serimlemek adına onların arasına karışmaktadır. İleriki bölümlerde de açıklanacağı üzere metodolojik olarak da bu altlığa hizmet edecek teknikler seçilmiştir. Dolayısıyla burada üretilen Derrida'nın ifade ettiği gibi bir bricolage[1] (yapçatçılık) olarak ele alınabilir. Derrida ötekilik haline etnosentirizm üzerinden Avrupalı öznenin gramatolojik girişimleri sonucu oluşan problemler silsilesi üzerinden yaklaşmaktadır. Bu anlamda ötekilerin sesini duyurmanın ötesinde "içimizdeki ötekinin sesi olan o iç sesi sabuklatmaktan" medet umar (Derrida, 1984, s. 12). Tam da bahsedilen sabuklamanın üremesi adına araştırmacı kendi gündelik yaşantısının oldukça dışında olan madun kitlesinin arasına karışarak inceleme yapmaktadır. Bir yandan yine Derrida'nın düşüncenin öznesini indirme çabaları içerisinde "düşünce… metnin boş kısmıdır" ibaresi yer almaktadır. Metnin içerisinde var olan ve metne kazınmış olan boşluklar sabuklatır, öznelerin düşünme biçimlerini yerinden eder (Derrida, 1984). Bu sebeple tezin temel yazarı araştırmacı değildir. Araştırmanın boşluklarında üreyen ve türeyen madun, okuyucuların boşlukta çoğalttığı yeni boşluklardır.

1.2 Araştırma Soruları, Amaç ve Hedefler

Her ne kadar Spivak tarafından eleştirilse de Deleuzeyan göçebelik, yersiz-yurtsuzluk, heterojenlik, dönüşümsellik kavramları belirleyici bir eksende durmaktadır. Burada hedeflenen metropolün getirdiği olguları ve madun ile ilişkisini güçlü ve potansiyelli bir biçimde açımlayan bu kavramlar ile Deleuze'ün pozisyonunun ötesinde, madunun bir parçası olarak meseleyi ele almaktır. Tüm bu altlık tezin araştırma sorularını da ortaya çıkartmıştır:

- *Öteki ve yabancılaşma halleri içerisinde göçebe mekanın rolü nedir?*

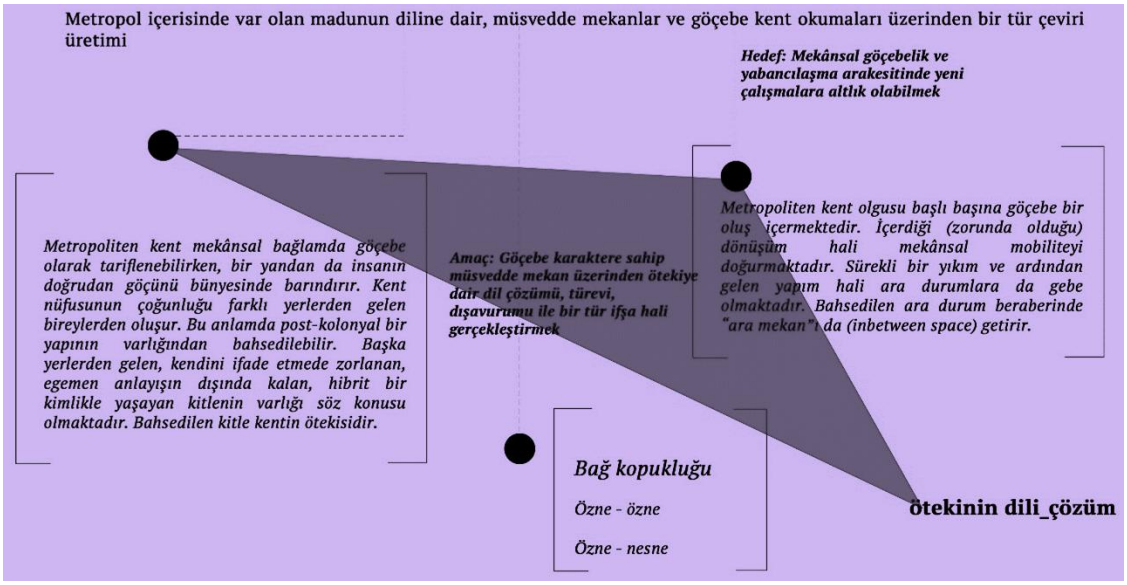
[1] Derrida'ya göre bricolage araştırmacının önüne hiçbir yeni sistem, merkez, özne, ayrıcalıklı referans, hakikat değeri yaratan yapı üretmeden, sistemi sistem olarak görerek sistemin içinde var olan kodları yorum ya da eleştirel düşünce için enstrümanlar olarak görme imkanı sağlar. Bu bağlamda her söylem içinden çıktığı dilin, sistemin, düşünce biçiminin analizini yapacak bir bricolage niteliği taşımaktadır (Spivak G. C., 2016, s. 70).

- *Göçebe mekan üzerinde var olan kimliksiz, yersiz-yurtsuz, rizomatik, kültürlerarası, türler-arası oluş; özgürleştirici, isyancı ve dışavurumcu olabilir mi?*
- *Mekan göçü üzerinden göçebe zihin okunabilir mi?*
- *Göçebe mekan kendi eleştirisini üreterek ötekinin, madunun dili olabilir mi?*

Göçebe oluş ve öteki beraberinde Deleuze'ün (2017) yersiz yurtsuzlaşma kavramını getirmektedir. Yersiz yurtsuzluk rahatsız edici olmakla beraber açık, özgürlükçü, üretken ve yaratıcıdır. Özgürlük ve rahatsızlık arasındaki gidiş gelişler, modern toplumların bireyler üzerinde iktidar ve denetim kurmaya çalışan mekanizmalarıyla, bireylerin tüm birey-üstü kuruluşlara karşı geliştirdikleri diyalektik ilişkiyi tarif eder (Berber, 2011). Dolayısıyla göçebe mekan, post-fordist politikalar ile omuz omuza yapısı ve bu yapıya karşı duruş sergileyen ötekiye ev sahipliği yapması ile kendi eleştirisini de üretmektedir. Göçebe oluş ve ondan türeyen mekansallık, bir dışavurum alanıdır. Tezin ilerleyen kısımlarında bahsedilen mekansallık hali deşilerek ve tartışılarak, "müsvedde mekan" olarak kavramsallaştırılmıştır (bkz. 2.2.1 Aradaki).

Bahsedilen göçebelik hali ve madun kurgusu, kentsel bağlamda ele alındığında, Vidler'in (1992) tartıştığı tekinsizlik olgusu belirleyici olmaktadır. Göçebe oluş ve müsvedde mekan, ötekinin kullanımı ile tekinsizleşmiştir. Fakat buradaki tekinsizlik, olumsuz anlamda değil tıpkı Freud'un (1919) ele aldığı gibi tetikleyici ve özgürleştirici bağlamda üremektedir. Böyle bir noktadan bakıldığında kentte bulunan, girilmek istenmeyen hatta korkulan alanlar, kuvvetli bir potansiyel barındırdığı bakış açısı ile irdelenmiştir. Bu durumun getirdiği bilinmezlik ve merak ögesi, araştırmacı için de ciddi bir motivasyon kaynağı olmuştur.

Bu anlamda çalışmanın temel amacı; göçebe karaktere sahip müsvedde mekan üzerinden kentin daimi ötekisi olan maduna dair dil çözümü, türevi, dışavurumu ile bir tür ifşa hali gerçekleştirmektir. Hedef ise mekânsal göçebelik ve ötekilik yeni çalışmalara altlık olabilmektir (Şekil 1.1).



Şekil 1.1: Tez konusu, amaç ve hedeflere yönelik diyagram.

1.3 Metodolojik Yaklaşımlar

Metropol içerisindeki yapım-yıkım olgusu, oluşan müsvedde mekanlar ve getirdiği dönüşümsel durumun ürettiği bitmek tükenmek bilmez çeviri hali maduna dair dert edinilen dil çözümü ve türetilebilirlik olgusunu ifşa etmek için altlık oluşturmaktadır. Bu anlamda araştırmada niteliksel yöntemler kullanılmıştır.

Gömülü kuram tezin temel metodolojisidir. Gömülü kuram, mevcut teorilerin katılımcıları yeterli derecede inceleyemediği ve uygun araştırmalar getiremediği noktalarda örtük olanın açığa çıkarılması adına yeni bir teori üretir (Çelik & Ekşi, 2015). Bu anlamda madun araştırmasında bu teorinin kullanılması anlamlıdır. Çünkü madunun tarihi, dili, mekan üretme taktikleri literatürde yeterince ele alınmamıştır. Dolayısıyla ortada örtük olarak var olan ve bu sebeple de alışılagelmiş metotların, araştırmayı yetersiz kıldığı bir durum söz konusu olmaktadır.

Bahsedilen metodoloji iki temel prensip üzerine inşa edilmiştir. Bunlardan ilki değişimdir. Metot olguların durağan tasarlanmadığını aktarır. Dolayısıyla araştırma esnasında süreç içerisindeki değişim de inşa edilir. Bu anlamda gömülü kuram, yalnızca örtük olanı araştırmaz. Aynı zamanda aktörlerin değişen koşullara karşı nasıl tepki verdiklerini ve bunların sonuçlarının ne olabileceğini de tartışır ve çeşitli varyasyonlar üretir (Çelik & Ekşi, 2015).

Gömülü kuram için literatür taraması ve veri toplama işleminin eş zamanlı olarak götürüldüğü yapılandırmacı tip kullanılmaktadır. Bahsedilen durumda kuramsal araştırma arka planda kalmamakta, süreç geri beslemeli olarak ilerlemektedir. Bu anlamda 'kuram' ve 'anlam' keşfedilmeyi bekleyen nesneler içerisinde pasif ve etkisiz bir şekilde yer almaz, aksine etkileşim odaklı kurulmasından kaynaklı sürekli bozularak yeniden kurulabilir. Dolayısıyla gömülü teori bireyler tarafından üretilen çoklu ve olası anlamların ifşası için kullanılmaktadır (Charmaz, 2006). Tam da bu noktada, tezin göçebe, dönüşümcü, dinamik bakış açısı ile örtüşmektedir.

Çalışmada madun olarak kodlanmış olan bireylerin yaşantıları ve mekanla olan ilişkileri ortaya çıkarılmış, mekan kullanımları ile ötekinin dili arasındaki bağ serimlenmiştir. Burada amaç, mekan üzerinden bir tür postkolonyal çeviri dili üretmektir. Dolayısıyla örneklem grubu rastgele seçilmemiş, ön araştırma sonrasında müsvedde olarak okunan mekanları kullanan bireylerin tespiti sonucunda oluşturulmuştur. Bu sebeple pilot çalışmalara ihtiyaç duyulmuştur.

Pilot çalışmanın Beyoğlu'nda yapılması öngörülmüştür. Beyoğlu'nda yapılan çalışmalar üzerinden çıkan sonuçlar çalışmayı kâğıt toplayıcılara götürmüş, ana çalışma kendi tabirleri ile *kağıtçılar* (kağıt toplayıcılar) ve depoları ekseninde yapılmıştır.

Tezde çalışmalar, "kağıt toplayıcılar" adı altında spesifik bir etnografik grup üzerinden yürütüldüğünden metodolojik olarak etnografyadan da faydalanılmış, karma bir yöntem seçimine gidilmiştir. İlk etnografik araştırmalar, Batı'nın Batı dışı toplumlara olan ilgisini dönemin pozitivist entelektüel paradigmasının prizması aracılığıyla yansıtmış olsa da, çeşitli disiplinlerdeki daha yakın tarihli etnografik çalışmalar, hem Batı hem de küresel toplumlardaki çeşitli alt kültürleri, genellikle dönüştürücü bir düşünce ekolünü kullanan bir paradigma aracılığıyla araştırmaya çalışmıştır (Groat & Wang, 2013). Bu sebeple postkolonyal teorinin hakim olduğu bakış yörüngesinde, etnografya yönteminin dahil edilmesi anlamlı olmuştur.

Etnografik araştırmaların genel özellikleri, bağlam açısından zengin ayrıntılar da dahil olmak üzere bir ortamın bütüncül bir şekilde araştırılması; yapılandırılmamış (yani önceden kodlanmamış) verilere dayanılması; tek bir vakaya veya az sayıda vakaya odaklanılması ve "insan eyleminin anlamlarının ve işlevlerinin" yorumlanmasını vurgulayan veri analizini içermesi ile gömülü kuramın genel ilkeleri ile uyumlu bir

biçimde çalışabilmektedir. Etnografik saha çalışmasının belki de en ayırt edici yönü, birincil veri toplama yöntemi olarak "gözleme" dayanma eğilimidir. Gözlem hem nitel hem de diğer araştırma stratejilerinde yaygın bir taktik olsa da, etnograf Giampietro Gobo (2017) etnografide gözlemi farklı kılan şeyin "gözleme verilen daha aktif rol" olduğunu savunur. Dolayısıyla araştırmacının katılımcı gözlem tekniğini kullanması söz konusudur. Araştırmacı gündelik yaşantıda gömülü olan anlamı bulmaya çalışır ve gözlem ile beraber derinlemesine görüşme tekniklerini kullanır (Groat & Wang, 2013). Bu haliyle gömülü kuramı destekler.

Strauss ve Corbin'in (1998) ifadesine göre gömülü kuramda ilk olarak sabit karşılaştırmacı metot uygulanmaktadır. Burada veriler sürekli olarak karşılaştırılarak gruplanırlar ve yapılandırmacı gömülü teorinin ilk ayağı başlangıç kodlaması (açık kodlama) devreye girer. Belirli bir ayıklamadan ve gruplamadan sonra ilk kodlar ortaya çıkarılır. Kodlar, buz kırıcı (ice breaking) taktik ile yapılan derinlemesine görüşmeler sonucunda elde edilen bilgilerin cümle cümle, invivo ve olay kodlaması ile çözümlenmesi doğrultusunda elde edilmiştir. Veri toplama esnasında araştırmacı kağıt toplayıcılar gibi giyinerek, görüşme esnasında bir yandan rotalarını deneyimlemeye çalışmış, depolardaki gündelik yaşantıyı onlardan biri gibi gözlemlemiştir. Böylelikle etnografik teknikler sürece katılmıştır.

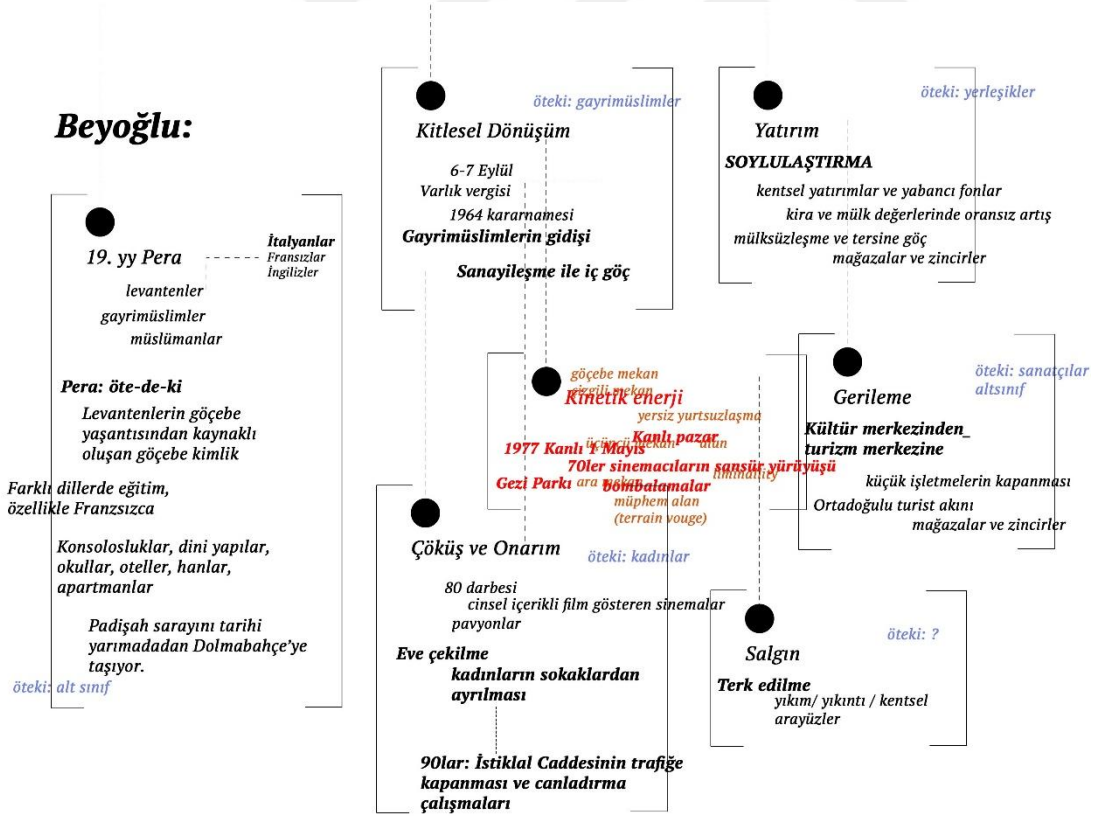
Açık kodlar anlamlı bir biçimde gruplanarak eksenel kodlara ulaşılmıştır. Eksenel kodların ise anlamsal ve kavramsal çıkarımları yapılarak tematik kodlar oluşturulmuştur. Tematik kodlar tezin mekânsal çözümlemeleri dahil ettiği alan olmuştur. Kağıt toplayıcıların iş ürettikleri, yaşadıkları, vakit geçirdikleri ve "depo" olarak kodladıkları mekanlar sökülerek tematik kodlara eklenmiştir. Beraberinde kenti algılama biçimlerini ifşa etmek ve kağıtçıların gözünden bir kent okuması yapabilmek adına invivo kodlar yardımı ile harita üretimleri yapılmıştır. Harita üretimleri yine tematik kodlar ile beraber çalışır.

Tüm metodolojik süreç tezin ilerleyen bölümlerinde (bkz. 4. Metodoloji: Alan X) detaylı bir biçimde açıklanacak olan farklı çeviri halleri (*çeviri, re-çeviri, post-çeviri*) ile kategorize edilmiştir. Böylelikle kuramsal tarafın bozularak metodolojik tekniklere müdahale ettiği anlaşılabilmektedir. Ayrıca gömülü kuram metodolojisi yapısı gereği kuramsal tarafı biçimlendirir. Dolayısıyla kuram ve metot tezde girift bir biçimde ele alınmıştır.

Son olarak süreçten üreyen seçici kodlar ifşa edilerek tartışma ve sonuç bölümleri oluşturulmuştur.

1.3.1 Pilot çalışma: Beyoğlu okuması

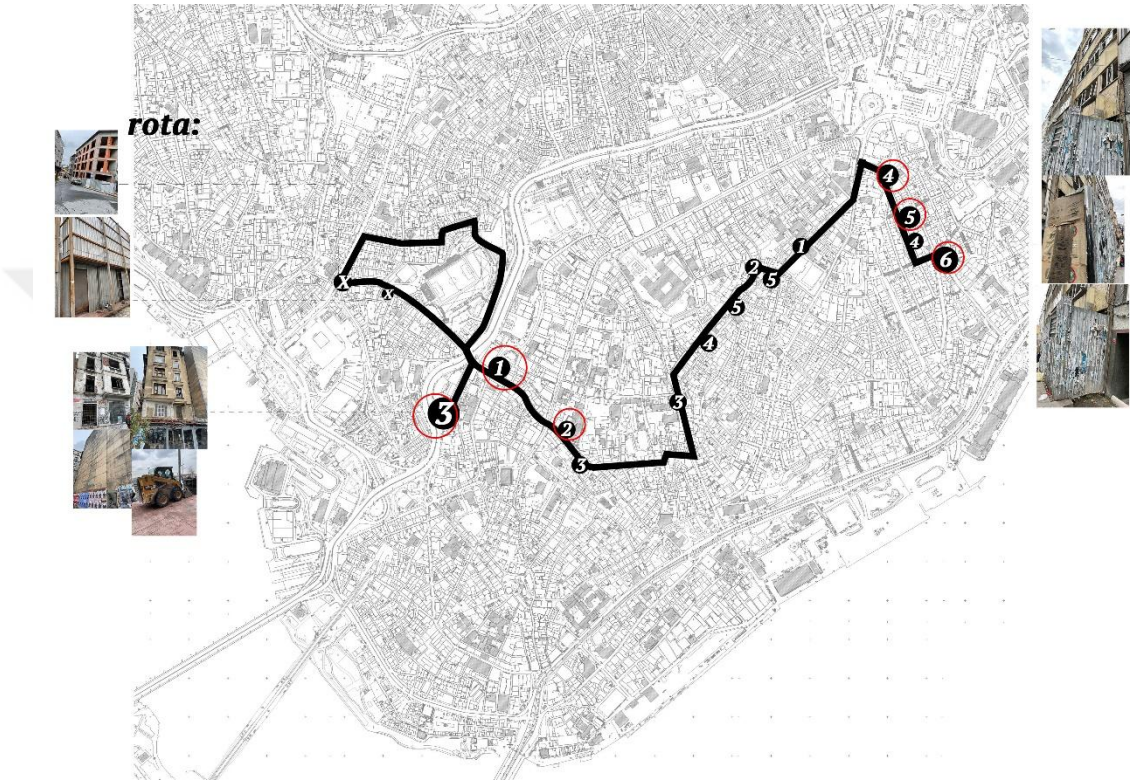
Müsvedde mekanların deşifre edilmesi için seçilen kent, palimpsest yapısı sebebiyle İstanbul olmuştur. Kent üzerinde temel bir okuma yapıldıktan sonra Pilot çalışma olarak Beyoğlu semtine odaklanılmıştır. Beyoğlu'nun seçilme nedeni yine farklı katmanların bir arada bulunma halidir. Aynı zamanda tarihine bakıldığında Beyoğlu'nun kentin göçebesi olarak davrandığı gözlemlenebilmektedir. Tarih boyunca semtte yaşayanların egemen anlayışın dışında da, göçebe, hibrit kimlikli ve öteki olarak kodlanabilecek bireyler olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple 19. Yüzyılda özellikle levantenler "Beyoğlu" adını kullanmak yerine Yunancada '*öte, ötesi'* anlamına gelen '*Pera*' kelimesini tercih etmişlerdir (Cezar, 1991). Bu bağlamda araştırmanın temel kuramsal altlığını desteklemesi sebebiyle, Beyoğlu bir pilot çalışma alanı olarak seçilmiştir (Şekil 1.2).



Şekil 1.2: Beyoğlu ve öteki arakesitinde üretilen söküm.

Beyoğlu'nda yer alan ara mekanlar ve göçebelik olgusu, Beyoğlu Belediyesi tarafından alınan verilen doğrultusunda elde edilen yapım ve/veya yıkım alanlarının

tespiti sonucu üretilen temel bir rota üzerinde aranmıştır (Şekil 1.3). Burada bahsedilen arayış, yapım-yıkım faaliyetleri içerisinde yer bulacaktır. Dolayısıyla halihazırda devam edeceği düşünülen fakat çeşitli sebeplerle yapım eylemine ara verilmiş olan şantiyeler, yıkıntı alanlar, atıl kalmış ve içi boşalmış kütleler, belirlenenden daha uzun süre devam eden şantiye duvarları, göçebe mekanları yani alan araştırmasının odak noktasını oluşturmaktadır.



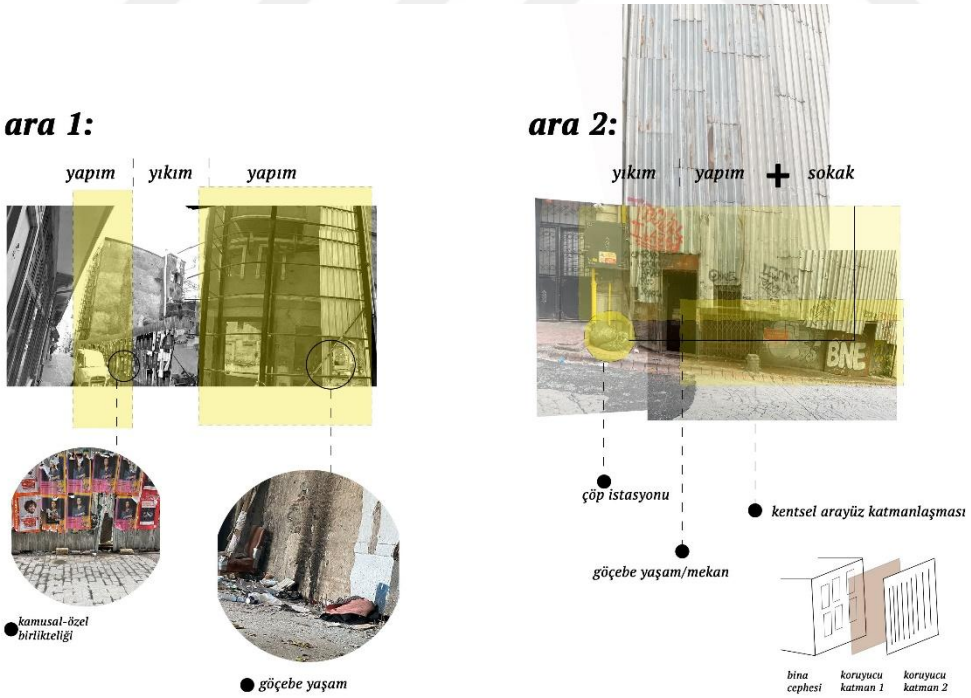
Şekil 1.3: Beyoğlu'ndaki yapım-yıkım arası oluşan göçebe mekanlar arasındaki bağlantı üzerinden üretilen rota.

Rota üzerinde tespit edilen yapım-yıkım arasında kalmış olan ara mekanlar, 6 kategoride toplanmıştır. Bahsedilen 6 kategoriden ele alınarak çözümlemesi yapılanlar, yine rota üzerinde, ifade ettiği sayı ile kodlanarak kırmızı birer halka ile işaretlenmiştir. Kasımpaşa bölgesinde benzer alanlar herhangi bir yeni kullanıma gebe olmadığından ve dolayısıyla ara mekan olarak ifade edilemeyeceğinden 'x' olarak kodlanmıştır (Şekil 1.3).

Bunlarda ilki 'ara 1' olarak kodlanan, iki yapım edimine maruz kalmış bina arasında kalan yıkım alanıdır. Burada gözlenen durum yapım ediminin olduğu binalardaki iskelelerin bir sınır görevi görerek, arada kalmış olan ve bir koruyucu katman ile sokakla bağı kesilmiş olan yıkıntı alanı da tariflemesidir. Bu esnada sokaktan girişlerin

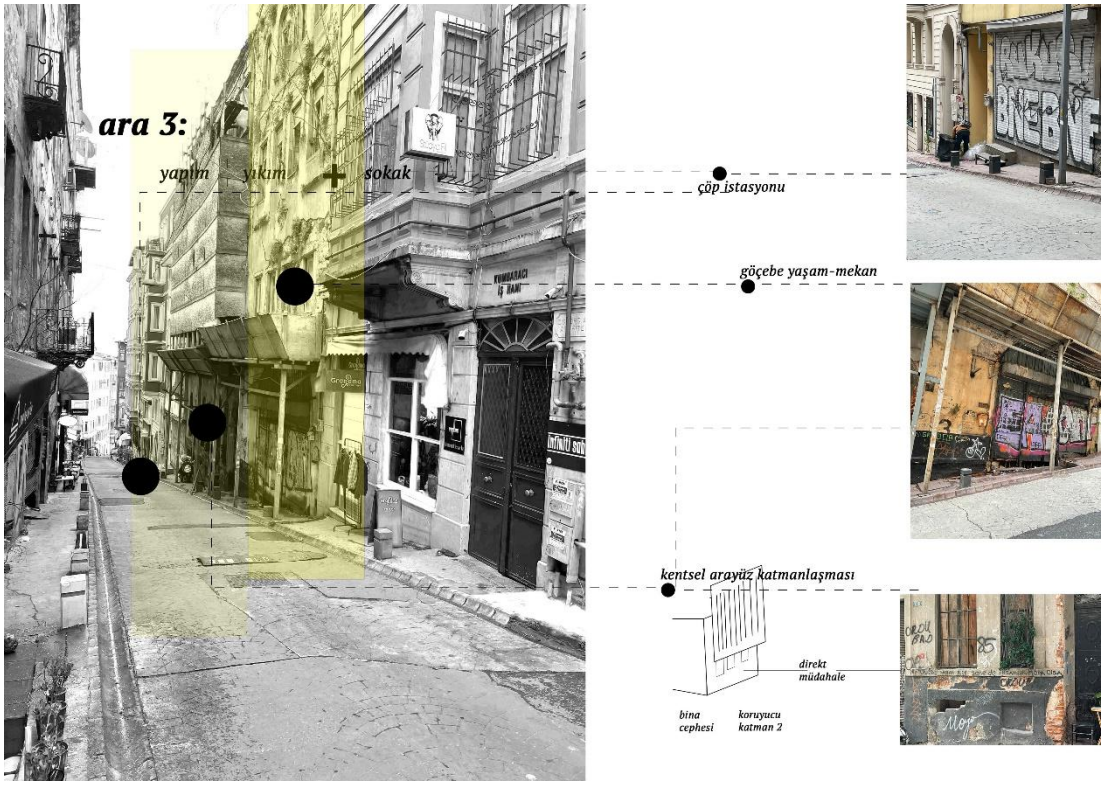
kısıtlı olmadığı yıkıntı alana, Şekil 1.4te de görülebileceği üzere koruyucu katman üzerine açtıkları bir kapı oyuğu ile giriş sağlanmaktadır. Bu durum bir yandan daha önce bahsedilen kamusal özel arasındaki sınırların erimesi bir yandan da halen bir sınır ögesine ihtiyaç duyulması halini göstermektedir. Bununla beraber koruyucu duvarlar şantiye duvarının ötesinde, üzerinde barındırdığı yazılamalar ve çizimler ile bir dışavurum duvarı olmuştur. Aynı zamanda içerideki izler ele alındığında, bir göçebe yaşantı olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 1.4).

Ara 2de ise hem yıkım hem yapım ediminin aynı anda var olduğu görülmektedir. Yani yapım için bir hamle yapılmış, iskeleler ve koruyucu duvarlar üretilmiş, yapının içine dair boşaltmalar yapılmış fakat yapım edimine devam edilmemiştir. Bu durum hem yapımın hem de yıkımın izlerinin korunmasına yol açmıştır. Tam da yapım yıkım arasında olanı ifade eden bu örnekte içeride yine göçebe bir yaşam olduğu çevre esnaftan alınan bilgilerle tespit edilmiş, önünde bir çöp istasyonu olduğu görülmüştür. Bahsedilen istasyon, kağıt toplayıcıların arabalarını bıraktığı veya çevrede yaşayanların çöplerini bırakmaları sebebiyle yine kağıt toplayıcıların materyal araması yaptığı bir alan üretmiştir (Şekil 1.4).



Şekil 1.4: Ara 1 ve ara 2.

Ara 3te tıpkı ara 2deki gibi yapım ve yıkım edimlerinin her ikisinin de okunabildiği bir alanla karşılaşılmıştır. Yine önünde bir çöp istasyonu üremiştir (Şekil 1.5). Çevre esnaftan edinilen bilgiye göre; alanda yaşayanların sürekli burada ikamet etmediği, farklı zamanlarda farklı bölgelerde kalıyor oldukları anlaşılmıştır. Ayrıca burada bulunanların çoğunluğunun kağıt toplayıcılar olduğu söylenmiştir. Araştırmacının gözlemleri ve çöp istasyonunun varlığı da bu bilgiyi desteklemektedir. Yine koruyucu duvarların burada geçici olarak yaşayan kitlelerin sesi olarak çalıştığı ve yeni kentsel arayüzler kurulumuna gebe olduğu görülmektedir.



Şekil 1.5: Ara 3.

Ara 4te diğerlerinden farklı olarak bir yapım edimi okunamamıştır. Yalnızca yıkıma dair izler bulunan bir mekan gözlenmiştir. Bu sebeple bir yapı üzerinde koruyucu arayüz kurgusu da bulunmamaktadır. Fakat bunun getirisi olarak binanın kendi cephesi üzerine yazılamalar ve duvar boyaları yapıldığı görülmüştür. Direkt müdahalenin, altlık olarak kullanılan materyalin beton olması sebebiyle farklı boyutlara vardığı söylenebilmektedir. Aynı şekilde burada da edinilen bilgilere göre kısa süreli, geçici bir yaşantı sürüldüğü ve kalanların çoğunluğunun da kağıt toplayıcısı olduğu anlaşılmıştır (Şekil 1.6).



Şekil 1.6: Ara 4.

Ara 5te ise farklı olarak yalnızca yapım halinin gözlenebildiği bir açık şantiye ele alınmıştır (Şekil 1.7). Alana varıldığında orada gece kalmış olduğu belli ve toparlanmakta olan bir geçici kullanıcı ile karşılaşılmış ve kendisinden edinilen bilgilere göre yapım-yıkım arasında kalmış olan yıkıntı alanlarda geçici bir kullanımın olduğu ve dolayısıyla tam da göçebe kurguyu desteklediği bir kez daha teyit edilmiştir.



Şekil 1.7: Ara 5.

Pilot çalışma sonucunda Beyoğlu rotasıdan elde edilen en önemli veri, maduna dair izlerin yapım yıkım arasında kalmış olan çatlaklarda üremiş olmasıdır. Her bir çatlakta hem yapım hem de yıkımın mekânsal getirileri üzerinde bahsedilen izler okunabilmiştir. Özellikle koruyucu katman olarak tespit edilen ve yapı önünde konumlanmış olan ikincil duvarlar, dışavurumsal bir tarafta durmaktadır. Kente ve kentte yaşayan maduna dair yeni bir arayüz oluşturmakta ve kenti onların gözünden deneyimlemeye olanak vermektedir. Bununla beraber yine her çatlakta bir çöp istasyonu tespit edilmiştir. Görüşmeler sonucu edinilen bilgiler ve gözlemler üzerinden kağıt toplayıcıların bu aralıkları ürettiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla pilot çalışma sonucunda madun olarak odaklanılan kitle kağıt toplayıcılar olmuştur.

1.3.2 Kağıtçılar

"Kağıtçılar (kendilerini isimlendirdikleri üzere) kentin çöplerini kurcalayarak, reddedilmiş, dışkılanmış olandan dönüştürülebilir malzemeleri ayıklayıp satarlar. Bu, zaman zaman oldukça organize ve teritoryal tavırda gerçekleşen ve özünde amacı para kazanmak olan bir iştir" (Altay, 2014). Kayıt dışı bir iş üretimi olarak kağıt toplayıcılık, kent içerisinde belirli bir rota izler (yaklaşık 40km) ve nihai olarak bi depo ile sonuçlanır. Depoda ayrıştırılan kağıt, plastik, cam, metal gibi malzemeler ilgili geri dönüşüm tesislerine ulaştırılarak ücret tahsisi gerçekleşir.

Kentliyle yüzleşme genel olarak deponun yakın çevresinde izi sürülen rotalar üzerindeki çöp istasyonlarında vuku bulur. Bu yüzleşme hali kimi zaman geri çekilme, kimi zaman görmezden gelme, kimi zaman ise karşı kaldırıma geçme gibi aksiyonlar üretir (Url-1, 2022). Kentin gölgesi ve mutlak ötekisi olarak çalışan kağıtçılar, düzene aykırı olmakla birlikte, geri dönüşüm sistemine yaptıkları katkı doğrultusunda farklı bir düzenin çalışmasında temel etmen olmaktadırlar.

Kent ve kamusallık tartışması adına bir parantez açan kağıtçılar, kentin farklı bir okumasında da olanak sağlamaktadır. Kentin işleyiş biçimini altyapısal olarak göstermekle beraber, kamusal-özel ikiliğini eritme, değerli olan ve olmayan kavramlarını tersyüz etmektedir. Kentin artığı olarak görülen 'şey'lerin, kent sisteminin nasıl parçası olabildiğini ve farklı kitlelerce nasıl 'değerli' kılınabildiğinin göstergesidir. Dolayısıyla kente dair izlerin hiçbir zaman silinmediği, palimpsest bir yapıda dönüşerek, bozularak ve yıkılarak yeniden denkleme katıldığı, kent işleyişinin de buradan kurulduğu anlaşılabilmektedir.

Kağıtçılara dair bir diğer unsur da kent için bu kadar önemli bir yere sahip olan bir iş kolunun illegal olarak tanınmasıdır. Erkle kurduğu muhalif ve yıkıcı ilişki kendini otomatik olarak öteki olgusuna itmesine sebep olmaktadır. Bu anlamda müşterek ve örgütlü bir kurgunun parçasıdır. İktidar-özne anlaşmasını yıkan bir taraftan, kenti ve mekan üretimini eleştirel bir zemine taşımaktadır.

1.3.2.1 Kentsel sürdürülebilirlik ve kağıt toplayıcılar

Son yarım yüzyılda Dünya ciddi bir atık krizi ile karşı karşıyadır. Hızlı kentsel büyümeler nüfus artışları özellikle gelişmekte olan ülkelerde bulunan metropoller, düzensiz gelişimler ve kontrolsüz kentsel atıkları ortaya çıkarmaktadır (Gwebu, 2003), (Ferronato & Torretta, 2019). Atıkların toplanması, ayrıştırılması, işlenmesi ve nihai bertarafı veya geri dönüşümünü içeren sürecin yönetilemez hale gelmesi, global ölçekte önemli bir plastik atık krizine de sebep olmuştur (Buch, Marseille, Williams, Aggarwal, & Sharma, 2021). Bununla birlikte atık krizi özellikle yüksek organik içeriğe sahip olan atık bileşiminin uygun şekilde yönetilememesi sonucu olarak güçlü bir sera gazı olan metan emisyonlarının artmasına neden olmakta ve iklim krizini tetiklemektedir (Hettiarachchi, Meegoda, & Ryu, 2018), (Tun & Juchelková, 2019). Gelişmekte olan ülkeler ekonomik olarak büyüdükçe, atık üretim oranları artmakta ve atık yönetimi uygulamaları gelişmediği takdirde daha yüksek emisyonlara yol açmaktadır (Seager & Rucevska, 2020), (Tun & Juchelková, 2019). Sorunlu atık yönetimi uygulamaları çevresel kirlenmeye katkıda bulunarak hava, toprak ve su kalitesini etkilemektedir. Bu durum, ekosistemleri bozarak ve kirlilik seviyelerini artırarak iklim krizini daha da problematikleştirmektedir (Ferronato & Torretta, 2019). Bugünden 2050 yılına kadar, atık sektöründen kaynaklanan sera gazı emisyonları küresel karbon emisyonlarının %1'inden %15'ine çıkacak ve iklim değişikliğine önemli ölçüde katkıda bulunacaktır (Macarthur, 2017).

Plastik atıklar doğal ekosistemlerin, özellikle de okyanusların ve nehir yollarının tahrip olmasına katkıda bulunmaktadır (Schmidt, Krauth, & Wagner, 2017). Her yıl okyanuslara sekiz milyon ton plastik atık bırakılmaktadır; bu da her dakika bir çöp kamyonu dolusu plastiğin okyanusa dökülmesine eşdeğerdir (Buch, Marseille, Williams, Aggarwal, & Sharma, 2021). 2050 yılına gelindiğinde, okyanusa plastik boşaltma oranı dakikada dört çöp kamyonuna yükselecek ve ağırlık olarak plastik hacmi balık hacmini aşacaktır (Macarthur, 2017). Yeryüzünü kirleten plastikler ayrıca

parçalanarak mikroplastik parçacıklara dönüşmekte ve bu parçacıklar atmosferik kirletici haline gelmektedir. Allen ve diğerlerinin yapmış olduğu çalışmada gökyüzünden düşen metrekare başına 365 mikroplastik parçacık kaydedilmiştir (Allen, ve diğerleri, 2019).

Modern kamusal katı atık yönetiminin bir problematik olarak ele alınması ve yasal zemine oturması 19. Yüzyıl İngiltere'sine dayanmaktadır (Velis & Karl, 2015). Günümüze kadar gelen süreç içerisinde değişen sistemler ve modeller, gelişmekte olan ülkelerde kontrolsüzce büyüyen katı atık olgusuna cevap verememiş, literatürde atık toplayıcılar adı ile anılan bir iş kolunun oluşmasında sebep oluştur (Dias, 2016). Sistemin artığı olarak ortaya çıkmış olan bu kitle, var olan sistemi delen ve ona karşı çıkan bir gündelik yaşam biçimine ve iş üretim şekline sahiptir. Bununla birlikte atık toplayıcılar, dünyanın karşı karşıya olduğu iklim krizine de farklı bir kanaldan parantez açmaktadır.

Kağıt toplayıcılar, atıkların negatif etkilerini azaltmakta ve kentsel sistemlerin dayanıklılığına katkıda bulunmaktadır. Atık akışlarından malzemelerin geri kazanılması yoluyla sera gazı (GHG) emisyonlarını azaltarak ve yeniden kullanımı sağlayarak enerji tasarrufu ve doğal kaynakların korunması yoluyla kağıtçılar, kentsel sürdürülebilirlik politikalarına ciddi katkılar yapma potansiyeline sahiptir (Gutberlet, 2019). Kağıt toplayıcılar, atık yönetiminde kritik roller oynamalarına rağmen marjinal sosyal statüleri, yetkililer tarafından tanınmamaları ve resmi ekonomiden kopuk olmaları nedeniyle döngüsel ekonomiye katkıda bulunma potansiyelleri tam olarak gerçekleşmemiştir. Ayrıca, önemli mesleki tehlikeler ve sosyal dışlanma ile karşı karşıyadırlar ve geçim kaynakları özel sektör öncülüğündeki atık yönetimi yaklaşımları tarafından yerlerinden edilme riski altındadır (Buch, Marseille, Williams, Aggarwal, & Sharma, 2021).

Kayıt dışı kağıt toplayıcıların şehir katı atık sistemlerine, çevreye, ekonomiye ve kamusal alanın kalitesine yaptıkları katkılar giderek daha fazla kanıtla ortaya konmaktadır. Kağıtçılar, geri dönüşüm yoluyla atıkların düzenli depolama alanlarından uzaklaştırılmasında ve böylece sera gazı emisyonlarının azaltılmasında hayati bir rol oynamaktadır (Reis-Filho, Gutberlet, & Giarrizzo, 2025), (Hidalgo-Crespo, ve diğerleri, 2023). İşlenmemiş malzemeleri geri dönüştürülmüş malzemelerle ikame ederek yeni malzemelerin üretimiyle ilişkili emisyonların önlenmesine yardımcı olmaktadır. Örneğin, alüminyum ve PET geri kazanımı, geri dönüşüm

sürecindeki yüksek enerji tasarrufları nedeniyle önlenen emisyonlara önemli ölçüde katkıda bulunur (Reis-Filho, Gutberlet, & Giarrizzo, 2025), (Hidalgo-Crespo, ve diğerleri, 2023).

Aynı zamanda kağıt toplayıcılar, belediye atıklarının toplanması, ayrıştırılması ve ekonomik olarak uygulanabilir malzemelerin geri dönüştürülmesinde yer alarak şehrin ekonomik büyümesine önemli bir katkı sağlamaktadır (Simatele, Dlamini, & Kubanza, 2017). Kayıt dışı atık toplayıcılar, kentler için değer yaratmaktadır ve yerel yönetimler "kayıt dışı sektör faaliyetlerinden para ödemeden fayda sağlamaktadır" (Scheinberg & Savain, 2015). Özellikle kayıt dışı kağıt toplayıcılar, bertaraf edilecek atık miktarını azaltarak düzenli depolama alanlarının ömrünün uzamasına katkıda bulunmaktadır (Senekane & Mngomezulu, 2024). Aynı zamanda çöpe atılacak malzemelerle geri dönüşüm piyasasına girdi sağlayan kilit ekonomik aktörlerdir. Kağıtçılar, malzemelerin yeniden kullanılmasını veya yeniden işlenmesini sağlaması ve küresel geri dönüşüm endüstrileri için değerli malzemeler üretmesi ile kentsel sürdürülebilirlik konusunda kritik rol oynamaktadır. Örneğin Tunus'ta 8.000 Barbecha, yıllık 8.400 ton PET plastiğin 5.000'ini geri dönüştürmeyi başarmaktadır (Scheinberg & Savain, 2015, s. 60). Brezilya'da kayıt dışı geri dönüşüm, ülkenin yüksek karton (yüzde 80) ve alüminyum (yüzde 92) geri dönüşüm oranlarından sorumludur (Dias, 2016, s. 377).

Kentle kurduğu tüm bu güçlü bağlara rağmen, kağıtçıların ne yazılı kent tarihinde ne de güncel araştırmaların içerisinde yeterli derinlikte yeri olmamaktadır. Son birkaç on yılda, atık toplayıcılar çeşitli akademik alanlardaki akademisyenlerin dikkatini çekmiş ve farklı disiplinlerde konuyla ilgili akademik çalışmalar önemli ölçüde artmıştır (Dias, 2016). Fakat literatür taraması sonucu elde edilen bilgi doğrultusunda; atık toplayıcılarla ilgili yapılan çalışmaların oldukça üst ölçekten kaldığı, Avrupa-merkezci bir epistemik bilgi edinim biçimi ile yeterli araştırma yapılamadığı saptanmıştır. Bahsedilen sorunsal için yapılan çözüm ve model önerileri genellikle tam da Spivak'ın eleştirdiği gibi, kitlenin yaşam ve iş üretim biçimlerini deneyimlemeden ve onlarla ilişkilenmeden, tepeden inme bir şekilde müdahale etmek ve legalize etmek üzerine kurulmuştur. Bu bakış epistemik bir şiddet içermekle beraber pratik hayatta çözüm üretememiş, bahsedilen kitlenin görünmezliği veya erkin onları görmezden gelme çabasını göstermiş ve onların madun olarak kodlanmasındaki ilk etmen olmuştur. Başka bir taraftan, seslerinin duyulmuyor olması, madun olmalarındaki bir diğer durumdur. Son olarak kağıtçılar, köken ülke veya şehirlerinden ayrılmış olmaları, kent

içerisinde hibrit bir kimliğe sahip olmaları doğrultusunda postkolonyal bir zemine oturmaktadır (Url-2, +90, 2022). Tüm bu etmenler yeniden Spivak'ın sorusunu sordurtmaktadır: "Madun konuşabilir mi?" (Spivak, 2016).

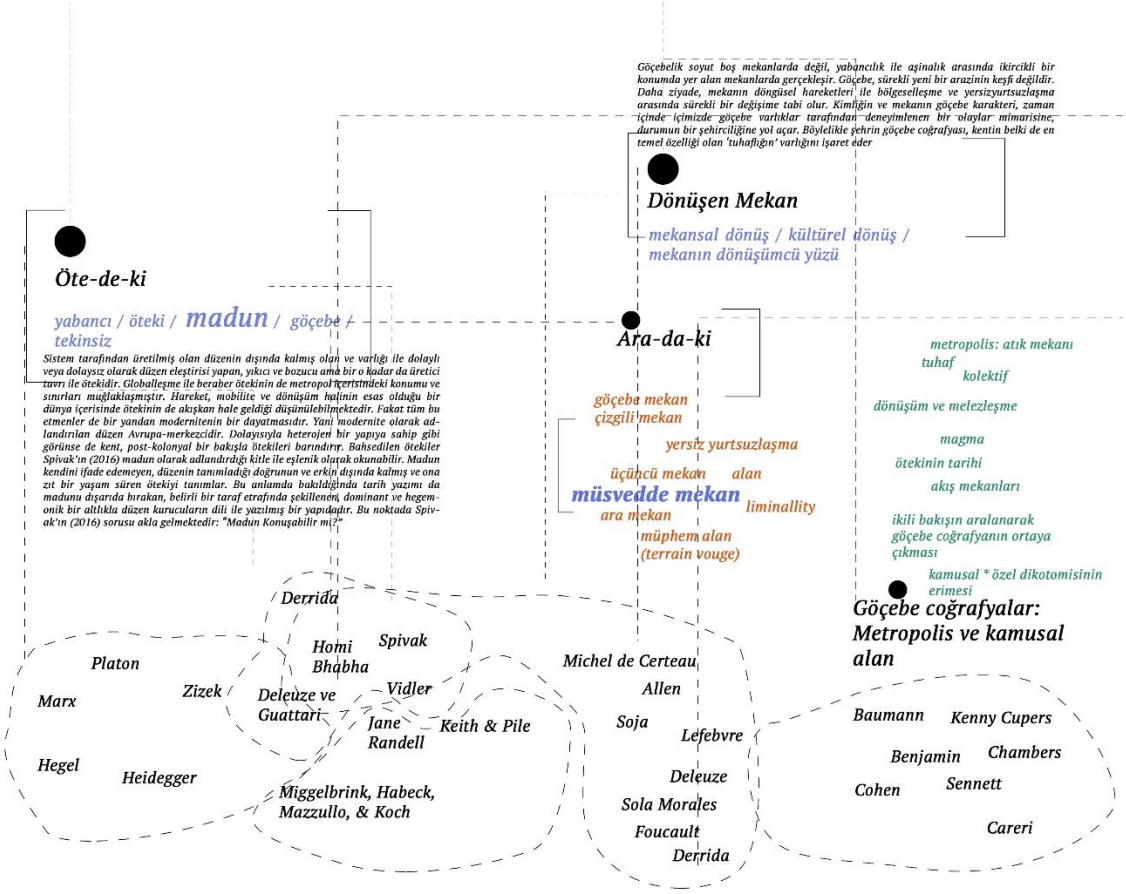
1.4 Tezin Yapısı

Tezin yapısı üzerine konuşurken öncelikle bütünsel bir akışın hakim olduğunu söylemek gerekir. Bahsedilen akış hali farklı bölümler ile parçalanarak çeşitli biçimlerde yeniden iliklenir. Temel olarak kuramsal ve metodolojik olmak üzere iki farklı izlek olduğunu söylemek mümkündür (Şekil 1.10). Fakat bu izlekler birbirinden ayrı parçalar olarak ilerlemez, aksine tez boyunca birbirinin içerisine geçerek hemhal olur. Bazı durumlarda kuramsal altlığın metodolojinin yapısını dönüştürdüğü, bazı durumlarda da metodolojik gereklerin kuramsal izleğin yörüngesini kaydırdığı görülebilir. Bu sebeple parçalamaktan ziyade temas noktalarını ele almak daha anlamlı olmaktadır.

İlk olarak giriş bölümü ile teze başlanmakta; amaç, kapsam, motivasyon, yöntem, akış, yapı, kılavuz gibi bilgiler verilmektedir. Bunun sebebi okuyucunun tezin stratejik planlamasını anlayarak incelemeye davet edilmesidir. Dolayısıyla verilen önsel bilgiler önemli olmaktadır. Bu anlamda giriş bölümü diğer tüm bölümler ile temas halindedir.

İkincil olarak giriş bölümünde verilen literatüre dair bilgilerin derinleştirildiği bir alan açılmıştır. Burası madun, mekan ve kent arakesitinde tartışmalar içeren *"2. Kentin Ötekisi veya Öteki Kent" içerisindeki* ve *"2.1. Kentin Ötekisi: Yabancıdan Maduna"* ve *"2.2. Öteki Kent: Dönüşümcü Mekan Pratikleri"* altbölümleridir. *"2.1. Kentin Ötekisi: Yabancıdan Maduna"* kısmında yabancı-tekinsiz-öteki-madun ilişkisi, madunun kent içerisindeki yeri, rizomatik yaşam biçimine dair söylemler, ötekileşmenin farklı biçimleri, yabancılaşma, post-kolonyal teori ile yüzleşmesi gibi konular açıklanmıştır. *"2.2. Öteki Kent: Dönüşümcü Mekan Pratikleri"* bölümünde ise bahsedilen madun kitlesinin alternatif mekan üretme biçimleri ile ilgili kurgulara yer verilmiştir. Bu bağlamda mekanı algılama ve ele alma hallerine dair tarihsel bir okuma yapılarak üçüncü mekan, heterotopya, müphem alan, göçebe mekan gibi kavramlar serimlenmiş, tezin durduğu mekânsal kurgu olan müsvedde mekan kavramı açıklanmıştır. Bir yandan bahsedilen mekânsal ve sosyo-politik kurgular uzayda asılı bir biçimde durmamaktadır. Bu sebeple kent ile ilişkilendirilerek metropolün göçebe

kimliği ile nasıl bir arada çalıştığı ortaya çıkarılmıştır. Bu esnada kamusal-özel dikotomisine dair eleştirel söylemler gelişmiş, bahsedilen alanlarda bu ikiliğin nasıl eriği gözler önüne serilmiştir (Şekil 1.8).



Şekil 1.8: Kuramsal tartışma ilk kısım.

Bahsedilen tartışmalar içerisinde madunun post-kolonyal yapısı gereği üstten bir anlatım ve okuma halinin mümkün olamayacağı açıktır. Bu yapılanmaların anlamlandırılması adına çeviri olgusuna yer vermek önemli olmuştur. Dolayısıyla metodolojik kurgunun da içerisine sızan bir sonraki paket oluşmuştur: *"3. Kuramdan Tekniğe: Çeviri Olgusu"*. Bu bölümde çeviri ile ilgili literatürde bulunan post-kolonyal ve pos-yapısalcı olmak üzere iki farklı bakış açıklanmıştır. Tezdeki durum bu iki bakıştan birine yönelip diğerini dışlamak üzere kurulmamış, yine arada bir noktada iliklenen kısımları ile ilgilenmiş ve bir sistem kurgusu üzerine durmuştur. *Çeviri* halinin yalnızca sözsel pratiklerden değil; insan-dışı, mekânsal, izsel gibi indirekt durumları da içerdiği serimlenmiştir. Bu anlamda bu indirekt hal bir yenidenlik içermesi ile *re-çeviri* olarak kodlanmış ve ileriki bölümlerde mekânsal çözümlemeler ile beraber çalıştırılmıştır. Aynı şekilde çevirinin bitmez tükenmez olanakları ve

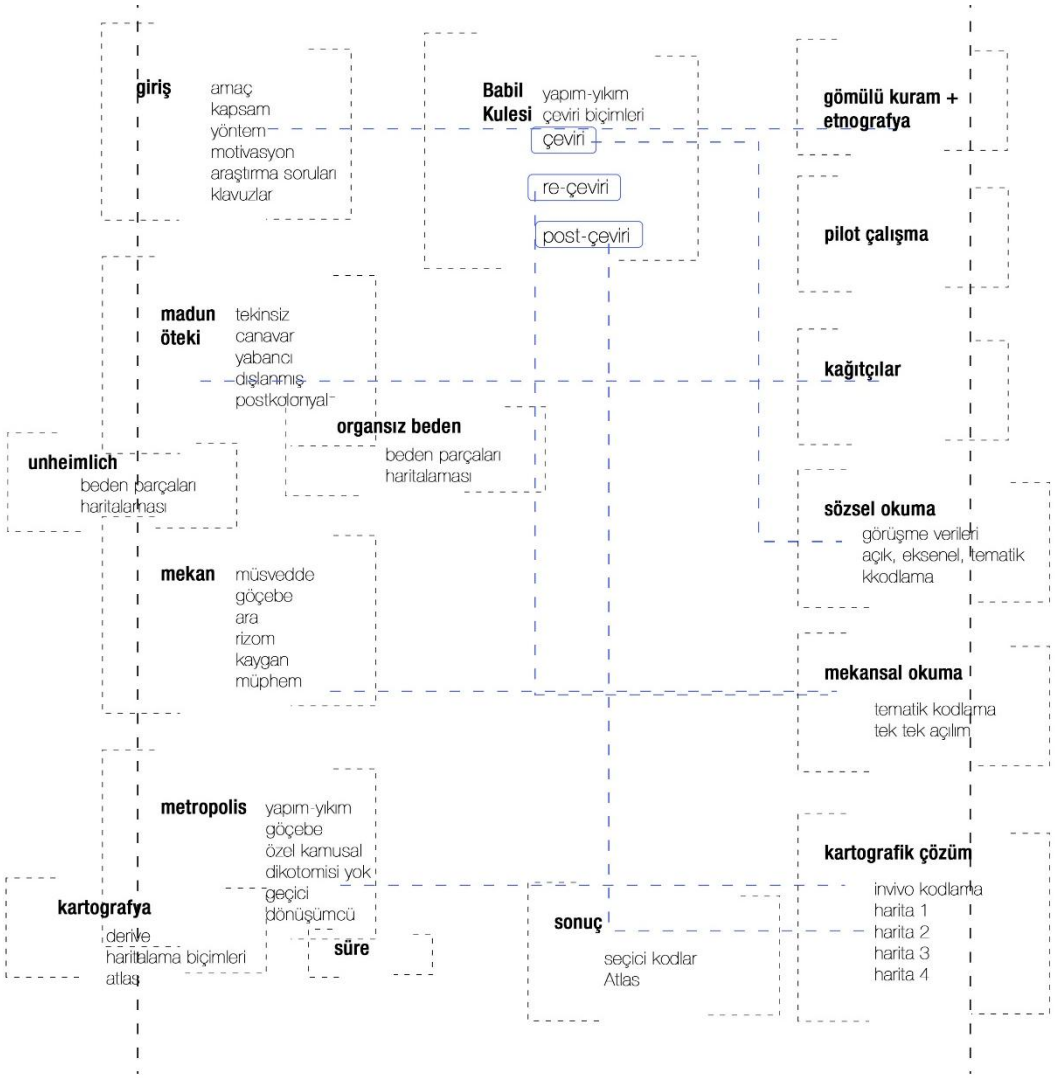
türevleri, her bir aktör ile yeniden üretilme hali de önemli bir alandır. Bu anlamda bu duruma *post-çeviri* ismi verilerek yine ileri bölümlerde üretilmiş olan harita çalışmaları doğrultusunda tezin okuyucusunu da işe alarak çalıştırılmıştır. Tam da burada çeviri halinin sürekli bir yapım-yıkım ediminin içerisinde olması, böylelikle metropolle kurduğu güçlü bağ ile Babil Kulesi miti ilişkilendirilerek kent içerisindeki durumlar aranmaya başlanmıştır.

Bu noktada madun olarak kodlanan kağıtçılar ve onlara dair veriler toplanmaya başlanmıştır (*4. Metodoloji: Alan X* bölümü). Etnografik araştırma tekniklerinin getirdiği gözlemcinin gözlenen kesimden biri gibi olarak, onların yaşam biçimlerini deneyimleme hali gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Bunun için kağıtçılar gibi giyinen araştırmacı onlar ile beraber rotalarını deneyimleyerek gözlem yapmıştır. Bu esnada depolarının yerini bularak mekânsal bağlamda deşifreler yapmıştır. Aynı zamanda rota deneyimi sırasında yapılan derinlemesine görüşmeler, gömülü kuramın tekniklerinden birisi olan açık kodlamaya tabi tutulmuş ve sonrasında kategorize edilerek eksenel ve tematik kodlar oluşturulmuştur. Bu kısım *"4.1. Sözsel Anlatım Biçimleri Üzerinden Okuma_Çeviri"* bölümünü oluşturur.

Edinilen mekânsal veriler ve bilgiler de işlenerek tematik kodlarla ilişkilendirilmiş yeniden çeviri üretimi yapılmıştır. Dolayısıyla bu bölüm de *"4.2. Mekan Üretme Taktikleri Üzerinden Okuma_Re-çeviri"* bölümünü beraberinde getirmiştir. Burada mekan üretim stratejileri ve kullanım şekilleri derinlemesine incelenmiş, çeşitli diyagram ve görsel imajlarla açığa çıkartılmıştır.

Bir sonraki aşama olan *"4.3. Kenti Deneyimleme Biçimleri Üzerinden Okuma_Post-çeviri"*de kağıtçıların kenti algılama biçimlerini sorgulatacak haritalama çalışmaları yapılmıştır. Önsel olarak haritalamaya dair duruşu belli etmek adına bu bağlamda tarihsel ve manifestal bir çözümlemeye gidilmiştir. Sonrasında her bir haritanın gerektirdiği kuramsal iliklenme öncül kuramsal tartışmalar ile de beraber çalıştırılarak geliştirilmiştir. Dolayısıyla farklı enstrümanlar ile oluşturulan çeviriler esnasında kuramsal taraf dışlanmamış, yeniden ve yeniden üretilmiştir.

Son olarak seçici kodları, gömülü kuramsal çıkarımları içeren *"5. Çekirdek Kuram ve Değerlendirme"* kısmı ve *"6. Sonuç"* bölümü yazılmıştır (Şekil 1.9).



Şekil 1.9: Tezin yapısı.

1.4.1 Tezi okuma kılavuzu

Tez, yapı kısmında bahsedilen bütünsel akışın yanı sıra parçalar halinde de ele alınabilir. Yani sayfa sayıları doğrultusunda baştan sona bir okumayı dikte etmez. Bu hal kapalı bütün fikrinden, heterojen ve çokluk içeren açık bütün haline geçiştir.

Tezde üretilmeye çalışılan tam olarak da budur. Her bir okuma biçimi farklı madun türevleri oluşturmakta, okuyucuyu da sistemin bir parçası haline getirmektedir. Bu anlamda gerektirdiği kuramsal izlek ile beraber sunulan her bir parça ayrı ayrı ele alınabilir, akış bozulmaz ve yerler değişebilir.

Gömülü kuram metodolojisinin daha önce bahsedilmiş olan yapılandırmacı tipolojisi bu çatkıya destek verir. Çalışmanın başında kavram ortasında alan çalışması gibi bir durum söz konusu değildir. Kavram ve alan tezin her alanında çeşitli biçimlerde birbiri

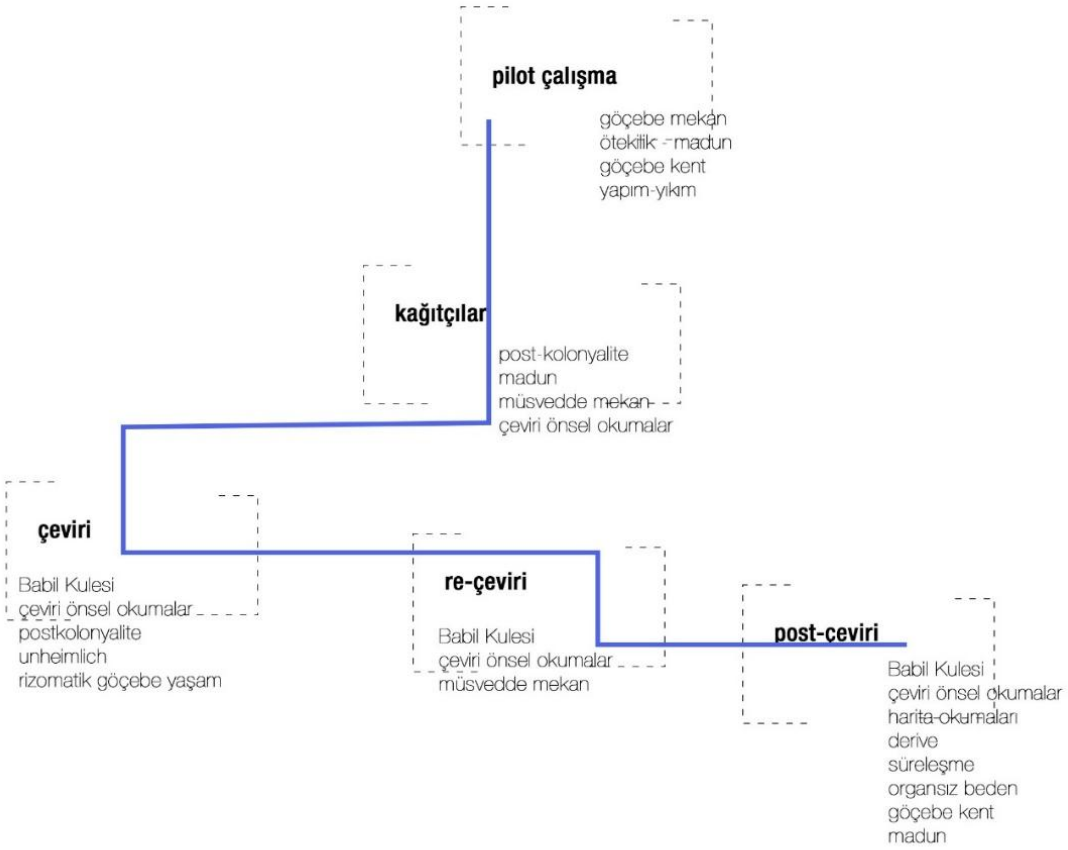
içerisine sızar. Bu sebeple pilot çalışma giriş bölümünde açıklanmıştır ve hemen kağıtçılar ile ilgili tartışma sürdürülmüştür.

Pilot çalışma, kağıtçılar ve çeviri biçimleri ayrı ayrı parçaları oluşturur. Her bir parçayı anlamlandırmak için gerekli olan kuramsal bütün var olmaktadır. Bu sebeple Şekil 1.10da bölümler ve iliklenmesi gerekenler ifşa edilmiştir.

İlk olarak pilot çalışma beraberinde göçebe mekan, madun, göçebe kent ve yapım-yıkıma dair okumaları gerektirmektedir. Pilot çalışmada ifşa edilen Beyoğlu'na dair yapım-yıkım pratikleri ve sonrasında gözlemler doğrultusunda gelişen kağıtçılara giden yol göçebelik ve madun olma halinin anlaşılması ile mümkün olmaktadır.

Kağıtçılara dair önsel incelemeler ise post-kolonyalite, madun, müsvedde mekan ve çeviriye dair önsel okumaları içerir. Bu anlamda tutarlı bir paket oluşturur.

Sözsel durumları analiz eden çeviri tarafı beraberinde Babil Kulesi, çeviriye bakışı ifade eden öncül okumalar, post-kolonyalite, yuvasızlık (unheimlich) ve rizomatik göçebe yaşam kurgusu ile ilgili çalışmaları getirmektedir. Re-çeviri çalışmaları ise yine Babil kulesi ve çeviriye dair okumalar ile beraber müsvedde mekan kavramını analiz etmeyi gerektirir. Post-çeviri meselesi Babil Kulesi, çeviriye dair önsel okumalar, harita kavramına dair çözümler, derive kavramı, süreleşme kavramı, organsız beden, göçebe kent ve madun çalışmaları ile beraber bir paket oluşturur. Bu anlamda kavramsal izlek süreç içerisinde birbiri ile bağıntılı fakat tezin bütününe yayılarak heterojen parçalı bir hal içermektedir.



Şekil 1.10: Kılavuz.

2. KENTİN ÖTEKİSİ VEYA ÖTEKİ KENT

2.1 Kentin Ötekisi: Yabancıdan Maduna

> Bundan böyle artık yerli ve yabancıyı ayırt etmek mümkün değildir, çünkü yabancı, yabancı olmayan Ötekinde yerli olurken, aynı zamanda da yerli, kendi kendisine, kendi sınıfına, kendi diline yabancı haline gelir: aynı dili konuşuyoruz, yine de sizi anlamıyorum. Kendi kendisine ve öz diline ve ulusuna yabancı haline-gelmek, filozofun ve felsefenin bir özelliği, felsefece zırvalar denilen şey değil midir acaba? (Deleuze & Guattari , 1992, s. 102).

Deleuze ve Guattari (1992) bu söyleminde yersiz-yurtsuzluk kavramının altyapısını tartışmaktadır. Burada bahsedilen bağlanmanın getirdiği ayrıştırma ve özgürleşmenin sildiği sınırlar üzerinden yabancı tanımının da muğlaklaşmasıdır. Yabancı ve yabancılaşma kavramları günümüz metropolündeki gündelik yaşantının tartışma konularındandır. Yabancılaşma; Marx'ın (2013) önerdiği gibi toplumsal ve politik sistem kurgusunun bir ürünü mü yoksa Adlerci (1983) bakış açısıyla bireysel varoluş içerisinde ortaya çıkmış bir nevroz[2] mudur? Bağ ve bağlanma hali yabancılaşmaya yol açar mı? Yabancılaşma yalnızca bireyler arasındaki etkileşimden mi, yoksa mekansal olan ile mesafelerden mi doğmaktadır? Kentin yabancısı, ötekisi, madunu olarak tarif edilen kitle ile iletişim kurmak mekan üzerinden mümkün müdür? Metropoliten kentin kaygan mekanları kentteki ötekileşme ve yabancılaşma halini ifşa eder mi? Çalışmanın yabancı tabanlı çatkısını bahsedilen sorular oluşturmaktadır.

Antik dönemden bu yana yabancılaşma kavramı ile ilgili birçok düşünsel ürün ortaya konulmuştur. Dolayısıyla, yabancılaşma olgusu yaklaşımı ve tanımı da değişkenlik

[2] Adler tarafından yabancılaşmayı tanımlamak adına öne sürülen bu kavram psikolojik çöküntü ve güçsüzlük hali sebebiyle diğer bireylerden kopma isteği yaratan durum anlamında kullanılmaktadır. Bkz: Adler, A. (1983). Kişilik Bozuklukları ve Toplumsal Bütünleşme. İstanbul: Say.

göstermektedir. Kavram ile ilgili ilk araştırmaları yapan Platinos yabancılaşmayı, tinin veya ruhun (Geist, İde) **maddeye dönüşüm**ü olarak tanımlar. Ona göre insan varoluşunda dörtlü bir sistem vardır. Bu; maddeden ruha, ruhtan akla (novus), akıldan ise tanrıya giden bir süreçtir. Sistem tersine döndüğünde yabancılaşma ortaya çıkmaktadır (Aydoğan, 2015).

Hegel ise yabancılaşma olgusunu **diyalektik** bir süreç olarak tanımlamaktadır. Ona göre insan üç aşamadan geçer. İlki dış dünya ile ilişkisinin kopuk olduğu haldir. Tin kendi kendinedir ve tamamen özneldir. Bu aşama öznel ruhun belirdiği aşamadır. İkincisi ise insanın dış dünya ve madde ile tanıştığı, kendi özünden koptuğu, doğanın ve toplumun kendisine dayattığı zorunluluklar ile tanıştığı, bir noktada özgürlük kavramını geride bıraktığı durumdur. Yabancılaşma hali burada meydana gelmektedir. Geist artık nesnel ruh olarak var olmaktadır. Üçüncü durum ise 'geist'ın yabancılaşma halinden kurtulmak için kendi içine dönme çabası görülmektedir. Dolayısıyla insan artık doğanın egemen olduğu dünyadan farklı olarak bilincin egemen olduğu dünyaya geçiş yapar. Zaman ve mekan bireyin bilincindedir. Geist, saltık ruhtur. Nesne ve özne arası ilişki kurularak özne-nesne özdeşliği kurulmuştur. Yani saltık ruh içerisinde, nesnel ve öznel ruhu barındırmaktadır (Bozkurt, 2014). Üç durumda da dikkati çeken yabancılaşma kavramının bireysellik ve toplumsallık hallerinin dengesi ile aşılabileceği düşüncesidir. Özne ve nesnenin birlikteliği, Hegel'in (2014) bahsettiği saltık ruh kavramına ulaşımını ve yabancılaşma olgusunun kırılımını destekler. Saf ve izole halde olan bireyci veya toplumcu yaklaşım kendini tekrar eder ve dönüşüme kapalıdır.

Zizek (2011) yabancılaşma kavramını bir erk ve ona dalkavukluk etme dürtüsü olan özne üzerinden kurmaktadır. Kişi inanmasa bile özellikle monarşik bir düzende erk sahibine duymak istediği şeyleri söylemektedir. Kendisine göre boş ve anlamsız cümleler kurarak dışsallaşır ve kendi benliğinden uzaklaşır. Bu durum Zizek'e (2011)göre; yabancılaşmanın özünü oluşturmaktadır.

Yabancılaşma olgusu ile ilgili derin araştırmalar yapmış olan Marx ise yabancılaşmayı üretim ve mülkiyet ilişkileri üzerinde kurgulayarak diğer öncülleri gibi üçlü bir sistem içerisinde tanımlar:

- *Ürettiğine yabancılaşma:* Burada kişinin ürettiği nesne üzerinde bir egemenliğinin olması gerektiği vurgulanmaktadır. Fakat üretim eylemi gereğinden fazla artarsa, zamanla üretilen nesne kişi üzerinde egemen olmaya başlar ve kişi ürettiğinin kölesi olur. Bu hal, yabancılaşmaya sebep olmaktadır.
- *Üretim sürecine yabancılaşma:* Kapitalist sistemin getirilerindendir. Bireyin üretim sürecini dışlaştırmasını sağlayarak gönüllülük ilkesini ortadan kaldırır. Böylelikle birey üretirken, ne için ve kimin için sorularını cevaplayamaz hale gelir. Bu durum da yabancılaşmayı tetiklemektedir.
- *Kendine ve türdeşlerine yabancılaşma:* Üretim, insan türü için özseldir. Ürettiğine ve üretim sürecine yabancılaşma, kişinin kendine ve türdeşlerine yabancılaşmasını doğurmaktadır (Marx, 2013).

Marx'ın yabancılaşma algısı ile ilgili dikkati çeken nokta, üretim eyleminin iktisadi bir kısıta tabi tutularak sınırlanması ve amacından saparak yabancılaşmaya sebep olmasıdır. Bu durum akla Hegel'in toplumsal ve doğal kısıtları sonucu oluştuğuna inandığı yabancılaşma tanımını getirmektedir. İki düşünür de temelde farklı noktalara değinmelerine rağmen yapay bir sınır algısının, doğalında oluşan edimleri değiştirerek birey varoluşuna zıt düşen, yapay bir noktaya getirmesine bağlamaktadır.

Yapay sınır algısı ve birey varoluşu arasındaki kopukluğu Vidler (1992) **tekinsizlik** duygusu ve aşırı konforluluk hali üzerinden açıklamaktadır. Yabancılaşma kavramının kendini koruma içgüdüsü üzerinden diğer bireylerden veya gruplardan soyutlanarak tekinsizlik duygusunu kırmak ile doğduğunu belirtmektedir. Tekinsizlik modernite ile üretilmiştir. Aşırı konforlu yapılar, görece konforsuz olanı kötüleme ve güvensizleştirme politikası; tekinsizlik ve yabancılaşma kavramlarını ortaya çıkarmıştır. Martin Heidegger (1951) ise insan varoluşunu "dünyada olmak-evde olmak" benzetmesi üzerinden **mesken tutmak** karamı ile özdeşleştirmektedir. Heidegger (1951), mesken tutmanın yalnızca yapılaşma üzerinden olmadığı, bireyin özünü mekana taşıyabildiği noktada mesken kavramının oluştuğu, aksi takdirde yine yapay bir bağ ve yabancılaşma halinin oluşmasını söz konusu olduğu fikirlerini öne sürmektedir.

Yapılmış olan araştırmalardan anlaşıldığı üzere yabancılaşma kavramı özne-özne ile özne nesne veya birey-birey ile birey-mekan arasında oluşacak farklı bağların yapaylığı veya kopukluğundan doğmaktadır. Burada tartışma konusu olan bağların

niteliği değil varlığıdır. Bağların varlığı üzerinden bağların olmadığı durum da tezahür edilebilir. Bahsedilen hal; bir erk üzerinden kurulan hegemonik sisteme karşı gelme ve onu altüst etme biçimlerini içermekte ve Deleuze ve Guattari'nin (1993) ***yersiz yurtsuzlaşma*** kavramı ile örtüştürülebilmektedir. Yersiz yurtsuzlaşma; tam bir göçebelik halidir. "Şeyler"in kendi sınırlarından ve bağlarından kaçıp kurtularak kökleşmeyi reddetmeleridir. Dolayısıyla kök üzerinden tariflenen ilişkiler ağı artık *rizomlar* üzerinden okunabilmektedir. Rizomatik yapıdaki oluşlar farklı çarpışmaları olanaklı hale getirerek sürekli olarak devinmekte ve yeni aralıklar üretmektedir ve bu yönleri ile allosentriktirler (Şekil 2). Ayrıca belirli bir başlangıç ve bitiş noktaları yoktur. Dolayısıyla bir heterojenlik tanımlarlar. Heterojen bir oluş içerisinde var olan farklar, birbirleriyle ilişkilenir. Bu ilişki içerisinde fark olma hali öteki olma halini kırar. Her fark birbirinden ayrıdır, fakat birbirinden üstün değildir. Dolayısıyla statü tanımlaması yoktur. Erk saf dışı bırakılmıştır. Yerden ve köksü yapıdan ayrılan rizom yersiz-yurtsuz bir biçimde salınmakta ve an içerisinde kurduğu bağları her defasında bozarak yeniden tanımlamaktadır (Deleuze, Fark ve Tekrar, 2017) (Şekil 2.1). Bu noktada rizomatik yapıdaki farkların hepsi birbirine yabancı ve içkindir. Fakat; yabancılaşma kavramı da bağlanma üzerinden temellenmesi sebebiyle yıkıma uğramıştır.



Şekil 2.1: Rizomatik bambu ağacı (Ersen & Geçkili, 2017).

Deleuze, bu durumu bir istenç veya arzu mekanizması olarak tanımlamaktadır. Bireyin bilinçdışı olarak arzuladığı ve kendi bilincini oluşturduğu bir durum tariflemektedir. Arzu; rizomların oluşturduğu çokluğu ve yaratımı aramakla beraber bir içkin ilişkiler

sistemidir. Dolayısıyla yalnızca birey değil diğer bireyler ve cansız varlıkları da içine almaktadır (Deleuze & Guattari, 1996).

Tam da bu haliyle ***öteki*** kavramının kelime anlamının getirdiği potansiyel ile içkindir. Öte; mekansal, uzaysal uzaklığı ortaya koyar. Bir engeli veya sınırı aşma, öteye geçme eylemini tetikler ve bir yeni duygusu, arzusu gerektirir ki bu da şimdiye yeniden dönüşü simgeler. Farklı kanallardan yeniden ve yeniden şimdinin kurgulanmasıdır. Bu güçlü edim ile beraber her "öte-deki" arzulanır (Bhabha, 2016). Bu hal ötede olmanın özgürleştirici ve yeniyi çağırıcı tarafını serimler.

Rizomatik oluş, ötenin araya girmesi ve şimdinin ve tarihin yeniden okunabilirliğinin günyüzüne çıkması, beraberinde ***yuvasızlık (unhomely-unheimlich)*** kavramını da getirmektedir. Yuvasızlık, evsiz olmak (unhomeless) değildir (Bhabha, 2016). Yuvasızlık, toplumsal hayatın özel ve kamusal alanlar dengesinin arasında kalan, eriyikleştirerek birbirine karıştırandır. Freud (1992) yuvasızlığı (unheimlich) gizli kapaklı kalması gerekip de gün yüzüne çıkan her şeyin ismi olarak tarifler. Kendine en yakın olan ama bir o kadar da en ötede ve gizli olandır. Arzulanır fakat rahatsız eder ve yabancılaştırır, tekinsizi çağırır. Bir o kadar da tıpkı yersiz yurtsuzluk kavramında olduğu gibi açık, özgürlükçü, üretken ve yaratıcıdır. Özgürlük ve rahatsızlık arasındaki gidiş gelişler, modern toplumların bireyler üzerinde iktidar ve denetim kurmaya çalışan mekanizmalarıyla, bireylerin tüm birey-üstü kuruluşlara karşı geliştirdikleri diyalektik ilişkiyi tarif eder (Berber, 2011).

Bahsedilen ilişki öte-de-ki kavramını ortaya çıkaran edimin ta kendisidir. Bu anlamda bakıldığında; sistem tarafından üretilmiş olan düzenin dışında kalmış olan ve varlığı ile dolaylı veya dolaysız olarak düzen eleştirisi yapan, yıkıcı ve bozucu ama bir o kadar da üretici tavrı ile ötekidir. Globalleşme ile beraber ötekinin de metropol içerisindeki konumu ve sınırları muğlaklaşmıştır. Hareket, mobilite ve dönüşüm halinin esas olduğu bir dünya içerisinde ötekinin de akışkan hale geldiği düşünülebilmektedir. Fakat tüm bu etmenler de bir yandan modernitenin bir dayatmasıdır. Yani modernite olarak adlandırılan düzen Avrupa-merkezcidir. Dolayısıyla heterojen bir yapıya sahip gibi görünse de kent, post-kolonyal bir bakışla ötekileri barındırır. Bahsedilen ötekiler Spivak'ın (2016) **madun** olarak adlandırdığı kitle ile eşlenik olarak okunabilir. Madun kendini ifade edemeyen, düzenin tanımladığı doğrunun ve erkin dışında kalmış ve ona zıt bir yaşam süren ötekiyi tanımlar. Bu anlamda bakıldığında tarih yazımı da madunu

dışarıda bırakan, belirli bir taraf etrafında şekillenen, dominant ve hegemonik bir altlıkla düzen kurucuların dili ile yazılmış bir yapıdadır. Bu noktada Spivak'ın (2016) sorusu akla gelmektedir: "Madun Konuşabilir mi?"

Bu sorunun cevabı, tez boyunca madunun kendi üretimi olan mekan ve kentsel algılama biçimleri üzerinden aranmaktadır. Dolayısıyla çalışmada literatürde kaygan bir zeminde yer alan 'öteki' kavramı, 'madun' kavramı altlığında özelleştirilmiştir. Madunun kent içerisideki hibrit kimliği ve çifte bilinci, ara ve göçebe olarak tariflenebilen mekanların üremesine sebep olmaktadır. Dolayısıyla madunun dilini, başkalarının konuşmaları üzerinden değil, göçebe ve ara-da olarak, onlar tarafından üretilen mekanlar ekseninde aramak mümkün olabilmektedir. Tezin mekansal bağlamda odaklandığı kısım burasıdır.

2.2 Öteki Kent: Dönüşümcü Mekan Pratikleri

Madun, öteki, yabancı gibi kavramların hibrit kimliğinden üreyen ara mekanlar, göçebe kimliklerini kazanmadan önce, Aydınlanmacı bir tavırla yerlilik ve yerleşiklik altlığında sönümlenmekteydi. 1960larda bu anlamda yön bulma çalışmaları önemli bir araştırma alanını oluşturmaktaydı. Harita yapımı ve okunması hem antropologların hem coğrafyacıların alanına girmekteydi. Göçebe olanın, belirli sistemler çerçevesinde dizginlenmesi ve kartografik haritalar çerçevesine indirgenmesi modernitenin getirdiği birincil anlama araçlarındandı. Dolayısıyla yerleşik ve köklü olanın odağa alınarak, düzen dışının önemsizleştirilmesi söz konusu olmuştur.

1970'lerde ise özellikle kültür coğrafyacıları için ana projelerden biri, Edward Soja'nın *Postmodern Coğrafyaları*'nın alt başlığı olan *'eleştirel sosyal teoride mekânın yeniden kabul edilmesi*' olmuştur (Soja, 1989). Marxist düşünceye göre tarihsellik olarak adlandırılan zaman algısı, sosyal üretimleri destekleyen bir varlıktır. Aynı zamanda toplumsal üretimde mekan, yalnızca toplumsal ilişkilerin gerçekleştiği yerdir. Tarihsel materyalizmin diyalektik süreçleri aracılığıyla değişim olgusu; mekan aracılığıyla değil, zaman (tarihsellik) içerisinde gerçekleşmektedir (Rendell, 2007).

David Harvey, Doreen Massey ve Soja gibi coğrafyacılar, mekanın sosyal ilişkiler üretmedeki önemini tartışmışlar ve bunu yaparken Fransız filozof Henri Lefebvre'nin çalışmalarına dönmüşlerdir. Lefebvre, mekan araştırmalarıyla ilgili temel sorunlardan

birinin, mekansal pratiğin toplumsalın mekansal alana "yansıtılması" olarak anlaşılması olduğunu belirtmektedir. Lefebvre bunun yerine bu ilişkinin iki yönlü olduğunu, mekanın da toplumsal yapı üzerinde etkisi olduğunu öne sürer: "*Mekan ve mekanın politik örgütlenmesi toplumsal ilişkileri ifade eder ama aynı zamanda onlara tepki verir*." (Lefebvre, 1991). Bu durumda tartışma konusu yalnızca mekânın toplumsal olarak üretilmesi değil, aynı zamanda toplumsal ilişkilerin de mekânsal olarak üretilmesi olarak kodlanabilmektedir. Bu noktada Lefebvre diyalektik ilişkilerin ötesinde, denkleme üçüncü bir ilişki yerleştirerek ve sosyal bağlamı da ele alarak üçleme üzerinden mekanı tanımlar (Soja, 1989). Bu durum mekanın dönüştürücü gücünü gün yüzüne çıkartmıştır.

1990lar ile beraber antropologlar mekan ve yer kavramlarını ve bu kavramlar arasındaki faklılıkları problematize etmeye başlamışlardır. Dolayısıyla sosyal sistemi ve onun getirdiği kendiliğinden sıçrayışları işin içerisine katmaya başlamışlardır. Coğrafyacılar ise farklı ve uzak kültürlerin yaşam tarzlarını anlamaya çalışan antropolojinin aksine uygulamalı bir bilimin öz-anlamı ve özellikle fiziksel ve bölgesel planlamayı içeren planlama stratejilerinin üretimi ile sınırlı kalmıştır (Miggelbrink, Habeck, Mazzullo, & Koch, 2013). Aynı dönemde mekânsal teoriye "dönüş" (spatial turn), zamandan ziyade mekânın önemini vurgulamıştır. Sanat tarihinden kültürel çalışmalara kadar her türlü disiplinden akademisyenler, mekansal ve sosyal ilişkiler ile yer ve kimlik arasındaki ilişkinin ifşası için coğrafyaya dönmüşlerdir (Rendell, 2007). 1993'te yayınlanan, Michael Keith ve Steve Pile'ın düzenlenmiş makale koleksiyonu "Place and the Politics of Identity" (1993), kimlik ve yerin mekan tartışmalarının merkezinde yer aldığı söylemi ile döneme damgasını vurmuştur. Kitaptaki birçok makale, yerin siyaseti ile siyasetin yeri arasındaki ilişkinin varlığını sorgulayarak, yerin 'sabitlenmemesine' olan ilginin altını çizmiştir: *"Farklı bir yer duygusu kuramsallaştırılıyor, artık edilgen değil, artık sabit değil, artık diyalektik değil -çünkü yıkıcı özellikler, bir kez daha açık alanı, onu doldurmayı umursayan herhangi bir toplumsal sürecin edilgen yuvası olarak görme eğilimini kesintiye uğratıyor. Ama, yine de konum ve konum hakkında çok gerçek anlamda.*" (Keith & Pile, 1993, s. 5).

2000lerin başından itibaren mekansal dönüş hareketinin bir kolu olan kültürel dönüş ile beraber özellikle Marxist coğrafyacıların sosyal inşayı ele almasıyla kültürün de alışılagelmiş konseptleri tartışmaya açılmış ve hatta reddedilmiştir. Kültürel dönüşte

mekanın sosyal olarak inşa edilmiş tarafı ele alınmıştır. Böylelikle özne ve öznelliğe, bununla beraber "öteki"ye verilen önem hızla artmaya başlar (Miggelbrink, Habeck, Mazzullo, & Koch, 2013). Mekansallık ise daha esnek bir tarafta kalarak, bahsedilen öteki ile beraber var olur ve bünyesinde, içinde barındırdıklarının izlerini taşır.

2.2.1 Ara-da-ki

Bir önceki bölümde bahsedilen esnek hal içerisinde, antropolog Michel de Certeau (de Certeau , 2011, s. 117), mekanı vektörler üzerinden açıklamıştır. Ona göre; hız, zaman ve yön gibi vektörler ele alındığında mekansallaşma ortaya çıkmaktadır. Böylece mekan; hareketli elemanların kesişme noktalarından oluşmaktadır. Bir anlamda, içinde konumlandırılan hareketler topluluğu tarafından tetiklenir. Mekân, kendisini yönlendiren, konumlandıran, zamansallaştıran çatışmalı programların birliği içinde üretilen bir olgu olarak ortaya çıkar. Bu görüşe göre, mekân; bir şimdinin (veya bir zamanın) edimi olarak konumlanmış bir aktüelleşmenin muğlaklığında var olmaktadır (de Certeau , 2011). Bu yönüyle mekan artık statik anlamından çıkarak, ara durumlar, geçicilik ve göçebelik üzerinden okunabilir hale gelmiş ve dışavurumcu, ancı, avangard bir tavra bürünmüştür. İkilikler üzerinden ilerleyen kavramsal tartışma, bahsedilen ikiliklerin arası açıldığında ortaya çıkan potansiyelleri incelemeye başlamıştır. Böylelikle önemsiz, düzen dışı, öteki, ara mekanlara (inbetween space) dair yapılan araştırmalar hızla artmıştır.

Düzen dışı alanlar ve vektörel tanımlama çalışmaları Deleuze ve Guattarinin kaygan mekan olarak da adlandırdığı ***göçebe mekan*** *(smooth space)* kavramını akla getirmektedir. Göçebe mekan zıttı olan ***çizgili mekan*** *(striated space)* ile beraber var olur. Çizgili mekan, devlet aygıtı tarafından üretilmiş düzen koyucu, sınırlandırıcı, yerleşik hale getirici bir yapıdadır. Dolayısıyla metrik çalışır. Göçebe mekan ise, kendi yüzeyinin neredeyse sonsuz, sürekli değişen ve fraktal benzeri bir tekrarı olarak, "vektörel" tabiriyle karakterize edilir (Miggelbrink, Habeck, Mazzullo, & Koch, 2013). Fakat burada kaygan mekan ve çizgili mekan birbirinin zıttı gibi düşünülmemelidir. Birbirinden beslenen ve birbirinin gücünü kabul eden iki kavramdır. Deleuze ve Guattari (1987), Bin Yayla'da göçebe mekanın gücünü çizgili mekandan aldığını söyler. Devlet hegemonyasına karşı olan ve sürekli savaş halinde olan toplam, savaş makinalarını üretir. Dolayısıyla özne iktidar anlaşmasını bozar ve göçebeleşir. Fakat bu savaşta olma hali Hobbes'un (1996 [1651]) bahsettiği gibi

problematikleşen bir taraftan değil, tam da özgürleşen, köksüzleşen ve göçebeleşen, kaygan (göçebe) mekanı üreten bir taraftan ele alınır. Aynı zamanda pürtüklü mekanın içerisinde her zaman kayganlıklar bulunur. Kaygan mekan ise pürtüklü tarafları ile savaş halinde olma durumunu tutar. Bu anlamda ötekinin bir türevi olarak madun ve kentle kurduğu ilişkilenme biçimi metropolü de göçebeleştirir. Fakat bunu yaparken ötekileştirilme ve onun zorlu sosyal ve psikolojik etkilerini de beraberinde getirmektedir. Bu anlamda göçebe mekanı üreten ve ondan üreyen göçebe kent kavramı romantik bir biçimde olumlanmamakta, doğası gereği beraberinde getirdiği şiddet, istismar, baskı gibi etmenler de tartışmanın içerisine dahil edilmektedir.

Aynı zamanda göçebe mekan köklerinden sıyrılmış, rizomatik bir yapı içerisinde var olmaktadır. Bu anlamda akışkandır, dönüşümcüdür ve rahatsız edicidir. Bir anlamda da kentin yabancısını, ötekisini tasvir eder. Göçebe oluş ve öteki beraberinde Deleuze'ün (2017) ***yersiz yurtsuzlaşma*** kavramını getirmektedir. Yersiz yurtsuzluk rahatsız edici olmakla beraber açık, özgürlükçü, üretken ve yaratıcıdır. Özgürlük ve rahatsızlık arasındaki gidiş gelişler, modern toplumların bireyler üzerinde iktidar ve denetim kurmaya çalışan mekanizmalarıyla, bireylerin tüm birey-üstü kuruluşlara karşı geliştirdikleri diyalektik ilişkiyi tarif eder (Berber, 2011). Dolayısıyla göçebe mekan, post-fordist politikalar ile omuz omuza yapısı ve bu yapıya karşı duruş sergileyen ötekiye ev sahipliği yapması ile kendi eleştirisini de üretmektedir. Göçebe oluş ve ondan türeyen ara mekan, bir dışavurum mekanıdır.

Göçebe mekan, Soja'nın ***üçüncü mekan*** (third space) olarak tasvir ettiği oluşumla paralel olarak düşünülebilir. Soja, daha önce de bahsedildiği üzere Lefebvre'nin triyalektik mekan betimlemesinden çokça etkilenmiş, çalışmalarını bu altlıkta ilerletmiştir. Üçüncü mekan olarak kodladığı olgu da Lefebvre'nin mekan anlatısına oldukça benzer bir konumda yer almaktadır. Ona göre yalnızca diyalektik ilişkilerden beslenen mekan tanımı yetersizdir. Mekan bahsedilen diyalektiğin arasında tüm sosyal ve gündelik ilişkileri, dolayısıyla Foucault'cu güç ilişkilerini de içerisine alan, hibrit bir kimlikle var olan üçüncüyü içerir. Homi Bhabha üçüncü mekanı tam da bu hibrit kimlik üzerinden anlatır. Ona göre; üçüncü mekan sabit tanımlar arasındaki aralık, çatlak veya geçit görevi görür. Hatta geçitin kendisi üçüncü mekandır. Sosyal, kültürel, fiziksel çarpışmaların yoğunluğu sebebiyle, yaratıcı kültürel formlar olarak okunabilen göçmen, göçer, göçebe, azınlık, öteki, başka vb. farklı sesleri kabul eder. Bahsedilen

arada mekanlar, her zaman çoğulcu politikalardan ve onların ötekiyi dışlayan tavırlarından kaçınmak için karşı-anlatı üretirler ve bu sebeple potansiyellidirler (Bhabha, 1994). Dolayısıyla hibrit bilinçle içiçe bir bağları vardır. Bu bağ ise geçici ve göçer yapısından ötürü yere aidiyetin eksik olduğu durumlarda ve belirli yerlere aidiyete direnç esnasında ortaya çıkmaktadır (Soja, 1989).

Tam da içiçe geçmenin ve anlam kaymalarının getirdiği belirsizliği potansiyelli bulan ve arada duran müphem alan (terrain vouge) kavramı akla gelmektedir. Sola-Morales'in ele aldığı bu kavramın; Fransızca ve İngilizce birçok çevirisinden de faydalanılarak belirsiz alan, müphem alan olarak anlaşılabileceği söylenebilir. Bu durumu Özkan ve Özdemir (2017) şöyle açıklar:

> Kentteki tekinsizleşmiş bu eski üretim alanlarının güncel durumları ise İspanyol mimar Ignasi de Solà-Morales tarafından yirmi yıl kadar önce tekrar gündeme getirilen 'Terrain Vague / Müphem Alan' kavramı üzerinden incelenebilir. 'Terrain' kelimesi, Türkçe'deki arsa-arazi kavramı ile örtüşse de, buradaki kullanımında daha çok mekansal anlamlar içermektedir. Kelime, kent ile direkt bir bağ kuran kent parçalarını / mekanları hatta yapıları imlemektedir. 'Vague' kelimesi ise; kökeninde istikrarsız / hareketli, boşluk, belirsiz gibi çeşitli anlamlar taşısa da kentsel alanı tanımlama bağlamında en iyi 'müphem' kavramı ile örtüşeceği düşünülmüştür.

Kavramın ilk tasvirleri fotoğraf pratiği ile üretilmiştir. Sürrealist fotoğrafçı Man Ray'in terk edilmiş ismini verdiği fotoğrafına ismini vermesi ile ortaya çıkmıştır. Fotoğraf boşluğun tekinsizliğini, terk edilmişliğini, en yakından tanıdık olmanın getirdiği yabancıyı temsil etmektedir (Karadaban, 2020) (Şekil 2.2). Bu haliyle kavramın bir negatif durum ifade ettiği söylenebilmektedir. Varlığın yanında boşluk ve yokluk, düzen koyucunun içinde tereddütlü ve düzensiz, yerleşikle beraber göçebe ve mobil, özgür alanları yani egemen anlayışın negatifini ifade etmektedir.



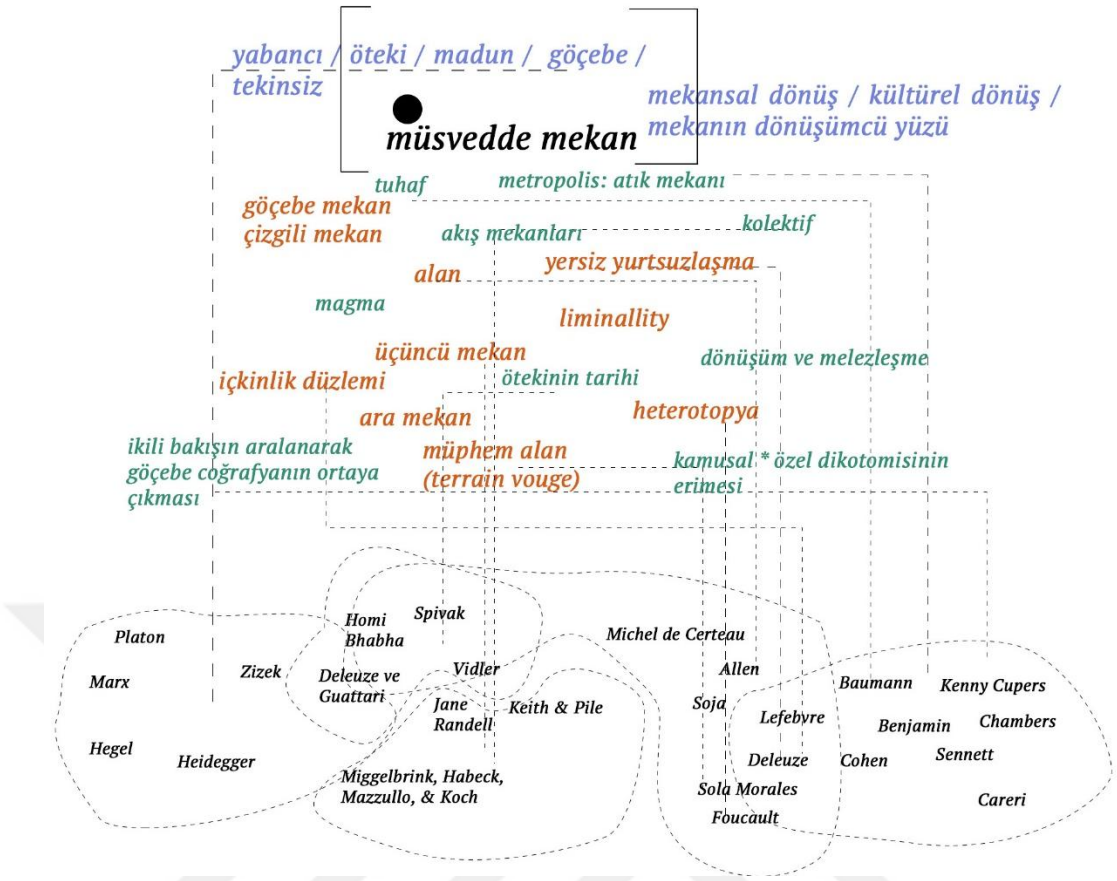
Şekil 2.2: Man Ray'in terrain vouge isimli fotoğrafı (Karadaban, 2020)**.**

Allen (2009) ise, ara mekan altlığında yapılan bu okumayı ***alan*** kavramı üzerinden ele almaktadır. Alan heterojen, hiyerarşisiz, merkezsiz, köksüz, göçebe ve demokratik bir mekansallık betimlemektedir. Bu yönü ile nötr bir tavra sahip olduğu söylenebilir. Aynı zamanda içerisinde süregelen olaylar beklenmedik ve ancıdır. Böylelikle önceden erk tarafından kurgulanmış olan hiyerarşik düzen bütününü bozarak her bir eylemde yeniden üretilmesine yol açmaktadır. Dolayısıyla sınırlanması güç, farkları barındıran, kamusal özel dengesini birbiri içerisine geçiren yapıdadır (Allen, 2009).

Ara mekan ve türevleri mekan-ötesi bir tartışma üretmektedir. "Ötesi" uzamsal mesafeyi ifade eder, ilerlemeyi işaret eder, geleceği vaat eder; ancak engeli ya da sınırı aşmaya dair imalarımız -ötesine geçme eyleminin ta kendisi- bilinemez, temsil edilemez, tekrarlama sürecinde kopuk ve yerinden edilmiş hale gelen şimdiki zamana geri dönülemez. Mekânsal mesafe tahayyülü, kültürel eşzamanlılık duygusunu

kesintiye uğratan zamansal, sosyal farklılıkları rahatlatır. Eğer zamanın 'post' kelimesi ile tartışılan söylemlerinin (post-modernite, post-kolonyalite, post-feminizm) bir anlamı varsa, bu anlam öncülünün negatifini almak gibi popüler bir amaç gütmez. Israrla öteye işaret eden bu terimler, ancak şimdiyi genişletilmiş ve dış merkezli bir deneyim ve güçlenme alanına dönüştürdüklerinde onun huzursuz ve revizyonist enerjisini somutlaştırırlar. O halde "ötede" olmak, araya giren bir alanda yaşamaktır. Ancak "ötede" ikamet etmek ve aynı zamanda revizyonist bir zamanın parçası olmak, tarihsel ortaklığı yeniden tanımlamak; geleceğe bu tarafından dokunmaktır. Bu anlamda, üreyen mekan da ötekileşmiş hatta müsveddeleşmiştir. Şimdi ve burada bir müdahale alanı haline gelmiştir. Müsvedde kelimesi Arapça kökenli olup *musawwada(t)* yani *"karalanmış şey, taslak"* kelimesinden türemiştir (URL-3, 2024). Aynı şekilde Türk Dil Kurumu'na (2024) bakıldığında karalama anlamı taşıdığı görülebilmektedir. Karalama, "karalamak işi; el alıştırmak için çok tekrarlanarak yazılan yazı; üstüne düzeltmeler yapılan, temize çekilmemiş yazı taslağı, müsvedde" (TDK, 2011, s. 1318) anlamına gelir. Karalamak ise "boya veya kalemle bir takım şeyler çizerek bir yeri kirletmek; bir yazının üzerini çizerek onu geçersiz kılma; taslak olarak yazmak veya çizmek; hızlı ve acele olarak yazmak" (TDK, 2011, s. 1319) demektir. Dolayısıyla etimolojik olarak incelendiğinde tam da bir şeyin ötekileştirilmiş hali olduğu anlaşılır. Üzerine defalarca yazılıp çizilen, hızlıca üretilen bozuk fakat bozukluğu üreticisinin özgün halini taşıyan bir işi ifade eder.

Müsvedde mekan kendini bitmiş bir steril durumla tanımlamaz, sürekli bir yıkım olgusu ile bozulmaktan kaçınmaz ve her seferinde yeniden ürer. Yalnızca halihazırda var olan düzeni eleştirmekle kalmaz, kendi varlığını tartışan ve hatta zaman zaman bozan politik bir zemin üzerinde gelişir. Göçebe, öteki, farklı, alansal ve dönüşümcü yapıdadır. Madunun kendini ifade edebildiği ve bunu mekan üzerinden yapabildiği yegane alandır. Bu tavrıyla da kentten ve kent kavramlarından soyut düşünülmesi mümkün değildir. Çalışmada aranan madunun kent içerisindeki mekansal dışavurumlarıdır. Dolayısıyla madunun mekanı ve söylemi aranırken öncelikle metropolün göçebelik üzerinden okuması yapılmakta ve mekanın **müsvedde mekan** olma potansiyelleri tartışılmaktadır (Şekil 2.3).



Şekil 2.3: Müsvedde mekana dair kavramsal kurgu.

2.2.2 Göçebe coğrafya üzerine: Metropolis ve kamusal alan

Kent üzerine tartışmak ve bugünün kentini anlamaya çalışmak, kamusal alan kavramının izini sürmeyi gerektirmektedir. Erken kapitalizmin seyri ve burjuvazinin yükselişi sırasında, kamusal alan, özel alan ile devlet arasında belirli bir tampon alan olarak ortaya çıkmıştır. İdealde herkesin katılımını mümkün kılan kamusal alan, erken kapitalist piyasanın basit bir şekilde sosyal ve politik alana genişletilmesinden ibaret kalmıştır. Öyle ki, mülk sahibi, insan olmak ile özdeşleştirilmiştir (Habermas, 2003). Bu anlamda, öteki kamusal alandan direkt olarak dışlanmamış fakat, kamusal alan için getirilen kurallar bütünün içerisine yerleşemediği için indirekt olarak sürülmüştür. Bu durum kapitalist sistemin oturduğu ve kentlerin metropolleştiği liberal kamusal alan için de benzerdir. Kamusal alan içerisinde kurulan rasyonalitede; diğer tüm insan faaliyetleri ve duyguları apolitik olarak görülmekte ve özel alana doğru kaydırılmaktadır. Böylece, hafıza, tarih, aile, topluluk, ırkçılık ve sömürgeciliğin izleri gibi tüm "irrasyonel" duygu ve tutkuları tartışma alanından uzaklaştırarak, bu

duyguların işleyişinin ifşası, kamusal alanda imkansız hale getirilmiştir (Cupers, 2005).

Bu vizyon, mekanın aktif olarak hatırladığı gerçeğini hesaba katmaz. Mekan üzerinde kalan deneyimleyicilerin izleri ve bu izlerin birbirini tetikleme hali göz ardı edilemeyecek kadar güçlüdür ve performatiftir. Kurulan kamusal alan fikrine ve onun kurallar silsilesinin getirdiği sabit ve durağan akışa uymaz. Feminist düşünür Julia Kristeva'nın belirttiği gibi; *"Örneğin, herhangi bir tümce, yalnızca gerçek anlamıyla sınırlı değildir, aynı zamanda muğlaklıklarla yüklüdür. Jestlerde, ses tonunda ve ritimde cisimleşir ve bunların tümü, anlamının heterojenliğine katkıda bulunur"* (Kristeva, 1982).

Kamusal alana böylesine dizginleyici bir bakış ikilikler yaratmaktan kaçamaz. İkili şehir, Batı'nın şehir fikri kadar eski bir araçtır (Cohen, 2000, s. 318). Kentin içerisi ile dışarısı, maddi ile manevi, zengin ile fakir, görünen ile görünmeyen, burjuva ile proleter, yerli ile göçmen, gece ile gündüz arasında bir ikilik içinde okunmaları, şehir anlatılarının tarihi boyunca akıp gider. Bu itibarla, kimliğin farklı mekansallıkları, katı bir şekilde ikiye ayrılma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Viktoryen dönemdeki bu ikili şehir bakış açısı, sömürge sonrası kente bakışta kırılarak, içeri ve dışarının bozulduğu ve çokluklar halinde yeniden birleştiği karmaşık bir coğrafya imajını ortaya çıkarmıştır. Böylelikle katı ve sabit mekansal algı yerini akış mekanlarına bırakmıştır. İkili şehri inkar eden direnişler, tahakküm sistemlerinden farklı başka odaklar ve arzular geliştirerek iç ve dış tarafından işaretlenmiş alanları geçerler. Bu perspektiften, direniş belirli eylemlerden çok, mekanın reddedildiği, sınırlandırıldığı ve/veya tamamen yönetildiği bir güç coğrafyasında bir yer bulma arzusuyla ilgilidir (Cupers, 2005). Böyle bakıldığında sürekli bir yapım ve yıkım halinin varlığından bahsedilebilir.

Mekân, bu nedenle, bazıları kaybolan, bazıları ise kimlikleri oluşturmada aktif kalan tarihsel katmanların bir palimpsesti olarak tasavvur edilebilir. Dominant taraf bugünü etkilemeye devam ederken, tarihin kaybolan izleri de ısrarla varolduğunu anlatmak adına günyüzüne çıkmaya çalışmaktadır. "*Çünkü bu metropol, nostaljinin dokunaklı bir anlatısının yalnızca son aşaması değil, aynı zamanda farklı tarihlerin, dillerin, anıların ve izlerin sürekli olarak iç içe geçtiği ve yeni yapıların inşasında yeniden*

birleştiği önceki düzenlerin yıkıntılarının yeridir." (Chambers, 1990, s. 112). Çağdaş şehirdeki mekansallıkların çokluğu, Benjamin'in (2005) şehri mekan ve zaman içinde çoklu okumalarının bir ilham kaynağı olarak hizmet edebileceği sürekli değişen bir kentsel bilginin geliştirilmesine izin verir. Yani kent tarihi öteki tarafından defalarca farklı şekillerde yeniden yazılır. Kentin bu tür okumalarında deneyim, bilgi ve mekansallık çarpışır. Böylece kentsel mekanın sadece bir arada var olan farklılıklar ve farklı bakış açılarına değil, aynı zamanda eşit olmayan güç ilişkilerine karşı çıkan farklılıklara da eşit mesafede olduğu gerçeğini uyandırır (Cupers, 2005).

Kentsel mekân, birbirini izleyen etki dalgaları, gizli anlatıları, insan popülasyonları, mekânları, nesneleri, duyguları ve sanallıkları içinde bir sıvıdır. Burada bir metafor olarak *'magma'*dan söz edilebilir: *'düzenli yüzeyi kırabilen ve yeniden düzenlemeleri, yeniden yapılanmaları veya belirli anlarda dönüştürücü kırılmaları tetikleyebilen, zemin altında yatan, istikrarsız, akışkan "maddeler"'.* (Slater, 1997, s. 267). Bu haliyle, "yerli olmayan"ın mevcudiyeti, erkin konforlu dünyalarının arkasında beliren yabancıya, bu sebeple de rahatsız edici kültürel yansımalara yol açar.

Bu bağlamda, metropol üzerinden düşünüldüğünde kentli olarak tabirlenen kesimin, kente farklı bölgelerden göç etmiş olduğu gerçeği ile karşı karşıya kalınmaktadır. Dolayısıyla ötekilik hali kentin geneline yayılır ve tanımlamanması zorlaşır. Burada kimlik, "ötekilik" tarafından tanımlandığında ve temelde ona bağlı olduğunda, sabit bir şey olarak değil, sürekli dönüşüm içinde olan bir süreç olarak görülmeye başlanmaktadır. Mouffe'a göre kimlik, tek bir kişiye ait olamaz ve hiç kimse tek bir kimliğe ait olamaz. Bu, tüm kimliklerin aynı anda tekil ve bir oluş halindeki kolektif varlıklar olduğu anlamına gelir (Mouffe, 2005). Böylelikle kimlik kavramının da tıpkı öteki kavramı gibi kaygan ve dönüşümcü bir yapıya sahip olduğu söylenebilmektedir. Kimliğe bakmak için daha verimli bir yol arayışı, 'topluluk' kelimesi yerine 'kolektiflik' kelimesinin kullanılması ile başlayabilir. Kolektifler, sürekli bir değişim ve yeniden yapılandırma durumundaki istikrarsız varlıklar olarak görülebilir. Topluluklar zorunlu olarak ikilik ve kırılma ile karşı karşıya kalırken, kolektiviteler melezlik ve dönüşüm ile karakterize edilir. Bu tür kimlikler tek anlamlı değil, merkezsizdir (Chambers, 1990, s. 105). Özneler çokluklardır; herkes birden fazla sabit kimliği temsil eder; sınıf cinsiyeti ve ırkı bozar ve yeniden birleştirir. "Kökleri rota haline gelen" yeni etnisiteler

ortaya çıkarken, diğerleri dönüşür ve melezleşir. Bu haliyle kimlik yeniden zamansallaştırılabilir ve yeniden uzamsallaştırılabilir.

Metropolde mekânın ve kimliğin yeniden kavramsallaştırılmasına adına, Sennett'in (2002, s. 48) kamusal alan okumaları tartışılabilir. Kamusal alan ona göre sürekli oluşum halinde, tam olarak kurulmadan önce zaten çökmekte olan bir şeydir. O zaman kamusal alan, bir biçimden çok bir süreç haline gelir. Bireysel öznenin ve topluluğun ötesindeki belirsiz niceliklerin karşılaşmasıyla dönüşen bir hale bürünür. Bu haliyle kamusal tartışmalı alanlarda belirsiz kimliklerin bir oyunu olarak anlaşılabilir (Cupers, 2005).

Sonuç olarak, Sennett'in komüniter ve kozmopolit arasındaki ikiliği, tanıdık ve yabancı arasındaki gerilime doğru kaydırılabilir (Keith M. , 2003). Sennett'e (2002) göre kent, "yabancıların karşılaşma ihtimalinin yüksek olduğu bir ortam"dır. Mekânsal yabancılaşma ve yabancı, kentin önemli bileşenleridir. Yabancı, mekan ve kimliğin aralıklarında dağılmıştır. "*Ancak yabancılar "henüz kararsız" değiller; prensipte karar verilemezler olarak kodlanmaktadırlar. Olmaması gereken o "üçüncü unsur"dur onlar. Gerçek melezler, canavarlar: sadece sınıflandırılmamış değil, aynı zamanda sınıflandırılamazlar"* (Bauman, 1990, s. 148).

Mekân ve kimliğin sürekli değişimi açısından anlaşılması, göçebe bir coğrafya kavramına yol açmaktadır. Buradaki '*göçebe*', daha önce de bahsedildiği gibi Deleuze ve Guattari'nin (2017) serimlediği yumuşak mekan kavramı ile eşdeğerdir. Göçebelik soyut boş mekanlarda değil, yabancılık ile aşinalık arasında ikircikli bir konumda yer alan mekanlarda gerçekleşir. Göçebe, sürekli yeni bir arazinin keşfi değildir. Daha ziyade, mekanın döngüsel hareketleri ile bölgeselleşme ve yersizyurtsuzlaşma arasında sürekli bir değişime tabi olur. Kimliğin ve mekanın göçebe karakteri, zaman içinde içimizde göçebe varlıklar tarafından deneyimlenen bir olaylar mimarisine, durumun bir şehirciliğine yol açar. Böylelikle şehrin göçebe coğrafyası, kentin belki de en temel özelliği olan 'tuhaflığın' varlığını işaret eder (Cupers, 2005).

Bu durum, mekan ve kimlik yapıları arasındaki tuhaflığı tanıyarak ve zorlayarak göçebe bir coğrafyanın gelişimine doğru bir adım olabilir. O halde metropolün potansiyeli, direnişe izin vermek için homojen alanda boşlukları ve kıvrımları korumak ve açmak ve ne içeride ne de dışarıda, ne dost ne de düşman olan yeni alanlar keşfetmektir. Bu esnada yeni davranış biçimleri, yeni yaşama biçimleri, yeni özgürlük alanları ortaya çıkmaktadır. Göçebe şehir olarak metropolis, yerleşik olanla kozmos

içinde yaşar, onun atıklarıyla beslenir ve karşılığında yeni bir doğa, şehrin entropisi tarafından kendiliğinden üretilen unutulmuş bir gelecek olarak varlığını sürdürür (Careri, 2002, s. 188).

Metropolü üreten tuhaflıklar ve aşkınlaşmamış ilişkiler bütünü Deleuze ve Guattari'nin Artourd'un tiyatro oyunu üzerinden kavramlaştırdıkları organsız beden ile bir arada düşünülebilir. Organsız beden bir zihinsel bozukluk anında ortaya çıkar ve tüm meta-kavramlardan arınmıştır. Bir sonsuz yersiz-yurtsuzlaşma ve içkinlik düzlemi ifade eder. Bin yayladan biridir ve aynı zamanda içinde yaylalar barındırır (Deleuze & Guattari, 1993). Bozukluk ve bozulma halinden kaçınmama, ön koşullardan arınmışlık ve her an yeniden biçimlendirilen hal tam da müsvedde mekanın tanımlanış biçimini oluşturur. Metropol içerdiği göçebelik ve ötekilik kurgusu ile tümüyle bir müsvedde mekan oluştururken içerisinde üreyen her an kırıştırılıp yenilenebilir müsvedde mekanlar barındırır. Bahsedilen hal bir tür birbirine geçiş, hatta çoklu çeviri durumudur. Her bir müsvedde onu üretenenin çevirmeni, aynı zamanda okuyanı da çeviriye dahil kılanıdır. Çeviri yaylaların rizomatik ilişki biçimidir. Dolayısıyla yeniden madun ve kent ilişkisine dönüldüğünde Metropolün de madunun da müsvedde mekanın da aynı ölçekte çeviri olgusu ile birbirine bağlanan rizomlar olduğu düşünülebilmektedir.

3. KURAM VE TEKNİK ARASINDA: ÇEVİRİ OLGUSU

Maduna dair dil çözümü denemeleri, çeviri olgusu ile omuz omuza çalışır. Çeviri olgusu farklı eksenlerde ele alınabilmektedir. Çalışma kapsamında "madun" kavramının çıkış zemini olan post-kolonyal bakış ve madunu türeterek çoğaltan post-yapısalcı bakış üzerinden çeviri hali tartışılmaktadır.

3.1 Post-kolonyal Bakış: Bir Problematik Olarak Çeviri

Çeviri olgusu, 1990ların ilk yarısında kültürel dönemeç olarak ortaya çıkan dönemde, öteki kavramı ile ele alınmasıyla beraber toplumsallaşarak eleştirel bir zemine oturmuştur. Lefevere (1992) çeviri olgusunu "ideolojik ve siyasal koşullar altında gerçekleşen bir yeniden yaratım" olarak tanımlamış, dolayısıyla politik ve öznel bir taraftan ele almıştır. Çevirinin, kaynağından öte çevirmenin bakış açısını yansıtması, baskın kültürlerin ve ideolojilerin avantajına olmuş, ötekileştirilen tarafa dair boşluklar oluşmasına sebebiyet vermiştir. "*Yeniden yazma, bir tür tahrif etme olarak karşımızda durur; yeniden yazmanın yenilikleri bastırma, sınırlama, saptırma olasılığı vardır ve yazınsal eserlerin tahrif etme süreçlerine etkileri üzerine yapılan çalışmalar, içinde yaşadığımız dünyaya dair büyük bir farkındalık yaratmaktadır*" (Lefevere, 1992, s. vii)

Bahsedilen öznel ve yorumcu hal Bassnett (2011) gibi teorisyenler tarafından kültürlerarası devinimci ve çoğaltıcı bir eylem olarak görülürken, yine aynı dönemde Afrika ve Asya'daki sömürü kültürlerin de özgürleşmesi ile tarih yazımının ve çeviri metinlerinin Avrupa merkezli olduğunu, sömürgecilere yapılan baskı halini yansıtmadığını dile getiren teorisyenler olmuştur. Spivak sömürge topluluklara dair çeviri yapan çevirmenin kaderinin sömürgeci erke ait temsilleri yeniden oluşturmak olduğunu belirtmektedir (Abdal, 2018).

Bahsedilen durum, her ne kadar çeviri olgusunun kültürlerarası bağ kurucu bir tarafı olsa da halen iktidar merkezli ilerlediğini anlatmasıyla, kendini ifade etmekte ve

dolayısıyla var olmakta zorlanan bir öteki olarak ‘madun’ olgusunun ortaya çıkması ve post-kolonyal tartışmanın doğması adına bir itki olmuştur.

Madun ve ürettiği post-kolonyal tartışmalar farklılıklara dair yeni okumaları çağırır. Farklılığın yerel siyaset üzerinden yapılan söylemsel pratiği, yıkım, altüst etme, yerinden etme ve yeniden konumlandırma eylemleriyle doludur. Spivak ve post-kolonyal çalışmaların diğer kilit isimleri de teorik yapıbozum ve bölgesel yeniden konumlandırmanın ötesine geçerek açıkça küresel boyutlarda başka bir yeniden haritalandırmaya başlarlar. Spivak'a göre bu yeniden haritalandırma, Marx'ın metinlerinin Avrupa-merkezci olmayan okumalara açılması değil, "homojen bir enternasyonalizmin ötesine, heterojenliğin ısrarla tanınmasına", doğru bir harekettir (Spivak G. , 1990). Bahsedilen hareket bir yeniden üretim halidir. Burada üretilen yalnızca ana dair bir dönüşümü vaad etmez, aynı zamanda tarihsel bir yeniden ele alış da içerir. Tam da bu noktada Edward Said (1978) post-kolonyal yörüngeyi coğrafya ve tarih ikiliğinde arar. İktidarın ürettiği hayali coğrafyaların, sömürgeleşen fiziksel coğrafyalar üzerindeki baskısı post-kolonyal dönemde farklı bir maske ile vücut bulur. Said, sömürgeciliğin mekânsal pratiklerinin ve mekân, bilgi ve iktidarın zoraki temsillerinin eleştirisi yoluyla, sömürgecilik sonrası temsil mekânlarını alternatif bir jeo-tarihsel revizyona açar. Said (1978), tarihselcilik eleştirisini ilerletmek için belirli bir "yabanıllığı" ve radikal açıklığı, yalnızca kişinin siyasi yörüngesine bağlı olan sınırların ısrarlı bir şekilde aşılmasını da teşvik eder. "Evrenselleştirici tarihselciliğin şu anda kapsadığı deneyimsel alanın parçalanması, ayrıştırılması, yerinden edilmesi ve merkezsizleştirilmesi" ile "Marksist-tarihselci düşüncenin kutuplarının ve ikili karşıtlıklarının (determinizme karşı iradecilik, Asya toplumuna karşı Batı toplumu, değişime karşı durağanlık) ötesine geçilerek, tekil nesneler yerine çoğul nesnelerin yeni bir analiz türünün yaratılması" çağrısında bulunur. Ona göre, tarihselciliğe ve özellikle de en radikal varyantlarına karşı mücadele edilmeli, yapıbozuma uğratılmalı ve bilinçli olarak marjinal, muhalif, özgürlükçü, tarih yeniden üretilmelidir. Halihazırda var olan tarihsel bakış altlığında üretilen çeviriler iktidar tarafından sapamaz, türetilebilir ve özgürlükçü yörüngeye giremezler.

Kültürel kökenlerin soykütüksel izinin sürülmesinden ya da kültürel çevirinin (Walter Benjamin'den ödünç aldığı bir terim) temsili eyleminden kaynaklanan özcülüğü reddeden Homi Bhabha, Spivak ve Said gibi hegemonik tarih yazımına açıkça meydan okuyan üçüncü bir alan ortaya koyar. Kültürel farklılığın sınırlandırılmasına karşı,

melezlik kavramını ortaya atar ve bunu öteki-olarak-üçüncülleştirmenin bir başka deneme örneğinde konumlandırır. Tüm kültür biçimleri sürekli olarak bir melezlik süreci içindedir. Ancak melezliğin önemi, üçüncünün ortaya çıktığı orijinal anın izini sürebilmek değil, daha ziyade başka konumların ortaya çıkmasını sağlayan "üçüncü alanı" üretmesidir. Üçüncü alan, kendisini oluşturan tarihlerin yerini değiştirir ve yeni otorite yapıları, yeni siyasi girişimler kurar. Kültürel melezlik süreci farklı, yeni ve tanınmaz bir şey, yeni bir anlam ve temsil müzakere alanı ortaya çıkarır (Bhabha, 2016).

3.2 Post-yapısalcı Bakış: Bir Artikülasyon Nesnesi Olarak Çeviri

Post-kolonyal çeviri tartışmalarının odağı, çeviri nesnesinin ötesinde çevirmen olmaktadır. Bu görüşe göre; çevirmenin ve çeviri ediminin halen devam eden Avrupa-merkezci bakışı, meseleyi kısır bir döngünün ötesine götüremez. Benjamin (2008) tartışmayı farklı bir taraftan ele almaktadır. Benjamin çevirinin görevinden ya da sorunundan söz etmez. Çevirinin öznesini borçlu bir özne olarak adlandırır; bir görevle yükümlüdür, halihazırda mirasçı konumundadır, bir soyağacına hayatta kalan ya da hayatta kalmanın temsilcisi olarak girmiştir. Fakat bu yazarların değil eserlerin hayatta kalmasını ifade eder. Yazarların isimlerinin ve imzalarının yaşatılmasıdır, ama yazarların kendilerinin sürdürülmesi anlamına gelmez. Böyle bir hayatta kalma, sürdürülmekten daha öte bir noktadadır. Mevzubahis olan ‘şey’ sadece daha uzun yaşamaz, yazarının imkânlarının ötesinde artiküle olarak yaşar. Benjamin (2008) bu hali üçlü bir değilleme üzerinden anlatmaktadır:

1. Çevirmenin görevi kendini duyurmak veya alımlama yapmak değildir.
2. Çevirinin ve hatta orijinalin temel amacı iletişim kurmak değildir. Dilin ‘burjuva kavranışı’ eleştiriye açılmalıdır. Dilin içeriği yoktur. Dilin ilk ilettiği şey onun "iletilebilirliğidir."' Böylece ifadelerin edimsel boyutuna doğru bir açılım yapıldığı söylenebilmektedir.
3. Çeviri ne bir imge ne de kopyadır. Çeviri başlı başına yeni bir oluştur.

Burada tartışmanın çevirinin orijin ile bağındansa, çeviri halinin kendisine kaydığı anlaşılmaktadır. Benjamin’e (1989) göre bitmiş, bütünsel, içe kapalı bir orijin iş söz konusu olamaz. Her edim kendi çevirmenini çağırır. İçindeki boşlukları doldurması, yeniden üretilmesi ve sonsuz bir devinim haline ulaşması için, dolayısıyla hayatta

kalabilmesi için gereken bir çağırıdır bu. Hiçbir söylem, yapıt, üretim veya metin tamamlanmamıştır. Her metin, kendi içinden yeni bir metin doğmasına olanak tanır. Bu şekilde yaşamaya devam eder. Böyle bir kurguda özsel bir yerden değil, yapı-sökümcü bir alandan sınırların sabit olarak değil, sürekli yeniden çizilen bitmeyen bir inşaat hali söz konusudur (Şumnu, 2012). Deleuze'ün (1987) 'kendi dilinde kekeleme' olarak metaforlaştırdığı durum tam da bahsedilen bütüncüllük karşıtı bir çeviri olgusudur. Yapı veya söylem, saf bir bütünü değil, çokluk ve oluşu bünyesinde barındırır. Buradan hareketle yapı kekeler ve delikler üretir. Delikleri her an farklı bir özne tarafından doldurulur ve yeniden üretilir. Bu anlamda saf bir yapısallıktan bahsetmek mümkün olmamaktadır.

Derrida'nın (2003, s. 201) sözü ufuk açıcıdır: "Aynı anda birkaç dilde yazılmış bir metin nasıl çevrilir?" Soruda dile dair köken bozucu bir tavır okunmaktadır. Bu rizomatik durum dile ve çeviri haline de tıpkı mekan üzerinde tartışıldığı gibi göçebe bir altlıkla bakılabileceğini göstermektedir. Artık çeviri yalnızca sözsel bir yerden değil, mekânsal, imsel, deneyimsel, zamansal bir yörüngeden tartışılabilmektedir. Dolayısıyla mimari taraftan, kent ve arayüzleri üzerinden çeviri edimine bakmak anlamlı olmaktadır.

3.3 Babil Kulesi Miti ve Çeviri Tipolojileri

Metropol ile göçebe oluş ve çeviri ekseninde yapılan okumalar doğrultusunda, kentin sürekli bir gerilim ve dönüşüm içerisinde olduğu söylenebilmektedir. Bu dönüşüm ve bozulma hali, yapım-yıkım edimini beraberinde getirmektedir. Kent doğası gereği göçebedir, ötekiyi içerir ve bitmek bilmeyen bir yapım-yıkım döngüsünün içerisinde yer almaktadır. Bahsedilen döngü diakronik bir zeminde yer almamakta, birbiri içerisine karışarak var olmaktadır. Dolayısıyla çalışmada, metropolün ana karakterini ifşa eden birbiri içerisine geçme durumları ele alınmıştır.

Bu anlamda yapım ve yıkım kavramlarını ele alış biçimi önem arz etmektedir. Yapımdan kasıt; üretim, oluşum ve inşa iken, yıkımdan kasıt; bozum, öngörülen halin başkalaşması ve yıkıntıya dönüşmesidir. Bu anlamda her yapım ediminin, doğası gereği belleğe ve gündelik hayata dair dönüşümler barındırması ile içerisinde bir yıkım hali barındırdığı söylenebilmektedir. Aynı zamanda da yapım içerisinde yeniden yapım durumları gözlenebilir. Mimari bağlamda bakıldığında bu durum, şantiye duvarlarından oluşan yeni kentsel arayüzler, göçebe yaşam pratikleri gibi

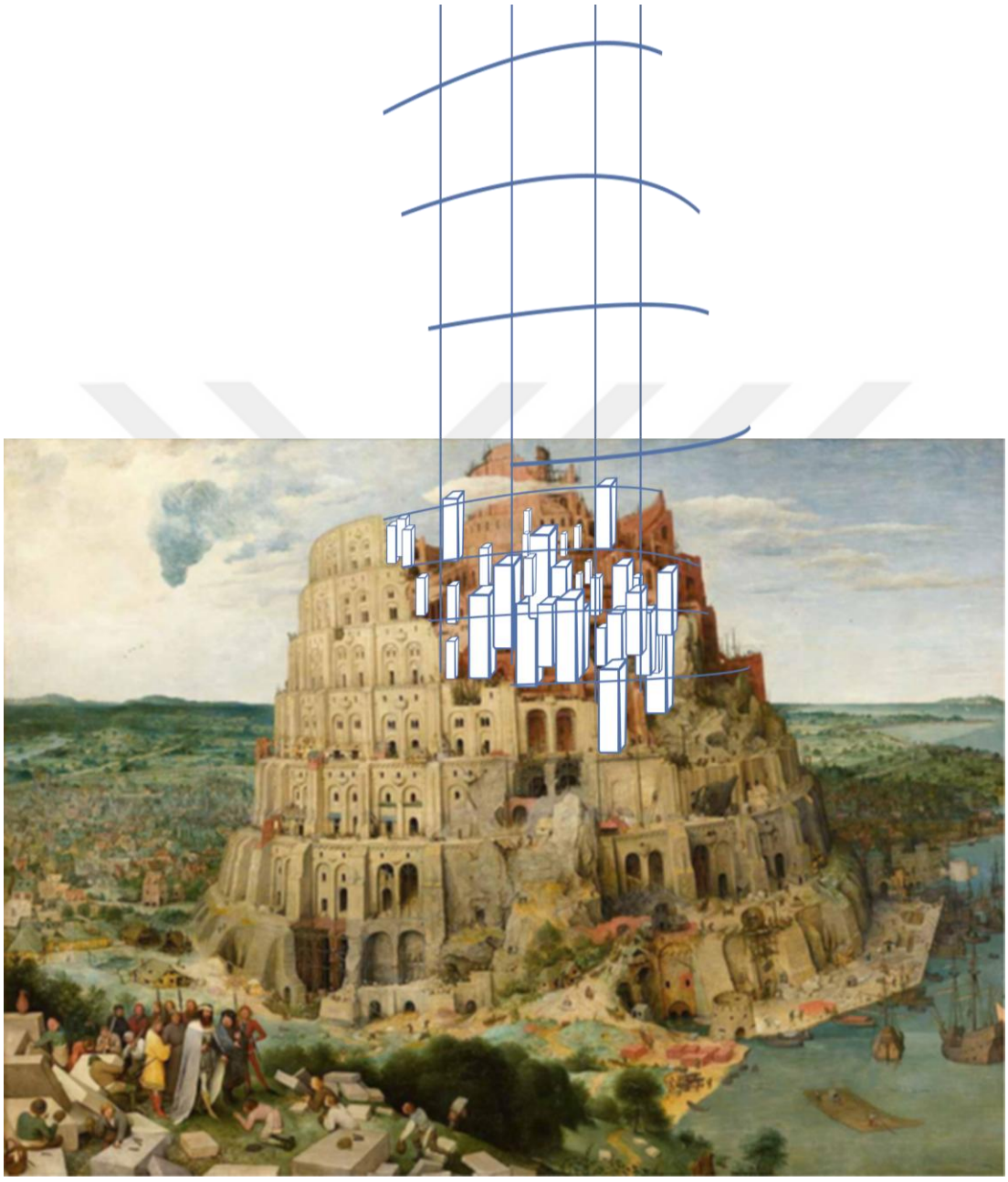
örneklenebilir. Başka bir taraftan, her yıkımın da içerisinde bir yapım potansiyeli barındırdığını söylemek mümkündür. Bu durum, yıkıntıların içerisinde üreyen yeni yaşam pratikleri, çıkmacılar, gecekondular gibi düşünülebilir. Böyle bir bakışla yapım ve yıkım edimini birbirinden ayırarak düşünmek oldukça güç olmaktadır.

Bu noktada mimarlığa yapılan ilk atıfın bitmemiş bir şantiye olan Babil Kulesi'nde gizli olması tesadüf değildir. Eski Ahitte bulunan yazılara göre Babil Kulesi insanların o dönemde aynı dili konuşmalarından kaynaklı olmak üzere Sinar bölgesine göçerek örgütlenmesi ve Tanrıya meydan okurcasına göğe kadar uzanan bir kule inşa etmek istemesi sonucu oluşturulmuştur. Tanrı bu duruma müdahale ederek, önce insanların dillerini farklılaştırmış, sonra da kule yapımının tamamlanamamasına sebep olmuştur (Montero Fenollos, 2011). Burada mesele yalnızca kule inşaatından ibaret değildir. İnsanın ortak bir dille kendi kökünü inşa etme istemidir. Aynı anda hem dil hem de kule olan bir yer üretimi fazlasıyla güçlü bir birlikteliktir. İnsanın kendi dilini inşa etme savaşını arka planda barındırmaktadır. Burada Tanrı hem kendi ismini dayatır[3] hem de çeviriyi mecburi ve imkansız kılar. Bu hikaye, dillerin karışıklığının kökenini, sözlerin çokluğunu, çevirinin gerekli ve imkansız görevini, aynı zamanda bir imkansızlık olarak gerekliliğini anlatır (Derrida, 2003).

Zigurat olarak yapılmaya çalışılan kule hiç bitmemiş ve bu bitmemişlik bir sembol olarak tarih yazımında yerini almıştır (Şekil 3.1). Böylelikle belki de bir megastrüktür olarak okunabilecek yapı, hem yapım hem de yıkım edimlerini içinde barındırmasıyla bahsedilen bağlamda verilebilecek ilk örnektir. Bir yandan da mitin içerisinde barındırdığı özne-iktidar anlaşmasının yıkımı, dil farklılaşmasının, anlaşılamamanın ve kendini ifade edememenin getirdiği ayrıksılaşma ve ötekileşme durumu, post-kolonyal tartışmaların zeminin de mimarlık üretimi ile oluşturduğu içkin ilişkiyi göstermektedir. Derrida, bahsedilen ötekileşme ve mekan ilişkisini negatif bir yerden değil yüzü olmayanların yüzü olma, dili olmayanları konuşmaya katma, görünür olmayanı görünür kılma arzusu gibi bir potansiyel üzerinden okumaktadır (Şumnu, 2012). Tam da burada yapım ve yıkımın ürettiği bir tür çeviri hali söz konusudur

[3] Ba Doğu dillerinde baba anlamına, Bel ise Tanrı anlamına gelmektedir; Babil Tanrı'nın kenti, kutsal kent demektir. Eski Ahit'te ise Babil karışıklık anlamını taşımaktadır (Derrida, Margins of Philosophy, 1982, s. 192-193).

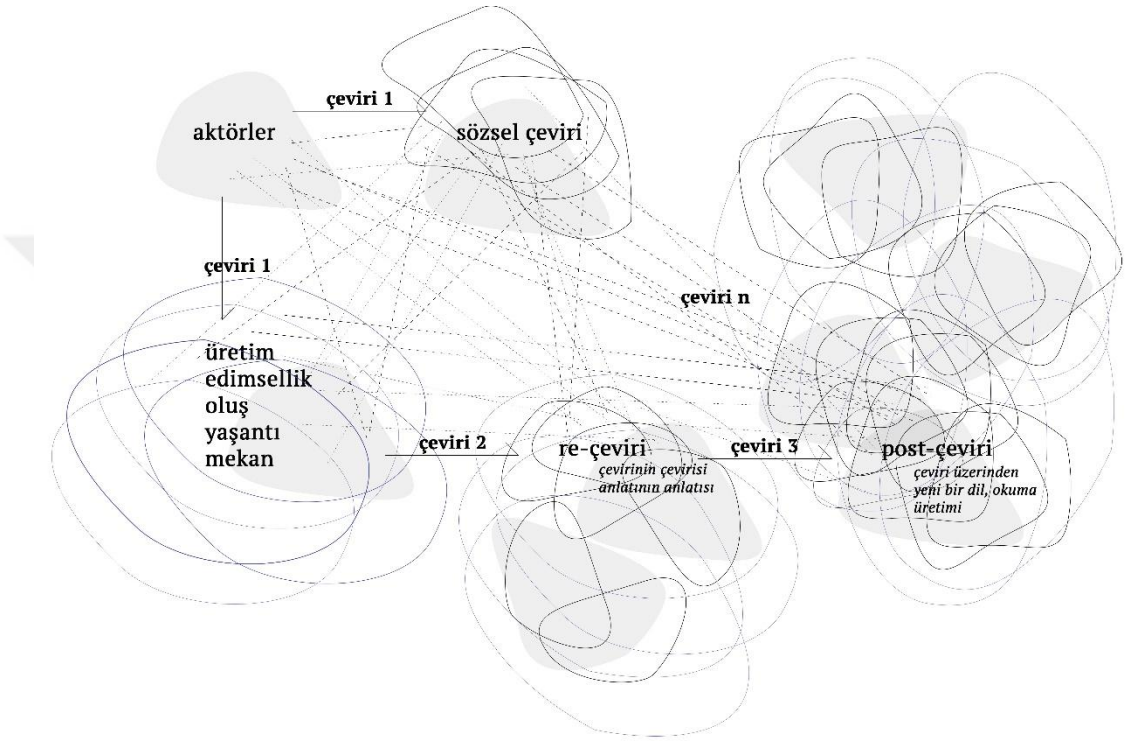
(Derrida, 2003). Dolayısıyla yapım ve yıkım arasında kalan ve sürekli olarak birbirini arzulayan bir tektonik çeviri hali mevcuttur.



Şekil 3.1: Bruegel'in Babil Kulesi (Viyana Versiyonu) üzerine yapılan diyagramatik anlatım.

"Babil Kulesi" yalnızca dillerin indirgenemez çokluğunu göstermez; tamamlanmamışlığı, bitirmenin, bütünleştirmenin, doymanın; mimari yapı, sistem ve arkitektonik düzeninde bir şeyi tamamlamanın imkansızlığını da gösterir. Sözlerin çokluğunun sınırladığı şey yalnızca "doğru" bir çeviri, şeffaf ve yeterli bir ifade değil,

aynı zamanda yapısal bir düzen, bir kurgu tutarlılığıdır. Bu anlamda, mitin kökeninin miti, metaforun metaforu, anlatının anlatısı, çevirinin çevirisi olacaktır (Derrida, 2003). Böyle bir bakış dilin, metnin, ötekinin veya madunun çoklu kanallar aracılığıyla sürekli çoğalıp büyüyebilme potansiyelini dışavurmaktadır. Dolayısıyla çeviri hem bir problematik olarak madunu üreten hem de bir türe(tilebil)me imkanı olarak onu özgürleştiren bir noktada olmaktadır (Şekil 3.2).



Şekil 3.2: Çeviri, re-çeviri, post-çeviri ilişkisi.

Şekil 3.2'de çeviri haline dair üretilen rizomatik ilişki, çevirinin farklı formlarını açığa çıkarmaktadır. Çeviren ve çevirilen ilişkisinde bahsedilen iki olgu çoğunlukla içiçe geçmekte, çeviri pratikleri çoğaldıkça çevrilen de türemekte ve çoğalmaktadır. Lineer bir okuma mantığı olmamakla beraber diyagram geleneksel bağlamla takip edilmek istendiğinde aktörlerden başlayan bir çeviri yörüngesi olduğu anlaşılabilir. İlk çeviri sözsel veya eylemsel/mekânsal bir dışavurumu içerir. Aktörlerin söylemleri veya üretimleri üzerinden doğrudan **çeviri** yapma durumunu ifade eder.

Çeviri 2 ise daha dolaylı bir haldir. Yapılan çevirinin tekrar çevrilmesi, anlatının tekrar anlatılmasına dair Derridacı bir göndermede bulunur. Burada üretilen mekan aktörlere dair bir tür çeviri olarak değerlendirilmektedir. Mekan tıpkı bir müsvedde kağıt gibi

izleri taşır ve çevirmen görevi görür. Bu durumu ifşa etmek ise yeni bir çeviridir. Dolayısıyla **re-çeviri** olarak kodlanmıştır.

Üçüncü bir durum tüm çeviriler üzerinden yeni bir okuma ve anlamlandırma sistemi oluşturmaktır. Yeni ve aktöre özgü bir dil üretmek, alışılageldik durumları bu dil vasıtasıyla yeniden tartışmaya açmak ve o bakışla değerlendirmek bir **post-çeviri** olarak kurguda yerini almaktadır. Bu durum sonsuz bir döngüde (çeviri n) birbiri içerisine geçerek devam eder. Dolayısıyla burada aranan bir başlangıç veya bitiş noktası değil, çoklu olanaklar sisteminin açılımıdır.

Kent arayüzünde tartışıldığında, sürekli ve büyük bir hız ile devam eden yapım-yıkım faaliyetleri arasında bu içiçe geçmişliğin en iyi okunabildiği durumlar, tıpkı Babil Kulesi mitinde olduğu gibi; yapım ediminin devam edemeyerek yavaşladığı ve yıkım olgusunun yapım devam ederken dahil olmaya başladığı hallerdir. Duruma böyle bir yerden bakmak yapım ve yıkım edimlerini birbirinin ölümü dolayısıyla var etmek değil, tam da birbiri içerisinde varoluş anında sahneye almayı dert edinir.

4. ALAN X: KAĞITÇILARIN İZLERİ ÜZERİNDEN MÜSVEDDE BİR ÇALIŞMA

Tez strüktürel olarak gömülü kuram ve etnografya metotlarını benimser. Sebeplerine dair detaylı bir açıklama *"1.3 Metodolojik Yaklaşımlar"* alt bölümünde yapılmıştır. Bu kısımda teknik ve kuram arasındaki bağı kuran çeviri tipoloji ile ilişkilenme biçimleri ve Alan X ile nasıl ele alındığı anlatılacaktır.

Kağıtçılar ile yapılan görüşmeler sonrasında ortaya çıkartılan açık kodlar ve çeşitli kategorizasyonlar ile oluşturulan eksenel kodlar çalışmanın sözsel aksını yani bir önceki bölümde bahsedilmiş olan *çeviri* kısmını oluşturmaktadır.

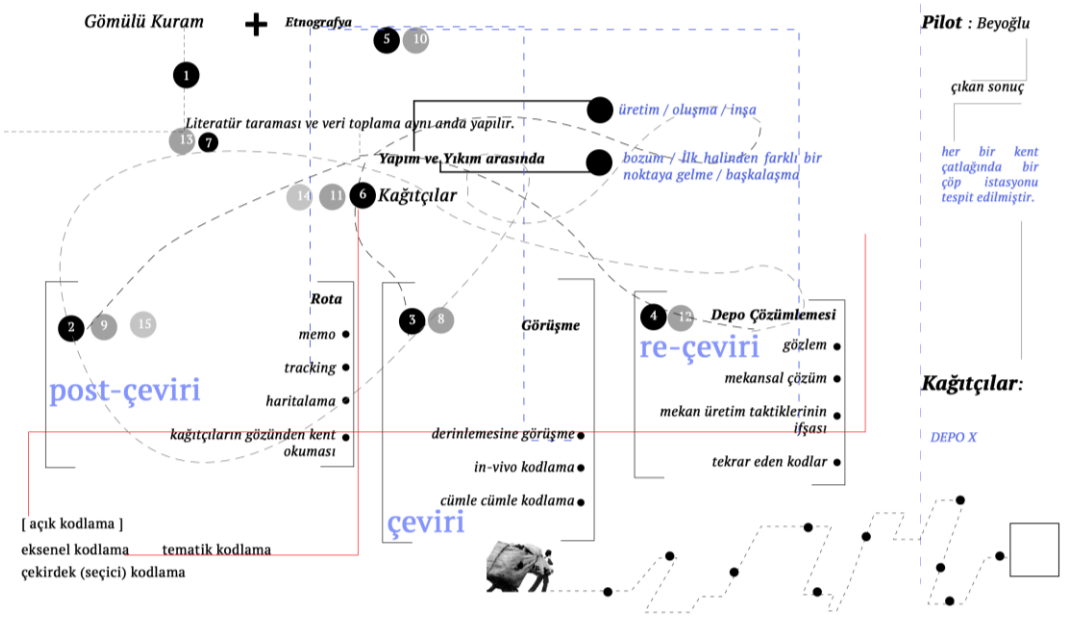
Veri toplama sürecinin de bir veri olduğu söz konusudur. Bu sebeple çalışmada memo (kuramsal not tutma) tekniği uygulanmıştır. Madun olarak kodlanan kağıtçıların kent deneyimi üzerinden takip (tracking) tekniği ile rotalar üretilerek, izler ve mekan üretme taktikleri ifşa edilmiştir. Dolayısıyla bahsedilen memo çalışması sözsel bir analizin ötesinde, rotalar ve kentsel çatlaklar arasındaki ilişkiyi çözümleyebilmek adına diyagram ve haritalama gibi görsel malzemeleri kullanır. Burada *re-çeviri* olgusu işin içine girmekte, tematik kodlar üremektedir.

Tematik kodlama aşaması çalışmanın *re-çeviri* kısmı ile bağlantılı olan mekânsal çeviri hali ile eşlenerek, çevirinin çevirisi gibi çalışan yeni kodların ortaya çıkarılmasına destek olmuştur. Burada yine etnografik araştırma tekniklerinden olan tema ve model üretme tekniklerinden faydalanılmıştır. Müsvedde mekanın üretim biçimleri ve teorik kodlama sistemine eklenerek, tematik kodları genişletmiş, dönüştürmüştür.

Aynı biçimde kenti deneyimleme hallerine dair invivo analizler sonucu oluşturulan kent kodları ve rota tespitleri yardımı ile yeni bir çeviri biçimi üretilmiştir. Bahsedilen çeviri, yeni bir okuma sistemi vadeder ve farklı harita üretimleri ile desteklenir. Bu haliyle bir *post-çeviri* olgusu ortaya çıkmaktadır. Oluşturulan tematik kodların yalnızca sözsel verilerden gelmemesi, mekansal kodlar ve haritalamalardan gelen

teorik altlık üzerinden biçimlenmesi gömülü kuram metodolojisine özgün bir bakış sunmaktadır.

Eksenel ve tematik kodların sonunda sistem daha da derinleşip incelerek seçici kodlar oluşturulmuş, seçici kodlama aşamasına geçilmiştir (Şekil 4.1). Seçici kodlar, tüm üretimlerin sağaltılmış bir hali olmakla beraber tezin aradığı gömülü kuramsal olguyu ifşa etmektedir.



Şekil 4.1: Tezin metodolojik bir strüktür okuması.

4.1 Alan Seçimi Taktikleri

Madun olarak kodlanan kağıtçıların kent algıları, gündelik yaşam pratikleri ve mekan kurma taktiklerini deşifre etmek adına öncelikle üst ölçekten bir araştırma yapılmıştır. Var olan kısıtlı belgesel ve kaynaklar ile temel bir gözlem üzerinden iş yapma şekillerinin; bir kent parçası altlığında belirledikleri bir rotadan topladıkları kâğıt ve plastikleri gün sonunda depoya götürerek ayrıştırdıkları ve depo sahibine teslim ederek günlük maaşlarını edindikleri durum üzerine olduğu görülmüştür. Bu anlamda İstanbul'da var olan depolar araştırılmıştır. Depolar araştırılırken bir yandan legal ve illegal olarak ayrıştırılmaktadır. Legal olanlar 2020 yılında çıkan kanun kapsamında belediyelere bağlananlardır. Bahsedilen depolardaki çalışma saatleri ve koşulları belediyeler tarafından kontrol edilmekte, depolarda yaşam sürememektedir. Kağıtçıların büyük çoğunluğu bu kanunu kabul etmemiş, kendi kurdukları iş pratiğinin denetlenerek ıslah edilmesine karşı çıkmıştır. Bir yandan kentte artış gösteren kiralar

ile kazançlarının ters orantılı olarak ilerlemesi son dönemde bu durumu imkânsız kılmıştır (Pakkan, 2022). Tez kapsamında araştırılan illegal olan depolardır.

Araştırmalar sonucunda depoların var olduğu muhtemel bölgelerden en kapsamlısı olan ve içerisinde yaşama eylemini barındıran, aynı zamanda da yapım ve yıkım edimlerinin içiçe geçişinin okunabildiği, İstanbul'da X alanında yer alan X deposu incelemeye alınmıştır. Burada semt ve depo isminin verilmemesinin sebebi, görüşülen kağıtçı grubunun depolarının yerinin bilinmesinin istememesidir.

4.2 Veri Toplama Teknikleri

Çalışmanın yürütülebilmesi için öncelikle X alanında var olan kağıtçılar ile görüşme yapmak ve rotalarını tespit etmek gerekmektedir. Sonuç olaraksa depolarını ifşa etmek ve mekan kurma stratejilerini okumak önemli olmaktadır. Bu anlamda iletişimin sağlanabilmesi adına araştırmacı kıyafet tercihinden konuşma tarzına kadar değiştirmiş, dolayısıyla buz kırıcı (ice breaking) teknikler uygulamıştır. X alanında dolaşan toplayıcılar ile görüşme sağlanmıştır. Görüşme sırasında kağıt toplayıcılara yardım edilmiş, bu sayede rota oluşumunun algılanması ve kent okumalarının kağıtçıların gözünden anlaşılması öngörülmüştür.

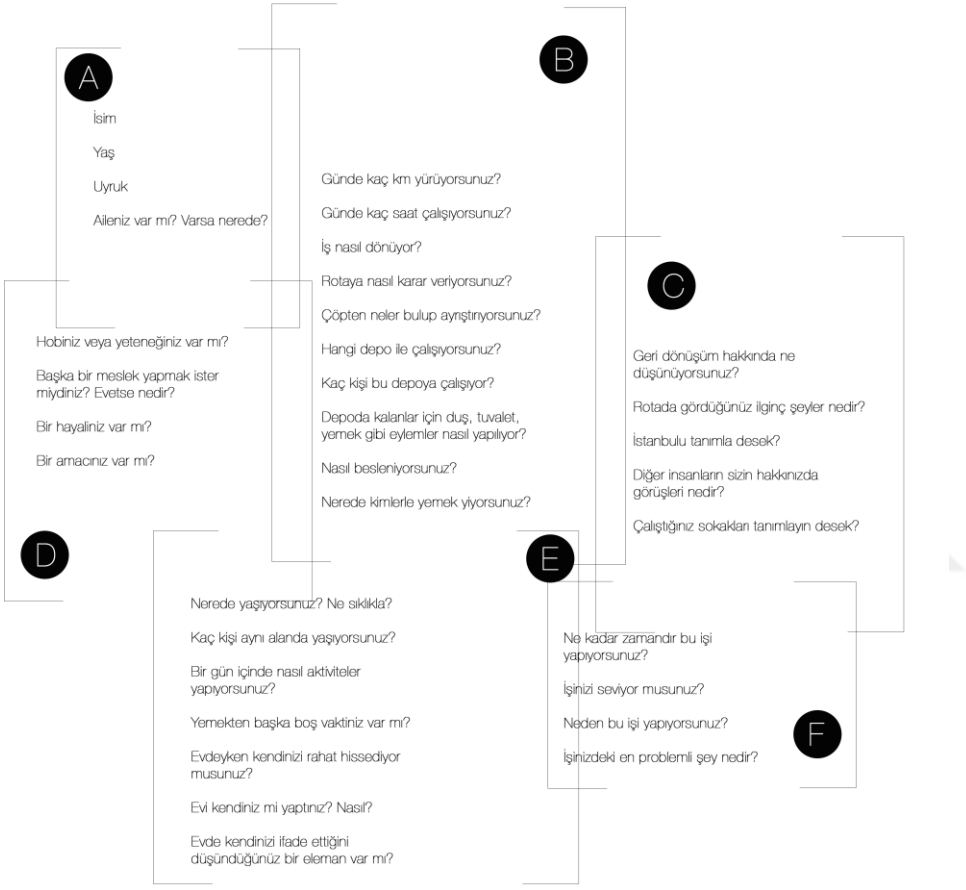
Görüşme soruları Şekil 4.2'deki gibi kategorize edilmiştir. Görüşme esnasında bir yandan görüşülen kağıtçı ile yürünmüş ve bir uygulama yardımı ile rotalar tespit edilmiş, ses kaydı alınmıştır. Ses kayıtları sonradan transkriptlere dökülerek metinleştirilmiştir.

Yapılan görüşmeler esnasında üretilmiş olan memolardan çıkan bilgilere göre; X bölgesinde üç adet grubun olduğu anlaşılmıştır:

- 1. Grup; Urfa-Siverek'te köken ailesi bulunan ve İstanbul'a çalışmaya ve ailesine para gönderme amacı ile gelen, çoğunlukla da sonrasında çalışma koşulları ve getirdiği özgürlük sebebiyle devam eden kitledir.
- 2. Grup Afgan ve Suriyelilerden oluşmaktadır. Bu grup anlaşması en zor topluluk olmakla beraber, aylık periyotta yaşadıkları yeri değiştirmeleri sebebiyle rizomatik kurguyu en iyi betimleyen taraftadır.
- 3. Grubu oluşturan kadın toplayıcılar mevcuttur. Kadınlar toplayıcılar genellikle depolarda yaşamamakta, gün içerisinde topladıkları ürünleri araç

bekleme alanlarına götürerek hızlı araç rotası ile depoya bir erkek toplayıcı vasıtası ile ulaştırmaktadırlar.

Dolayısıyla çalışma alanına 1. ve 2. Grup girmektedir. Bahsedilen gruplar altlığında sağlıklı veriler elde edilebilmiş olan üç adet kağıt toplayıcı seçilerek analiz aşamasına gelinmiştir.



Şekil 4.2: Görüşme soruları kategorizasyonu.

Yapılan görüşmeler ışığında bağlı olunan deponun yeri tespit edilmiştir. Depoya sekiz defa farklı dönemlerde gidilerek gözlemler yapılmıştır. Yapılan gözlemler esnasında araştırmacı çizim ve fotoğraflara tekniklerini kullanmış, bir yandan da depo içerisinde var olan kağıtçılar ile iletişimde kalmıştır. Aynı zamanda iş akışının depo tarafına müdahil olarak süreci benimsemiş, böylelikle etnografi çalışmalarının önemli unsurlarından olan gözlemcinin gözlenen halin bir parçası olma durumunu desteklemiştir.

Rota takipleri yalnızca görüşmelerden ibaret olmamıştır. Süreç içerisinde birçok kez dışarıdan biri olarak gözlem yapılmış ve beden-araçsal algılanış biçimleri irdelenmiştir.

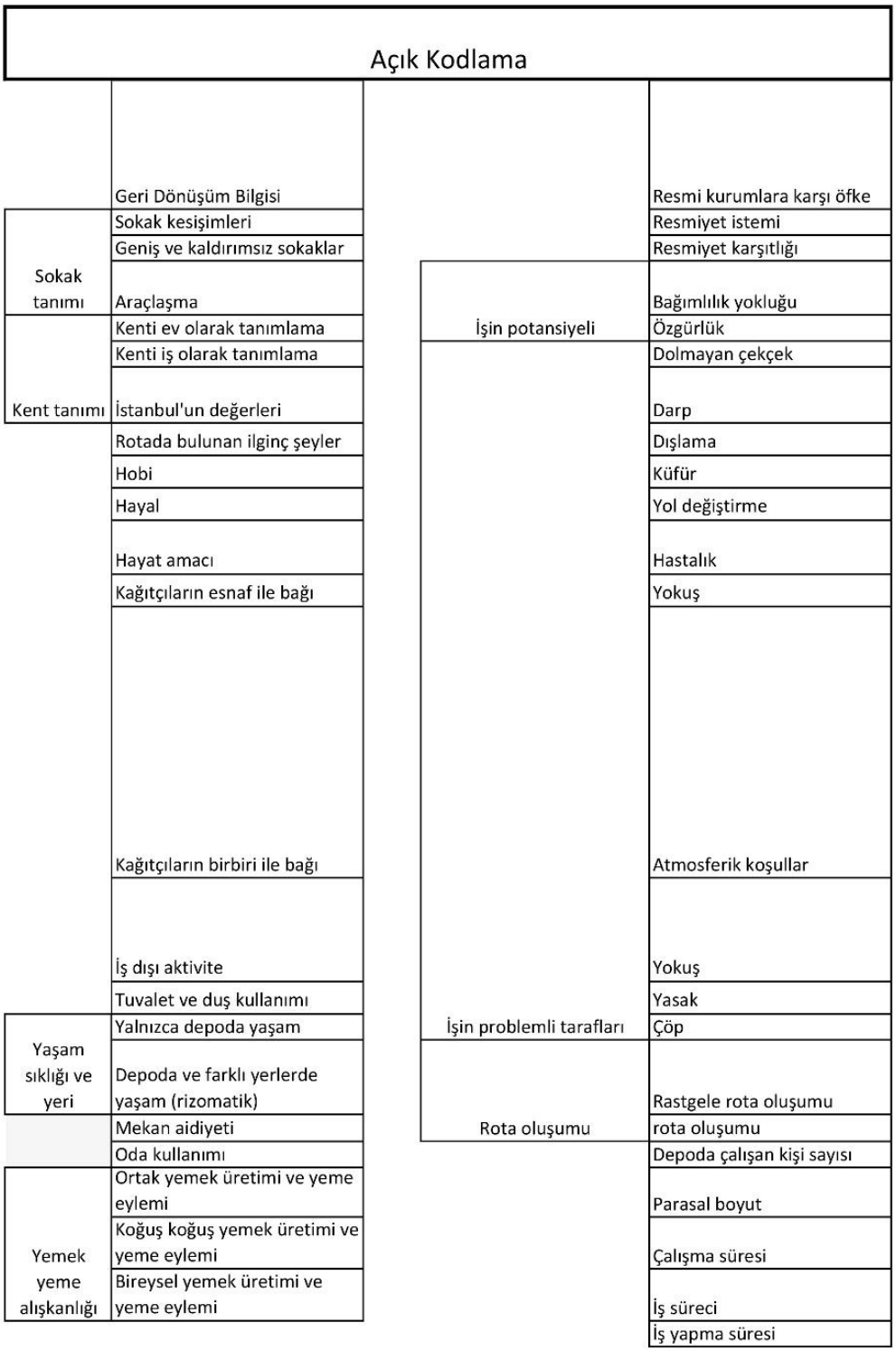
4.3 Veri Analizleri

4.3.1 Sözsel anlatım biçimleri üzerinden analiz: *Çeviri*

Görüşme sorularına verilen yanıtlar MAXQDA isimli program yardımıyla öncelikle görüşme transkriptleri oluşturularak, gömülü kuramın da bünyesinde olan cümle cümle, invivo ve olay kodlaması analizleme teknikleri ile çözümlenmiştir.

4.3.1.1 Açık kodlama

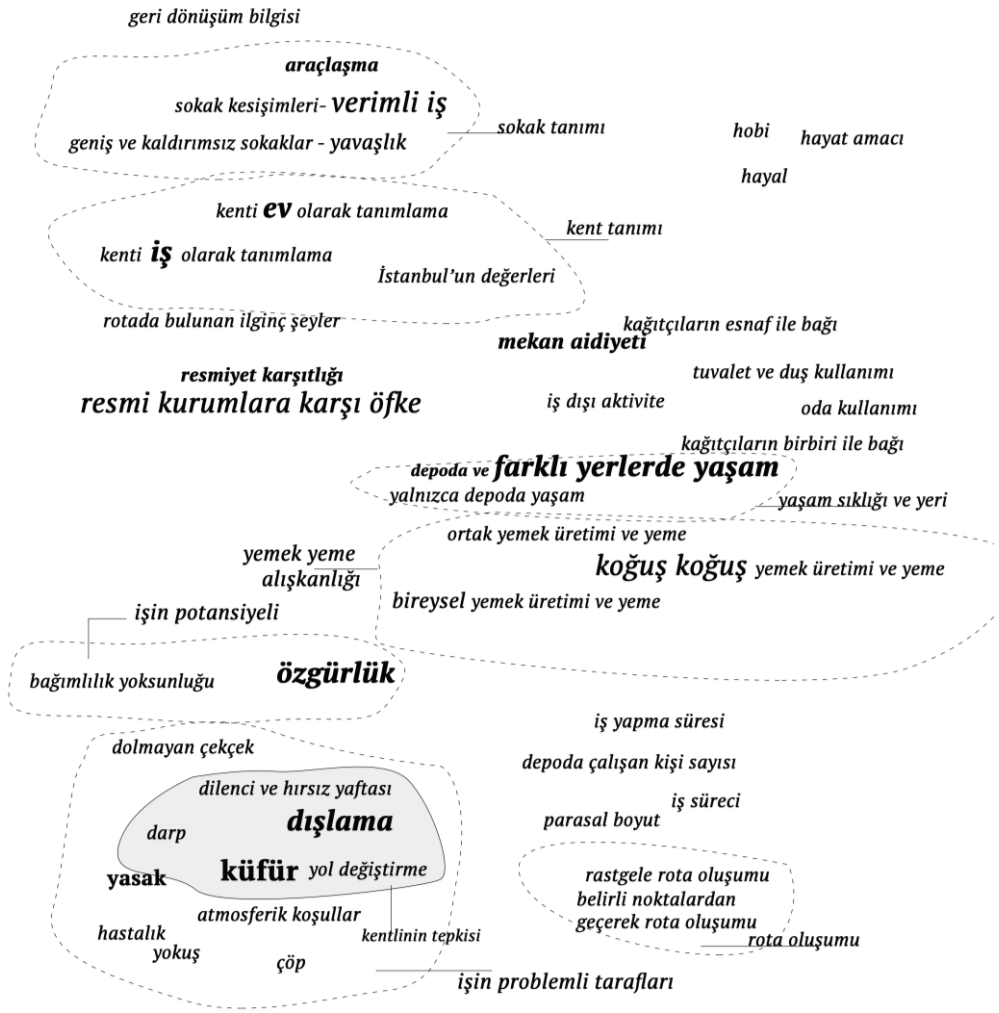
Çalışma alanı içerisinde olan ve isimleri X, Y ve Z olarak değiştirilen üç adet kağıtçı ile kağıt toplama eylemi esnasında derinlemesine görüşmeler yapılmış ve görüşmelerin transkriptler haline getirilmesi sonucu öncelikle açık kodlama üretilmiştir. X, Y ve Z'nin söylemleri üzerinden yapılan açık kodlamada tümevarımcı bir yöntem kullanılmıştır. Dolayısıyla söylem analizi bir teknik olarak kodlamanın içerisinde bulunur. Analiz esnasında ortaya çıkan açık kodlar, Şekil 4.3'te gösterilmiştir.



Şekil 4.3: Açık kodları içeren tablo.

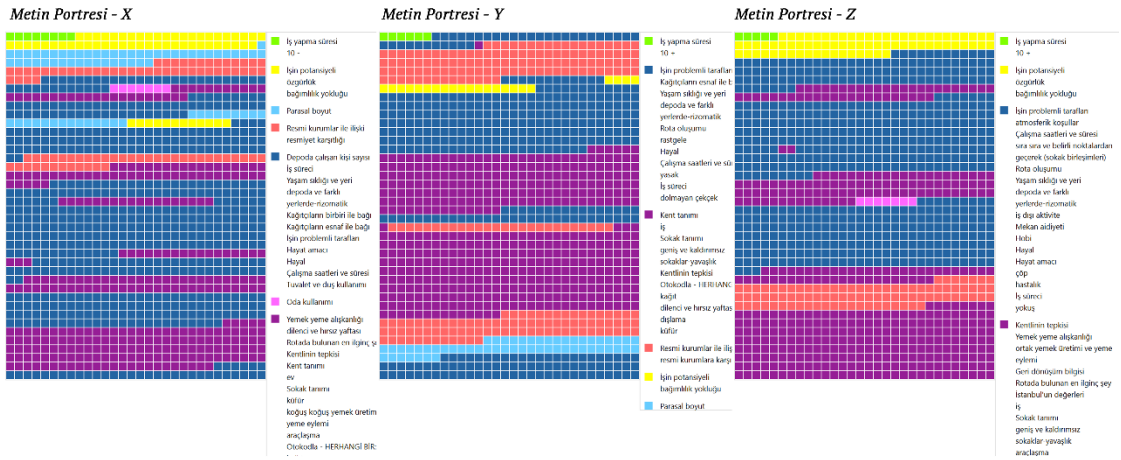
Tabloda ifşa edilen kodlar Şekil 4.4'teki gibi diyagramatize edilmiştir. Diyagramdan anlaşılabileceği gibi bazı kodlar gruplanarak üst kodlar oluşturulmuştur. Örneğin *"sokak tanımı"*, *"araçlaşma*", "*sokak kesişimleri", "geniş ve kaldırımsız sokaklar"* gibi kodların üst kodudur. *"Kenti ev olarak tanımlama"*, "*kenti iş olarak tanımlama*"

ve *"İstanbul'un değerleri"* kodları *"kent tanımı"*nın, *"ortak yemek üretimi ve yeme", "koğuş koğuş yemek üretimi ve yeme" ve "bireysel yemek üretimi ve yeme" "yemek yeme alışkanlığı"nın, "özgürlük" ve "bağımlılık yoksunluğu" "işin potansiyeli"nin, "kentlinin tepkisi"," atmosferik koşullar", "yasak", "hastalık", "yokuş"," çöp", "dolmayan çekçek"* ise *"işin problemli tarafları"*nın alt kodlarını oluşturmaktadır. Ayrıca *"darp", "küfür", "yol değiştirme", "dışlama"* ve *"dilenci ve hırsız yaftası"* kodları da bir önceki kod anlatımında değinilen *"kentlinin tepkisi"* kodunun alt kodunu oluşturur. Bu anlamda açık kodlama yapılırken olabildiğince tüm söylemlere yer vermeye dikkat edilmiştir. Bu sebeple bu aşamada kodlar dağınık bir halde seyretmiştir. Araştırma kapsamında hem çalışmanın rizomatik yörüngesi hem de gömülü kuramın ilk basamağının gruplar değil toplamlar üzerinden ilerlemesi nedeniyle bu yol özellikle seçilmiştir. Baskın ve koyu renkli kodlar kullanım sıklığının artmış olduğuna dair bilgi vermektedir.



Şekil 4.4: X depo açık kodlama esnasında görülen kodlar.

Kodların bahsedilen kişilerin metinleri üzerine yerleştirilmesi sonucu Şekil 4.5'teki gibi metin portreleri ortaya çıkmaktadır. Bahsedilen portrelerden okunabilecek olan durum kent ve gündelik yaşam arakesiti ile kağıtçılığın problemli taraflarına dair yoğun bir odak olduğudur.

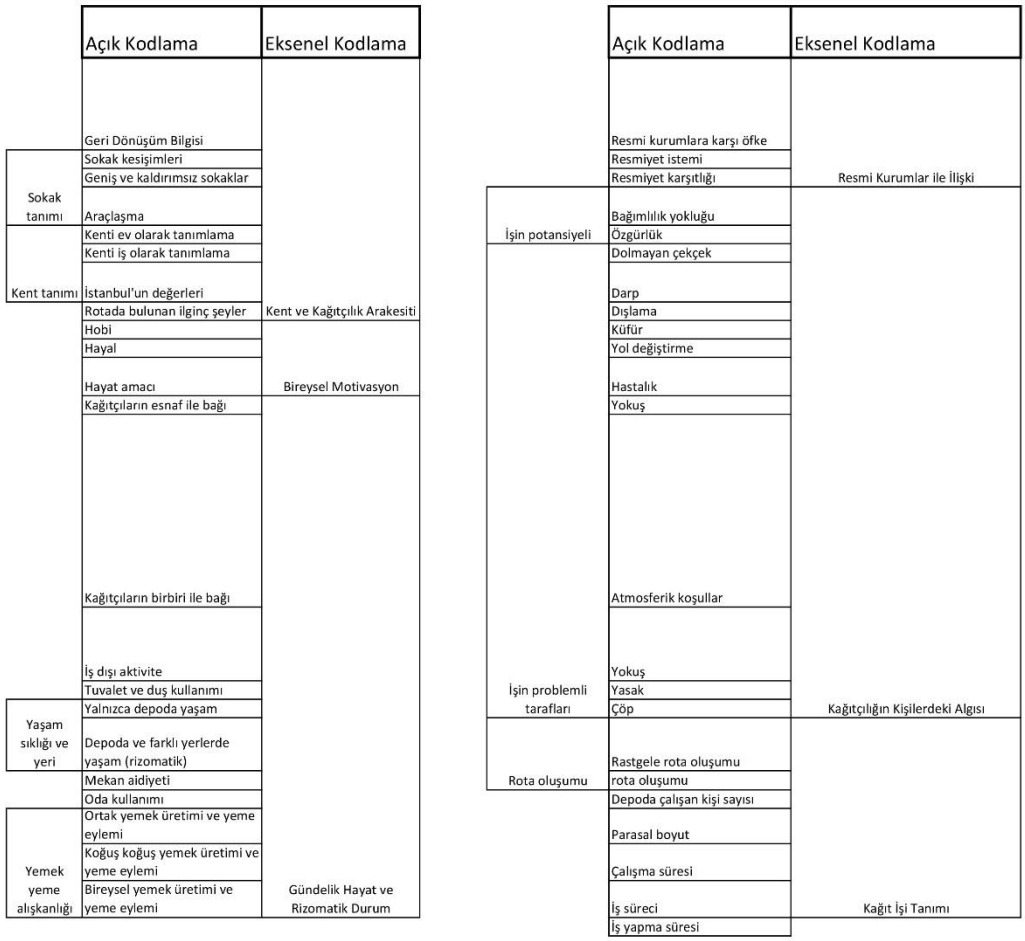


Şekil 4.5: Kodlar üzerinden üretilen metin portreleri.

Metin portreleri metnin kodlar üzerinden bir çeşit çevirisini ifade etmektedir. Bu anlamda bir sonraki aşama kodların birbirleri ile ilişkilerini serimleyen ve eksenel bir taraftan birbirine bağlayan yeni bir kodlama sistemi üretilmesi olmuştur.

4.3.1.2 Eksenel kodlama

Eksenel kodlama sistemi sürecinde açık kodlar üzerinden bağlar üretilerek kategoriler oluşturulmuştur. Bahsedilen kategoriler; "kent ve kağıtçılık arakesiti", "bireysel motivasyon", "resmi kurumlar ile ilişki", "gündelik hayat ve rizomatik durum", "kağıtçılığın kişilerdeki algısı" ve "kağıt işi tanımı" başlıklarını içermektedir (Şekil 4.6).



Şekil 4.6: Açık ve eksenel kodlamaya ilişkin tablo.

Burada da tıpkı açık kodlamada olduğu gibi diyagramlaştırma tekniği ile bağlantılar olması gereken yüzergezer yörüngeye oturtulmuş, ilişkiler ifade edilmiştir. Kodların yoğunluklarını göstermek amacıyla kalınlık dereceleri ve harf büyüklükleri kullanılmıştır. Eksenler kırmızı ile ifade edilmiş, birbirleriyle ilişkilenme biçimleri serimlenmiştir (Şekil 4.7).



Şekil 4.7: Eksenel kodlama diyagramı.

4.3.1.3 Tematik kodlama

Tematik kodlama aşaması, kategorilerin tematik anlamlarına ulaşabilmek ve teorik bir tartışma üretmek adına her bir kategori alt kodları ve kodları oluşturan söylemler ile beraber ele alınmıştır. Bu esnada rotada oluşturulan memolar da dikkate alınmıştır.

Şekil 4.8'den de okunabileceği üzere her bir tema grubuna ilişkilendiği eksene referans verecek şekilde bir numara verilmiştir. Numaralar görüşmenin akışı doğrultusunda sıralanmıştır. Her bir numaranın altında farklı temaları niteleyen harfler bulunur. T1 tema grubu "Gündelik Hayat ve Rizomatik Durum" ekseniyle ilişkilendirilmiş ve T1A: "*Madunun gündelik yaşam pratiklerinin ve mekanla kurduğu ilişkilerin yumuşak*

mekanları ve beklenmediği üretmesi", T1B: "*Rizomatik ve dönüşümcü muğlak yaşam kurgusu*" T1C: *"Kişilerin değişmesine rağmen bağın kuvvetli olduğu algısı",* T1D: *"İş ve iş-dışı yapılan eylemlerin zamansal ve mekansal yönetiminin kişilerde olduğu algısı"*, T1E: *"Bağın köreldiği algısı"* temalarından oluşmuştur.

T2 tema grubu "Kağıtçılığın Kişilerdeki Algısı" ekseni doğrultusunda T2A: *"Problemlerin zihinsel ve fiziksel sorunlara yol açması"* ve T2B: *"Bağlanmama halinin özgürlüğe yol açan parametreleri"* temalarını içerir.

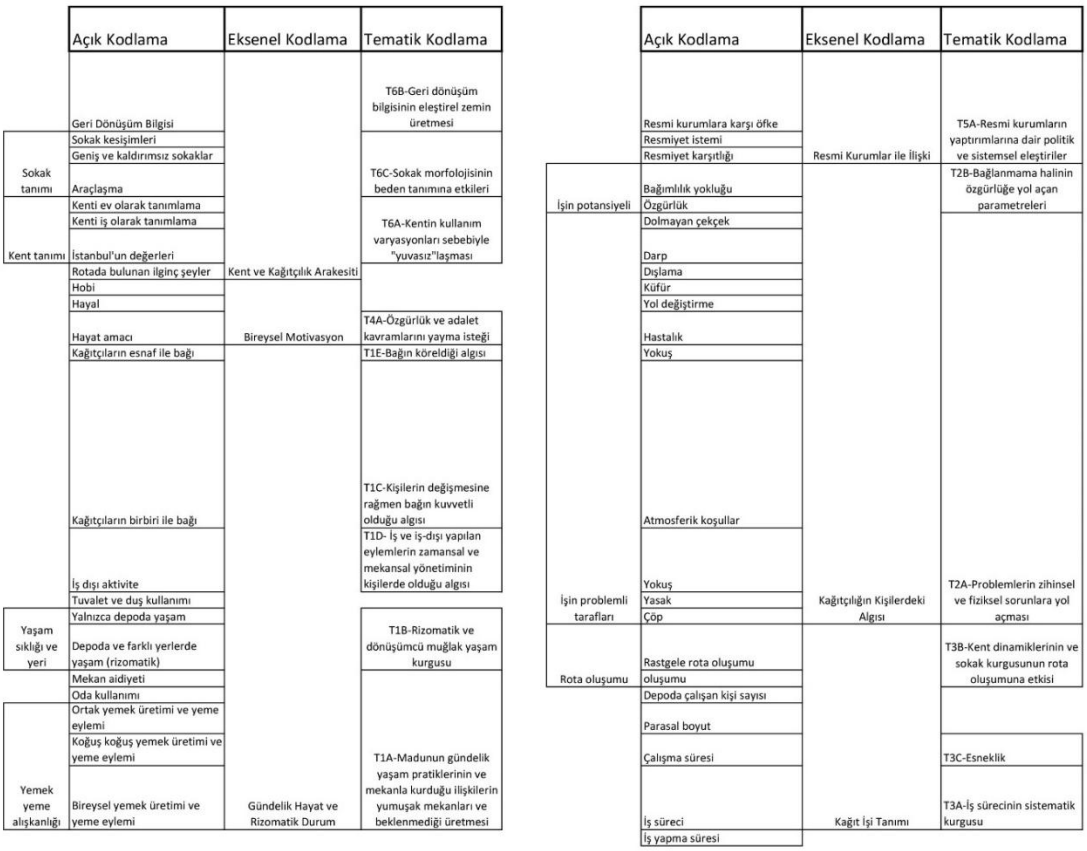
T3 temaları "Kağıt İşi Tanımı"na dair ekseni içermektedir. Bu anlamda T3A: *"İş sürecinin sistematik kurgusu"*, T3B: *"Kent dinamiklerinin ve sokak kurgusunun rota oluşumuna etkisi"* ve T3C: *"Esneklik"* temalarından oluşur.

T4 tema grubu T4A: "*Özgürlük ve adalet kavramlarını yayma isteği*" adı altında tek bir tema içermekte ve "Bireysel Motivasyon" eksenine bağlanmaktadır.

T5 tema grubu da T4 gibi bünyesinde tek bir tema barındırmaktadır. T5A olarak kodlanan "*Resmi kurumların yaptırımlarına dair politik ve sistemsel eleştiriler*" teması "Resmi Kurumlar ile İlişki" ekseniyle beraber çalışır.

Son olarak T6 tema grubu "Kent ve Kağıtçılık Arakesiti" ekseni ile ilişkilendirilmiştir. Bu anlamda T6A: *"Kentin kullanım varyasyonları sebebiyle "yuvasız"laşması",* T6B: *"Geri dönüşüm bilgisinin eleştirel zemin üretmesi"* ve T6C: *"Sokak morfolojisinin beden tanımına etkileri"* temalarından oluşmuştur.

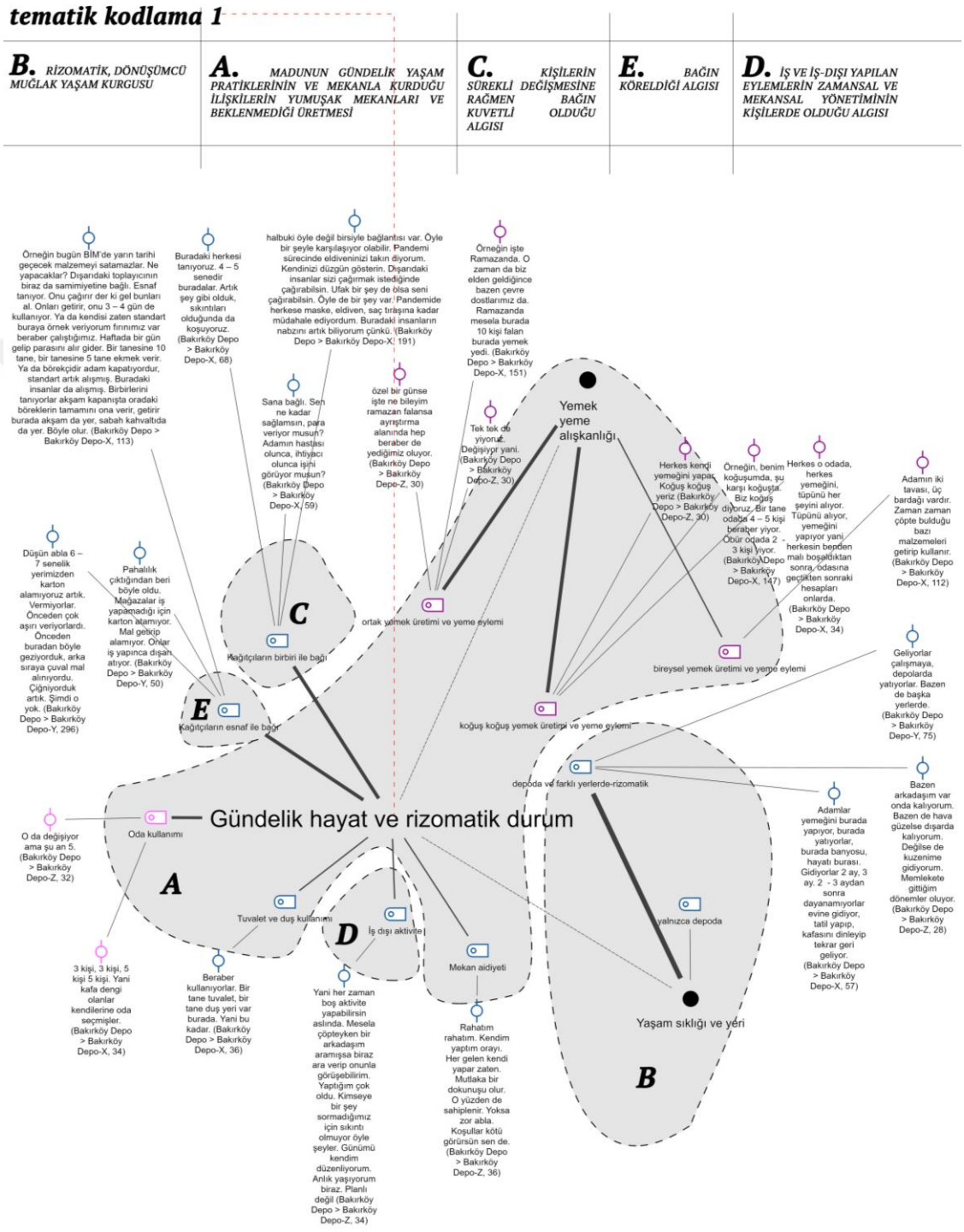
Kağıtçı söylemleri Şekil 4.8'de yer almamaktadır. Söylemler ve ilişkilenme biçimlerinin detaylı bir biçimde incelenmesi için öncül diyagramlar kullanılır. Bahsedilen diyagramlar numerolojik bir sıralama ile aktarılmamaktadır. Bunun sebebi birbirleri ile ilişkilenme biçimlerinin verilen numaralar ile yani görüşme akışı ile aynı sıralamada gitmemesidir.



Şekil 4.8: Açık, eksenel ve tematik kod ilişkilenme tablosu.

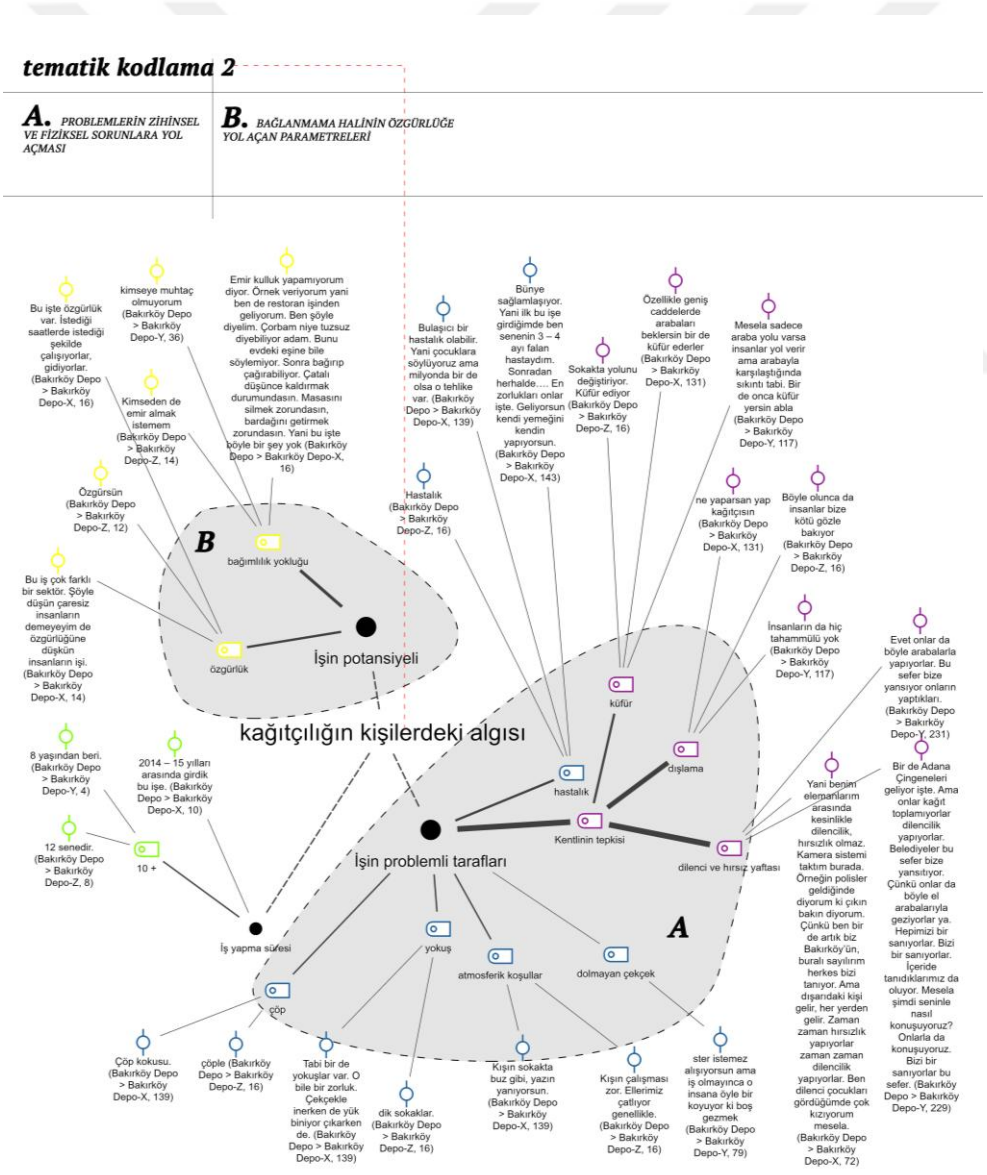
İlk olarak "*gündelik hayat ve rizomatik durum*" kategorisi açılmıştır (Şekil 4.9). Açımlama sonucu görülen A, B, C, D ve E temaları baz alınarak madunun gündelik yaşam pratiklerinin rizomatik ve geçici kurgusunun mekânsal bağlara ve üretim biçimlerine yansıyor olduğu çıkarımı yapılabilmektedir. Gündelik yaşantı içerisinde mekânsal kullanım halleri sürekli olarak değişmektedir. Bir kağıtçı haftanın bir günü depoda, bir günü sokakta ve bir günü yakınının konutunda kalabilmektedir. Bu hal egemenlik alanının (territory) en güçlü olduğu yaşam birimlerinin farklılaşması ve kayganlaşması ile bahsedilen sosyo-mekansal davranışın kırılarak yersiz-yurtsuz (deterritory) bir noktadan okunmasını olanaklı kılmaktadır. Fakat diyagramda da kullanılmış olan söylemler detaylı bir biçimde incelendiğinde yapım yıkım eyleminin olanaklı olduğu mekanlar ile kurulan bağların oldukça güçlü olduğu da anlaşılmaktadır. Dolayısıyla depoları tarifleyen ve sürekli bir yapım-yıkım olgusunun çağırdığı müsvedde mekanın, göçebe oluşu ve müdahalelere sonsuz elverişli olma kapasitesi ile belirli bir aidiyet hali üretmesi de söz konusu olmaktadır. Bu noktada tıpkı önceki bölümlerde yapılan kamusal alan tartışmalarında olduğu gibi yine depolarda özellikle yemek yeme ve oda (koğuş) kullanımı gibi konularda bireysel ve

ortak halin sürekli olarak içiçe geçme ve eriyik hale gelme durumu kenti de göçebeleştirmekte ve tematik kodlama 1in temel tartışmasını oluşturmaktadır.

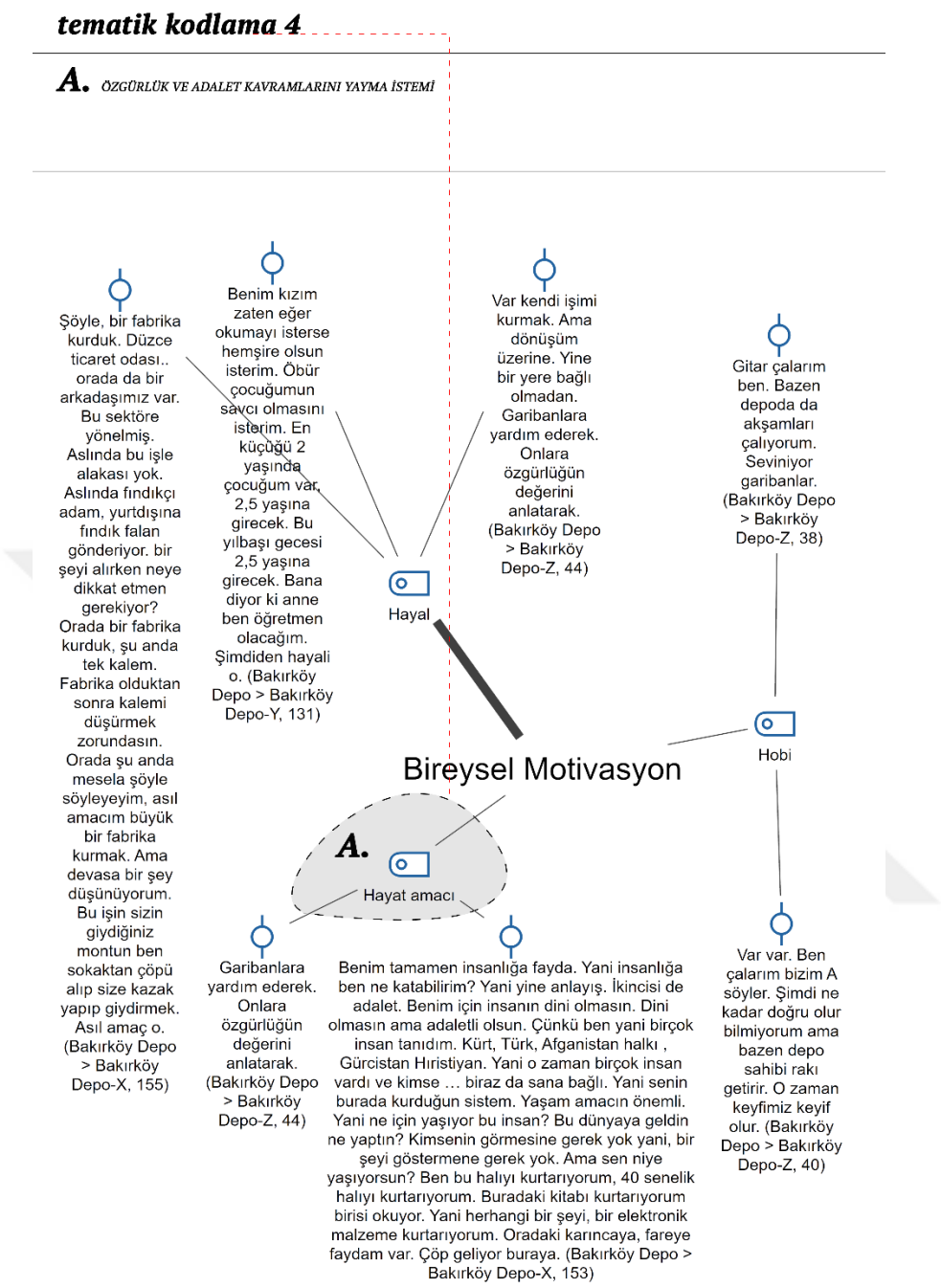


Şekil 4.9: "Gündelik hayat ve rizomatik durum" kategorisine bağlı tematik kodlar.

"*Kağıtçılığın kişilerdeki algısı*" kategorisi üzerinden çıkarılan tematik kodlama 2 ele alındığında ise bir önceki tematik kodlamadan gelen yersiz yurtsuz durumun ve göçebe mekanların özgürlük gibi çok temel bir kavramı beraberinde getirdiği anlaşılmaktadır (Şekil 4.10). Bununla beraber kentin ötekisi olmanın ve erkle kurulan problemli ilişkilerin getirdiği zihinsel ve fiziksel ciddi yıpranmaların da olduğu ortadadır. Fakat yine de kağıtçıların söylemleri ve memolar doğrultusunda ortaya çıkan durum bahsedilen yıpranmaların benimsenen yaşam biçimi ve mekan kurma stratejilerini değiştirmediği aksine beslediğidir. Bu durum bir başka tematik kodlama olan tematik kodlama 4'ün ortaya çıkmasına (Şekil 4.11), özgürlük ve adalet kavramlarını yayma istemi gibi bir kod üremesine ve bu halin kağıtçıların bireysel motivasyonlarını, yaşam ile kurdukları bağı tetiklemesine sebep olmuştur.



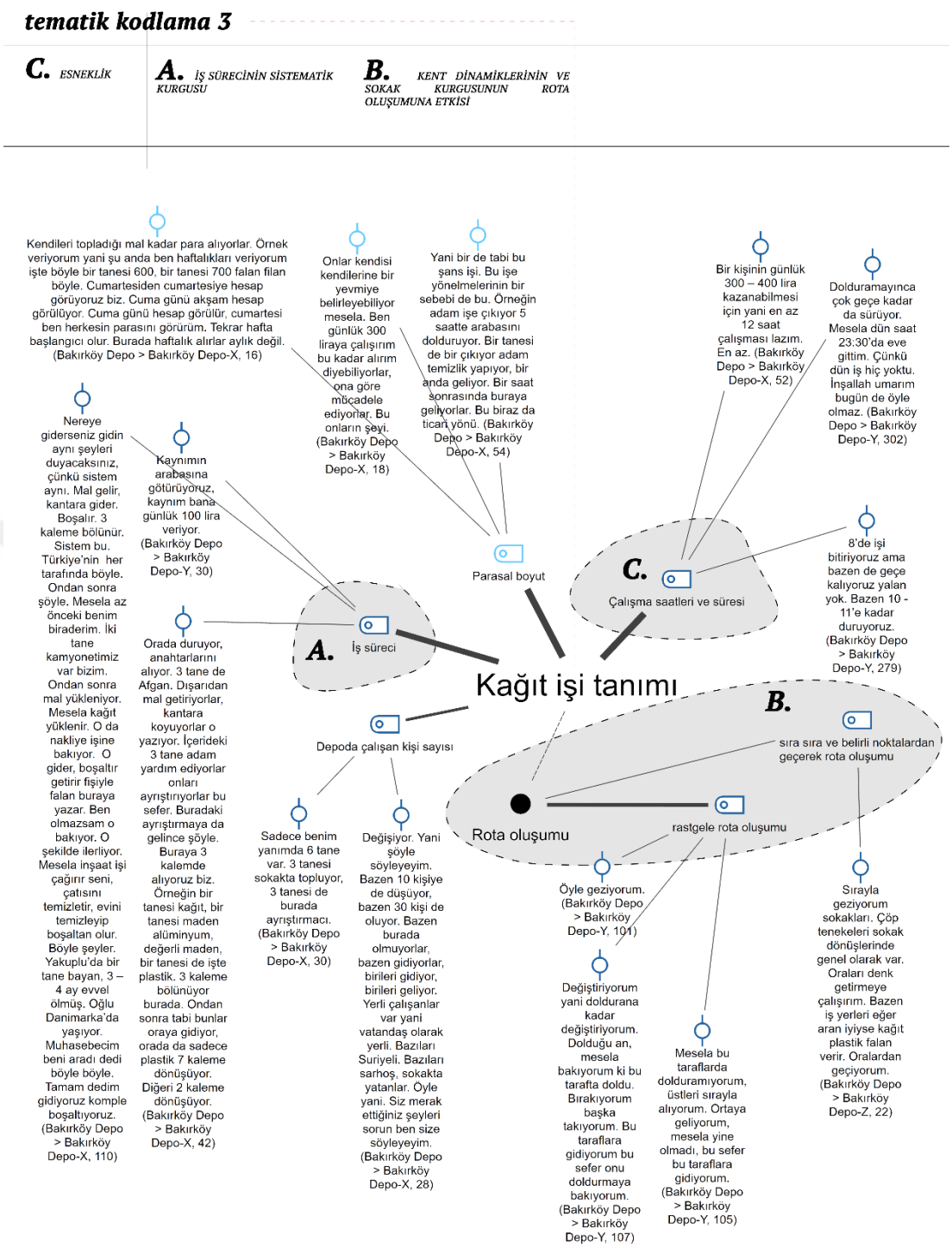
Şekil 4.10: "Kağıtçılığın kişilerdeki algısı" kategorisine bağlı tematik kodlar.



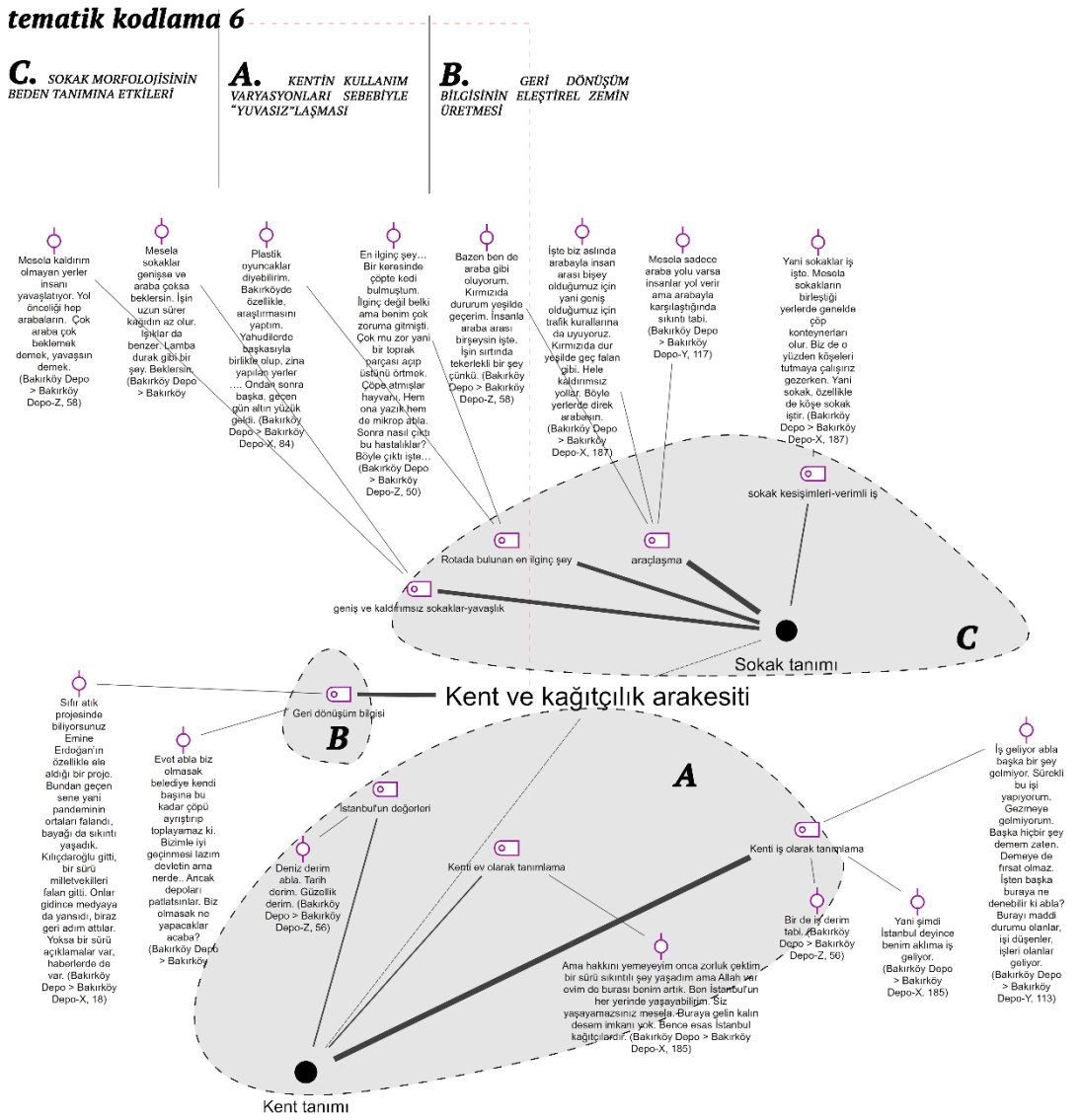
Şekil 4.11: "Bireysel motivasyon" kategorisine bağlı tematik kodlar.

"*Kağıt işinin tanımı*" kategorisine dair yapılan tematik kodlama 3te görülen durum yine 1, 2 ve 4 ile ilişki kurmaktadır (Şekil 4.12). İş sürecinin sistematik kurgusuna rağmen çalışma saatleri ve süresinde görülen esneklik, kent deneyimi ve rota oluşumunu etkilemektedir. Aynı zamanda kent dinamiklerinin rota oluşumuna ciddi bir etkisi olduğu görülmektedir. Böylelikle göçebe mekan-göçebe kent ilişkisi okunabilmektedir. Buradan "*kent ve kağıtçılık arakesiti*" kategorisine dair yeni bir tematik kodlama seti gelmektedir (Şekil 4.13). Kent ile kurulan ilişkinin dinamizmi ve

beden ölçeğinden sokak ölçeğine kadar dönüşümcü tavrın algılanabilmesi yine göçebe kent kurgusunu getirmektedir. Kentin tamamı ev olarak görülebilirken bir yandan bir iş üretim alanı olarak algılanabilmektedir. Kent içerisinde kalınan mekanlar sürekli değişmekte ama bir yandan yapılan müdahalelerle belirli bağlar üremektedir. Kağıtçı bedeni bazı durumlarda bir insan bedeni olarak okunurken, çekçek ile iş üretimi ve kent deneyiminin mümkün olması sebebiyle bir araç olarak da görülebilmektedir. Üstelik bu durum yalnızca kağıtçılar için değil kentin geri kalan kullanıcısı için de geçerli olmaktadır. Böylesi bir geçişkenlik yine teorik tartışmalarda daha önce bahsedilen "yuvasızlık (unheimlich)" terimini serimlemektedir. Kişi kurduğu dünyanın, kentten bedene kadar farklı yüzlerini deneyimleyebilmekte ve böylelikle de tüm ilişkilerde hibrit bir altlıkla tekinsiz olanı fakat bir yandan da potansiyelli olanı çağırabilmektedir.

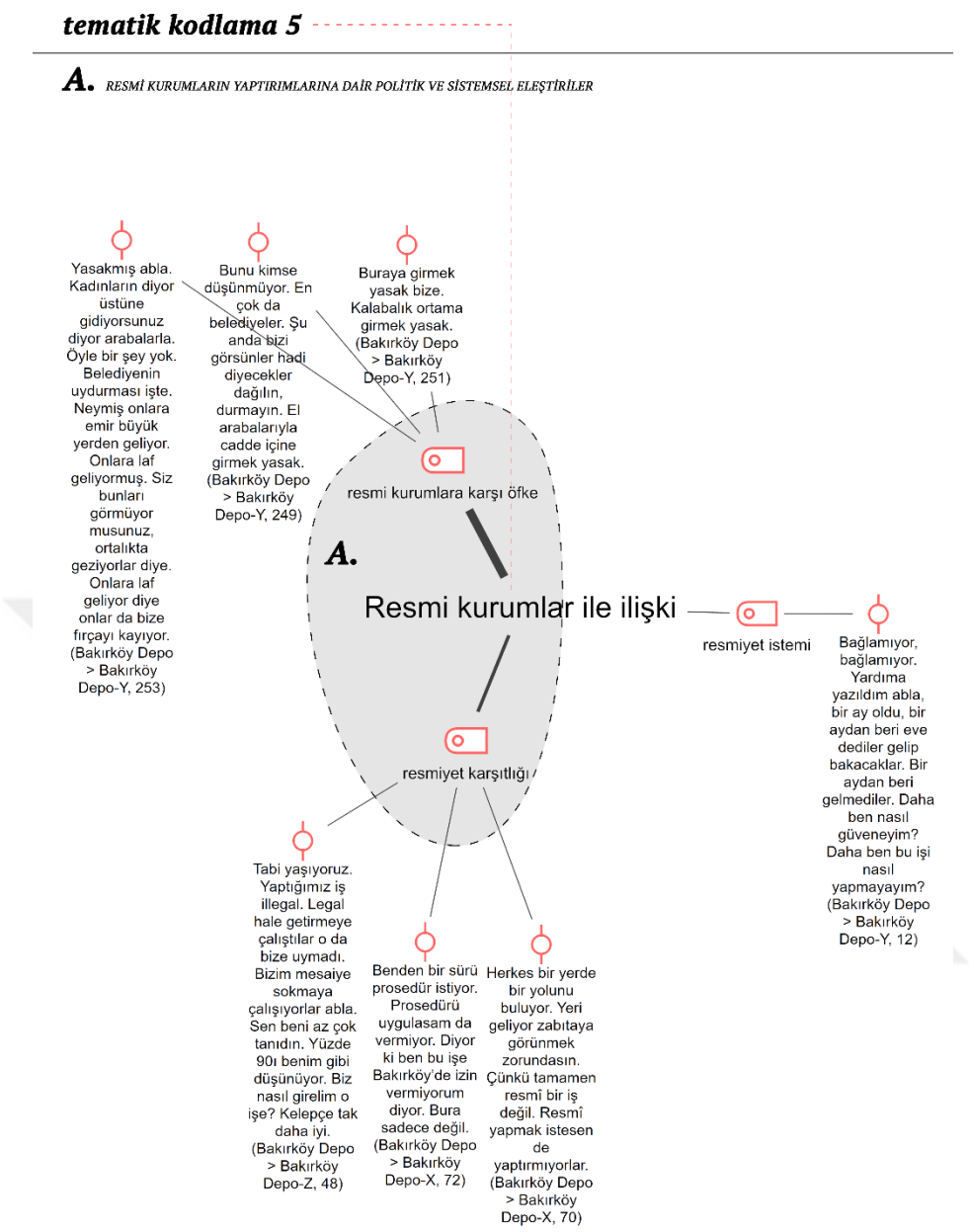


Şekil 4.12: "Kağıt işi tanımı" kategorisine bağlı tematik kodlar.



Şekil 4.13: "Kent ve kağıtçılık arakesiti" kategorisine bağlı tematik kodlar.

Son olarak resmî kurumlar ile kurulan ilişkinin oldukça gergin olduğunu gösteren "resmî kurumların yaptırımlarına karşı politik ve sistemsel eleştiriler" teması üretilmiştir (Şekil 4.14). Burada resmî kurumların dikte edici yaptırımlarının, kitlenin göçebe ilişkilenme biçimine uymadığı görülebilmektedir. Bu durum özne-iktidar anlaşmasını yıkıcı ve başka taraftan okutan bir yerde durmaktadır.

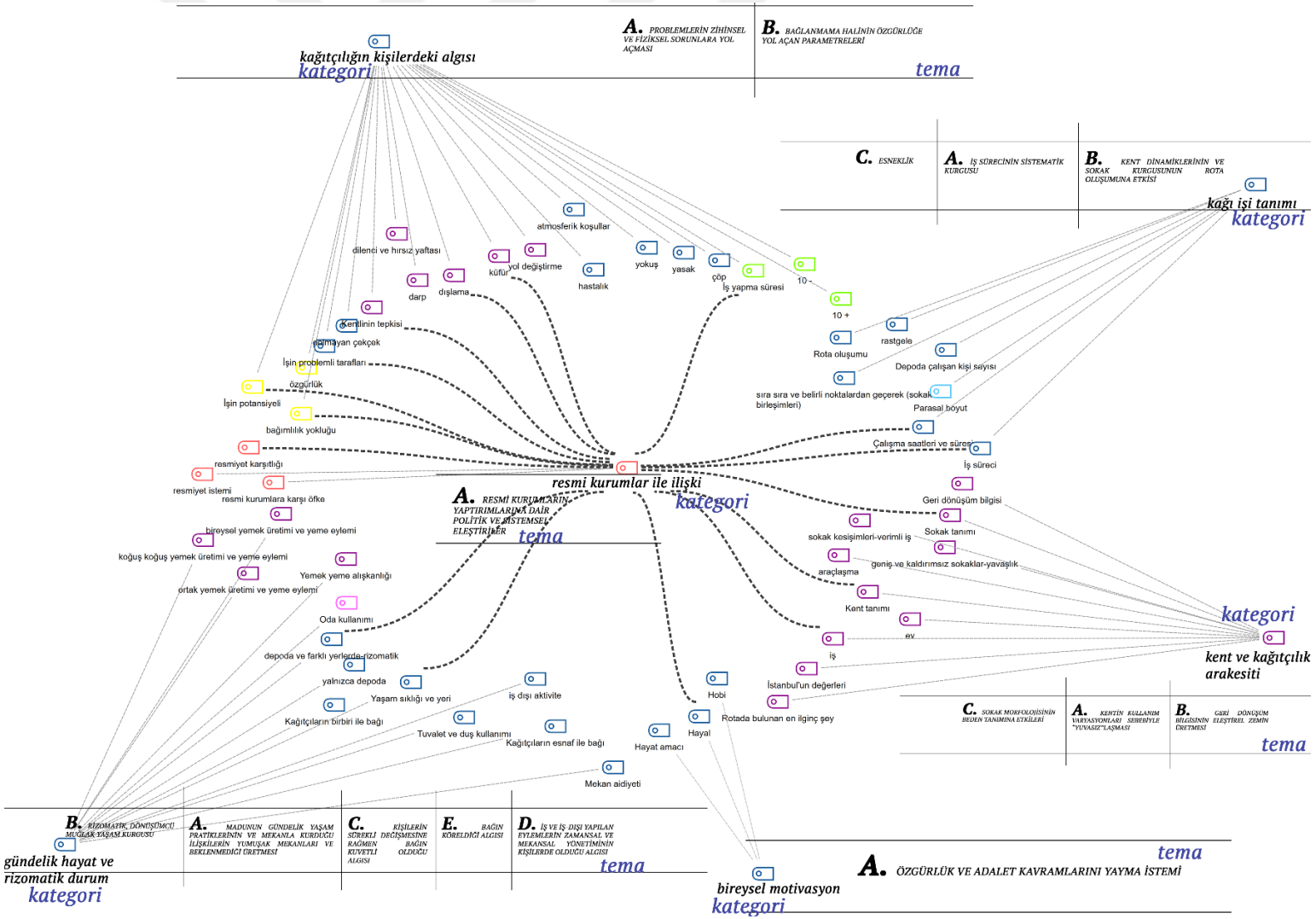


Şekil 4.14: "Resmi kurumlar ile ilişki" kategorisine bağlı tematik kodlar.

Temalar, kategoriler ve kodlar arasındaki ilişkiyi bütüncül bir taraftan ifşa etmek adına Şekil 4.8 üretilmiştir. Burada hangi temanın hangi kategori ve kodlar ile ilişkilendiği diyagramlarda olduğu gibi eksenel bir altlıkta değil, tüm kodları içerecek şekilde ele alınmıştır.

MAXQDA programı üzerinden tüm kodlar, kategoriler ve temaların bağıntıları incelendiğinde Şekil 4.15'deki gibi bir bağlanma hali olduğu ortaya çıkmıştır. Diyagramda görülebildiği üzere tüm kategorilere dair kodlar, "*resmi kurumlar ile ilişki*" kategorisine bağlanmaktadır. Bu durum bahsedilen kategoriye dair temada da tartışıldığı gibi göçebe mekanın politik bir altlığa oturarak, özne-iktidar arasındaki

gergin ilişkiyi tetiklemesi sonucunu doğurur. Fakat bir yandan da kapitalist bir oluşum olan metropoliten kent ile omuz omuza çalışmaktadır. Bu anlamda kendi eleştirisini üretir ve tam da bu sebeple post-kolonyal tartışmalara sebebiyet verir. Bu noktada göçebe mekanın, madunun madun olma halini beslediği aşikardır. Göçebe kenti kuran ötekiler, erkle kurdukları çatışmalı ilişkilenme biçimi sebebiyle öteki olarak varlıklarını sürdürmektedirler. Fakat kendi söylemleri doğrultusunda "özgürlük"leri de buradan gelmektedir.



Şekil 4.15: Kategoriler, temalar ve kodlar arası ilişkilere dair diyagram.

4.3.2 Mekan üretme taktikleri üzerinden analiz: *Re-çeviri*

Mekana dair kodlar deşifre edilirken kağıtçıların ortak yaşam alanı olan depolar gözlemlenmiştir. Bu esnada memolar önemli bir pay oluşturmuştur. Depo yapısının iskeletinin ve içerisine sonradan eklenen mekansal bölümlerin, alanı oluşturduğu görülmektedir. Bina iskeleti yapım esnasında bitmemiş ve atıl kalmış olmasıyla yıkım sürecine girerek daha önce bahsedilen yapım yıkım edimlerinin içiçe geçişini yansıtır. Yeniden yapım halinin işin içerisine girmesiyle mekan; yaşam, depolama ve iş üretim katmanlarını kendi bünyesine katar. Bu anlamda depo alanı Şekil 4.17den de anlaşılacağı gibi; koğuşlar, depolama ve ayrıştırma bölümü, ortak banyo, yazıhane, muhasebe masası, kantar ve arka bahçeden oluşmaktadır. Burada sözü geçen her birim kağıtçıların üretimidir. Bu sebeple her birimin malzemesi birbirinden farklı ve kolaylıkla dönüşebilir niteliktedir. Koğuşlar çoğunlukla iki katlı üretilmiş olmakla beraber, üst katlara geçiş kendi getirdikleri çelik merdivenler yardımıyla yapılmaktadır. Birimlerin kendi aralarında oluşturdukları niş niteliğindeki boşluklar genellikle farklı bir depolama işine (örneğin; damacana deposu) hizmet etmektedir. Bu durum depolanan eşyaların üzerinden atlayarak geçme veya koğuş Z'de olduğu gibi merdivenlerden üst birimlere ulaşıldığında odanın zemin döşemesindeki oyuktan içeri girme gibi standart dışı fakat mecburi değil tercih sonucu oluşturulmuş mekânsal kullanımları da beraberinde getirmektedir.

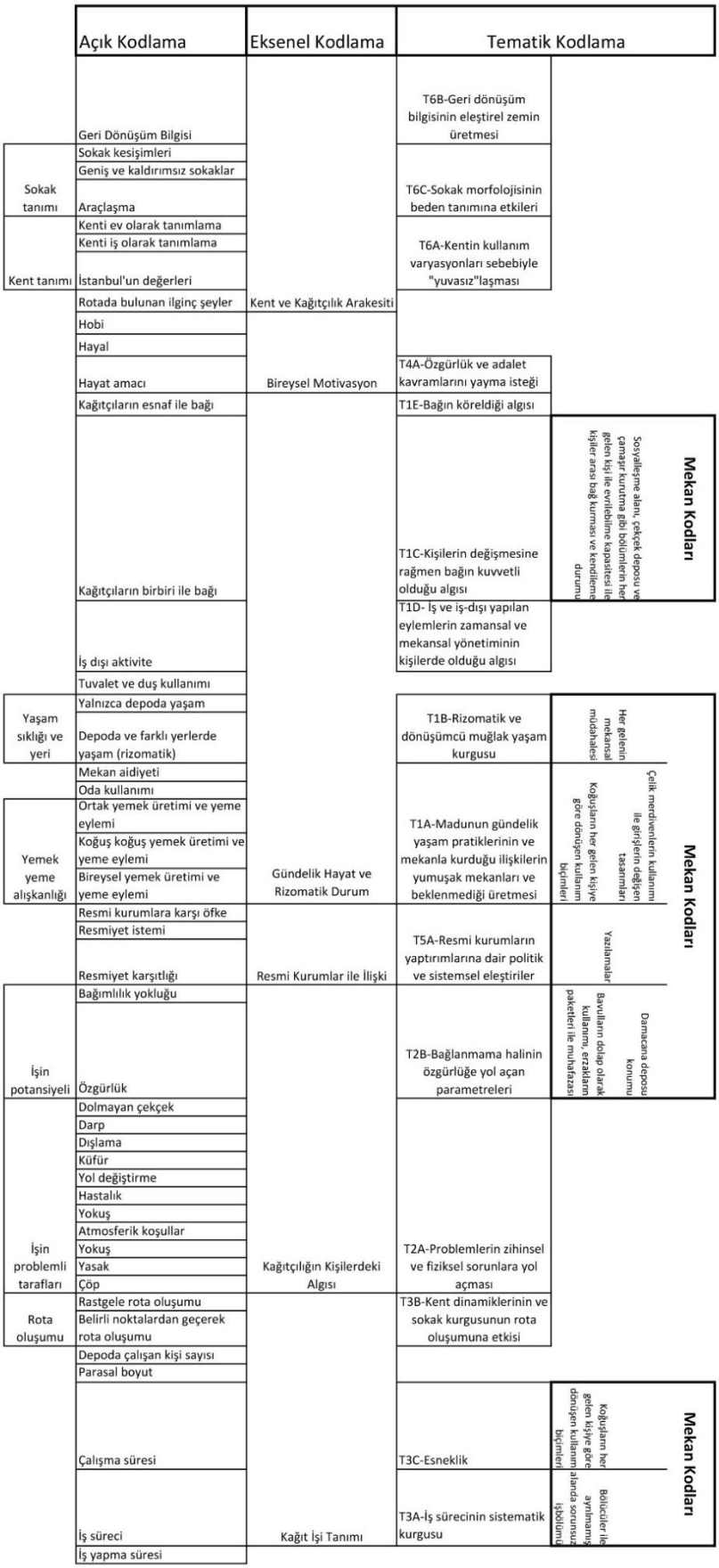
Bir yandan da zamansal bir katmanlaşma çözümü yapmak mümkün olmaktadır. Burada yaşayan ve çalışan toplayıcılar sürekli olarak değişmekte ve bununla beraber mekan üretimi de yeniden yapılmaktadır. Bu hal çok varyasyonlu bir mekan okumasını beraberinde getirmektedir. Koğuşlar genellikle ranzalar, mutfak alanı ve giysi koyma alanından oluşmaktadır. Fakat bahsedilen eşyaların gelen kişiler ile birlikte yeniden organize edilmesi, aynı zamanda malzemelerin ve giriş-çıkışların değişebilirliği ve her gelenin kendisi ile ilgili bir eşya ekleyerek alanı kendilemesi mekanın da dönüşümsel pratikleri tetiklediği ve yansıttığı, dolayısıyla da bir katalizör görevi gördüğünü anlatır (Şekil 4.17).

Memolar ve gözlemlerden çekilen bahsedilen ön bilgiler doğrultusunda mekânsal bir kodlama üzerine gidilmiştir. Bu anlamda tematik kodlar ile mekan kodları çakıştırılmış ve mekânsal bir tür çeviri üretilmiştir (Şekil 4.17). Bahsedilen çeviri hali çevirinin

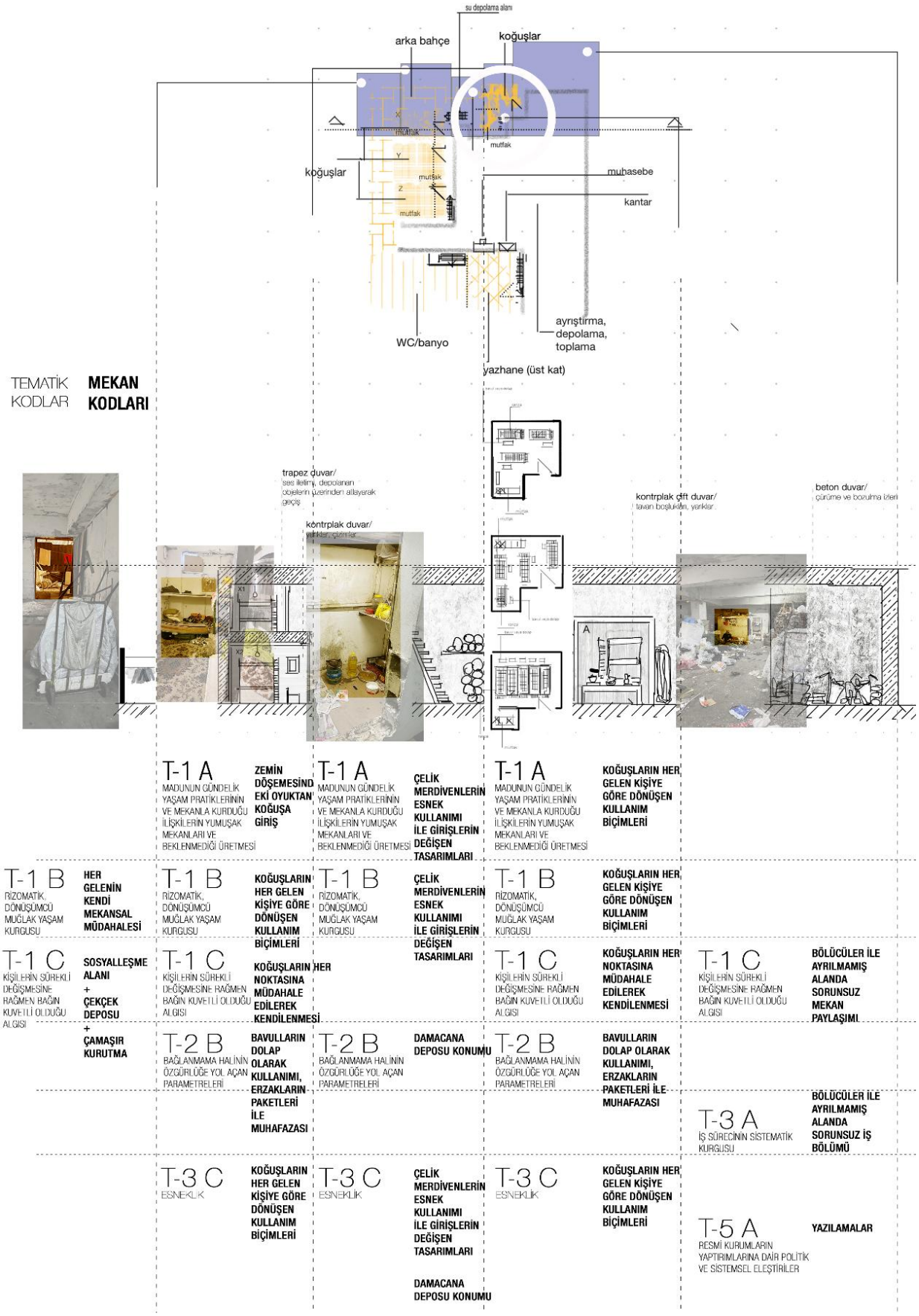
çevirisi gibi işlemekte ve daha önceki bölümlerde de aktarıldığı gibi müsvedde mekanın dışavurduğu bir re-çeviri olarak anlatıda yerini almaktadır.

Bahsedilen re-çeviri hali tematik kodlarla beraber çalışmaktadır. Her bir mekan kodu bir temaya referans verir ve böylelikle tematik kodlama aşamasına müdahale eder. Bu durum Şekil 4.17den okunabildiği gibi sistematik bir biçimde büyüyerek devam eden açık kodlama, eksenel kodlama ve tematik kodlama aşamalarını ve birbirleri ile ilişkilerini ifade eden Şekil 4.16'da görülebilmektedir.

Mekandan üreyen kodlar ile sözsel anlatıdan çekilen tematik kodlar parçalarına ayrılmış bir depo kesiti altlığında okunmaktadır. Burada her bir alanın farklı bir koda referans verdiği ve izler, eylemler, imler üzerinden yeniden bir çeviri hali ürettiği görülebilmektedir. Bu anlamda müsvedde mekanın çeviri türetebilme potansiyeli sonsuzdur. Dolayısıyla her bir kısmın ayrı ayrı ele alınması ve yeniden çevrilmesi gerekmiştir. Bu anlamda parçalanan kesit yeniden parçalarına ayrılmış, yeniden sökülmüştür.

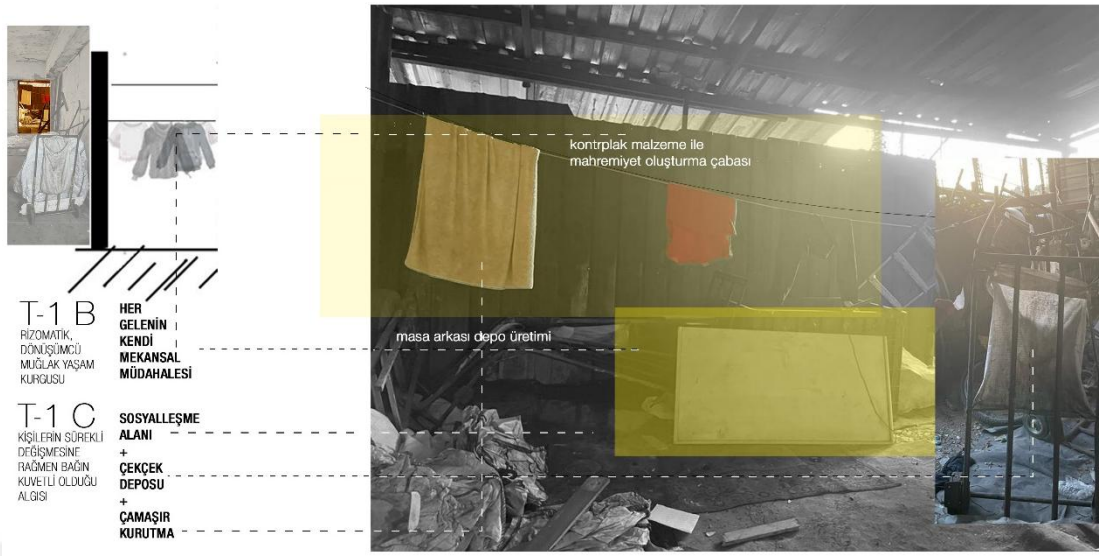


Şekil 4.16: Açık, eksenel ve tematik kodlama ilişkisine mekan kodlarının katıldığı tablo.



Şekil 4.17: Mekan kodları diyagramı.

4.3.2.1 Parça 1



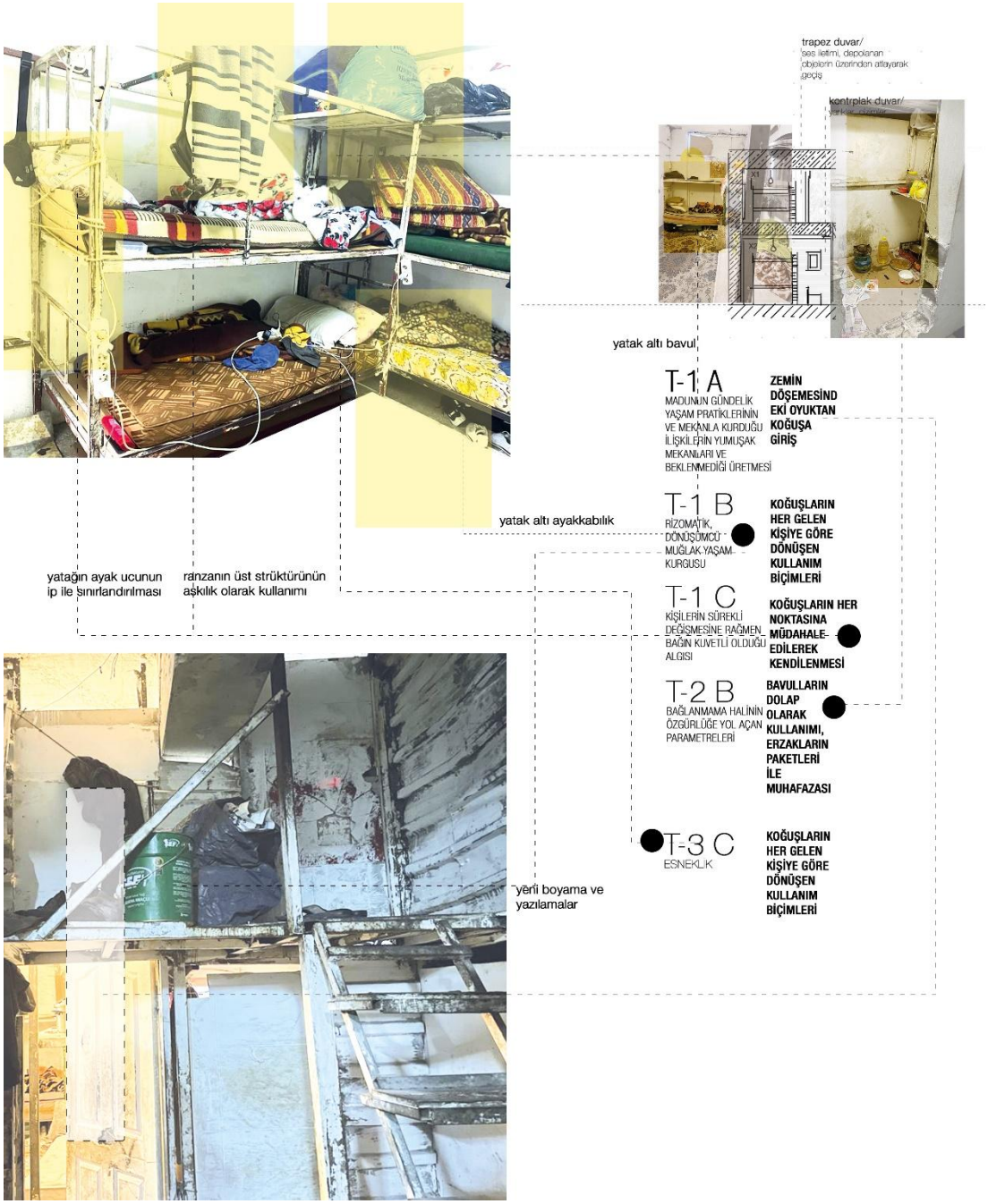
Şekil 4.18: Kesit parçası 1.

Birinci parçada (Şekil 4.18), deponun arka-bahçesi olarak düşünülen alan ele alınmıştır. Burada kağıtçılara dair sosyalleşme, depolama, çamaşır kurutma gibi eylemlerin yapıldığı gözlemlenmiştir. Mekan diğer alanlarda olduğu gibi sürekli olarak dönüşmektedir. Her gelen kendine dair bir mekan oluşturmaktadır. Şekil 4.18'de sarı ile işaretlenmiş olan masa bir kağıtçının depolama alanını ayırmak adına bölücü olarak kullandığı bir elemandır. Bahsedilen kağıtçı bu depoya gelmeden evvel masa, başka bir kağıtçı için üstüne eşyalarını istiflediği bir yüzey olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla tek bir elemanın her bir aktör için farklı şekillerde mekan ürettiği ve mekanı müsveddeleştirdiği okunabilmektedir. Dolayısıyla burası için üretilmiş olan kodlardan biri *"her gelenin kendi mekânsal müdahalesi"* olmuştur. Bahsedilen kod bir çeviridir. Ve sözsel çeviriden gelen T-1B (rizomatik dönüşümcü muğlak yaşam kurgusu) tematik koduna tekabül etmektedir. Yani yeniden çevrilmektedir. Müsvedde mekan ve temaların oluşturduğu teorik altlık birbirini tamamlamakta ve yeni bir bütün oluşturmaktadır.

Kesit parçası 1'de gözlenen bir başka durum buranın ciddi bir sosyalleşme potansiyeli olduğudur. Kağıtçılar burada çamaşır kurutma gibi gündelik eylemlerini iş üretiminden izole bir biçimde gerçekleştirmekte, bir yandan da konuşmakta veya çeşitli oyunlar oynamaktadır. Kişiler değişse dahi bu durum değişmemekte, yeni gelen, bahsedilen eylemselliğe adapte olmaktadır. Dolayısıyla buradan gelen bir başka kod "*sosyalleşme alanı + çekçek deposu + çamaşır kurutma"* olmuştur. Teorik tarafta ise

T-1C (kişilerin sürekli değişmesine rağmen bağın kuvvetli olduğu algısı) tematik kodu ile eşlenmektedir.

4.3.2.2 Parça 2



Şekil 4.19: Kesit parçası 2.

Kesit parçası 2 koğuşların içlerini ifşa etmektedir. Burada okunan ilk iz giriş oyuğu üzerine olmuştur. Üst kotta bulunan koğuşta ikamet eden kağıtçılar, koğuşa döşemede açmış oldukları bir oyuktan erişmektedirler. Dışarıdan kapı ile erişim sağlanabilen kısım ise depolama alanı olarak kullanılmaktadır. Şekil 4.19'da sol altta bulunan görsel

bu durumu ifade eder. Burada alışılageldik kullanım biçimlerinin kırıldığı ve yumuşak mekanların ürediği görülmektedir. Aynı zamanda başka bir kullanıcı koğuşu kullanmaya başladığında o oyuk kapatılabilir ve depo olarak kullanılan alan yeniden girişe açılabilir. Mekanın böylesine müsveddeleşmesi ve kaygan bir zemine oturması tam da T-1A temasında olduğu gibi madunun gündelik yaşamının ve mekanla kurduğu ilişkilerin yumuşak mekanları ve beklenmediği ürettiğini göstermektedir.

Kesite giren koğuştaki yatak kullanımı, her kullanıcının farklı kullanım biçimi olabileceğini yeniden vurgulamaktadır. Dolayısıyla buradaki mekânsal kodlar T-1B (rizomatik dönüşümcü muğlak yaşam kurgusu) ve T-3C (esneklik) temasıyla beraber çalışmaktadır.

Koğuşların her noktasına müdahale etme kapasitesi, yine kişiler değişse bile kurulan bağın kuvvetli olduğunu ortaya çıkaran teoriyi yani T-1C temasını desteklemektedir. Bu anlamda ranzaların kullanım biçimlerinin değişimi, girişlerin kişilere göre farklılaşması, depo alanlarının özelleşmesi ve özgünleşmesi, deponun her noktasını imleme potansiyeli taşımaktadır (Şekil 4.19). Dolayısıyla mekan müsveddeleşirken kişiler de bıraktıkları izler ve göçebe yaşam biçimleri ile beraber müsveddeleşmektedir.

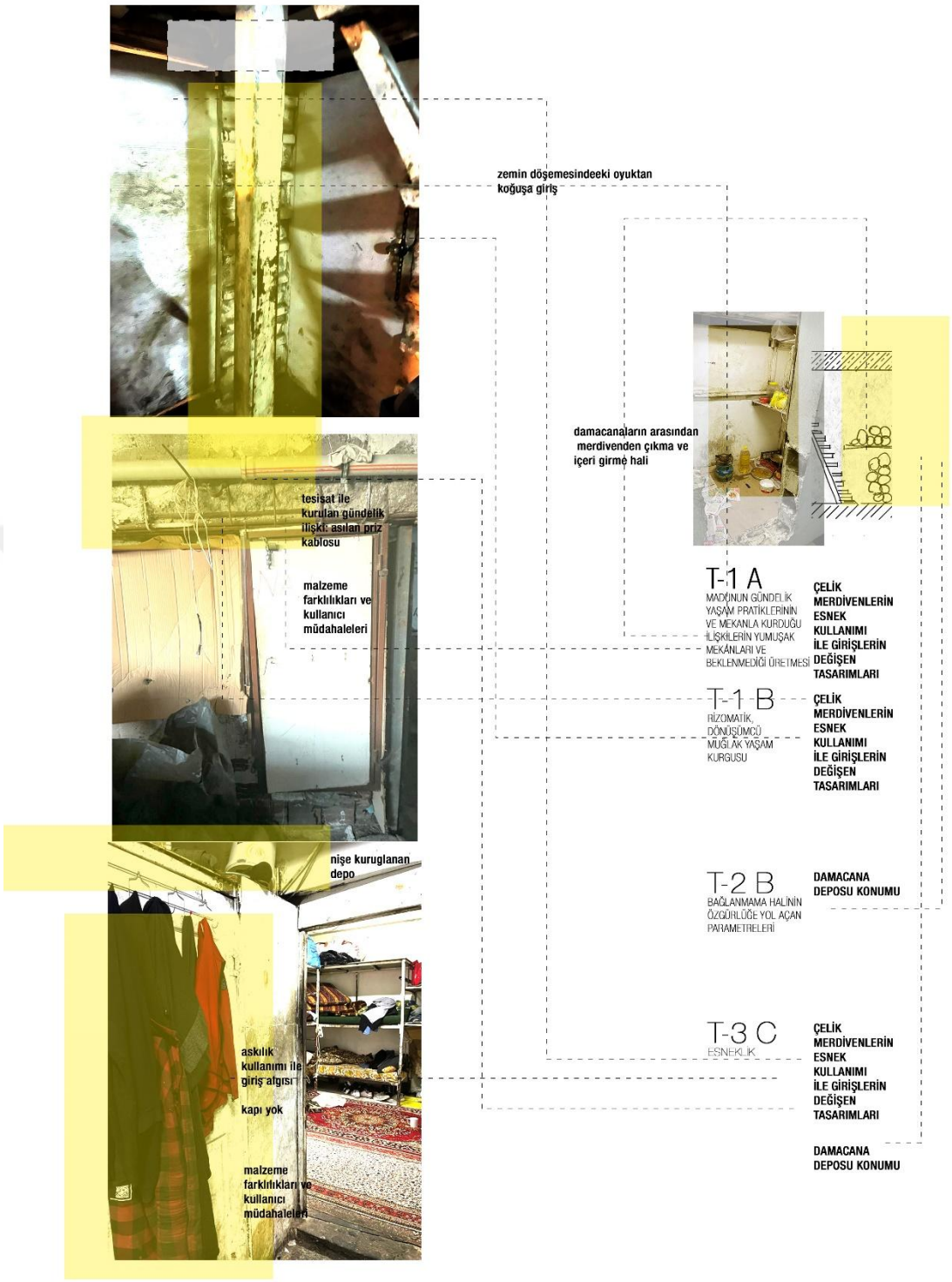
Koğuşlarda gözlemlenen bir başka mesele bavulların veya erzak gibi paketli eşyaların muhafazasından ayrılmadan kullanılmasıdır. Şekil 4.19'daki fotoğraflarda bu durum ifşa edilmiş ve vurgulanmıştır. Burada göçebe kurgunun getirdiği her an kentin başka bir noktasına nüfuz edebilme potansiyeli, yani kağıtçıların deyimiyle "özgürleşme" hali okunmaktadır. Dolayısıyla T-2B, yani "bağlanmama halinin özgürlüğe yol açan parametreleri" başlıklı teorik kod okunabilmektedir.

4.3.2.3 Parça 3

Şekil 4.16 üzerinden üçüncü kesit parçası mercek altına alındığında girişler ile ilgili farklı tipolojiler, kullanımlar ve mahremiyet tercihleri tartışmaya eklenmektedir. İlk olarak bir önceki kesit parçasında da mevzubahis olduğu gibi, iki koğuş arası girişin bir oyuk üzerinden yapılması sonucu üreyen giriş algısı söz konusudur. Burada merdivenin konumu ve konumunun değiştirilebiliyor oluşu, istenildiğinde girişin tamamen kapatılmasına ve mahremiyet sağlanmasına, istenildiğinde ise tamamen açık bir kullanıma evrilebilmesine olanak vermektedir. Şekil 4.20'de bulunan sol üstteki

fotoğraf bu durumu ifşa eder. Alttaki iki fotoğrafta ise kapının olduğu ve olmadığı koğuşların görüntüsü bulunmaktadır. Herhangi bir giriş kapısının olmaması, girişin askılık ile vurgulanması ve mahremiyet durumunun minimal düzeye gelmesi yine T-1A ve T-3C kodları ile eşlenir. Bir yandan da bu kodların getirdiği rizomatik tutum, içkinlik düzlemi, mahremiyet olgusunun bile bir aşkınlık tarif etmemesi önem arz etmektedir.

Kullanıcı müdahaleleri ile gelen malzeme farklılıkları, tesisat borularına yansıyan gündelik hayat parametreleri (priz askılığı vb.), damacana deposunun keyfi olarak koğuşa girişi kısıtlayacak şekilde yerleştirilmesi T-1B ve T-2A temalarını çağırmaktadır. Burada giriş alanlarının bile her bir kağıtçı için özel olarak tasarlandığı anlaşılmaktadır. Müsvedde mekan üzerine kazıdığı hamlelerle büyümekte ve türemektedir.



Şekil 4.20: Kesit parçası 3.

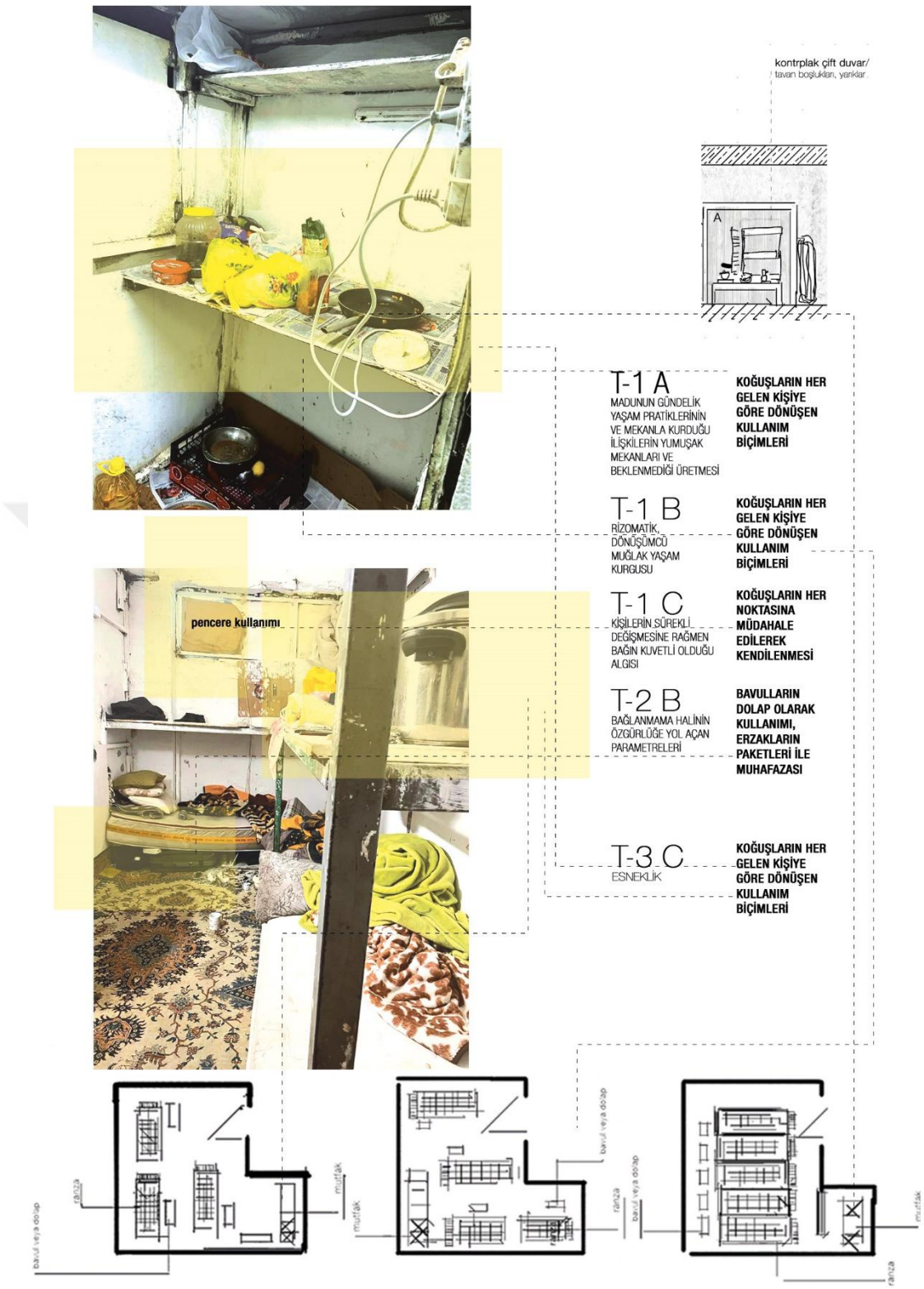
4.3.2.4 Parça 4

Kesit parçası 4, sonradan eklendiği belli olan iki koğuşun (koğuş X) kesitini barındırır. Bu kesitte göze çarpan koğuşun sürekli dönüşen eylemselliği, iç mekan kurgusu ve mimari müdahaleleridir. Şekil 4.21'de bu anlamda koğuş Xe dair üç adet plan kurgusu

çizilmiştir. Her biri farklı kağıtçı sayısı ve kitlesine hitap etmektedir. Her birimde mekan organizasyonu birbirinden farklıdır. Mutfak olarak adlandırılan kısım her birinden farklı bir konumdadır. Resimlerden anlaşılabileceği gibi bazı kullanım biçimlerinde mutfak bir nişin içerisine yerleştirilmişken bazılarında ranzanın üstü olarak düşünülmüş hatta birkaçında yerde boş bulunan alanda konumlanmıştır. Bu durum koğuşların her gelen kişiye göre değişebilirliği kodunu tekrar çağırır ve T-1A, T-1B, T-3C temaları ile beraber çalışır.

Aynı zamanda bu kesit parçasında da bavulların boşaltılmadan kullanıldığı görülebilmektedir. Bavulların dolaplaşması yine T-2B kodu altlığında düşünülmüş, özgürlük ve yersiz-yurtsuzluk kavramları ile bir arada çalıştırılmıştır.

Koğuşlardaki pencere açıklıklarının ve malzemelerinin kağıtçılar tarafından üretilmesi, tüm elektrik tesisatının aynı kitle tarafından yeniden oluşturulması, duvar ve döşeme kaplamalarının her gelen tarafından sürekli yenilenmesi, yazılamalar, çeşitli boya kullanımları, asılan fotoğraflar mekan ile bağı kuvvetlendirerek T-1C kodunu çağırmaktadır.



Şekil 4.21: Kesit parçası 4.

4.3.2.5 Parça 5

Son olarak kesit parçası 5'te iş üretiminin olduğu alan ele alınmıştır (Şekil 4.22). Çekçeklerin, toplanan çöplerin, ölçüm aletlerinin ve yazıhanenin yer aldığı bu alanda

depoda çalışan tüm kağıtçıların toplandığı gözlemlenmiştir. Burada kağıtçıların her birinin bir görevi vardır. Bir kısmı getirilen çöpleri ayrıştırmakta, bir kısmı Şekil 4.22'deki fotoğrafta da görüldüğü üzere kantarda ayrıştırılan nesneleri tartmakta, her ay seçilen bir kişi ise yazı işi ile uğraşmaktadır. Ayrıştırılan kağıt, metal ve plastikler yine seçilen kağıtçılar tarafından arabalara yüklenerek geri dönüşüm tesislerine götürülmektedir. Burada kağıtçılar değişse bile yeni gelenlere hemen ihtiyaç olan görev atanmakta ve hızlıca iş süreci sekteye uğramadan devam etmektedir. Bu alanda kat yüksekliğinin iki koğuşun toplamı kadar olduğu, dolayısıyla geniş bir mekan algısı üretildiği anlaşılmaktadır. Tüm kağıtçılar görevleri doğrultusunda herhangi bir bölücü ile ayrıştırılmamış mekanın belirli bir konumunu kullanmakta ve sorunsuz bir şekilde iş akışı devam etmektedir. Bu durum iş sürecinin sistematik kurgusunu göstermekte ve T-1C ve T-3A temaları ile eşlenmektedir.

Bahsedilen alan diğer kısımlarda olduğu gibi farklı malzemelerle kaplanmamış, yalnızca sıvanmıştır. Çoğunlukla sıvanın arkasında kalan beton duvar görülmekte, bu duvara yazılamalarla müdahale edilmektedir. Yeniden sıvama işlemi açılan beton duvarı kapamak için değil, yazılamaları yenilemek için yapılmaktadır. Duvarlar bu anlamda ciddi bir imleyici ve dışavurum alanı olarak çalışmaktadır. Dolayısıyla bu mekana tıpkı kent deneyimlerinde gözlemlendiği gibi yalnızca bir iş üretim alanı olarak bakılmamakta aynı zamanda gündelik yaşantılarının daha da doğrusu yaşantılarının bir parçası olduğu bilinciyle yaklaşılmaktadır. Bu durum müsvedde mekanın sonsuz varyasyonlarını ve çevirinin sonsuz türevlerini çağırmakta ve eleştirel bir zemin üretmektedir. Özellikle yazılama ile gelen her bir dışavurum hali T-5A teorik kodunun da söylediği gibi farklı bir politik eleştiri barındırmaktadır. Böylelikle mekan-aktör ikiliği eriyerek çevrilenin de çoğaldığı bir alana dönüşmektedir.

Mekan kullanımından gelen kodların göçebe olma halini desteklediği, politik ve dışavurumcu bir noktadan okunma potansiyelinin olduğu, mekânsal varyasyonlar ve her an terk ed(il)ebilme ihtimalinin daha önce bahsedilmiş olan özgürlük halini beslediği anlaşılabilmektedir. Bavulların dolap olarak kullanımı, erzakların paketleri ile muhafazası gibi olgular bahsedilen yerleşiklik dışı hali destekler. Bu durum göçebe olarak düşünülen müsvedde mekanların olanakları ile madun olarak kağıtçılar arasında ciddi bir arakesit oluşturur.



Şekil 4.22: Kesit parçası 5.

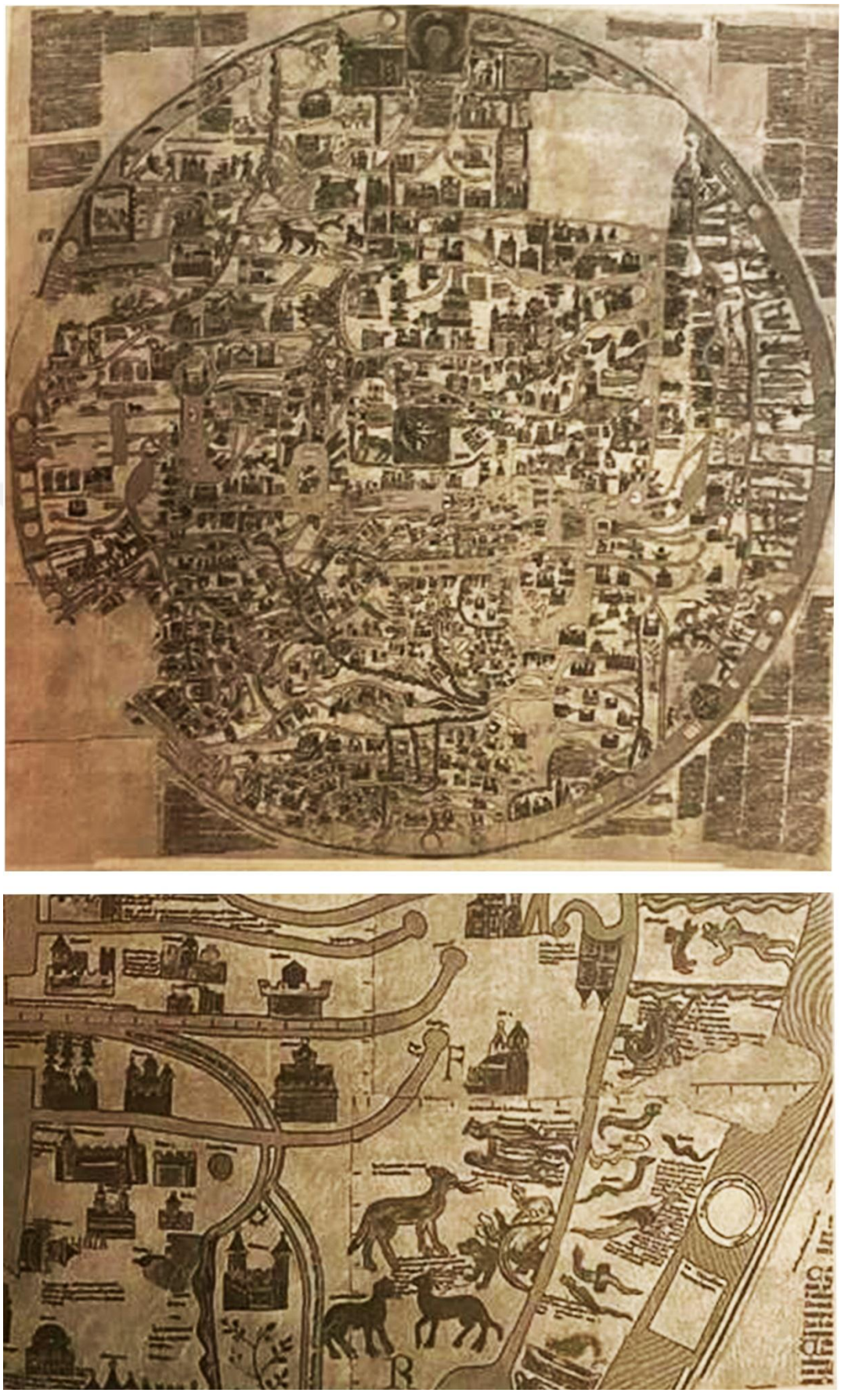
4.3.3 Kenti deneyimleme biçimleri üzerinden analiz: *Post-çeviri*

Kenti okuma taktikleri üzerinden kağıtçıları deşifre etme arayışı çalışma boyunca farklı boyutlarda aranmıştır. İlk olarak sözsel anlatım biçimleri altlığında çözümleme

yapılırken kent ve kağıtçılık arakesiti kategorisine giden yolda anlamaya çalışılmıştır. Bu esnada ortaya çıkan sokak ile kurulan bağın ölçekler arası sürekli olarak değişiyor olmasıdır. Kentin deneyimlenen her sokağı iş üretimi, yaşam döngüsü ve beden kullanımının dağınık halde birbiri içerisine geçiyor olması sebebiyle farklı bir anlam taşımaktadır. Yapım-yıkım eylemlerinin durmadan gerçekleştiği metropol, böylesine eriyik bir gündelik eylem kurgusu ile bir arada çalıştığında göçebe kent algısını beraberinde getirmektedir. Bu anlamda post-çeviri halini destekleyecek harita üretimleri yapılmıştır. Dolayısıyla öncelikle harita olgusuna bakışı tartışmak anlamlı olacaktır.

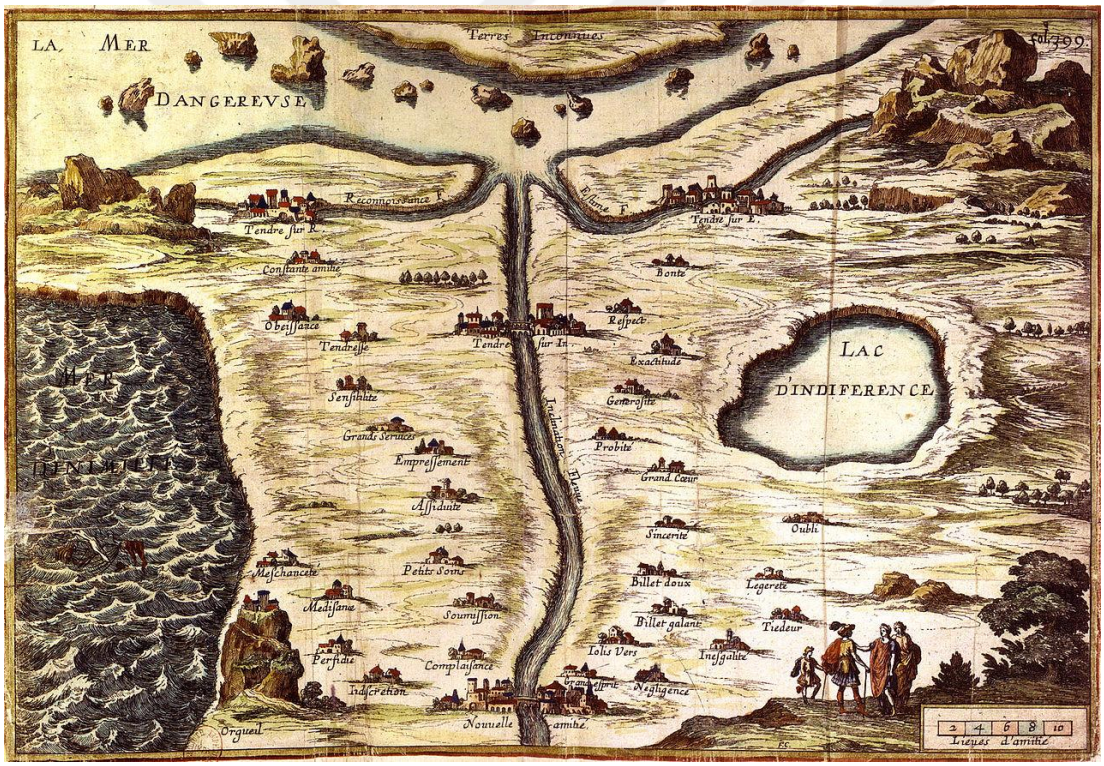
4.3.3.1 Bir çokluk hali olarak harita

Bahsedilen haritalar kartografik bir okuma ve yapma biçimi ile benzeşmez. Tıpkı 15. yüzyıl ve 17. yüzyıl arası dönemde modern bilimin doğuşu ve Öklidyen geometrinin ortaya çıkışı ile birlikte haritaların da bilimsel bir tabana oturtulması öncesi olduğu gibi, anlatısal bir tarafta durmaktadır. Ortaçağ'ın ilk haritaları tam da bu bağlamda gezginlerin deneyim ve anlatımlarının yine onlar tarafından görselleştirildiği bir üretim durumu içermektedir. Gezginlerin rotaları, gözlemledikleri olaylar, mimari odaklar, anlatılan efsaneler sözsel ve çizgisel bir biçimde ifade edilerek haritalaşmaktadır. Dolayısıyla bilimsel bir yerküre dökümünün ötesinde, zaman ögesi ve mekansallaşan imler haritanın ana kurgusunu oluşturur. Örneğin 13. yüzyıl Ebstorf dünya atlasında görülen çizimler (Şekil 4.23), Haçlı Seferleri esnasında anlatılan söylenceler sonucu ortaya çıkmıştır (Bal, 2012). Dolayısıyla harita bahsedilen anlatısallığı doğrultusunda bir çeviri zemini olmaktadır.



Şekil 4.23: Ebstrof Haritesi ve detayı, 13. yüzyıl (Bal, 2012, s. 219)**.**

Dünya savaşları ve oluşan büyük yıkımların sonrasında gelen düzenleme güdüsü, aydınlanma çağından beri gelen akılcı evren anlayışı öncesinde var olan öznel ve içkin kurguyu indirgemeci bir evrenselliğe bırakmıştır. Kartografya, enlem ve boylamların kusursuz işlenmesi, dereceler, denizlerin konumu gibi bilgiler ve evrensel gösterim biçimleri de haritanın temel konusu olmuştur. 20.yyın ikinci yarısında tam da bu tektipleşme ve beraberinde gelen modern kentin monotonlaşan gündelik yaşamı ve temsil biçimleri çeşitli avangard grupların eleştiri odağına oturmuştur (Bal, 2012). Fakat elbette istisnalar bulunmaktadır. 1653 yılında üretilen ve hayali bir ülke olan Tendre'ye ait harita, Carte de Tendre buna örnektir (Şekil 4.24). Carte, aşka ve arzuya dair bir izleğin haritalaştığını gösterir. Anahtar coğrafi özellikler, önemli anlar ve duygular ifade edilmiştir. Carte, bundan üç yüz yıl sonra durumcuların ele alacağı öznel anlatısallığın ile psikocoğrafi haritaların ilklerindendir (McDonough, 1994).



Şekil 4.24: Carte de Tendre (McDonough, 1994, s. 61)**.**

Dünya savaşları arasında sürrealistler, Avrupa'nın bilim, endüstriyel kapitalizm ve devlet tarafından rasyonelleştirilmesinin ardından sınıfın, müdahalenin, arzunun ve tarihin kaderini merak ettiler. Paris'in bedenine kazınan rasyonalizasyon, Louis Aragon ve Walter Benjamin tarafından sürrealist çevrelerde zekice ve şiirsel bir şekilde incelenmekteydi. Bu anlamda Sitüasyonist Enternasyonal, entelijansiyanın sınıf çatışmasını küçümsediği bir dönemde açıkça siyasallaşmıştı. 1950'lerin

sonlarında Fransa'da artık mavi yakalılardan çok beyaz yakalılar vardı. Ortalama bir işçinin tüketim malları ve boş zamanları için satın alma gücü, ABD'nin, kapitalizmin "altın çağı" tarafından desteklenen ekonomik genişleme politikası sayesinde artıyordu. Ancak bu maddi ve teknolojik bolluk çağını insan varoluşunun kolektif dönüşümüne yönlendirmeyi vaat eden durumculara göre sonuç, yalnızca dar bir şekilde tanımlanmış yaşam standardında artıştı. Bu yeni sol siyaset sadece işyerinde eşitlik değil, işyerinin ortadan kaldırılmasını talep ediyordu (Sadler, 2017).

Durumcular, öncüllerinin (empresyonistler, fütüristler vb.) moderniteye duydukları hayranlığı bir kenara bırakarak moderniteyi otantik, açık uçlu yaşam tohumları için mercek altına aldılar. Sitüasyonizm, modernitenin ve rasyonalist modernizmin kapsamlı bir şekilde yeniden değerlendirilmesinde yalnız değildi. Le Corbusier'nin savaş sonrası çalışmaları bile artan bir gayri resmilikle damgalanmıştı. Henri Lefebvre tarafından 1946 yılında yayınlanan Gündelik Hayatın Eleştirisi, Mikhail Bakhtin, Johan Huizinga ve Roger Caillois tarafından yazılan yayınlar; insan kültüründe oyun, şenlik ve karnavallaşmanın rolü üzerine büyüyen bir kitap listesi oluşturmuştur. Bu arka plan karşısında durumculuk, çağdaş şehirciliğin ve onun öngördüğü yaşamın tüm varsayımlarını tersine çevirecek bir çerçeve sunmuştur (Sadler, 2017). Tüm bu bakış kendini yalnızca yazınsal düzlemde değil çizim ekseninde de dışavurmuştur. Farklı ifade teknikleri, haritalamanın mekanikleşen kalıplarından sökülmesi, hayali mekânsal çizimler tam da bu dönemin yansımalarıdır.

Constant ve Yeni Babil düşüncesi daha önce bahsedilen oyuncu tavır ve iş hayatını dışlayarak öznel arzular doğrultusunda kurulan yaşam alanlarının anlatımı adına etkili bir örnek olmaktadır. Bir yandan Ortaçağ kartografyasına yakın bir atlas olarak düşünülebilir. Aralarındaki en temel fark Yeni Babil'in düşsel bir atlas oluşudur. Babil'de bahsedilen kent biçimi göçebelik tabanlıdır. Sürekli bozulup yeniden kurulabilen, sabit hiçbir hattı olmayan bir mekansallık ve yaşam hali öngörür. Bu anlamda haritalama biçimi de oldukça kaygan bir zeminde, göçebe bir altyapıyı tariflemektedir (Heynen, 2011). Haritalar, tıpkı ortaçağ gezginlerinin seyahatlerinde olduğu gibi geometriden arınmış mekânsal öykü kolajlarıdır. Yeni bir kent okuması, yeni bir dil önermektedir (Şekil 4.25, 4.26). Bu haliyle post çeviriye hizmet eder, fakat düşsel bir çeviri haline yani var olmayanın çevirisine.

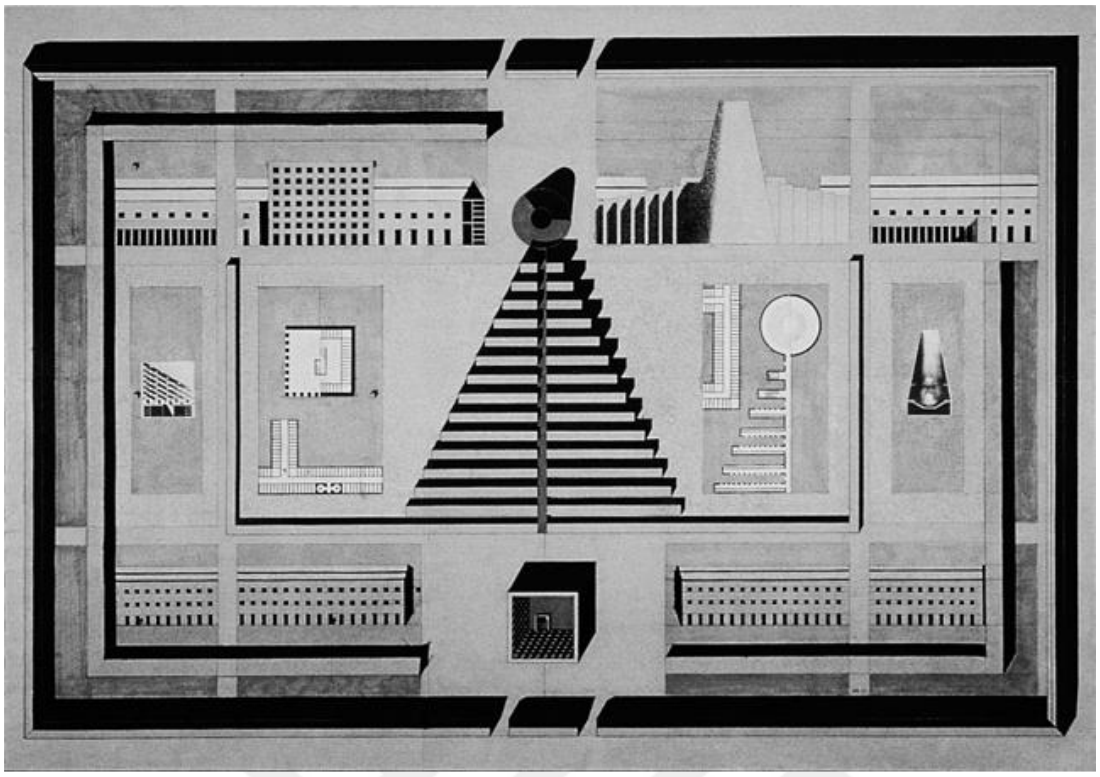


Şekil 4.25: Constant Nieuwenhuys, Yeni Babil/Amsterdam, 1963 (Wark, 2008)**.**



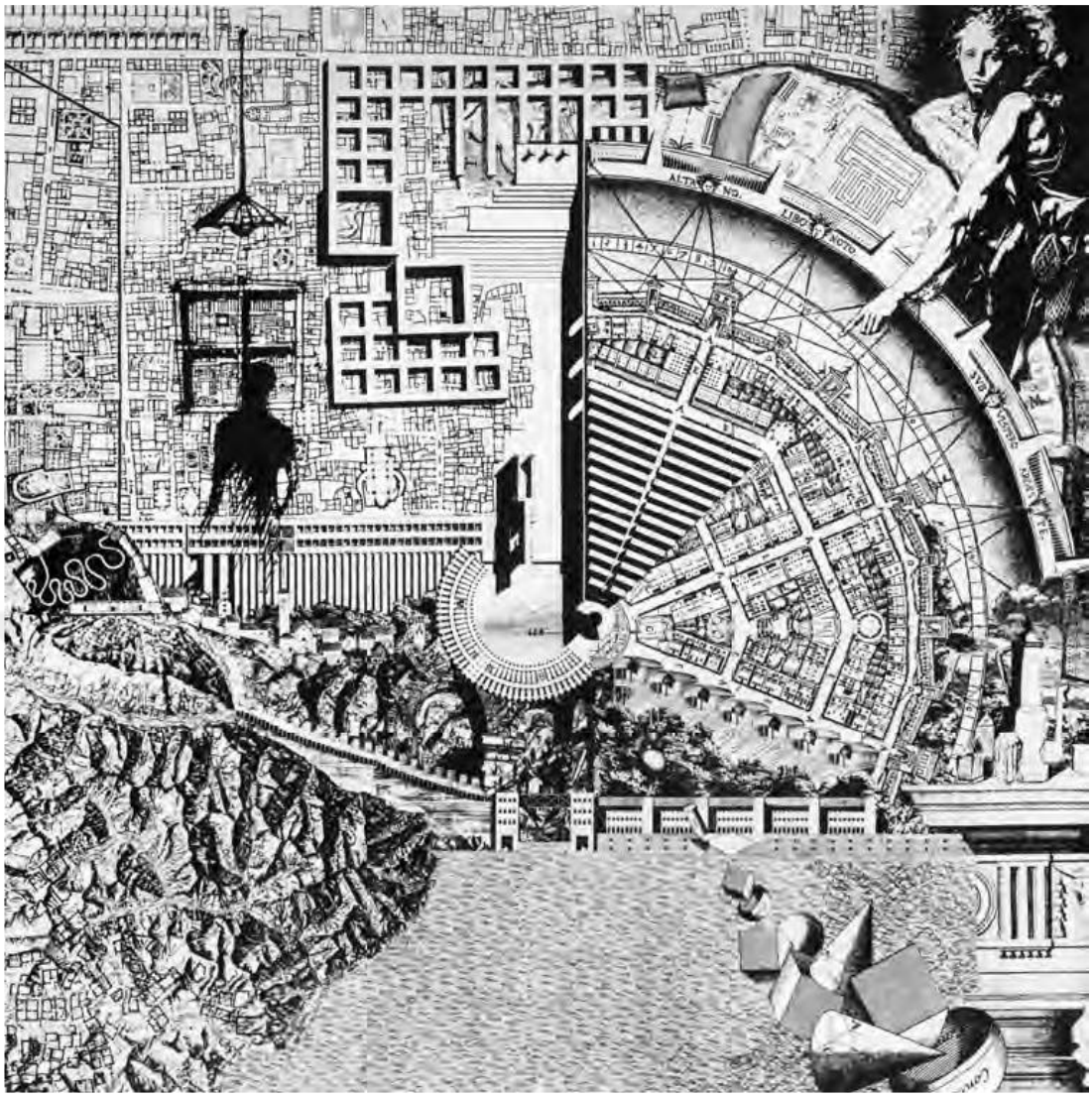
Şekil 4.26: Constant Nieuwenhuys, Yeni Babil (1969), (Harmanşah, 2011)**.**

Haritanın anlatısallığı üzerine üretimler yapan Rossi de önce Modena'daki San Cataldo mezarlığı çizimleri sonra Venedik Bienali için üretmiş olduğu Citta Analoga'da üniversal harita üretimini öznel söylemler ile bozucu bir tavırda olmaktadır. San Cataldo mezarlığında Rossi'nin ölüler kenti, yaşayanların kentindeki bina tiplerinden oluşmaktadır. Rossi, projeyi tasarlarken bir trafik kazası geçirmiş, mezarlığın planlarını hastanede çizmiştir. Hastane yatağında genel planı, kemikler, göğüs kafesi, kafatası, leğen kemiği, kollar ve bacaklardan oluşan bir "iskelet konfigürasyonu" olarak tasarlamıştır. Otobiyografisinde "Vücudun yapısını yeniden birleştirilecek bir dizi kırık olarak gördüm" diye kaydetmiştir (Kirk, 2005). Rossi bedensel bir metaforu kendine mal etmiştir ve bedensel bozulmalar bir yandan da ölümü temsil etmiştir. Ölüler şehri bir dizi bozuk beden parçasından oluşmaktadır (Şekil 4.27).



Şekil 4.27: Aldo Rossi, San Cataldo Mezarlığı, Modena (Kirk, 2005)**.**

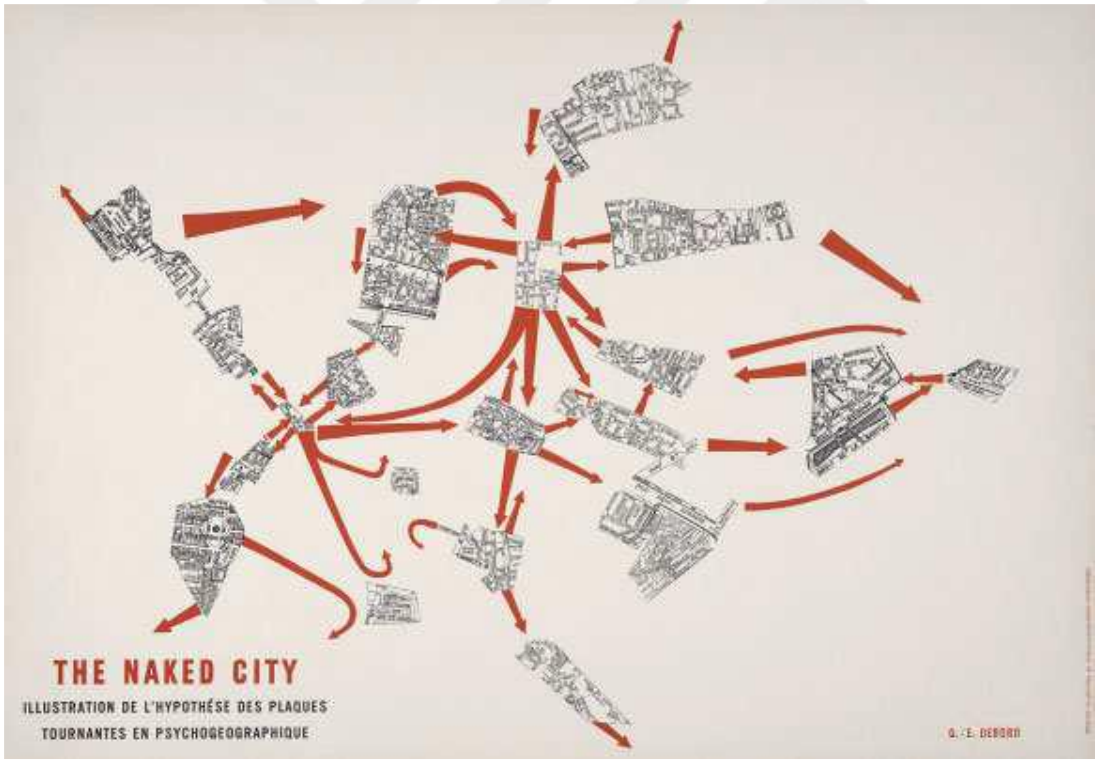
Rossi San Cataldo Mezarlığı'nı Citta Analoga haritasında da kullanmıştır (Sainz, 2013). Bahsedilen Analog şehir farklı dönemlerden kent izleri taşımakta ve heterokronik bir biçim almaktadır (Şekil 4.28). Bu hali ile tek bir an veya süreç değil farklı tarihsel anlatıların bir arada okunduğu, var olanı yıkıp yeniden yapan bir dil üretimi gözlenebilmektedir.



Şekil 4.28: Aldo Rossi, La città analoga, 1976 (Sainz, 2013)**.**

Savaş sonrası şehirciliğinin ızgaralarla olan zaferi ilk defa 1950lerde gelen avangart akımlarda ve en önemlisi de Naked City isimli harita ile deneyimsellik arka planı ile sarsılmıştır. Guy Debord ve Asger Jorn'un üretimi olan Naked City, 1968 Mayıs olaylarında zirveye ulaşan bir devrim arzusunu barındırır. Bu sebeple avangart bir hatıradan fazlasıdır. Böyle bir duruş beraberinde politik bir mimari kurgu getirmektedir. Dönemin bir kısmı mimar olan aktivistleri için muhtıra özelliği taşımıştır. Planın sınırsız olduğu, tarihin hareket ettiği ve insanın işlevsel bir varoluştan daha fazlasını arzuladığı yönündeki temel içgörüsü haritanın üretim motivasyonunu ortaya çıkartmaktadır (Sadler, 2017). Naked City bu anlamda bir tür psikocoğrafik haritalama tekniğidir. Debord'un 1958 yılında ortaya atacağı "dérive (kelime anlamıyla sürüklenme)" teorisini destekler niteliktedir. Dérive'ler oyun-yapıcı davranışlar ve psikocoğrafi etkilerin farkındalığını içerir. Bu nedenle klasik yolculuk

veya gezinti kavramlarından oldukça farklıdır. Dérive'de bir veya daha fazla kişi belirli bir süre boyunca ilişkilerini, iş ve boş zaman faaliyetlerini ve diğer tüm olağan hareket ve eylem güdülerini bir kenara koyar ve kendilerini arazinin cazibesine ve orada buldukları karşılaşmalara bırakırlar. Kentsel ağdaki çatlakların mutlak veya göreceli karakterinin, mikro iklimlerin rolünün, idari sınırlarla ilişkisi olmayan farklı mahallelerin ve her şeyden önce çekim merkezlerinin baskın etkisinin ekolojik analizi, psikocoğrafi yöntemlerle kullanılır ve tamamlanır. Dérive'in nesnel tutku alanı hem kendi mantığı hem de sosyal morfolojiyle ilişkileri doğrultusunda tanımlanır. Dolayısıyla burada yine gezinti hali, anlatısallık, parçalanma gibi kavramlar önemli olmaktadır. Naked City tam da bu anlamda kartografik haritanın parçalanarak boşluklar üretmesi ve oklarla birbirine bağlanmasından oluşmaktadır. Her bir okun kalınlığı farklı bir psikocoğrafi etkiye referans vermektedir (Debord G. , 1958). Dolayısıyla harita kendi zincirlerini kırarak yeni bir okuma biçimi üretmiştir (Şekil 4.29).



Şekil 4.29: Guy E. Debord, The Naked City (Sadler, 2017)**.**

Çıplak Şehir'in "yersiz-yurtsuz", "göçebe" mücadeleyi ima eden parçalanmış Dadaist ve gerçeküstü kolajı, post-yapısal, post-modern şehrin tasarlanacağı bir yöntem önermiştir. İma ettiği merkezsizleşme hali; tıpkı Vidler'in 1978'de vurguladığı kent içerisinde üreyen ve kentin hem tanıdık hem yabancı olduğu üçüncü tipolojilere, Rem

Koolhaas'ın üniter şehirciliği yeniden inşa edişine, Bernard Tschumi'nin ancı tavrına dair tetikleyici bir unsur olmuştur. Bir yandan da tetiklenen post-yapısalcı taraf ile beraber durumcular tarafından heterojen olarak hayal edilen kent tahayyüllerinin homojenliğe gittiği, dolayısıyla kendiliğindenlik ve içkinlik olgularının ön plana çıkmasının anlamlı olacağı tartışmaları ortaya çıkmıştır (Sadler, 2017). Yersiz yurtsuzluk olgusu üzerinden çokluklar evrenine geçiş meydana gelmiştir. Harita kavramı da bu bağlamda evrilmiş anlatısallığın ötesinde, merkezini kaybeden bir çokluk düzlemini meydana getirme olanağına doğru ilerlemiştir. Bu anlamda harita artık bir epistemolojik altlık veya hikayesel bir kolaj, yahut düşsel bir atlas değildir. Her birini içeren bir çokluk ve hatta boşluktur. Deleuze'ün (1993) de söylediği gibi "Her birimiz çizgilerden oluşmuş bir çokluğuz, birer haritayız".

4.3.3.2 Kağıtçı haritaları

Tezdeki harita üretim biçimi tam da bir önceki bölümde bulunan çokluk alanında bulunmaktadır. Kent içerisindeki müsvedde mekan, madun olarak kodlanan kağıtçıların kenti göçebeleştirme hatta müsvetteleştirme olanakları, bedenleri ile kenti deneyimleme hallerinin yine kent kurgusu içerisinde sürekli dönüşümü, kentin ev olarak kodlanan göçebe karakteri gibi olgular böyle bir haritalama bakışı ile tartışılmaktadır. Böylelikle bir 3. Tip çeviri hali (post çeviri)üretilmekte ve yeni bir dil çözümü ortaya çıkartılmaktadır.

Derinlemesine görüşmelerin in-vivo analizi çıktılarından biri olan kent parçalarının anlamsal halleri kodlanmış (Şekil 4.30) ve X semti özelinde, kağıtçıların kenti algılama biçimlerine dair bir haritalama ortaya çıkarılmıştır (Şekil 4.31). Böylelikle farklı bir taraftan, kent ile ilişkilenme üzerinden bir tür tersine çeviri haritası üremiştir. Söylemlerin tekabül ettiği anlamlar yine sözsel olarak ifade edilmiş, daha sonra imgesel bir kodlama sistemine oturtularak yeniden çevrilmiştir. İmgesel kodlar ve rota altlığında bahsedilen harita oluşturulmuştur. Bu anlamda bahsedilen çeviri, bir çeviri sonrası üretim olarak okunabilmektedir.

Harita 1 olarak kodlanan çeviri haritasına göre, madunun sokak algısı, tipoloji ile bağlantılıdır. Sokak köşeleri, kaldırımsız sokaklar, geniş araç yolları, yokuşlar vb. durumların yapılan iş ile ilgili anlamsal bir karşılığı olmaktadır. Aynı zamanda alışveriş-merkezleri iş üretiminin yoğun olması sebebiyle büyük yer tutmaktadır. Fakat en baskın taraf yine depo olmaktadır. Burada harita ile depoya dair mekan kurma

taktiklerini ifşa eden ve teorik kodlar ile örtüşen tarafın birbirini tamamladığı anlaşılmakta, "*kent ve kağıtçılık arakesiti*" olarak isimlendirilen T-6 teması ile eşgüdümlü çalıştığı gözlemlenmektedir (Şekil 4.31).

	kod	isim	anlam	in vivo
1		yokuş	zorluk	A "Yokuşlar araba doluyken zor oluyor." B "En zoru dik sokaklar" C "Çokçoki yürütürken dik yorlar sıkıntılı." D "İnerken de yük biniyor çıkarken de"
2		sokak birleşimi çöp konteynırı	iş	A "Köşelerde konteynerlar olur" B "Çöp tonokoleri sokak dönüşlerinde genel olarak var" C "Çöp bulamadığında köşelere bakarsın" D "Sokak, özellikle de köşe sokak işlir"
3		trafik lambaları	durak	A "Mesela ırmızda mecburen biz de duruyoruz." B "Kırmızıda dururum, yeşilde geçerim." C "Lamba durak gibi bir şey" D "Yani geniş olduğumuz içinn trafik kurallarına uyuyoruz."
4		kaldırımsız sokaklar	araçlaşmak	A "Eğer sokakta kaldırım yoksa sen de araba olursun." B "Kaldırım olmayan yerler insanı yavaşlatıyor. Yol önceliği hep diğer arabaların" C "Sadece araba yolu varsa insanlar yol verir ama arabayla karşılaştığında sıkıntı tabi." D "Böyle yerlerde arabasın."
5		trafik yoğun geniş sokaklar	beklemek	A "Sokağın geniş olması bir şey değiştirmez. Arabaları beklemek zorundasın" B "Çok araba çok beklemek demek, yavaşsın demek" C "İşin uzun sürer, kağıdın az olur" D "Arabaları beklersin bir de küfür ederler."
6		iş yeri yoğun sokaklar	verimli iş alanı	A "En iyi sokak esnafının olduğu sokaktır." B "Bazen iş yerleri, eğer aran iyiyse kağıt plastik verir" C "Şimdilerde iş çok az ama çalışma yerlerinin yakınların-da her zaman çekçek dolar" D "İnerken de yük biniyor çıkarken de"

Şekil 4.30: Kağıtçı rotasındaki kent parçalarının anlamsal karşılıklarına dair kodlama.

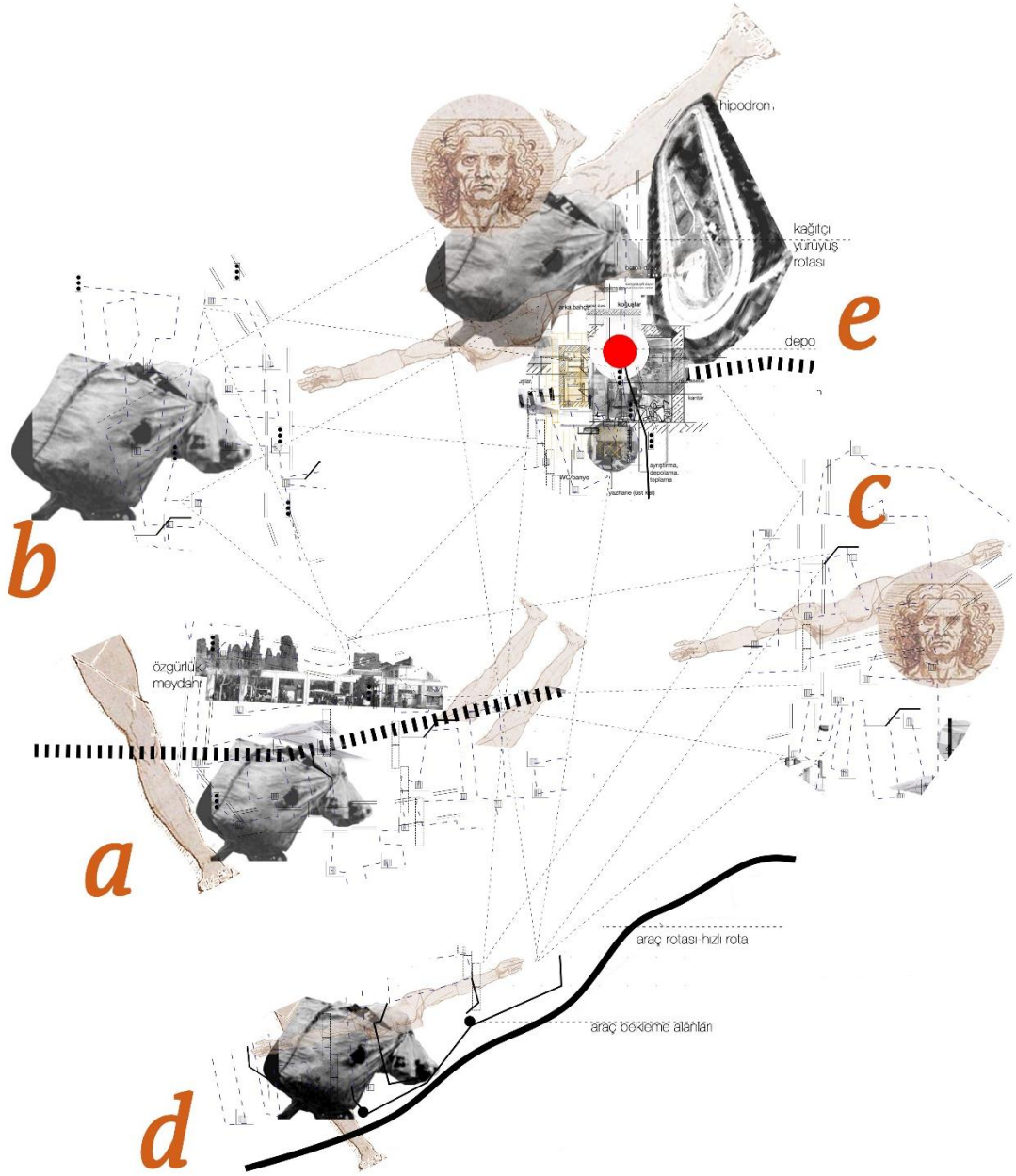


Şekil 4.31: Kağıtçıların gözünden kent deneyimine dair haritalama-harita 1.

Kent deneyimine dair üretilen bir başka harita beden kullanımı üzerinedir. Madunun bedeninin kent içerisinde sürekli olarak algısal bağlamda farklılaştığı tematik kodlama 3'te daha önce ifşa edilmiştir. Beden çekçek kullanımda değilken insan bedeni, kullanımdayken ise bir araç olarak algılanmaktadır. Bununla birlikte kentin farklı noktalarında farklı beden parçaları domine olmakta, kentin de her bir parçasında farklı bir beden algısı ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda kent adeta yapı-söküme uğratılmakta, bedense Deleuzeyan bir organsız beden kurgusu ile tüm tahakküme dayalı düşünce biçimlerinden, makineleşen arzulardan sıyrılmaktadır. Dolayısıyla beden olgusuna Bourdeaucu (2014) bir habitus altlığından, yani gündelik yaşamın getirdiği bir ilişkisel alışkanlıklar silsilesi üzerinden bakılmamaktadır. Bu bakış iktidarın beden üzerinden tahakküm kurma potansiyelini dışavurur. Foucault'nun (2000) güç-iktidar-bilgi kavramları ekseninde disipline edilmiş beden kurgusu da aynı yörüngededir. Beden, bilgi-güç-iktidar ekseninde normalleştirme sürecine dahil edilmektedir. İktidarın kurduğu delüzyonel baskı tam da habitus üzerinden köklenen bir yönlendirme stratejisi, bir normalleşme sürecidir. Beden de bu duruma göre yönlenir. Geç kapitalizmin şizofrenik bilinci, düşünceyi arzunun ötesine geçirir, hatta arzuyu evirir. Deleuze'ün (1987) organsız beden tanımı bedeni tüm bu düşünce sisteminden sıyırır, bozar ve bir içkinlik düzlemine ulaştırır. Artık yalnızca beden parçaları ve arzular vardır. Bu bir yersiz yurtsuzlaşma halidir.

Tüm bu perspektif üzerinden harita 2 üretilmiştir (Şekil 4.32). Parçalar üzerinden okumak gerekirse, *a* parçasında kent içerisinde çekçekle yapılan bir yürüyüş halinin çoğunlukta olduğu gözlemlenmektedir. Dolayısıyla burada çoğunlukla kalabalık yaya yollarında yürüyen, ara sıra durarak çekçek dolumu yapan dolayısıyla yarı araç yarı bacak olarak algılanan bir beden görülmektedir. *b* parçasında ise geniş araç yolları çoğunluktadır. Bu sebeple araç olarak algılanan bir beden okuması yapılmıştır. *c* durumunda, çöp konteynerlerinin ve kağıtçıların dinlenme alanının fazlalığı sebebiyle çekçek taşıma kurgusu daha seyrektir. Bu anlamda kollar ve nihayet baş kısmı algılanmaktadır. Sahil tarafına inildikçe yine araç yolları genişlemekte fakat eğim de artmaktadır. Kimi zaman sahilde duran araçlara çekçek boşaltım eylemi yapılmaktadır. Bu sebeple araçlaşan fakat kol ve bacakların da baskın olduğu bir beden algısı olduğu görülmüştür. Bu hal *d* durumunu ifade eder. *e*'de ise depo ve çevresi ifade edilmektedir. Burada bedenin tüm parçaları çekçekle beraber aktiftir. Fakat alışılagelmiş şekilde değil, tıpkı organsız bedende olduğu gibi insan-araç arakesitinde,

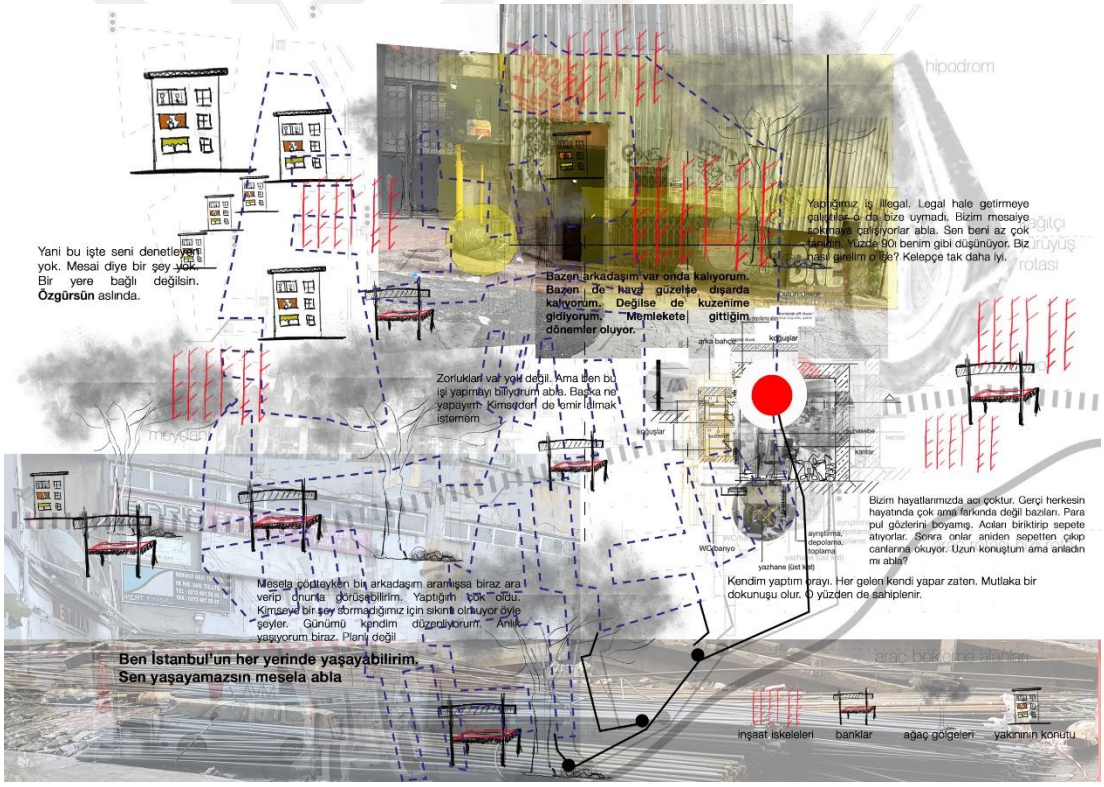
bozulmuş bir yapıdadır (Şekil 4.32). Bu anlamda tam da teorik kodlamadan çıkan T-6Cde bahsedildiği gibi "sokak morfolojilerinin beden tanımına etkileri" ifşa edilmiştir.



Şekil 4.32: Beden parçaları, araç ve kent parçaları ilişkisi-harita 2.

Böyle bir arka plandan kente bakıldığında ötekinin kenti algılama biçiminin de rizomatik bir eksende süregeldiğini söylemek mümkündür. Bu anlamda kent gittikçe tıpkı mekan üretim biçimlerinde olduğu gibi müsveddeleşmekte ve dönüşmektedir. Daha evvel bahsedilen savaş dönemi sonrası steril üretimlerin aksine birbirinin üzerine binen, eskinin izlerini taşıyan tozlu bir imge olmaktadır. Özel ve kamusal alan

dikotomisinde olduğu gibi; konut bölgesi, merkezi iş alanları, yeşil alanlar gibi ayrımlar artık kaybolmuştur. Kentin denetimsiz her alanı kağıtçılar tarafından konut olarak kodlanmaktadır. Ağaç gölgeleri, inşaat iskeleleri, bir tanıdığının evi, banklar gibi tüm alanlar ev olarak görülmektedir. Haritalama biçimi de bu anlamda rota üzerindeki ev algısını tetikleyen elemanlar vasıtasıyla oluşturulmuştur. Tetikleyiciler yalnızca ifşa edilen rota içerisinden değil kentin geri kalanından da çağırılmıştır (Örneğin; Beyoğlu). Yazın ve imge birbiri içerisine karışmış, yerle kurulan bağlar rizomatik bir eksene oturmuştur (Şekil 4.33). Böylesi bir aradalık hali, daha önce de bahsedilmiş olan *yuvasızlık (unheimlich)* algısı gün yüzüne çıkmaktadır. Kentin gün yüzüne çıkarılmak istenmeyen, gizli tutulan tarafları kağıtçılar için ortalıktadır. Kent artık her bir zerresi ile gündelik hayatın ta kendisi olmuştur. Bu doğrultuda üretilmiş olan harita 3, teorik anlamda T-6A "kentin kullanım varyasyonları sebebiyle yuvasızlaşması" kodu ile eşlenir.



Şekil 4.33: Müsvedde kent-harita3.

Kent içerisinde bedenin pozisyonu ve bozumu ile yuvasızlaşmaya giden rizomatik kentsel mekan algısı üzerine yapılan çalışmalar beraberinde zaman ögesine dair bir bakışın da gelmesini zorunlu kılmıştır. Bu anlamda zamansal bir harita üretimi üzerinden çeşitli düşünme biçimleri türetilmiştir (Şekil 4.34). Zaman olgusu çalışma

kapsamında Kantçı bir yörüngede homojen bir taraftan değil, tam da Deleuze'ün açıklık ve çokluk üzerinden fazlaca alıntıladığı gibi Bergsoncu bir altlıkla heterojen bir bakışla 'süre' kavramı ile ele alınmıştır. Bergson, Zaman ve Özgür İrade'de (2005) süreyi, mekânın homojen çokluğundan ayırt etmek için sürekli niteliksel değişimi içinde heterojen çokluğa vurgu yaparak tanımlar. Zamanı homojen çokluk terimleriyle düşünme ve durumlarımızı birbirinden ayırma alışkanlığımız o kadar dirençlidir ki Bergson stratejik olarak heterojen, niteliksel, sürekli çokluğu homojen, ayrık, niceliksel çokluğa karşı koyar. Süreyi, birbirini takip eden durumların "erimesi", "nüfuz etmesi", "birbirine karışması" açısından sürekli niteliksel bir değişim olarak tekrar tekrar tanımlar. Örneklerinde, bu iç içe geçen çokluğun dinamik organizasyonunun, bir melodinin ya da bir melodi cümlesininkine benzeyen ritmik bir süreklilik ürettiğini tekrar tekrar vurgular. Burada geçmiş, şimdi ve gelecek kavramları birbirinden ayrılmamalıdır. Geçmiş uzayarak şimdiki zamanın içine geçer ve hemhal olur. Geçmişin şimdiki zaman içinde bu "erimesi" sayesinde süre; çokluğun organik bir bütün halinde dinamik olarak birleşmesi ile sürekli, bölünmez, niteliksel bir farklılaşma haline gelir (Bergson, Time and Free Will, 2005).

> Dolayısıyla, eğer burada bir çokluk varsa, bu çokluğun başka hiçbir şeye benzemediğini kabul edelim. O zaman bu sürenin birliğe sahip olduğunu söyleyebilir miyiz? Kuşkusuz birbiri içine uzanan unsurların sürekliliği, çokluk kadar birliğe de aittir, ama bu hareketli, değişen, renkli ve canlı birlik, saf birlik kavramının sınırladığı boş ve hareketsiz soyut birliğe pek benzemez (Bergson , 2002, s. 169).

Bergson'da gelecek, savunulduğu ve uğruna mücadele edildiği için değil, öngörülemez ve belirlenemez olduğu için açıktır. Açıktır, çünkü yalnızca geçmişin dinamik organizasyonu açısından tanımlanan bütün açıktır. Bergson bu noktayı şu sözleriyle açıklığa kavuşturur: *"Çünkü öngörmek, geçmişte algılanmış olanı geleceğe yansıtmaktan ya da zaten algılanmış olan unsurların yeni bir düzende, yeni bir gruplaşmasını daha sonraki bir zaman için hayal etmekten ibarettir. Ancak hiç algılanmamış olan ve aynı zamanda basit olan şey zorunlu olarak öngörülemezdir"* (Bergson , 1912, s. 6-7). Bergson bu açıklığı yaratım ya da yaratıcılık açısından da düşünür. Sanatçının bile portreyi öngöremeyeceğini, çünkü portre sürekli olarak değiştirilirken, eserin kendisinde yaratılırken, "onu öngörmek, üretilmeden önce

üretmek olurdu" şeklinde kendi kendini yenilgiye uğratan bir hipotezi ima ettiğini savunur. Aynı durum Bergson'a göre; "zanaatkârları olduğumuz hayatımızın anları" için de geçerlidir (Bergson , 1912). Deleuze, Bergson'da bütünün bu açıklığını vurgular: Eğer bütün elde edilebilir değilse, bunun nedeni onun açık olmasıdır ve doğasının sürekli değişmek ya da yeni bir şeye yol açmak, kısacası sürüp gitmek olmasıdır (Deleuze, 1997, s. 9).

Tüm bu geçmiş, gelecek ve şimdi tabirleri ve birbiri içerisinde erime durumları belirli bir açık ardışıklık sistemi üzerinden düşünme biçimine evrilmektedir. Ardışıklık, birbirini takip eden ayrık bir manifoldun ardışıklığı değil, ayrım kabul etmeksizin bir çokluğun diğerinin içinde eriyerek ardışıklığıdır, öyle ki bu çokluk arasındaki ardışıklık ilişkisi, yalnızca geri döndürülemez olmakla kalmayıp aynı zamanda bunlardan herhangi birinin tekrarlanmasını da engelleyen bir iç ilişki olarak dinamik bir şekilde kendini üretir. Bu durum, Bergson için sürenin çokluğu arasındaki içsel, geri döndürülemez ve dinamik ilişkiyi ifade eder.

Eğer ardışıklık bilinçli durumların çokluğu arasındaki geri döndürülemez iç ilişkiyi ifade ediyorsa, o zaman süre ile ardışıklık arasında bir fark yaratmaya gerek yoktur. O zaman süre, bir durumdan diğerine sürekli, kesintisiz bir geçiş olacaktır ve birinin nerede başlayıp diğerinin nerede bittiğini algılamak imkansız olacaktır. Bergson'un bilinçli durumların çokluğunun ayrım kabul etmeksizin birbirinin içinde eridiğini söylerken kastettiği budur. Ancak bu süreklilik ya da yumuşak geçiş farklılaşmamış bir süreklilik ya da birlik olarak düşünülmemelidir, Süre, tam tersine, "birbirleriyle ilişkili olarak, dışsallaştırma eğilimi olmaksızın" birbirlerinin içine nüfuz eden bir çokluğun içsel birleşimidir (Bergson, 2005, s. 104). Eğer bu çokluk homojen değilse, o zaman ayrı ayrı parçalanmış bir çokluk değil, niteliksel olarak çeşitli bir çokluk olmalıdır. Heterojen olmalıdır. Ancak süre, niteliksel bir çokluğun basitçe birbiri içinde erimesi değil, bizzat sürekli, bölünmez bir niteliksel değişim ya da farklılaşma sürecini ifade etmektedir.

Zamanı bu denli süre kavramı ile beraber çoklukların eriyikleşmesi biçiminde algılama hali, çalışmanın ifade sistemi olan haritalama olgusunu da bozarak yeniden tartışmaya açmaktadır. Harita, kendi doğası gereği zamansızdır. Fakat süre olgusu üzerinden haritayı yeniden düşünmek ve madunun izlerini okumaya teşvik etmek farklı bir kurgu üretimini de mümkün kılmıştır. Bu anlamda harita 4 ortaya çıkarılmıştır (Şekil 4.34).

Harita 4 rota üzerindeki farklı sekansların ardarda gelerek yeni bir rota oluşturması ile üretilmiştir. Her bir sekans invivo kodlardan çekilmiş olan kentsel dinamiklerin anlamsal karşılığı ile örtüşmektedir. Örneğin yokuşların anlamsal karşılığı olan yavaşlık ve zorluk halinin bulunduğu sokaklardan sekansiyel kesitler alınarak harita üzerine yerleştirilmiştir. Aynı şekilde geniş sokakların hız algısı, trafik lambalarının yavaşlık algısı ve bulundukları yerin ancı ifadeleri rotaya eklenmiştir. Tüm bu öznel süre ifadeleri bir araya geldiğinde yeni bir rota dolayısıyla yeni bir harita oluşturmuştur. Bu noktada tam da tematik kodlardan T3Bde görülen "kent dinamiklerinin ve sokak kurgusunun rota oluşumuna etkisi" bağlamı yeniden tartışmaya açılmıştır.



Şekil 4.34: Akış– harita 4.

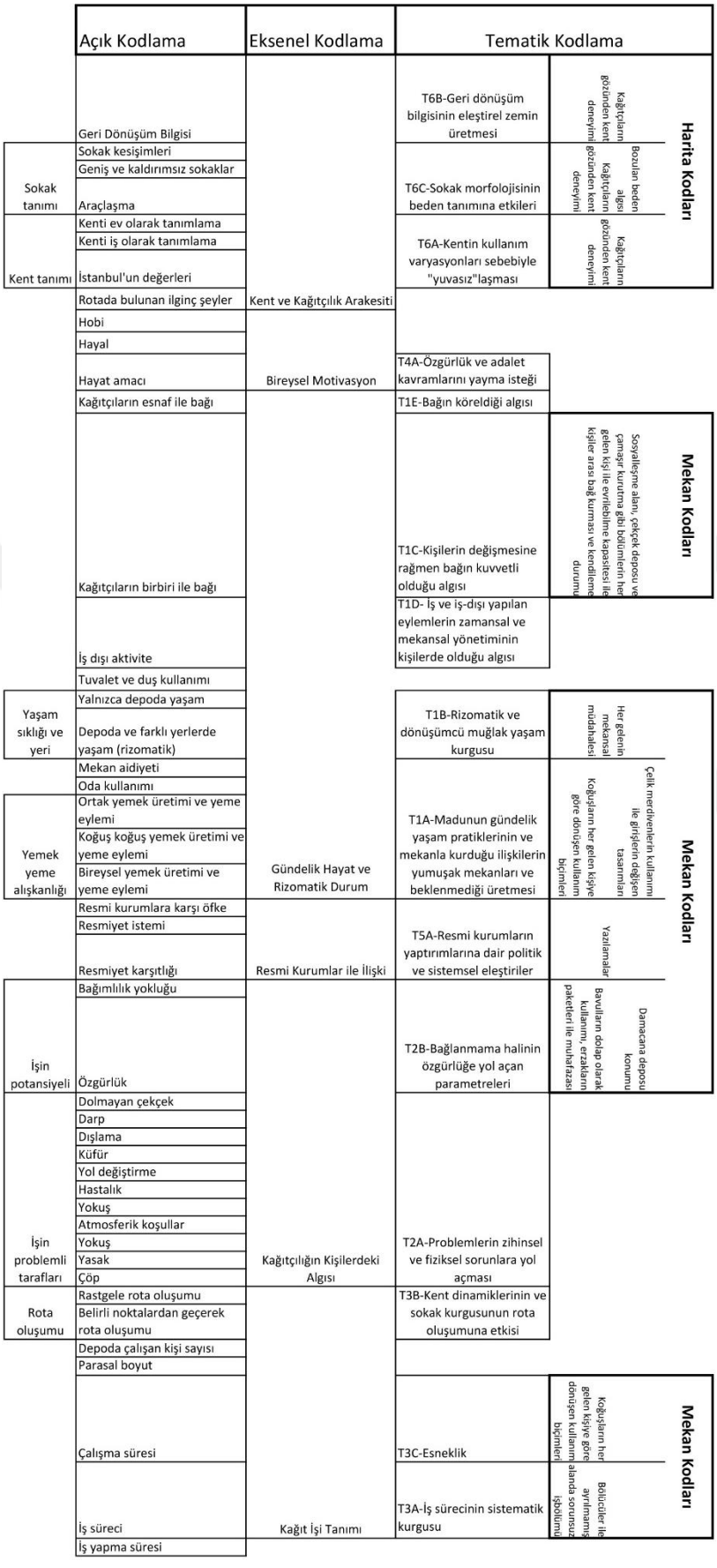
Bergson'un da öne sürdüğü gibi süre bir çoklama hali olarak tartışıldığında, kağıtçılar özelinde de üreyen yeni rotanın tek bir sekansta kalarak algılanmasının mümkün olmadığı düşünülmektedir. Zaman ıslah edilemeyecek kadar biricik ve heterojendir.

Sabit bir dizgede değil geçmiş, gelecek ve şimdinin ardışıklık altlığında çoklanarak içiçe geçtiği, eriyikleştiği ve bozulduğu bir biçimdedir. Bu anlamda her an ve her yer sürekli olarak bozuma uğrar. Tıpkı kağıtçıların çöplerden topladığı steril karşıtı materyaller ve yaşadıkları alanlar gibi sekanslar ve rotalar üst üste gelip çoklanarak bozulur. Harita 5 de bu durumun ifadesidir (Şekil 4.35). Harita 4te üreyen yeni sekansiyel rotanın üst üste binerek çoklanması, birbiri içerisinde eriyerek bozulmasını aktarmaktadır. Kağıtçıların kente bakışı bu bozuklukların kabulü ve bir ögesi olarak, hatta bir atık olarak var olma biçimidir.



Şekil 4.35: Süre – harita 5.

Bahsedilen haritalama biçimleri ve tematik kodlama ile ilişkilenme halleri mekan tarafı ile beraber Şekil 4.36'da gösterilmiştir. Üretilen haritalarda temalarla birleşim noktaları teker teker ele alınırken bahsedilen tabloda tüm kodlar ile beraber nasıl çalıştığı serimlenmiştir. Buradan anlaşılan T6 tematik kod grubu ile haritaların iş birliği yaptığıdır. T6 tematik kod grubunu içeren eksen ise "*Kent ve Kağıtçılık Arakesiti*"dir. Böyle bir yerden okunduğunda haritaların ve rizomatik bir yaşam biçimine sahip olmasına rağmen kağıtçıların kent ile kurduğu derinlemesine bağ görülmektedir.



Şekil 4.36: Harita kodlarını içeren gömülü kuram kodlama tablosu.

Tüm bu ilişkiler haritayı kartografik bir altlıktan çıkararak bozar, parçalar ve yeniden ilişkilendirir. Bu esnada çeşitli boşluklar oluşur ve tıpkı Guy Debord'un (1957) Naked City'sinde olduğu gibi haritayı yersiz yurtsuzlaştırır, göçebeleştirir. Bu noktadan haritayı yeniden okumak, çevirmek bir post-çeviri halini ortaya çıkartmaktadır.

5. DEĞERLENDİRME VE TARTIŞMA

X alanı özelinde yapılan okuma, kağıt toplayıcılar üzerinden farklı ölçeklerde ve farklı enstrümanlar ile çeviri üretimi yapılmasına sebep olmuş, madunun rizomatik yaşam biçiminin kentten yaşam birimlerine kadar nasıl sıçradığını göstermiştir. Bu anlamda madununun gündelik hayatının dönüşebilirliği yersiz yurtsuzluğu ve bu durumun kent içerisindeki tuhaf alanlarda (Bauman, 1990), tam da metropolün doğasını yansıtan yapım-yıkım edimi arasında kalmış mekanlarda konuşlandığı tespit edilmiş, ürettiği göçebe mekan ve bıraktığı izler ile iletişim kurabilme hali desteklenmiştir.

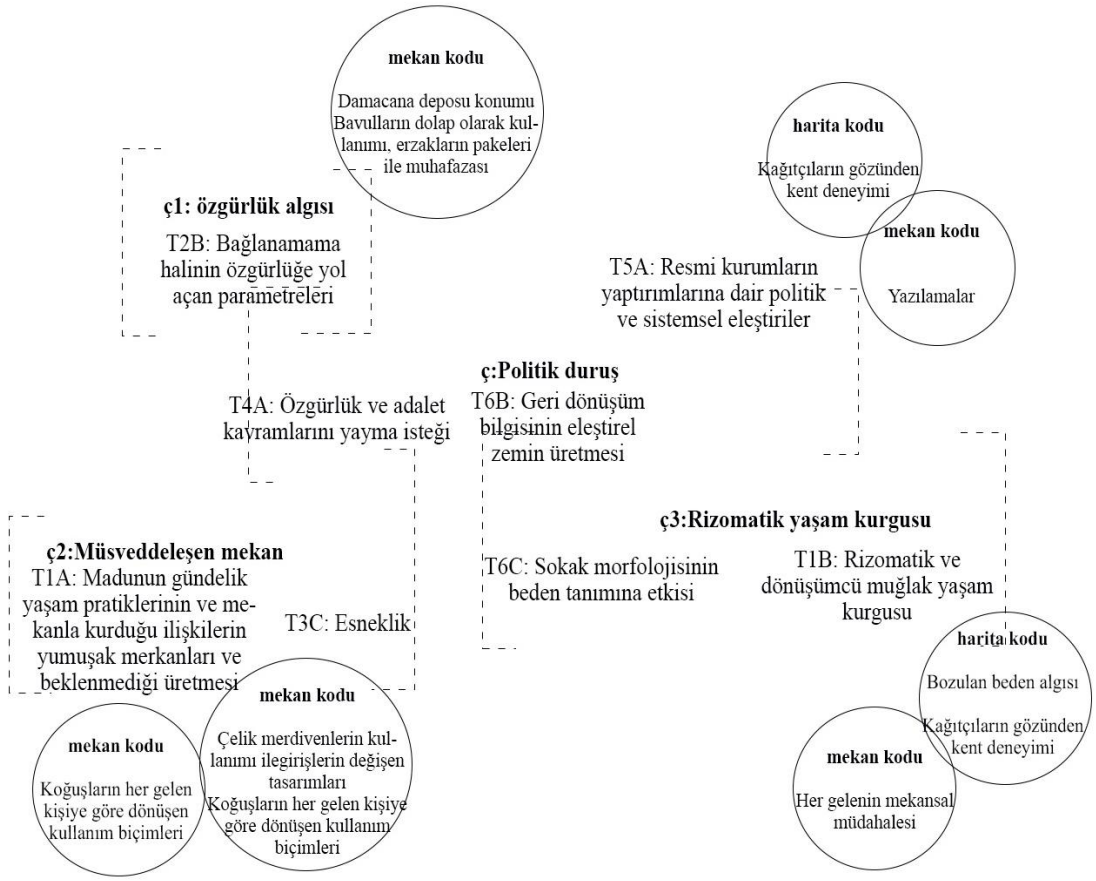
Bu anlamda sözsel çıkarımların yanı sıra, kağıtçıların mekan üretim taktiklerini ifşa etmek adına depo sökümü yapılmış, iki hali birbirine bağlayan tematik kodlar üretilmiştir. Bu anlamda mekânsal üretimin sözsel çeviriden gelen teorik anlamları bünyesinde barındırdığı ve ötesine geçtiği anlaşılmıştır.

Son olarak kent algısı için oluşturulan manipülatif üretimler yine tüm sistemi birbirine bağlayan ve gömülü kuram metodolojisinin bir parçası olan tematik kodlar ile eşlenerek, madunun kent içerisinde var olma taktikleri ve kenti okuma biçimleri ifşa edilmiştir.

Her bir aşama farklı bir çeviri haline tekabül ederek madunun kendisini farklı eksenlerde mekan-zamansal olarak çoklamış ve çevirmen rolünü araştırmacıdan almıştır. Bu anlamda yalnızca insan değil insan-dışılar da birer çevirmen olarak görev alabilmekte, sistem açık olarak ifade edilmektedir. Çeviriye böyle Derridacı bir tabandan bakmak, hiyerarşi ve sınıf algısını bozarak madun sıfatının fark olgusuna doğru kaymasına neden olmuştur.

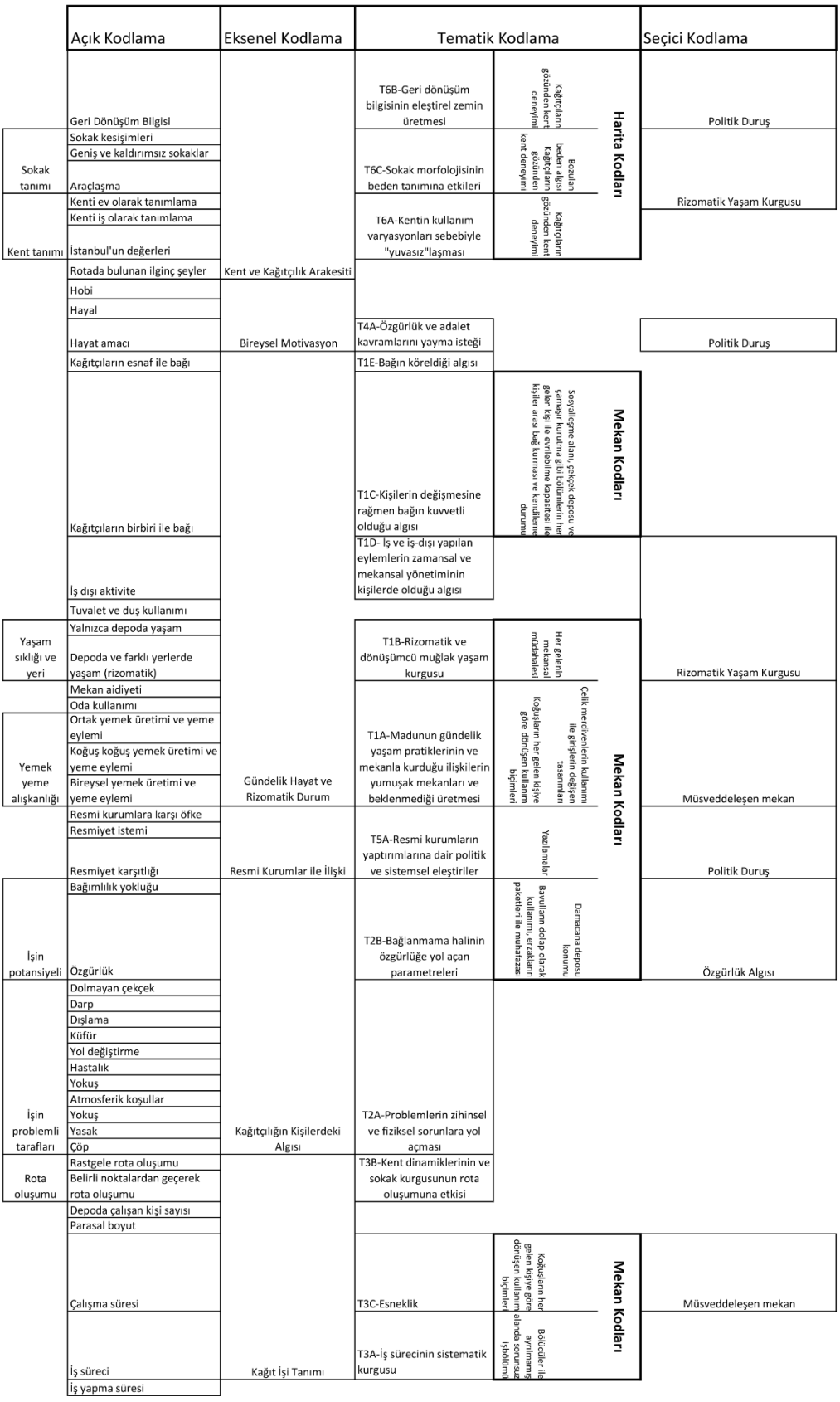
Bu anlamda gömülü kuram metodolojisinin son aşaması olan seçici kodların **"*özgürlük algısı*", "*müsveddeleşen mekan*", "*rizomatik yaşam kurgusu*"** ve tüm bunların sonucu ve üreticisi gibi çalışan **"*politik duruş*"** olduğu söylenebilmektedir (Şekil 5.1). Açık, eksenel ve tematik kodların mekan bileşkesi ile çözümlenmesi sonucu ortaya çıkan dörtlü seçici kodlama sistemi kağıt toplayıcıların göçebe oluşunu eleştirel bir zemine oturtmaktadır. Böylelikle kitlenin, özne-iktidar anlaşmasını bozarak ötekileşmesine ve başkalaşmasına sebep olmuştur. Bu hal kağıtçıların kendi

tabirleri ile "özgürlük" algısını da beraberinde getirmiştir. Post-kolonyal teorinin eleştirdiği ötekileşme olgusu, bir tercih durumu haline gelmiş, mekânsal üretim politik bir zemine oturmuştur. Bahsedilen zeminin kayganlığı, üzerine sürekli yazılıp çizilebilen, hatta eski halin izlerinin silinmeye çalışılmasına tenezzül ettirmeyen bir müsveddelik hali üretmiştir. Mekan farklı bir yüzü ile, "müsveddeliği" ile eleştirel iletişim tabanını oluşturmuştur. Mekanın bu yeni yüzü gündelik yaşantı kurgusunu da rizomatik bir eksene getirmiş, yine erkin arzuladığı sistemik biçimden kopma edimini tetiklemiştir. Dolayısıyla seçici kodlama sisteminin getirdiği dört öge de birbirini tamamlamakta, tetiklemekte ve hemhal olmaktadır.



Şekil 5.1: Seçici kodlama diyagramı.

Bahsedilen ögelerin birbiri ile ilişkilerinin ötesinde gömülü kuramın ve etnografinin gerektirdiği tüm kodlama sisteminden nasıl beslendiğini anlamak ve anlatmak amacıyla Şekil 5.2 eklenmiştir. Şekildeki tabloya göre mekan ve harita tematik kodlarının çoğunluğunun seçici kodlarla ilişkilenmektedir. Bu durum mekânsal ve kartografik verilerin gizil gücünü serimlemektedir. Dolayısıyla tezin özgün tarafının sonucu ve gömülü olanı arama ve bulmadaki potansiyeli görülmektedir.



Şekil 5.2: Açık, eksenel, tematik ve seçici kodların tümünü içeren tablo.

Seçici kodların birbiri ile ilişkileri incelendiğinde, politik duruş kodunun gizil bir biçimde diğer tüm kodları etkilediği ve beslediği anlaşılmaktadır. MAXQDA programı üzerinden tüm kodlar, kategoriler ve temaların bağıntıları incelendiğinde, tüm kategorilere dair kodların, "resmi kurumlar ile ilişki" kategorisine bağlandığı "4.3.1.2 Eksenel ve tematik kodlama" bölümünde ifşa edilmiştir. Bahsedilen eksen, mekânsal kodlar ve harita kodları ile birlikte okunduğunda politik duruş çekirdeğini ortaya çıkarmıştır. Böylelikle çekirdek kuram olarak aktarılabilecek olgu bahsedilen politik tabanda var olmaktadır. Ötekilik hali, müsvedde mekan, göçebeleşmiş kent olgusu ve onun getirdiği rizomatik gündelik yaşam politiktir. Tüm bunları sürekli türetmeye, yarım bırakmaya ve okumaya, hatta var etmeye yarayan çeviri olgusu da bu anlamda politiktir. Özgür olmak politiktir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Seçici kodlamadan gelen gömülü durum içerisinde mekanın kaygan bir zemine oturması, alışılagelen gündelik yaşantı pratiklerini göçebe bir alana taşımıştır. Rizomatik müsvedde mekan, sürekli dönüşmekte olanı ve hiç tamamlanmayanı çağırması ile mutlak bir aidiyet yerine her yere ait olabilme, her yerde mekan kurabilme yetisini kazandırmıştır. Rizomatik yaşam kurgusu ise tüm bu dönüşüm halini her ölçekte deneyimleyebilme ve yaşanılan yer ile içkin bir noktada, artık o yerin tüm parametreleri ile (buna yok oluş da dahil) çalışma durumunu beraberinde getirmiş, bir yandan da böylesine özgür ve içkin bir yaşama haline yapılan tüm mekanik saldırılara da başkaldırma olgusunu taşımıştır. Böylesi bir Deleuzeyan kurgu kentin ötekilerinin kentin temel üreticileri olduğunu ve göçebe kentleri kurduğunu göstermektedir. Bu noktada madunun kentin geri kalanı ile iletişim biçimi sözsel bir taraftan mekânsal ve deneyimsel bir tarafa doğru evrilmiştir. Göçebe kenti kendi doğası gereği yaşayan taraf olan kağıt toplayıcılar, kent içerisindeki göçebe oluşları sebebiyle daimi olarak bıraktıkları izler vasıtasıyla tanınmakta, dolayısıyla kentin tamamı ile, aslında her zerresi ile "konuşmaktadır".

Bahsedilen konuşma hali farklı çeviri biçimleri ile açımlanmış ve çoğaltılmıştır. Mekansal tabanın ötesinde, kartografik bir taraftan türemektedir. Kağıtçı, müsveddelik ve haritalama gibi olguların sürecin doğalında dahiliyeti ve baskınlığı, kağıt ile ilgili ciddi bir metaforik güce tekabül etmektedir. Bahsedilen güç tam da madunun kent ile yüzergezer ilişkilenme biçimine referans verir. Kağıt doğası gereği müsvedde olmaya, yazılıp çizilmeye, eğilip bükülmeye, bambaşka coğrafyalara göç etmeye, manifestolaşmaya, çeviriyi arzulatmaya ve tamamlanmamaya ve dönüşmeye içkindir. Bu sebeple tezin sonunda tüm meseleyi içeren bir hikaye anlatıcısı, bitmemiş bir atlas üretimi yapılmıştır (Şekil 6.1). Atlasta, kağıt toplayıcılara dair oluşturulan öncül haritalar bir araya getirilmiştir. Böylelikle kağıtçı bedeninin kent içerisinde algılanma biçimlerinin tekabül ettiği gündelik sekansiyel durum ile kentin kullanım varyasyonları ile yuvasızlaştığı alanların kesişimi izlenebilmektedir. Bu bir araya

geliş, bitmemiş olması ve izleri gizlememesi ile atlasa müsvedde bir oluş kazandırmıştır. Öncül haritalar sonsuz biçimde çoğaltılarak atlasa dahil edilebilir. Atlasın bünyesinde barındırdığı çeviri notları, okuyucunun müdahale ederek çeviriyi devam ettirmesini tetikler. Bu haliyle, her çizgisinde yeni bir keşif ile yeni bir çeviri hali üretir.

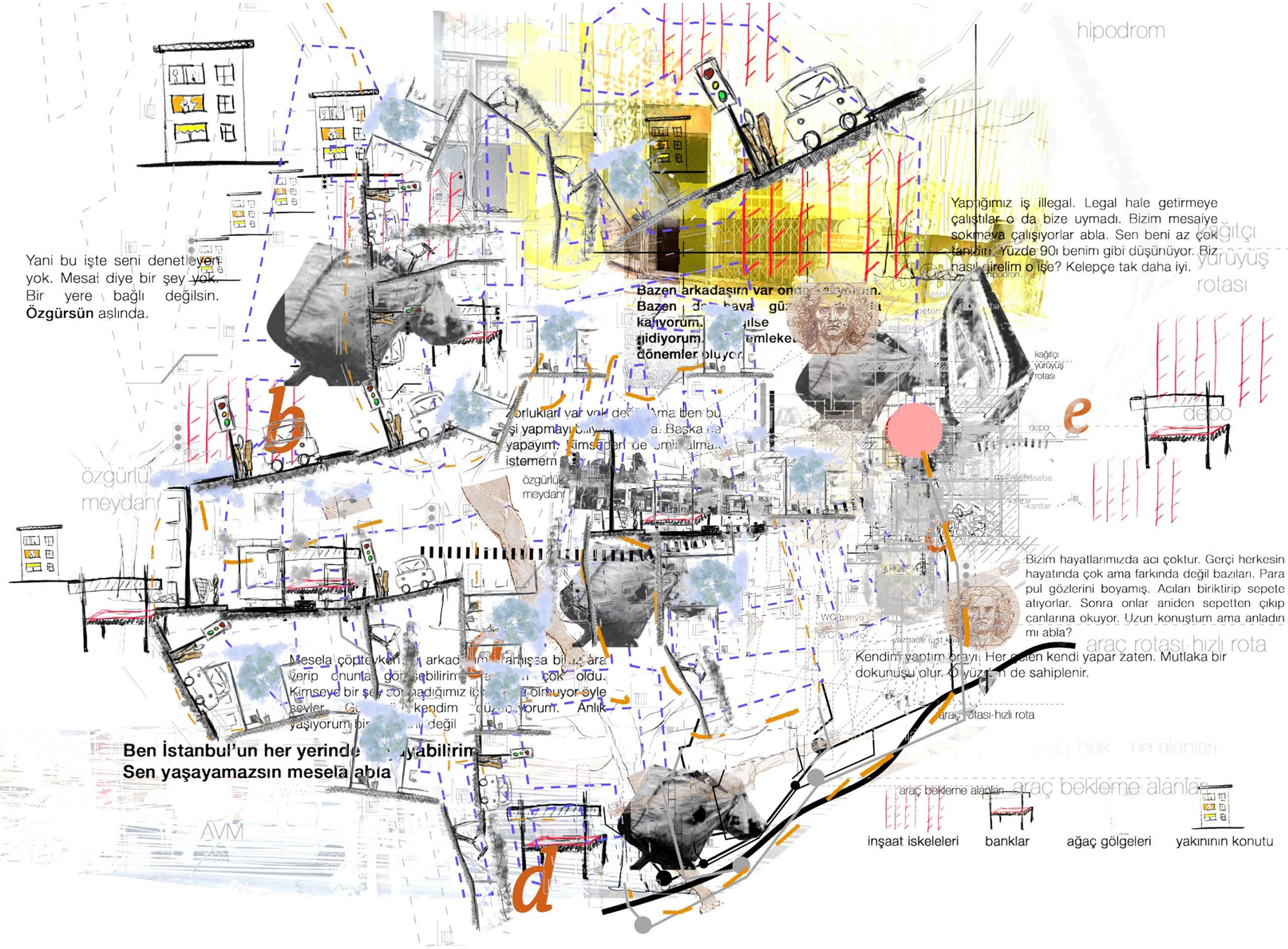
Atlas ile beraber bitmeyen bir organizma halini almış yeni dil, geleneksel yöntemlerin oldukça dışında parçalı ve akışkan bir biçimde müsveddeleştirilerek ifade edilmiştir. Bahsedilen ifade biçimi yalnızca atlasta değil, çalışma boyunca tüm görsel üretimlerde kullanılmıştır. Bu anlamda temsilin kendini sürekli dönüştürerek var etmesi mimarlıkta temsil pratiği için yeni alanlar açar. Özellikle mekânsal tarafın ontolojik olarak kendini sürekli bozup yeniden üretmesi ve bu durumun temsil ile artiküle olması, mimarlığın farklı bir ifade biçimine dair konvansiyonel olmayan araçlar sunmaktadır. Bahsedilen araçlar özneleri türetme ve iletişim kurma kabiliyeti kazandırma potansiyelleri taşımasıyla mimarlık eğitiminde süregelen evrensel teknikleri de tartışmaya açmaktadır.

Çalışmanın kent politikaları, sosyal adalet, kapsayıcı planlama ve kentsel sürdürülebilirlik literatürleriyle omuz omuza bir ilişkisi vardır. Kent planlamalarında var olan ötekiyi dışlayıcı tavrın dönüşerek kapsayıcı bir tarafa evrilmesi gerektiği savunulmaktadır. Fakat bahsedilen kapsayıcılık öncül bölümlerde de detaylıca anlatıldığı gibi madun olarak kodlanan kağıt toplayıcılara müdahale etme biçimde değil, onlara alan açma ve tanıma yolu ile mümkündür. Bu yollardan bazıları şunlardır:

- Depolarda yaşayan göçebe yaşam tarzlarını tanımak ve yasallaştırmak.
- Seçilen depo alanlarının yarı yapılandırılmış kalmasına izin vermek ve kullanıcıların alanın düzenlenmesi ve kullanımı konusunda karar vermelerini sağlamak.
- Depolarda süregelen yaşamı yasallaştırmak.
- Atık toplayıcıların şehir genelindeki rotalarını dikkate alarak ve atık toplayıcılarla ortak bir karar alma sürecinden sonra, atık akışının atık toplayıcılar tarafından kolayca yönetilebileceği stratejik konumlarda depoların yerleştirilmesi ile atık toplama işlemini kentsel planlamaya entegre etmek.
- Kentin geri kalanı ile entegrasyonu destekleyici politikalar oluşturmak.

Çalışma çeviri arka planında gelecek kent çalışmalarına da altlık oluşturmaktadır. İncelemenin farklı enstrümanlar yardımı ile derinlemesine yapılmış olması, kent ve mimarlık literatürü adına, kentteki madun ile iletişim kurma konusunda yeni kanallar açmıştır. Aynı zamanda mekânsal bağlamda müsvedde kavramını ortaya atarak formel mekan üretimine bir eleştiri getirmiş ve mekanı politize etmiştir. Madunun sonsuz türevi olarak müsvedde mekan, mekan çalışmalarında da yeni bakışlara alan açar.

Tıpkı Babil Kulesinde olduğu gibi tezin tamamında süregelen, yapının hiç bitmemiş olmasının getirdiği sürekli dönüşüm hali, yapıtın sonsuz yeniden yapımına, sonsuz bir yapım yıkım aradalığına ve yine sonsuz çeviri olanaklarına evrilir. Bahsedilen tamamlanamama durumu kendi ötekisini çağırarak yeni çeviriler arzulatır. Dolayısıyla çeviri biz öz değil, kapanmış bir sistem değil aksine kendisini sürekli türeten bir var olma savaşımıdır. Derrida'nın (1982, s. 22) da söylediği gibi; *"Felsefe inşaatı devam ediyor, fakat tamamlanması sonsuza kadar ertelendi."*



Şekil 6.1: Seçici kodlar ile diğer tüm kodlama ve çeviri biçimleri arasındaki ilişkiyi ifşa eden atlas.

KAYNAKLAR

Abdal, G. (2018). Kültürel Dönemeç, Sömürgecilik Sonrası Çeviri ve Feminist Çeviri Yaklaşımlarına Babil Kulesi'nden Bakmak. *International Journal of Cultural and Social Studies*, s. 575-587.

Adler, A. (1983). *Kişilik Bozuklukları ve Toplumsal Bütünleşme.* İstanbul: Say.

Allen, S. (2009). Space Reader: Heterogeneous Space in Architecture. N. Leach, & A. M. Michael Mender içinde, *Field Conditions* (s. 119-143). Londra: Architectural Design.

Allen, S., Allen, D., Phoenix, V. R., Le Roux, G., Jiménez, P. D., Simonneau, A., . . . Galop, D. (2019). Atmospheric Transport and Deposition of Microplastics in a Remote Mountain Catchment. *Nature Geoscience*, 339–344.

Altay, C. (2014). Kağıtçılar. P. Derviş, B. Tanju, & U. Tanyeli (Dü) içinde, *İstanbullulaşmak* (s. 181-182). İstanbul: SALT.

Aydoğan, E. (2015). Marx ve Öncüllerinde Yabancılaşma Kavramı. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 273-281.

Bal, B. (2012). Düşsel Atlaslar: Constant'ın Yeni Babil'i ve Calvino'nun Görünmez Kentler'i ile Zamanın Ötesine Yolculuklar. N. Altınyıldız Artun, & R. Ojalvo içinde, *Arzu Mimarlığı* (s. 207-255). İstanbul: İletişim Yayınları.

Bassnett, S. (2011). *Reflections On Translation.* Bristol, Tonawanda, Ontario: Multilingual Matters.

Bauman, Z. (1990). Modernity and Ambivalence. M. Featherstone (Dü.) içinde, *Global Culture: Nationalism, Globalization and Modernity (A Theory, Culture & Society special issue)* (s. 143-170). Londra: Sage.

Benjamin, W. (1989). *Translation and the Nature of Philosophy: A New Theory of Words.* New York: Routledge.

Benjamin, W. (2008). Çevirmenin Görevi. M. Rıfat (Dü.) içinde, *Çeviri Seçkisi II: Çeviri(bilim) Nedir?* (A. Cemal, Çev., s. 25-35). İstanbul: Sel Yayıncılık.

Berber, Ö. (2011). Yok-Yer, Yersizleşme ve Yersizyurtsuzluk Kavramları Üzerine Bir Sorgulama. *İdeal Kent*, 142-157.

Bergson , H. (1912). *Creative Evolution.* Londra: Macmillian.

Bergson , H. (2002). *The Creative Mind.* New York: Citadel Press.

Bergson, H. (2005). *Time and Free Will.* Londra: Elibron Classics.

Bhabha, H. K. (1994). In a Spirit of Calm Violence. G. Prakash (Dü.) içinde, *After Colonialism: Imperial Histories and Postcolonial Displacements* (s. 326-344). Princeton: Princeton University Press.

Bhabha, H. K. (2016). *Kültürel Konumlanış.* İstanbul: İnsan Yayınları.

Bourdieu, P. (2014). *Eril Tahakküm.* (B. Yılmaz, Çev.) İstanbul: Bağlam Yayınları.

Bozkurt, N. (2014). *G. W. F. Hegel Eserlerinden Seçmeler.* Ankara: Sentez.

Buch, R., Marseille, A., Williams, M., Aggarwal, R., & Sharma, A. (2021). From Waste Pickers to Producers: An Inclusive Circular Economy Solution through Development of Cooperatives in Waste Management. *Sustainability*, 1-9.

Careri, F. (2002). *Walkscapes — Walking as an Aesthetic Practice.* Barcelona: Culicidae Architectural Press.

Cezar, M. (1991). *XIX. Yüzyıl Beyoğlusu.* İstanbul: Ak Yayınları Kültür ve Sanat Kitapları.

Chambers, I. (1990). *Border Dialogues: Journeys in Postmodernity.* Londra: Routledge.

Charmaz, K. (2006). *Constructing Grounded Theory: A Practical Guide Through Qualitative Analysis.* Los Angeles: Sage.

Cohen, P. (2000). From the Other Side of the Tracks: Dual Cities, Third Spaces, and the Urban Uncanny in Contemporary Discourses of 'Race' and Class. G. Bridge, & S. Watson (Dü) içinde, *The Companion to the City* (s. 316-330). Oxford: Balckwell .

Cupers, K. (2005). Towards a Nomadic Geography: Rethinking Space and Identity for the Potentials of Progressive Politics in the Contemporary City. *International Journal of Urban and Regional Research*, 729–739.

Çelik, H., & Ekşi, H. (2015). *Nitel Desenler: Gömülü TEori.* İstanbul: Asya Basım.

de Certeau , M. (2011). *Practice of Everyday Life.* Berkeley: University of California.

Debord, G. (1957). *Naked City.* Connecticut: Yale University.

Debord, G. (1958). Theory of the Derive. S. International içinde, *Internationale Situationniste* (s. 62-66). Paris.

Deleuze, G. (1987). *A Thousand Plateaus: Capitalism and Shizophrenia* . Minneapolis: University of Minnesota Press.

Deleuze, G. (1997). *Cinema 1.* Minneapolis: University of Minnesota Press.

Deleuze, G. (2017). *Fark ve Tekrar.* İstanbul: Norgunk Yayıncılık.

Deleuze, G., & Guattari , F. (1992). *Felsefe Nedir?* (T. Ilgaz , Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Deleuze, G., & Guattari, F. (1993). *Kapitalizm ve Şizofreni 2: Bin Yayla.* Ankara: Bağlam Yayıncılık.

Deleuze, G., & Guattari, F. (1996). *Arzu Politikasına Giriş.* İstanbul: Ayrıntı Yayınlan.

Derrida, J. (1982). *Margins of Philosophy.* Chicago: University of Chicago Press.

Derrida, J. (1984). Of an Apocalyptic Tone Recently Adapted in Philosophy. *Oxford Literary Review, 6*, 3-37.

Derrida, J. (2003). Des tours de Babel. J. Derrida içinde, *Psyche* (s. 191-226). United States of America: Stanford University Press.

Dias, S. M. (2016). Waste Pickers and Cities. *Environment & Urbanization*, 375-390.

Ersen , T., & Geçkili, P. (2017). Leaks from Crack of Our Era: 'Becoming-Refugee' as a Line of Molecular or Supple Segmentation. *DAKAM'S Internation Philosophy Studies Meeting: Deleuze Studies* (s. 14-21). İstanbul: DAKAM Yayınları.

Ferronato, N., & Torretta, V. (2019). Waste Mismanagement in Developing Countries: A Review of Global Issues. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 1-28. doi:https://doi.org/10.3390/ijerph16061060

Foucault, M. (2000). *Özne ve İktidar.* İstanbul : Ayrıntı Yayınları.

Freud, S. (1919). *The Uncanny.* Penguin Classics.

Gobo, G., & Molle, A. (2017). *Doing Ethnography.* New Delhi: SAGE Publications.

Groat, L. N., & Wang, D. (2013). Strategy: Four Qualitative Approaches. L. N. Groat, & D. Wang içinde, *Architectural Research Methods* (s. 224-243). Kanada: John Wiley & Sons.

Gutberlet, J. (2019). Waste Picker Social Economy Organizations Addressing the Sustainable Development Goals. *UNTFSSE International Conference* (s. 1-12). Geneva, Switzerland: UNTFSSE Knowledge Hub.

Gwebu, T. D. (2003). Population, Development, and Waste Management in Botswana: Conceptual and Policy Implications for Climate Change. *Environmental Management*, 348-354. doi:10.1007/s00267-002-2883-4

Habermas, J. (2003). *Kamusal Alanın Yapısal DÖnüşümü.* (T. Bora, & M. Sancar, Çev.) İstanbul: İletişim Yayıncılık.

Harmanşah, Ö. (2011, Ekim 2011). New Babylon.

Heidegger, M. (1951). Building, Dwelling, Thinking.

Hettiarachchi, H., Meegoda, J. N., & Ryu, S. (2018). Organic Waste Buyback as a Viable Method to Enhance Sustainable Municipal Solid Waste Management in Developing Countries. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 1-15. doi:https://doi.org/10.3390/ijerph15112483

Heynen, H. (2011). *Mimarlık ve Modernite: Bir Eleştiri.* İstanbul: Versus Kitap.

Hidalgo-Crespo, J., Amaya-Rivas, J. L., Ribeiro, I., Soto, M., Riel, A., & Zwolinski, P. (2023). Informal Waste Pickers in Guayaquil: Recycling Rates, Environmental Benefits, Main Barriers, and Troubles. *Heliyon*, 1-16.

Hobbes, T. (1996 [1651]). *Leviathan.* New York: Cambridge University Press.

Karadaban, M. (2020, 07). Delikli Bir Kent Olarak İstanbul'a Bakmak: Kentin Müphem Alanlarına Dair Bir Araştırma. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü.

Keith, M. (2003). Cosmopolitanism and the Multicultural City. *Charles Darwin 2003 Symposium.* Londra & New York.

Keith, M., & Pile, S. (1993). *Place and the Politics of Identity.* Ohio: Routledge.

Kirk, T. (2005). *The Architecture of Modern Italy: Visions of Utopia,1900–Present.* New York: Princeton Architectural Press.

Kristeva, J. (1982). *Powers of horror: an essay on abjection.* New York: Columbia University Press.

Lefebvre, H. (1991). *The Production of Space.* Oxford: Basil Blackwell.

Lefevere, A. (1992). *Translation, Rewriting, and the Manipulation of Literary Fame.* Londra, New York: Routledge.

Macarthur, D. E. (2017). *The New Plastics Economy: Rethinking the Future of Plastics & Catalysing Action.* Ellen Macarthur Foundation.

Maldonado-Torres, N. (2007, 04 03). On The Coloniality of Being. *Cultural Studies*, s. 240-270. doi:10.1080/09502380601162548

Marx, K. (2013). *1844 El Yazmaları.* İstanbul: Evrensel Basım Yayın.

McDonough, T. F. (1994). Situationist Space. *October* (s. 58-77). içinde MIT Press.

Miggelbrink, J., Habeck, J. O., Mazzullo, N., & Koch, P. (2013). Nomadic and Indigenous Spaces:Paths and Perspectives. J. Miggelbrink, J. O. Habeck, N. Mazzullo, & P. Koch içinde, *Nomadic and Indigenous Spaces: Productions and Cognitions* (s. 1-35). Burlington: Ashgate Publishing Limited Company.

Mignolo, W. D. (2003). *The Darker Side of the Renaissance: Literacy, Territoriality, & Colonization.* Michigan: University of Michigan Press.

Montero Fenollos, J. L. (2011). The Tower of Babel Before Archaeology. The Ziggurat of Babylon according to European travellers (XII-XVII centuries). F. Caramelo, & U. Nova (Dü) içinde, *Res Antiquitatis* (s. 31-51). Portekiz: Centro de História de Além-Mar.

Mouffe, C. (2005). For a Politics of Nomadic İdentity. G. Robertson, M. Mash, L. Tickner, J. Bird, B. Curtis , & T. Putnam (Dü) içinde, *Travellers' Tales: Narratives of home and displacement* (s. 102-110). Londra & New York: Routledge.

Özkan, T., & Özdemir, E. (2017). Tekinsiz Bir Müphem Alan: Yedikule Gazhane Kompleksi. *Mimarlık 393* .

http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=407&RecID=4114# adresinden alındı

Pakkan, Ş. (Yöneten). (2022). *ÇEKÇEK* [Sinema Filmi].

Quijano, A. (2007, 04 03). Coloniality and Modernity/Rationality. *Cultural Studies*, s. 168-178. doi:10.1080/09502380601164353

Reis-Filho, J. A., Gutberlet, J., & Giarrizzo, T. (2025). Invisible Green Guardians: A long-term study on informal waste pickers' contributions to recycling and the mitigation of greenhouse gas emissions. *Cleaner Waste Systems*, 1-14.

Rendell, J. (2007). *Art and Architecture: A Place Between.* UK: I.B. Tauris.

Rezoug Ayar, A. (2024, Nisan). Dekolonizasyon ve Dekarbonizasyon: Başka Türlü Bir Mimarlığa Doğru. *Yapı Dergisi*, s. 48-49.

Sadler, S. (2017). The Naked City: Guy Debord and Asger Jorn. D. Leatherbarrow, & A. Eisenschmidt içinde, *The Companions to the History of Architecture* (s. 1-12). New York: John Wiley & Sons.

Said, E. W. (1978). *Orientalism.* New York: Pantheon Books.

Sainz, V. (2013, Ocak). Alcuni dei miei progetti, an unpublished book by aldo rossi. *Ra Revista de Arquitectura*, s. 99-108.

Scheinberg, A., & Savain, R. (2015). *Valuing Informal Integration: Inclusive Recycling in North Africa and the Middle East.* Eschborn: GIZ, German International Co-operation.

Schmidt, C., Krauth, T., & Wagner, S. (2017). Export of Plastic Debris by Rivers into the Sea. *Environmental Science & Technology*, 12246–12253.

Seager, J., & Rucevska, I. (2020). Gender in the modernisation of waste management: key lessons from fieldwork in Bhutan, Mongolia, and Nepal. *Gender and Developement*, 551-569.

Senekane, M. F., & Mngomezulu, P. N. (2024). An Investigation of the Work Challenges Faced by Solid Waste Pickers in the City of Ekurhuleni Metropolitan Municipality, Gauteng South Africa. *OIDA International Journal of Sustainable Development*, 11-24.

Sennett, R. (2002). *Thev Fall of Public Man.* Londra: Penguin.

Simatele, D. M., Dlamini, S., & Kubanza, N. (2017). From Informality to Formality: Perspectives on the Challenges of Integrating Solid Waste Management into the Urban Development and Planning Policy in Johannesburg, South Africa. *Habitat International*, 122-130.

Slater, D. (1997). Spatial politics/social movements — questions of (b)orders and resistance in global times. S. Pile, & M. Keith (Dü) içinde, *Geographies of Resistance* (s. 258-276). Londra & New York: Routledge.

Soja, E. (1989). *Postmodern Geographies: The Reassertion of Space in Social Theory.* Londra: Verso.

Spivak, G. (1990). *The Post-colonial Critic: Interviews, Strategies, Dialogues.* New York: Routledge.

Spivak, G. C. (2016). *Madun Konuşabilir mi?* İstanbul: Dipnot.

Strauss , A. L., & Corbin, J. M. (1998). *Basics of Qualitative Research : Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory.* Londra: Sage Publications.

Şumnu, U. (2012). Beyazlar Daha Beyaz: Modern Mimarlık ve Bezeme. *Arzu Mimarlığı: Mimarlığı Düşünmek ve Düşlemek* (s. 155-163). içinde İstanbul: İletişim Yayıncılık.

Tun, M. M., & Juchelková, D. (2019). Estimation of greenhouse gas emissions: An alternative approach to waste management for reducing the environmental impacts in Myanmar. *Environmental Engineering Research*, 618-629.

Url-1 <*https://www.youtube.com/watch?v=R26YlJypuYw&ab_channel=HaberGlobal*>, erişim tarihi 11.10.2022.

Url-2 <*https://www.youtube.com/watch?v=R26YlJypuYw&ab_channel=HaberGlobal*>, erişim tarihi 11.10.2022.

URL-3 <*https://www.nisanyansozluk.com/kelime/m%C3%BCsvedde*>, erişim tarihi 10.05.2024.

URL-4 <*https://sozluk.gov.tr/*>, erişim tarihi 10.05.2024.

Velis, C., & Karl, C. V. (2015). Which Material Ownership and Responsibility in a Circular Economy? *Waste Management & Research*, 773–774.

Vidler, A. (1992). *The Architectural Uncanny: Essays in the Modern Unhomely.* MIT.

Wark, M. (2008). The Game Of War: Debord as Strategist. *Sloth*.

Zizek, S. (2011). *Ahir Zamanlarda Yaşarken: Mimari Paralaks.* (E. Ünal, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.

EKLER

EK A: MAXQDA programı vasıtası ile ilde edilen “Kod Kitapçığı”
EK B: MAXQDA programı vasıtası ile ilde edilen “Kod Özetleri”
EK C: Bilgilendirilmiş Onam Formu

EKA: Kod Kitapçığı

Kent ve kağıtçılık arakesiti

6.1 Geri dönüşüm bilgisi

1.
"Evet abla biz olmasak belediye kendi başına bu kadar çöpü ayrıştırıp toplayamaz ki. Bizimle iyi geçinmesi lazım devletin ama nerde.. Ancak depoları patlatsınlar. Biz olmasak ne yapacaklar acaba?"

Kod: ● Geri dönüşüm bilgisi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 46 - 46
Alan: 194 3,45%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.2 Sokak tanımı

Sokak tanımı

Kod özeti

Rotada bir araç gibi hareket ediyorlar.
Yaya olarak kırmızı ışıkta bekleniyor.
Bu sebeple sokaklarda hızlı hareket etmeleri gerekiyor. Hem araşla karşıllaşmamak hem de kısa sürede daha çok atık toplamak adına.
Böyle bir kurguda gündelik yaşam da bir aradalık ifade ediyor.
Hız: ne araç kadar ne de yaya kadar
Dolaşım ve deneyim: tek bir duruma odaklı fakat beden kullanımı maksimum olduğu için algılama düzeyi yüksek
Yaşam: hem iş hem üretim hem de yaşama eylemleri var.
Sokakların anlamı iş ve gündelik yaşamı beraber tarifliyor.
İşlerini bedenlerine takarak sürekli bir hareket eylemi ile sokakları deneyimliyorlar. Bitmez bir göçebelik kurgusu geçerli

1.
"Tabi oluyor. Mesela kaldırım olmayan yerler insanı yavaşlatıyor. Yol önceliği hep arabaların. Çok araba çok beklemek demek, yavaşsın demek. Bazen ben de araba gibi oluyorum. Kırmızıda dururum yeşilde geçerim. İnsanla araba arası birşeysin işte. İşin sırtında tekerlekli bir şey çünkü."

Kod: ● Sokak tanımı Ağırlık puanı: 10
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 58 - 58
Alan: 285 5,06%

Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"Arabalarla.. Mesela sokaklar genişse ve araba çoksa beklersin. İşin uzun sürer kağıdın az olur. Işıklar da benzer. Lamba durak gibi bir şey. Beklersin. İnsanların da hiç tahammülü yok. Mesela sadece araba yolu varsa insanlar yol verir ama arabayla karşılaştığında sıkıntı tabi."

Kod: ● Sokak tanımı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 117 - 117
Alan: 277 0,82%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.

"Yani sokaklar iş işte. Mesela sokakların birleştiği yerlerde genelde çöp konteynerları olur. Biz de o yüzden köşeleri tutmaya çalışırız gezerken. Yani sokak, özellikle de köşe sokak iştir. İşte biz aslında arabayla insan arası bişey olduğumuz için yani geniş olduğumuz için trafik kurallarına da uyuyoruz. Kırmızıda dur yeşilde geç falan gibi. Hele kaldırımsız yollar. Böyle yerlerde direk arabasın."

Kod: ● Sokak tanımı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 187 - 187
Alan: 399 1,05%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.3 Kent tanımı

1.

"Deniz derim abla. Tarih derim. Güzellik derim. Bir de iş derim tabi."

Kod: ● Kent tanımı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 56 - 56
Alan: 68 1,21%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"İş geliyor abla başka bir şey gelmiyor. Sürekli bu işi yapıyorum. Gezmeye gelmiyorum. Başka hiçbir şey demem zaten. Demeye de fırsat olmaz. İşten başka buraya ne denebilir ki abla? Burayı maddi durumu olanlar, işi düşenler, işleri olanlar geliyor."

Kod: ● Kent tanımı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 113 - 113
Alan: 247 0,73%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.

"Yani şimdi İstanbul deyince benim aklıma iş geliyor. Ama hakkını yemeyeyim onca zorluk çektim bir sürü sıkıntılı şey yaşadım ama Allah var evim de burası benim artık. Ben İstanbul'un her yerinde yaşayabilirim. Siz yaşayamazsınız mesela. Buraya gelin kalın desem imkanı yok. Bence esas İstanbul kağıtçılardır."

Kod: ● Kent tanımı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 185 - 185
Alan: 308 0,81%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.4 Rotada bulunan en ilginç şey

1.

"En ilginç şey… Bir keresinde çöpte kedi bulmuştum. İlginç değil belki ama benim çok zoruma gitmişti. Çok mu zor yani bir toprak parçası açıp üstünü örtmek. Çöpe atmışlar hayvanı. Hem ona yazık hem de mikrop abla. Sonra nasıl çıktı bu hastalıklar? Böyle çıktı işte…"

Kod: ● Rotada bulunan en ilginç şey Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 50 - 50
Alan: 264 4,69%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"Plastik oyuncaklar diyebilirim. Bakırköyde özellikle, araştırmasını yaptım. Yahudilerde başkasıyla birlikte olup, zina yapılan yerler …. Ondan sonra başka, geçen gün altın yüzük geldi."

Kod: ● Rotada bulunan en ilginç şey Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 84 - 84
Alan: 184 0,49%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

Bireysel Motivasyon

6.5 Hobi

1.
"Gitar çalarım ben. Bazen depoda da akşamları çalıyorum. Seviniyor garibanlar."
Kod: ● Hobi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 38 - 38
Alan: 77 1,37%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"Var var. Ben çalarım bizim A söyler. Şimdi ne kadar doğru olur bilmiyorum ama bazen depo sahibi rakı getirir. O zaman keyfimiz keyif olur."
Kod: ● Hobi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 40 - 40
Alan: 138 2,45%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.6 Hayal

1.
"Var kendi işimi kurmak. Ama dönüşüm üzerine. Yine bir yere bağlı olmadan. Garibanlara yardım ederek. Onlara özgürlüğün değerini anlatarak."
Kod: ● Hayal Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 44 - 44
Alan: 138 2,45%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"Benim kızım zaten eğer okumayı isterse hemşire olsun isterim. Öbür çocuğumun savcı olmasını isterim. En küçüğü 2 yaşında çocuğum var, 2,5 yaşına girecek. Bu yılbaşı gecesi 2,5 yaşına girecek. Bana diyor ki anne ben öğretmen olacağım. Şimdiden hayali o."
Kod: ● Hayal Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 131 - 131
Alan: 252 0,75%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"Şöyle, bir fabrika kurduk. Düzce ticaret odası.. orada da bir arkadaşımız var. Bu sektöre yönelmiş. Aslında bu işle alakası yok. Aslında fındıkçı adam, yurtdışına fındık falan gönderiyor. bir şeyi alırken neye dikkat etmen gerekiyor? Orada bir fabrika kurduk, şu anda tek kalem. Fabrika olduktan sonra kalemi düşürmek zorundasın. Orada şu anda mesela şöyle söyleyeyim, asıl amacım büyük bir fabrika kurmak. Ama devasa bir şey düşünüyorum. Bu işin sizin giydiğiniz montun ben sokaktan çöpü alıp size kazak yapıp giydirmek. Asıl amaç o."
Kod: ● Hayal Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 155 - 155
Alan: 535 1,41%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.7 Hayat amacı

1.

"Garibanlara yardım ederek. Onlara özgürlüğün değerini anlatarak."

Kod: ● Hayat amacı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 44 - 44
Alan: 64 1,14%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"Benim tamamen insanlığa fayda. Yani insanlığa ben ne katabilirim? Yani yine anlayış. İkincisi de adalet. Benim için insanın dini olmasın. Dini olmasın ama adaletli olsun. Çünkü ben yani birçok insan tanıdım. Kürt, Türk, Afganistan halkı , Gürcistan Hıristiyan. Yani o zaman birçok insan vardı ve kimse … biraz da sana bağlı. Yani senin burada kurduğun sistem. Yaşam amacın önemli. Yani ne için yaşıyor bu insan? Bu dünyaya geldin ne yaptın? Kimsenin görmesine gerek yok yani, bir şeyi göstermene gerek yok. Ama sen niye yaşıyorsun? Ben bu halıyı kurtarıyorum, 40 senelik halıyı kurtarıyorum. Buradaki kitabı kurtarıyorum birisi okuyor. Yani herhangi bir şeyi, bir elektronik malzeme kurtarıyorum. Oradaki karıncaya, fareye faydam var. Çöp geliyor buraya."

Kod: ● Hayat amacı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 153 - 153
Alan: 754 1,99%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

Gündelik hayat ve rizomatik durum

6.8 Mekan aidiyeti

1.
"Rahatım rahatım. Kendim yaptım orayı. Her gelen kendi yapar zaten. Mutlaka bir dokunuşu olur. O yüzden de sahiplenir. Yoksa zor abla. Koşullar kötü görürsün sen de."

Kod: ● Mekan aidiyeti Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 36 - 36
Alan: 164 2,91%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.9 Kağıtçıların esnaf ile bağı

1.
"Pahalılık çıktığından beri böyle oldu. Mağazalar iş yapamadığı için karton atamıyor. Mal getirip alamıyor. Onlar iş yapınca dışarı atıyor."

Kod: ● Kağıtçıların esnaf ile bağı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 50 - 50
Alan: 138 0,41%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

2.
"Düşün abla 6 – 7 senelik yerimizden karton alamıyoruz artık. Vermiyorlar. Önceden çok aşırı veriyorlardı. Önceden buradan böyle geziyorduk, arka sıraya çuval mal alınıyordu. Çiğniyorduk artık. Şimdi o yok."

Kod: ● Kağıtçıların esnaf ile bağı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 296 - 296
Alan: 205 0,61%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"Örneğin bugün BİM'de yarın tarihi geçecek malzemeyi satamazlar. Ne yapacaklar? Dışarıdaki toplayıcının biraz da samimiyetine bağlı. Esnaf tanıyor. Onu çağırır der ki gel bunları al. Onları getirir, onu 3 – 4 gün de kullanıyor. Ya da kendisi zaten standart buraya örnek veriyorum fırınımız var beraber çalıştığımız. Haftada bir gün gelip parasını alır gider. Bir tanesine 10 tane, bir tanesine 5 tane ekmek verir. Ya da börekçidir adam kapatıyordur, standart artık alışmış. Buradaki insanlar da alışmış. Birbirlerini tanıyorlar akşam kapanışta oradaki böreklerin tamamını ona verir, getirir burada akşam da yer, sabah kahvaltıda da yer. Böyle olur."

Kod: ● Kağıtçıların esnaf ile bağı Ağırlık puanı: 3
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 113 - 113
Alan: 647 1,71%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.10 iş dışı aktivite

1.

"Yani her zaman boş aktivite yapabilirsin aslında. Mesela çöpteyken bir arkadaşım aramışsa biraz ara verip onunla görüşebilirim. Yaptığım çok oldu. Kimseye bir şey sormadığımız için sıkıntı olmuyor öyle şeyler. Günümü kendim düzenliyorum. Anlık yaşıyorum biraz. Planlı değil"

Kod: ● iş dışı aktivite Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 34 - 34
Alan: 273 4,85%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.11 Tuvalet ve duş kullanımı

1.

"Beraber kullanıyorlar. Bir tane tuvalet, bir tane duş yeri var burada. Yani bu kadar."

Kod: ● Tuvalet ve duş kullanımı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 36 - 36
Alan: 85 0,22%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.12 Kağıtçıların birbiri ile bağı

1.

"Buradaki herkesi tanıyoruz. 4 – 5 senedir buradalar. Artık şey gibi olduk, sıkıntıları olduğunda da koşuyoruz."

Kod: ● Kağıtçıların birbiri ile bağı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 68 - 68
Alan: 110 0,29%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.13 Yaşam sıklığı ve yeri

Yaşam sıklığı ve yeri

Kod özeti

Yaşadıkları yerlere koğuş diyorlar ve sürekli olarak yeniden kuruyorlar. Kurdukları yerlerde de tam zamanlı yaşamıyorlar. Kentin farklı noktalarına dağılmış durumdalar. Rizomatik bir yaşam kurguları var

1.

"Her zaman değil. Ama çoğunlukla evet. Bazen arkadaşım var onda kalıyorum. Bazen de hava güzelse dışarda kalıyorum. Değilse de kuzenime gidiyorum. Memlekete gittiğim dönemler oluyor."

Kod: ● Yaşam sıklığı ve yeri Ağırlık puanı: 10
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 28 - 28
Alan: 181 3,22%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"Evet öyle oluyor. Geliyorlar çalışmaya, depolarda yatıyorlar. Bazen de başka yerlerde. Depolarda yatanlar işte şey tarafında at yarışlarının orada, Veliefendinin orada, o taraflarda genellikle kalıyorlar."

Kod: ● Yaşam sıklığı ve yeri Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 75 - 75
Alan: 204 0,61%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.

"Adamlar yemeğini burada yapıyor, burada yatıyorlar, burada banyosu, hayatı burası. Gidiyorlar 2 ay, 3 ay. 2 - 3 aydan sonra dayanamıyorlar evine gidiyor, tatil yapıp, kafasını dinleyip tekrar geri geliyor."

Kod: ● Yaşam sıklığı ve yeri Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 57 - 57
Alan: 206 0,54%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

4.

"Yani şöyle başka depoya da gidebilirler tabi. Sana bağlı. Sen ne kadar sağlamsın, para veriyor musun? Adamın hastası olunca, ihtiyacı olunca işini görüyor musun? Şöyle söyleyeyim mesela. Şunların tamamı yerli. Bir tanesi mesela şunlardan Abdullah isminde mesela bugün gitti. 2 – 2,5 aydır buradaydı. 3 hafta gidecek sonra geri gelecek.
Bir de 3 gün burada 2 gün başka bir yıkıntı yerde 1 gün de tanıdığında kalanlar var. Onlar çoğunlukta tabi."

Kod: ● Yaşam sıklığı ve yeri Ağırlık puanı: 10
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 59 - 60
Alan: 444 1,17%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.13.1 yalnızca depoda

6.13.2 depoda ve farklı yerlerde-rizomatik

1.

"Bazen arkadaşım var onda kalıyorum. Bazen de hava güzelse dışarda kalıyorum. Değilse de kuzenime gidiyorum. Memlekete gittiğim dönemler oluyor."

Kod: ● depoda ve farklı yerlerde-rizomatik Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 28 - 28
Alan: 143 2,54%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"Geliyorlar çalışmaya, depolarda yatıyorlar. Bazen de başka yerlerde."

Kod: ● depoda ve farklı yerlerde-rizomatik Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 75 - 75
Alan: 68 0,20%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.

"Adamlar yemeğini burada yapıyor, burada yatıyorlar, burada banyosu, hayatı burası. Gidiyorlar 2 ay, 3 ay. 2 - 3 aydan sonra dayanamıyorlar evine gidiyor, tatil yapıp, kafasını dinleyip tekrar geri geliyor."

Kod: ● depoda ve farklı yerlerde-rizomatik Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 57 - 57
Alan: 206 0,54%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

4.

"Bir de 3 gün burada 2 gün başka bir yıkıntı yerde 1 gün de tanıdığında kalanlar var. Onlar çoğunlukta tabi."

Kod: ● depoda ve farklı yerlerde-rizomatik Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 60 - 60
Alan: 107 0,28%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.14 Oda kullanımı

1.

"O da değişiyor ama şu an 5."

Kod: ● Oda kullanımı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 32 - 32
Alan: 27 0,48%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"3 kişi, 3 kişi, 5 kişi 5 kişi. Yani kafa dengi olanlar kendilerine oda seçmişler."

Kod: ● Oda kullanımı Ağırlık puanı: 4
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 34 - 34
Alan: 81 0,21%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.15 Yemek yeme alışkanlığı

1.

"Herkes kendi yemeğini yapar. Koğuş koğuş yeriz veya özel bir günse işte ne bileyim ramazan falansa ayrıştırma alanında hep beraber de yediğimiz oluyor. Tek tek de yiyoruz. Değişiyor yani."

Kod: ● Yemek yeme alışkanlığı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 30 - 30
Alan: 187 3,32%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"Herkes o odada, herkes yemeğini, tüpünü her şeyini alıyor. Tüpünü alıyor, yemeğini yapıyor yani herkesin benden malı boşaldıktan sonra, odasına geçtikten sonraki hesapları onlarda."

Kod: ● Yemek yeme alışkanlığı Ağırlık puanı: 5
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 34 - 34
Alan: 180 0,48%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

3.

"Adamın iki tavası, üç bardağı vardır. Zaman zaman çöpte bulduğu bazı malzemeleri getirip kullanır."

Kod: ● Yemek yeme alışkanlığı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 112 - 112
Alan: 98 0,26%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

4.

"Bireysel derken şöyle. Örneğin, benim koğuşumda, şu karşı koğuşta. Biz koğuş diyoruz. Bir tane odada 4 – 5 kişi beraber yiyor. Öbür odada 2 - 3 kişi yiyor."

Kod: ● Yemek yeme alışkanlığı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 147 - 147
Alan: 156 0,41%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

5.

"Çok nadir. Örneğin işte Ramazanda. O zaman da biz elden geldiğince bazen çevre dostlarımız da. Ramazanda mesela burada 10 kişi falan burada yemek yedi. Koğuşlarına da gittiler, geldiler bizimle beraber de oturdular."

Kod: ● Yemek yeme alışkanlığı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 151 - 151
Alan: 215 0,57%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.15.1 ortak yemek üretimi ve yeme eylemi

1.

"özel bir günse işte ne bileyim ramazan falansa ayrıştırma alanında hep beraber de yediğimiz oluyor."

Kod: ● ortak yemek üretimi ve yeme eylemi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 30 - 30
Alan: 99 1,76%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"Tek tek de yiyoruz. Değişiyor yani."

Kod: ● ortak yemek üretimi ve yeme eylemi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 30 - 30
Alan: 35 0,62%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

3.

"Örneğin işte Ramazanda. O zaman da biz elden geldiğince bazen çevre dostlarımız da. Ramazanda mesela burada 10 kişi falan burada yemek yedi."

Kod: ● ortak yemek üretimi ve yeme eylemi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 151 - 151
Alan: 140 0,37%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.15.2 koğuş koğuş yemek üretimi ve yeme eylemi

1.

"Herkes kendi yemeğini yapar. Koğuş koğuş yeriz"

Kod: ● koğuş koğuş yemek üretimi ve yeme eylemi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 30 - 30
Alan: 46 0,82%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"Herkes o odada, herkes yemeğini, tüpünü her şeyini alıyor. Tüpünü alıyor, yemeğini yapıyor yani herkesin benden malı boşaldıktan sonra, odasına geçtikten sonraki hesapları onlarda."

Kod: ● koğuş koğuş yemek üretimi ve yeme eylemi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 34 - 34
Alan: 180 0,48%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

3.

"Örneğin, benim koğuşumda, şu karşı koğuşta. Biz koğuş diyoruz. Bir tane odada 4 – 5 kişi beraber yiyor. Öbür odada 2 - 3 kişi yiyor."

Kod: ● koğuş koğuş yemek üretimi ve yeme eylemi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 147 - 147
Alan: 133 0,35%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.15.3 bireysel yemek üretimi ve yeme eylemi

1.

"Adamın iki tavası, üç bardağı vardır. Zaman zaman çöpte bulduğu bazı malzemeleri getirip kullanır."

Kod: ● bireysel yemek üretimi ve yeme eylemi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 112 - 112
Alan: 98 0,26%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

Resmi kurumlar ile ilişki

1.

"Bizimle iyi geçinmesi lazım devletin ama nerde.. Ancak depoları patlatsınlar. Biz olmasak ne yapacaklar acaba?"

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 46 - 46
Alan: 110 1,95%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"Tabi yaşıyoruz. Yaptığımız iş illegal. Legal hale getirmeye çalıştılar o da bize uymadı. Bizim mesaiye sokmaya çalışıyorlar abla. Sen beni az çok tanıdın. Yüzde 90ı benim gibi düşünüyor. Biz nasıl girelim o işe? Kelepçe tak daha iyi."

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 10
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 48 - 48
Alan: 233 4,14%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

3.

"Bağlamıyor, bağlamıyor. Yardıma yazıldım abla, bir ay oldu, bir aydan beri eve dediler gelip bakacaklar. Bir aydan beri gelmediler. Daha ben nasıl güveneyim? Daha ben bu işi nasıl yapmayayım?"

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 12 - 12
Alan: 191 0,57%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

4.

"Aslında belediye bize böyle şey yaptı. Dedi size dedi maaş bağlayacağız dedi. Mesela kaç para kazanıyorsunuz? Dedim benim ayda elime geçen para x geçiyor dedim. O dedim benim kirama, suyuma, elektriğime dedim … O zaman dedi ben sana dedi 4 bin lira dedi bağlayayım dedi. Sadece bana değil. Sigorta dedi. İyi tamam dedik, başvuruya girdik. Daha bir şey çıkmadı. Elimizden malları alana kadar herhalde. Çoluk çocuğumun rızkını Allah sağladı. Benim güçüm yetmez ama Allah'ın gücü yeter."

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 26 - 26
Alan: 484 1,44%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

5.

"Arabaları bırakıp gezemiyorlar. Onlar belediye zaten 6 – 7 saati bırakıyor ya o saatte çıkıyorlar toplamaya. O zaman arabaları tek bırakabiliyorlar"

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 175 - 175
Alan: 147 0,44%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

6.

"Buraya girmek yasak bize. Kalabalık ortama girmek yasak."

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 251 - 251

Alan: 56 0,17%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

7.

"Resmî olarak bir şeyimiz yok, tamamen ruhsatsızız."

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 18 - 18
Alan: 50 0,13%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

8.

"Sıfır atık projesinde biliyorsunuz Emine Erdoğan'ın özellikle ele aldığı bir proje. Bundan geçen sene yani pandeminin ortaları falandı, bayağı da sıkıntı yaşadık. Kılıçdaroğlu gitti, bir sürü milletvekilleri falan gitti. Onlar gidince medyaya da yansıdı, biraz geri adım attılar. Yoksa bir sürü açıklamalar var, haberlerde de var."

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 18 - 18
Alan: 330 0,87%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

9.

"Bayağı yıktılar ettiler. Burayı yıkmak gibi durumları yok ama biz de zarar görüyoruz"

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 20 - 20
Alan: 84 0,22%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

10.

"O zaman yaklaşık 100 bin liraya yakın zararımız oldu."

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 20 - 20
Alan: 53 0,14%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

11.

"Herkes bir yerde bir yolunu buluyor. Yeri geliyor zabıtaya görünmek zorundasın. Çünkü tamamen resmî bir iş değil. Resmî yapmak istesen de yaptırmıyorlar."

Kod: ● Resmi kurumlar ile ilişki Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 70 - 70
Alan: 153 0,40%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.16 resmi kurumlara karşı öfke

1.

"Bunu kimse düşünmüyor. En çok da belediyeler. Şu anda bizi görsünler hadi diyecekler dağılın, durmayın. El arabalarıyla cadde içine girmek yasak."

Kod: ● resmi kurumlara karşı öfke Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 249 - 249
Alan: 145 0,43%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

2.
"Yasakmış abla. Kadınların diyor üstüne gidiyorsunuz diyor arabalarla. Öyle bir şey yok. Belediyenin uydurması işte. Neymiş onlara emir büyük yerden geliyor. Onlara laf geliyormuş. Siz bunları görmüyor musunuz, ortalıkta geziyorlar diye. Onlara laf geliyor diye onlar da bize fırçayı kayıyor."

Kod: ● resmi kurumlara karşı öfke Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 253 - 253
Alan: 291 0,87%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

6.17 resmiyet istemi

6.18 resmiyet karşıtlığı

1.
"Herkes bir yerde bir yolunu buluyor. Yeri geliyor zabıtaya görünmek zorundasın. Çünkü tamamen resmî bir iş değil. Resmî yapmak istesen de yaptırmıyorlar."

Kod: ● resmiyet karşıtlığı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 70 - 70
Alan: 153 0,40%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

2.
"Benden bir sürü prosedür istiyor. Prosedürü uygulasam da vermiyor. Diyor ki ben bu işe Bakırköy'de izin vermiyorum diyor. Bura sadece değil."

Kod: ● resmiyet karşıtlığı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 72 - 72
Alan: 140 0,37%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.19 İşin potansiyeli

1.
"Ben mi? Yani bu işte seni denetleyen yok. Mesai diye bir şey yok. Bir yere bağlı değilsin. Özgürsün aslında."

Kod: ● İşin potansiyeli Ağırlık puanı: 10
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 12 - 12
Alan: 108 1,92%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"Tabi. Zorlukları var yok değil. Ama ben bu işi yapmayı biliyorum abla. Başka ne yapayım. Kimseden de emir almak istemem. Seviyorum evet."

Kod: ● İşin potansiyeli Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 14 - 14
Alan: 136 2,42%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

3.
"Seviyorum abla. En azından kimseye muhtaç olmuyorum. Kendi kendime helal para yediriyorum çocuklarıma."

Kod: ● İşin potansiyeli Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 36 - 36
Alan: 102 0,30%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

4.
"Bu iş çok farklı bir sektör. Şöyle düşün çaresiz insanların demeyeyim de özgürlüğüne düşkün insanların işi."

Kod: ● İşin potansiyeli Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 14 - 14
Alan: 107 0,28%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

5.
"Emir kulluk yapamıyorum diyor. Örnek veriyorum yani ben de restoran işinden geliyorum. Ben şöyle diyelim. Çorbam niye tuzsuz diyebiliyor adam. Bunu evdeki eşine bile söylemiyor. Sonra bağırıp çağırabiliyor. Çatalı düşünce kaldırmak durumundasın. Masasını silmek zorundasın, bardağını getirmek zorundasın. Yani bu işte böyle bir şey yok. Bu işte özgürlük var. İstediği saatlerde istediği şekilde çalışıyorlar, gidiyorlar."

Kod: ● İşin potansiyeli Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 16 - 16
Alan: 420 1,11%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.
"Adam garsonluk yaparak günde 200 lira alacağıma diyor, rızkımı kovalayayım diyor mesela. İsmi çöp ama her şey var. Her şey var."

Kod: ● İşin potansiyeli Ağırlık puanı: 0

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 55 - 55
Alan: 127 0,34%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.19.1 bağımlılık yokluğu

1.
"Kimseden de emir almak istemem"
Kod: ● bağımlılık yokluğu Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 14 - 14
Alan: 30 0,53%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"kimseye muhtaç olmuyorum"
Kod: ● bağımlılık yokluğu Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 36 - 36
Alan: 24 0,07%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"Emir kulluk yapamıyorum"
Kod: ● bağımlılık yokluğu Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 16 - 16
Alan: 23 0,06%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.19.2 özgürlük

1.
"Özgürsün"
Kod: ● özgürlük Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 12 - 12
Alan: 8 0,14%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"özgürlüğüne"
Kod: ● özgürlük Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 14 - 14
Alan: 11 0,03%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

3.
"özgürlük"
Kod: ● özgürlük Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 16 - 16
Alan: 8 0,02%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.20 İşin problemli tarafları

1.
"Zorluklar.. İşte çöple uğraşmak zor genel olarak. İnsanların istemedikleri şeyleri biz değerli buluyoruz. Böyle olunca da insanlar bize kötü gözle bakıyor. Sokakta yolunu değiştiriyor. Küfür ediyor. Bunlar zor. Kışın çalışması zor. Ellerimiz çatlıyor genellikle. Eldivenle de aynı verimi alamıyorsun. Hastalık olabiliyor. Gerçi artık bünyemiz alıştı. Ama en zoru dik sokaklar. Çekçek zorluyor o zaman hele doluysa.."

Kod: ● İşin problemli tarafları Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 16 - 16
Alan: 415 7,37%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"Zordur. Hele böyle uğraşmak daha zor. Bize de yasak konuldu. Kartonculara yasak diye. Biz de bu işi yapmazsak çoluk çocuğumuz aç kalır, sokaklarda kalırız yani, evimizi sokacak başımız olmaz."

Kod: ● İşin problemli tarafları Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 8 - 8
Alan: 191 0,57%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"İster istemez alışıyorsun ama iş olmayınca o insana öyle bir koyuyor ki boş gezmek."

Kod: ● İşin problemli tarafları Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 79 - 79
Alan: 83 0,25%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

4.
"En zor tarafı, ne yaparsan yap kağıtçısın. Milyonların da olsa dışarıdaki bakış açısını değiştiremiyorsun. İnsanların gözünde böyle. Özellikle geniş caddelerde arabaları beklersin bir de küfür ederler. 2 seneye yakın New York'ta kaldım, Brooklyn'de kaldım, New Jersey'de yaşadım. Kıbrıs'ta 2 sene yaşadım. Gürcistan'da 3 – 4 ay yaşadım. Birçok yere gittim. Özellikle de bunu şeyde gördüm Amerika'da. Bu aslında bu ülkenin genel olarak şeyi. İnsan olarak, ben insanım, benim insani değerim var diyebileceğim tek yer gördüm ben o da Amerikaydı. Yani şey yok. Çünkü şöyle düşünün. Yolda gidiyorsunuz, ayağınıza bir şey battı. Bunun sorumlusu kimse bedelini ödüyor. Yolda araba çarptı, karakolda orada burada kimsenin parası geçmiyor, kimsenin dayısının sözü geçmiyor. Herkes hakkını alıyor. Bir kız öğrenciye araba çarptı. Bir milyar 100 bin Dolar sadece tazminat, 100 bin Dolar kızın sağlık harcamaları. 7 ay sadece psikolojik destek… Gösteriş budalalığı yok. Burada üçüncü sokaktan geçen bir bayanın parfüm kokusunu alabilirsiniz. Orada ben öyle bir şey görmedim. Manken gibi güzel bir kız, ayakkabısının burnu patlak. Herkesin elinde bir telefon var modelini öğrenemezsin. Çünkü onu ihtiyaç olarak kullanıyor, kapağını takmış. Böyle şeyler."

Kod: ● İşin problemli tarafları Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 131 - 131
Alan: 1240 3,27%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

5.

"Üstüm başım bayağı kirli. İş elbiseleri var üzerimde. Adamın bir şey söylemesine gerek kalmadı, sadece benim üstüme baktı. Sen nereden biliyorsun ki? Anladım ben onu. Ben sadece şey dedim, sen malsın. Bu işin aslında çok zorlukları var. Kışın sokakta buz gibi, yazın yanıyorsun. Çöp kokusu. Bulaşıcı bir hastalık olabilir. Yani çocuklara söylüyoruz ama milyonda bir de olsa o tehlike var. Tabi bir de yokuşlar var. O bile bir zorluk. Çekçekle inerken de yük biniyor çıkarken de."

Kod: ● İşin problemli tarafları Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 139 - 139
Alan: 479 1,26%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.

"Bünye sağlamlaşıyor. Yani ilk bu işe girdiğimde ben senenin 3 – 4 ayı falan hastaydım. Sonradan herhalde…. En zorlukları onlar işte. Geliyorsun kendi yemeğini kendin yapıyorsun."

Kod: ● İşin problemli tarafları Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 143 - 143
Alan: 177 0,47%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.20.1 dolmayan çekçek

1.

"iş olmayınca o insana öyle bir koyuyor ki boş gezmek"

Kod: ● dolmayan çekçek Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 79 - 79
Alan: 52 0,15%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

6.20.2 Kentlinin tepkisi

Kentlinin tepkisi

Kod özeti

Kentlinin tahammülü yok. Belli ki önceden gelen bazı kalıplar var. Bu sebeple de sürekli bir taciz hali mevcut. Kağıtçı da korunma amacı hep kulaklıkla. Çevre kitleden kopma niyetinde

1.

"Böyle olunca da insanlar bize kötü gözle bakıyor. Sokakta yolunu değiştiriyor. Küfür ediyor."

Kod: ● Kentlinin tepkisi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 16 - 16
Alan: 92 1,63%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"İnsanların da hiç tahammülü yok. Mesela sadece araba yolu varsa insanlar yol verir ama arabayla karşılaştığında sıkıntı tabi. Bir de onca küfür yersin abla."

Kod: ● Kentlinin tepkisi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 117 - 117
Alan: 156 0,46%

Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.

"ne yaparsan yap kağıtçısın. Milyonların da olsa dışarıdaki bakış açısını değiştiremiyorsun. İnsanların gözünde böyle. Özellikle geniş caddelerde arabaları beklersin bir de küfür ederler."

Kod: ● Kentlinin tepkisi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 131 - 131
Alan: 186 0,49%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

4.

"geçerken arabasını kırıyorlar mesela. O tür şeyler çok oluyor. Sokaklarda da ben topladım."

Kod: ● Kentlinin tepkisi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 183 - 183
Alan: 90 0,24%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

dilenci ve hırsız yaftası

1.

"Bir de Adana Çingeneleri geliyor işte. Ama onlar kağıt toplamıyorlar dilencilik yapıyorlar. Belediyeler bu sefer bize yansıtıyor. Çünkü onlar da böyle el arabalarıyla geziyorlar ya. Hepimizi bir sanıyorlar. Bizi bir sanıyorlar. İçeride tanıdıklarımız da oluyor. Mesela şimdi seninle nasıl konuşuyoruz? Onlarla da konuşuyoruz. Bizi bir sanıyorlar bu sefer."

Kod: ● dilenci ve hırsız yaftası Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 229 - 229
Alan: 355 1,06%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

2.

"Evet onlar da böyle arabalarla yapıyorlar. Bu sefer bize yansıyor onların yaptıkları."

Kod: ● dilenci ve hırsız yaftası Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 231 - 231
Alan: 85 0,25%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.

"Bize yansıdığı için de biz de onları buraya sokmamaya çalışıyoruz ama gücümüz yetmiyor. Çünkü onlar daha kalabalıklar. Yani daha bulaşıklar."

Kod: ● dilenci ve hırsız yaftası Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 233 - 233
Alan: 141 0,42%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

4.

"Çok kalabalıklar. Bir geliyorlar buraya 10 – 15 kişi geliyorlar böyle ayrı ayrı el arabalarıyla. Küçük küçük çocukların elinde mendiller satıyorlar. Bizde de çocuklar var istesek biz de yaparız ama bir araba çıktığını farz et. Araba çarpar. Bir sivil belediye aldığını farz et çocuklarımızı. Bu sefer gelip elimizden aldığını, üstümüzde

hiçbir şey yok, nasıl çıkartacağız ondan sonra çocuğumuzu? Bu sefer bir de evlat açısı çekeceğiz, fakirlik yetmiyor gibi."

Kod: ● dilenci ve hırsız yaftası Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 235 - 235
Alan: 458 1,36%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

5.

"Herkes farklı farklı muhabbetler çıkarıyor. İşte diyor kağıdı koz olarak kullanıyoruz, dileniyoruz. Dün mesela benim kız yanımdaydı, arkama ağladı, kıyamadım aldım. Aldığıma da pişman oldum, çok ağladı burada soğukta. Çok aşırı ağladı. Aldığıma da pişman oldum. Herkes de dedi ki koz olarak kullanıyorsun dedi, dilencilik yapıyorsun dedi."

Kod: ● dilenci ve hırsız yaftası Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 241 - 241
Alan: 338 1,01%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

6.

"Dün benim kız yattı arabada, uyku ilacı verip yatırıyorsunuz diyor, dilencilik yapıyorsunuz diyor. Ben evladıma uyku ilacı nasıl vereyim de yatırayım? Böbrek bitiriyor zaten, böbrek eritiyormuş o uyku ilaçları."

Kod: ● dilenci ve hırsız yaftası Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 247 - 247
Alan: 210 0,62%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

7.

"Yani benim elemanlarım arasında kesinlikle dilencilik, hırsızlık olmaz. Kamera sistemi taktım burada. Örneğin polisler geldiğinde diyorum ki çıkın bakın diyorum. Çünkü ben bir de artık biz Bakırköy'ün, buralı sayılırım herkes bizi tanıyor. Ama dışarıdaki kişi gelir, her yerden gelir. Zaman zaman hırsızlık yapıyorlar zaman zaman dilencilik yapıyorlar. Ben dilenci çocukları gördüğümde çok kızıyorum mesela."

Kod: ● dilenci ve hırsız yaftası Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 72 - 72
Alan: 408 1,08%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

darp

1.

"geçerken arabasını kırıyorlar mesela."

Kod: ● darp Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 183 - 183
Alan: 37 0,10%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

dışlama

1.

"bize kötü gözle bakıyor"

Kod: ● dışlama Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 16 - 16
Alan: 23 0,41%

Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"İnsanların da hiç tahammülü yok"
Kod: ● dışlama Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 117 - 117
Alan: 31 0,09%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"ne yaparsan yap kağıtçısın"
Kod: ● dışlama Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 131 - 131
Alan: 26 0,07%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

küfür

1.
"Sokakta yolunu değiştiriyor. Küfür ediyor"
Kod: ● küfür Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 16 - 16
Alan: 41 0,73%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"onca küfür yersin"
Kod: ● küfür Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 117 - 117
Alan: 17 0,05%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"küfür ederler"
Kod: ● küfür Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 131 - 131
Alan: 13 0,03%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

yol değiştirme

1.
"yolunu değiştiriyor"
Kod: ● yol değiştirme Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 16 - 16
Alan: 19 0,34%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.20.3 hastalık

1.

"Hastalık"

Kod: ● hastalık Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 16 - 16
Alan: 8 0,14%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.20.4 atmosferik koşullar

1.

"Kışın çalışması zor. Ellerimiz çatlıyor genellikle."

Kod: ● atmosferik koşullar Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 16 - 16
Alan: 51 0,91%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.20.5 yokuş

1.

"dik sokaklar."

Kod: ● yokuş Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 16 - 16
Alan: 13 0,23%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.20.6 yasak

1.

"yasak"

Kod: ● yasak Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 8 - 8
Alan: 5 0,01%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

6.20.7 çöp

1.

"çöple"

Kod: ● çöp Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 16 - 16
Alan: 5 0,09%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.21 İş yapma süresi

1.

"12 senedir."

Kod: ● İş yapma süresi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 8 - 8
Alan: 11 0,20%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"8 yaşından beri."

Kod: ● İş yapma süresi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 4 - 4
Alan: 16 0,05%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.

"2014 – 15 yılları arasında girdik bu işe."

Kod: ● İş yapma süresi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 10 - 10
Alan: 41 0,11%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.21.1 10 -

1.

"2014 – 15 yılları arasında girdik bu işe."

Kod: ● 10 - Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 10 - 10
Alan: 41 0,11%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.21.2 10 +

1.

"12 senedir."

Kod: ● 10 + Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 8 - 8
Alan: 11 0,20%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.

"8 yaşından beri."

Kod: ● 10 + Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 4 - 4
Alan: 16 0,05%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

Kağıt işi tanımı

6.22 Rota oluşumu

1.
"Sırayla geziyorum sokakları. Çöp tenekeleri sokak dönüşlerinde genel olarak var. Oraları denk getirmeye çalışırım. Bazen iş yerleri eğer aran iyiyse kağıt plastik falan verir. Oralardan geçiyorum. Öyle oluyor."

Kod: ● Rota oluşumu Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 22 - 22
Alan: 209 3,71%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"Mesela bu taraflarda dolduramıyorum, üstleri sırayla alıyorum. Ortaya geliyorum, mesela yine olmadı, bu sefer bu taraflara gidiyorum."

Kod: ● Rota oluşumu Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 105 - 105
Alan: 133 0,40%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"Değiştiriyorum yani doldurana kadar değiştiriyorum. Dolduğu an, mesela bakıyorum ki bu tarafta doldu. Bırakıyorum başka takıyorum. Bu taraflara gidiyorum bu sefer onu doldurmaya bakıyorum."

Kod: ● Rota oluşumu Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 107 - 107
Alan: 188 0,56%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

6.22.1 rastgele

1.
"Öyle geziyorum."

Kod: ● rastgele Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 101 - 101
Alan: 15 0,04%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

2.
"Mesela bu taraflarda dolduramıyorum, üstleri sırayla alıyorum. Ortaya geliyorum, mesela yine olmadı, bu sefer bu taraflara gidiyorum."

Kod: ● rastgele Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 105 - 105
Alan: 133 0,40%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"Değiştiriyorum yani doldurana kadar değiştiriyorum. Dolduğu an, mesela bakıyorum ki bu tarafta doldu. Bırakıyorum başka takıyorum. Bu taraflara gidiyorum bu sefer onu doldurmaya bakıyorum."

Kod: ● rastgele Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 107 - 107
Alan: 188 0,56%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

6.22.2 sıra sıra ve belirli noktalardan geçerek (sokak birleşimleri)

1.
"Sırayla geziyorum sokakları. Çöp tenekeleri sokak dönüşlerinde genel olarak var. Oraları denk getirmeye çalışırım. Bazen iş yerleri eğer aran iyiyse kağıt plastik falan verir. Oralardan geçiyorum."

Kod: ● sıra sıra ve belirli noktalardan geçerek (sokak birleşimleri) Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 22 - 22
Alan: 196 3,48%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

6.23 Depoda çalışan kişi sayısı

1.
"Değişiyor. Yani şöyle söyleyeyim. Bazen 10 kişiye de düşüyor, bazen 30 kişi de oluyor. Bazen burada olmuyorlar, bazen gidiyorlar, birileri gidiyor, birileri geliyor. Yerli çalışanlar var yani vatandaş olarak yerli. Bazıları Suriyeli. Bazıları sarhoş, sokakta yatanlar. Öyle yani. Siz merak ettiğiniz şeyleri sorun ben size söyleyeyim."

Kod: ● Depoda çalışan kişi sayısı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 28 - 28
Alan: 334 0,88%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

2.
"Sadece benim yanımda 6 tane var. 3 tanesi sokakta topluyor, 3 tanesi de burada ayrıştırmacı."

Kod: ● Depoda çalışan kişi sayısı Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 30 - 30
Alan: 92 0,24%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.24 Parasal boyut

1.
"Zaten buradan kazandığımız 100- 150, yer geliyor 200. 300 liraya bile çıkamıyoruz."

Kod: ● Parasal boyut Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 267 - 267
Alan: 82 0,24%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

2.
"Çıkmıyor. Genelde 200 - 150. 300'e çıkmıyor. Düzgün mal alırsan. Mesela kitap, plastik, düzgün böyle temiz de gelirse alıyorsun. Ama o da bu dönemlerde olmuyor, eskidendi. O eskidendi abla. Bu dönemlerde hiçbir şey yok."

Kod: ● Parasal boyut Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 269 - 269

Alan: 220 0,65%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"Kendileri topladığı mal kadar para alıyorlar. Örnek veriyorum yani şu anda ben haftalıkları veriyorum işte böyle bir tanesi 600, bir tanesi 700 falan filan böyle. Cumartesiden cumartesiye hesap görüyoruz biz. Cuma günü akşam hesap görülüyor. Cuma günü hesap görülür, cumartesi ben herkesin parasını görürüm. Tekrar hafta başlangıcı olur. Burada haftalık alırlar aylık değil."
Kod: ● Parasal boyut Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 16 - 16
Alan: 374 0,99%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

4.
"Onlar kendisi kendilerine bir yevmiye belirleyebiliyor mesela. Ben günlük 300 liraya çalışırım bu kadar alırım diyebiliyorlar, ona göre mücadele ediyorlar. Bu onların şeyi."
Kod: ● Parasal boyut Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 18 - 18
Alan: 172 0,45%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

5.
"Yani bir de tabi bu şans işi. Bu işe yönelmelerinin bir sebebi de bu. Örneğin adam işe çıkıyor 5 saatte arabasını dolduruyor. Bir tanesi de bir çıkıyor adam temizlik yapıyor, bir anda geliyor. Bir saat sonrasında buraya geliyorlar. Bu biraz da ticari yönü."
Kod: ● Parasal boyut Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 54 - 54
Alan: 256 0,68%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

6.25 Çalışma saatleri ve süresi

1.
"Yani belirli bir saati yok ama ben genelde 10 gibi başlarım akşam 8e kadar devam ederim. İşler kötüyse veya paraya ihtiyacım varsa 12ye kadar yolu var."
Kod: ● Çalışma saatleri ve süresi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z, 20 - 20
Alan: 151 2,68%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Z Kodlu Bölümler: 39
Memolar: 0 Paragraflar: 61 Cümleler: 180 Sözcükler: 835 Karakterler: 5628

2.
"Biz 8'de işi bitiriyoruz."
Kod: ● Çalışma saatleri ve süresi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 277 - 277
Alan: 25 0,07%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

3.
"8'de işi bitiriyoruz ama bazen de geçe kalıyoruz yalan yok. Bazen 10 - 11'e kadar duruyoruz."
Kod: ● Çalışma saatleri ve süresi Ağırlık puanı: 0

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 279 - 279
Alan: 92 0,27%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

4.

"Dolduramayınca çok geçe kadar da sürüyor. Mesela dün saat 23:30'da eve gittim. Çünkü dün iş hiç yoktu. İnşallah umarım bugün de öyle olmaz."

Kod: ● Çalışma saatleri ve süresi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y, 302 - 302
Alan: 139 0,41%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-Y Kodlu Bölümler: 46
Memolar: 0 Paragraflar: 317 Cümleler: 908 Sözcükler: 4940 Karakterler: 33607

5.

"Bir kişinin günlük 300 – 400 lira kazanabilmesi için yani en az 12 saat çalışması lazım. En az."

Kod: ● Çalışma saatleri ve süresi Ağırlık puanı: 0
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X, 52 - 52
Alan: 95 0,25%
Favori değişkenler: Belge grubu: 1 Belge adı: Bakırköy Depo-X Kodlu Bölümler: 57
Memolar: 0 Paragraflar: 194 Cümleler: 916 Sözcükler: 5473 Karakterler: 37879

EK B: Kod Özetleri

Çizelge B.1 Kodlu bölümlerle birlikte özetler

MAXQDA 2022 08.06.2023

Kodlu Bölümlerle Birlikte Özetler - 1.3.mx22

Kod	Kodlu bölümler	Özet
Otokodla - HERHANGİ BİR: kağıt	kağıt Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 22 - 22 (0)	
	kağıt **Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 1 - 1 (0)**	
	kağıt Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 8 - 8 (0)	
	kağıt **Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 170 - 170 (0)**	
	kağıt Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 177 - 177 (0)	
	kağıt Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 229 - 229 (0)	
	kağıt **Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 1 - 1 (0)**	
	kağıt Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 10 - 10 (0)	
	kağıt Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 42 - 42 (0)	
	kağıt Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 110 - 110 (0)	
Kent ve kağıtçılık arakesiti > Geri dönüşüm bilgisi	Evet abla biz olmasak belediye kendi başına bu kadar çöpü ayrıştırıp toplayamaz ki. Bizimle iyi geçinmesi lazım devletin ama nerde.. Ancak depoları patlatsınlar. Biz olmasak ne yapacaklar acaba? Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 46 - 46 (0)	

1

Kent ve kağıtçılık arakesiti > Sokak tanımı	Tabi oluyor. Mesela kaldırım olmayan yerler insanı yavaşlatıyor. Yol önceliği hep arabaların. Çok araba çok beklemek demek, yavaşsın demek. Bazen ben de araba gibi oluyorum. Kırmızıda dururum yeşilde geçerim. İnsanla araba arası birşeysin işte. İşin sırtında tekerlekli bir şey çünkü. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 58 - 58 (10)
	Arabalarla.. Mesela sokaklar genişse ve araba çoksa beklersin. İşin uzun sürer kağıdın az olur. Işıklar da benzer. Lamba durak gibi bir şey. Beklersin. İnsanların da hiç tahammülü yok. Mesela sadece araba yolu varsa insanlar yol verir ama arabayla karşılaştığında sıkıntı tabi. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 117 - 117 (0)
	Yani sokaklar iş işte. Mesela sokakların birleştiği yerlerde genelde çöp konteynerları olur. Biz de o yüzden köşeleri tutmaya çalışırız gezerken. Yani sokak, özellikle de köşe sokak iştir. İşte biz aslında arabayla insan arası bişey olduğumuz için yani geniş olduğumuz için trafik kurallarına da uyuyoruz. Kırmızıda dur yeşilde geç falan gibi. Hele kaldırımsız yollar. Böyle yerlerde direk arabasın. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 187 - 187 (0)
Kent ve kağıtçılık arakesiti > Kent tanımı	Deniz derim abla. Tarih derim. Güzellik derim. Bir de iş derim tabi. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 56 - 56 (0)
	İş geliyor abla başka bir şey gelmiyor. Sürekli bu işi yapıyorum. Gezmeye gelmiyorum. Başka hiçbir şey demem zaten. Demeye de fırsat olmaz. İşten başka buraya ne denebilir ki abla? Burayı maddi durumu olanlar, işi düşenler, işleri olanlar geliyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 113 - 113 (0)
	Yani şimdi İstanbul deyince benim aklıma iş geliyor. Ama hakkını yemeyeyim onca zorluk çektim bir sürü

	sıkıntılı şey yaşadım ama Allah var evim de burası benim artık. Ben İstanbul'un her yerinde yaşayabilirim. Siz yaşayamazsınız mesela. Buraya gelin kalın desem imkanı yok. Bence esas İstanbul kağıtçılardır. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 185 - 185 (0)
Kent ve kağıtçılık arakesiti > Rotada bulunan en ilginç şey	En ilginç şey… Bir keresinde çöpte kedi bulmuştum. İlginç değil belki ama benim çok zoruma gitmişti. Çok mu zor yani bir toprak parçası açıp üstünü örtmek. Çöpe atmışlar hayvanı. Hem ona yazık hem de mikrop abla. Sonra nasıl çıktı bu hastalıklar? Böyle çıktı işte… Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 50 - 50 (0)
	Plastik oyuncaklar diyebilirim. Bakırköyde özellikle, araştırmasını yaptım. Yahudilerde başkasıyla birlikte olup, zina yapılan yerler …. Ondan sonra başka, geçen gün altın yüzük geldi. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 84 - 84 (0)
Bireysel Motivasyon > Hobi	Gitar çalarım ben. Bazen depoda da akşamları çalıyorum. Seviniyor garibanlar. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 38 - 38 (0)
	Var var. Ben çalarım bizim A söyler. Şimdi ne kadar doğru olur bilmiyorum ama bazen depo sahibi rakı getirir. O zaman keyfimiz keyif olur. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 40 - 40 (0)
Bireysel Motivasyon > Hayal	Var kendi işimi kurmak. Ama dönüşüm üzerine. Yine bir yere bağlı olmadan. Garibanlara yardım ederek. Onlara özgürlüğün değerini anlatarak. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 44 - 44 (0)
	Benim kızım zaten eğer okumayı isterse hemşire olsun isterim. Öbür çocuğumun savcı olmasını isterim. En küçüğü 2 yaşında çocuğum var, 2,5 yaşına girecek. Bu yılbaşı gecesi 2,5 yaşına

	girecek. Bana diyor ki anne ben öğretmen olacağım. Şimdiden hayali o. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 131 - 131 (0)
	Şöyle, bir fabrika kurduk. Düzce ticaret odası.. orada da bir arkadaşımız var. Bu sektöre yönelmiş. Aslında bu işle alakası yok. Aslında fındıkçı adam, yurtdışına fındık falan gönderiyor. bir şeyi alırken neye dikkat etmen gerekiyor? Orada bir fabrika kurduk, şu anda tek kalem. Fabrika olduktan sonra kalemi düşürmek zorundasın. Orada şu anda mesela şöyle söyleyeyim, asıl amacım büyük bir fabrika kurmak. Ama devasa bir şey düşünüyorum. Bu işin sizin giydiğiniz montun ben sokaktan çöpü alıp size kazak yapıp giydirmek. Asıl amaç o. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 155 - 155 (0)
Bireysel Motivasyon > Hayat amacı	Garibanlara yardım ederek. Onlara özgürlüğün değerini anlatarak. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 44 - 44 (0)
	Benim tamamen insanlığa fayda. Yani insanlığa ben ne katabilirim? Yani yine anlayış. İkincisi de adalet. Benim için insanın dini olmasın. Dini olmasın ama adaletli olsun. Çünkü ben yani birçok insan tanıdım. Kürt, Türk, Afganistan halkı , Gürcistan Hıristiyan. Yani o zaman birçok insan vardı ve kimse … biraz da sana bağlı. Yani senin burada kurduğun sistem. Yaşam amacın önemli. Yani ne için yaşıyor bu insan? Bu dünyaya geldin ne yaptın? Kimsenin görmesine gerek yok yani, bir şeyi göstermene gerek yok. Ama sen niye yaşıyorsun? Ben bu halıyı kurtarıyorum, 40 senelik halıyı kurtarıyorum.

	Buradaki kitabı kurtarıyorum birisi okuyor. Yani herhangi bir şeyi, bir elektronik malzeme kurtarıyorum. Oradaki karıncaya, fareye faydam var. Çöp geliyor buraya. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 153 - 153 (0)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Mekan aidiyeti	Rahatım rahatım. Kendim yaptım orayı. Her gelen kendi yapar zaten. Mutlaka bir dokunuşu olur. O yüzden de sahiplenir. Yoksa zor abla. Koşullar kötü görürsün sen de. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 36 - 36 (0)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Kağıtçıların esnaf ile bağı	Pahalılık çıktığından beri böyle oldu. Mağazalar iş yapamadığı için karton atamıyor. Mal getirip alamıyor. Onlar iş yapınca dışarı atıyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 50 - 50 (0)
	Düşün abla 6 – 7 senelik yerimizden karton alamıyoruz artık. Vermiyorlar. Önceden çok aşırı veriyorlardı. Önceden buradan böyle geziyorduk, arka sıraya çuval mal alınıyordu. Çiğniyorduk artık. Şimdi o yok. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 296 - 296 (0)
	Örneğin bugün BİM'de yarın tarihi geçecek malzemeyi satamazlar. Ne yapacaklar? Dışarıdaki toplayıcının biraz da samimiyetine bağlı. Esnaf tanıyor. Onu çağırır der ki gel bunları al. Onları getirir, onu 3 – 4 gün de kullanıyor. Ya da kendisi zaten standart buraya örnek veriyorum fırınımız var beraber çalıştığımız. Haftada bir gün gelip parasını alır gider. Bir tanesine 10 tane, bir tanesine 5 tane ekmek verir. Ya da börekçidir adam kapatıyordur, standart artık alışmış. Buradaki insanlar da alışmış. Birbirlerini tanıyorlar akşam

	kapanışta oradaki böreklerin tamamını ona verir, getirir burada akşam da yer, sabah kahvaltıda da yer. Böyle olur. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 113 - 113 (3)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > iş dışı aktivite	Yani her zaman boş aktivite yapabilirsin aslında. Mesela çöpteyken bir arkadaşım aramışsa biraz ara verip onunla görüşebilirim. Yaptığım çok oldu. Kimseye bir şey sormadığımız için sıkıntı olmuyor öyle şeyler. Günümü kendim düzenliyorum. Anlık yaşıyorum biraz. Planlı değil Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 34 - 34 (0)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Tuvalet ve duş kullanımı	Beraber kullanıyorlar. Bir tane tuvalet, bir tane duş yeri var burada. Yani bu kadar. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 36 - 36 (0)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Kağıtçıların birbiri ile bağı	Buradaki herkesi tanıyoruz. 4 – 5 senedir buradalar. Artık şey gibi olduk, sıkıntıları olduğunda da koşuyoruz. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 68 - 68 (0)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Yaşam sıklığı ve yeri	Her zaman değil. Ama çoğunlukla evet. Bazen arkadaşım var onda kalıyorum. Bazen de hava güzelse dışarda kalıyorum. Değilse de kuzenime gidiyorum. Memlekete gittiğim dönemler oluyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 28 - 28 (10)
	Evet öyle oluyor. Geliyorlar çalışmaya, depolarda yatıyorlar. Bazen de başka yerlerde. Depolarda yatanlar işte şey tarafında at yarışlarının orada, Veliefendinin orada, o taraflarda genellikle kalıyorlar. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 75 - 75 (0)
	Adamlar yemeğini burada yapıyor, burada yatıyorlar, burada banyosu, hayatı burası. Gidiyorlar 2 ay, 3 ay. 2 - 3 aydan sonra dayanamıyorlar evine gidiyor, tatil yapıp, kafasını dinleyip tekrar geri geliyor.

	Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 57 - 57 (0) Yani şöyle başka depoya da gidebilirler tabi. Sana bağlı. Sen ne kadar sağlamsın, para veriyor musun? Adamın hastası olunca, ihtiyacı olunca işini görüyor musun? Şöyle söyleyeyim mesela. Şunların tamamı yerli. Bir tanesi mesela şunlardan Abdullah isminde mesela bugün gitti. 2 – 2,5 aydır buradaydı. 3 hafta gidecek sonra geri gelecek. Bir de 3 gün burada 2 gün başka bir yıkıntı yerde 1 gün de tanıdığında kalanlar var. Onlar çoğunlukta tabi. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 59 - 60 (10)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Yaşam sıklığı ve yeri > depoda ve farklı yerlerde-rizomatik	Bazen arkadaşım var onda kalıyorum. Bazen de hava güzelse dışarda kalıyorum. Değilse de kuzenime gidiyorum. Memlekete gittiğim dönemler oluyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 28 - 28 (0)
	Geliyorlar çalışmaya, depolarda yatıyorlar. Bazen de başka yerlerde. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 75 - 75 (0)
	Adamlar yemeğini burada yapıyor, burada yatıyorlar, burada banyosu, hayatı burası. Gidiyorlar 2 ay, 3 ay. 2 - 3 aydan sonra dayanamıyorlar evine gidiyor, tatil yapıp, kafasını dinleyip tekrar geri geliyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 57 - 57 (0) Bir de 3 gün burada 2 gün başka bir yıkıntı yerde 1 gün de tanıdığında kalanlar var. Onlar çoğunlukta tabi. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 60 - 60 (0)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Oda kullanımı	O da değişiyor ama şu an 5.

	Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 32 - 32 (0)
	3 kişi, 3 kişi, 5 kişi 5 kişi. Yani kafa dengi olanlar kendilerine oda seçmişler. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 34 - 34 (4)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Yemek yeme alışkanlığı	Herkes kendi yemeğini yapar. Koğuş koğuş yeriz veya özel bir günse işte ne bileyim ramazan falansa ayrıştırma alanında hep beraber de yediğimiz oluyor. Tek tek de yiyoruz. Değişiyor yani. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 30 - 30 (0)
	Herkes o odada, herkes yemeğini, tüpünü her şeyini alıyor. Tüpünü alıyor, yemeğini yapıyor yani herkesin benden malı boşaldıktan sonra, odasına geçtikten sonraki hesapları onlarda. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 34 - 34 (5)
	Adamın iki tavası, üç bardağı vardır. Zaman zaman çöpte bulduğu bazı malzemeleri getirip kullanır. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 112 - 112 (0)
	Bireysel derken şöyle. Örneğin, benim koğuşumda, şu karşı koğuşta. Biz koğuş diyoruz. Bir tane odada 4 – 5 kişi beraber yiyor. Öbür odada 2 - 3 kişi yiyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 147 - 147 (0)
	Çok nadir. Örneğin işte Ramazanda. O zaman da biz elden geldiğince bazen çevre dostlarımız da. Ramazanda mesela burada 10 kişi falan burada yemek yedi. Koğuşlarına da gittiler, geldiler bizimle beraber de oturdular. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 151 - 151 (0)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Yemek yeme alışkanlığı > ortak yemek üretimi ve yeme eylemi	özel bir günse işte ne bileyim ramazan falansa ayrıştırma alanında hep beraber de yediğimiz oluyor.

	Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 30 - 30 (0) Tek tek de yiyoruz. Değişiyor yani. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 30 - 30 (0)
	Örneğin işte Ramazanda. O zaman da biz elden geldiğince bazen çevre dostlarımız da. Ramazanda mesela burada 10 kişi falan burada yemek yedi. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 151 - 151 (0)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Yemek yeme alışkanlığı > koğuş koğuş yemek üretimi ve yeme eylemi	Herkes kendi yemeğini yapar. Koğuş koğuş yeriz Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 30 - 30 (0)
	Herkes o odada, herkes yemeğini, tüpünü her şeyini alıyor. Tüpünü alıyor, yemeğini yapıyor yani herkesin benden malı boşaldıktan sonra, odasına geçtikten sonraki hesapları onlarda. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 34 - 34 (0) Örneğin, benim koğuşumda, şu karşı koğuşta. Biz koğuş diyoruz. Bir tane odada 4 – 5 kişi beraber yiyor. Öbür odada 2 - 3 kişi yiyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 147 - 147 (0)
Gündelik hayat ve rizomatik durum > Yemek yeme alışkanlığı > bireysel yemek üretimi ve yeme eylemi	Adamın iki tavası, üç bardağı vardır. Zaman zaman çöpte bulduğu bazı malzemeleri getirip kullanır. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 112 - 112 (0)
Resmi kurumlar ile ilişki	Bizimle iyi geçinmesi lazım devletin ama nerde.. Ancak depoları patlatsınlar. Biz olmasak ne yapacaklar acaba? Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 46 - 46 (0) Tabi yaşıyoruz. Yaptığımız iş illegal. Legal hale getirmeye çalıştılar o da bize uymadı. Bizim mesaiye sokmaya çalışıyorlar abla. Sen beni az çok tanıdın.

Yüzde 90ı benim gibi düşünüyor. Biz nasıl girelim o işe? Kelepçe tak daha iyi.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 48 - 48 (10)

Bağlamıyor, bağlamıyor. Yardıma yazıldım abla, bir ay oldu, bir aydan beri eve dediler gelip bakacaklar. Bir aydan beri gelmediler. Daha ben nasıl güveneyim? Daha ben bu işi nasıl yapmayayım?

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 12 - 12 (0)

Aslında belediye bize böyle şey yaptı. Dedi size dedi maaş bağlayacağız dedi. Mesela kaç para kazanıyorsunuz? Dedim benim ayda elime geçen para x geçiyor dedim. O dedim benim kirama, suyuma, elektriğime dedim … O zaman dedi ben sana dedi 4 bin lira dedi bağlayayım dedi. Sadece bana değil. Sigorta dedi. İyi tamam dedik, başvuruya girdik. Daha bir şey çıkmadı. Elimizden malları alana kadar herhalde. Çoluk çocuğumun rızkını Allah sağladı. Benim güçüm yetmez ama Allah'ın gücü yeter.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 26 - 26 (0)

Arabaları bırakıp gezemiyorlar. Onlar belediye zaten 6 – 7 saati bırakıyor ya o saatte çıkıyorlar toplamaya. O zaman arabaları tek bırakabiliyorlar

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 175 - 175 (0)

Buraya girmek yasak bize. Kalabalık ortama girmek yasak.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 251 - 251 (0)

	Resmî olarak bir şeyimiz yok, tamamen ruhsatsızız. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 18 - 18 (0)
	Sıfır atık projesinde biliyorsunuz Emine Erdoğan'ın özellikle ele aldığı bir proje. Bundan geçen sene yani pandeminin ortaları falandı, bayağı da sıkıntı yaşadık. Kılıçdaroğlu gitti, bir sürü milletvekilleri falan gitti. Onlar gidince medyaya da yansıdı, biraz geri adım attılar. Yoksa bir sürü açıklamalar var, haberlerde de var. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 18 - 18 (0)
	Bayağı yıktılar ettiler. Burayı yıkmak gibi durumları yok ama biz de zarar görüyoruz Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 20 - 20 (0)
	O zaman yaklaşık 100 bin liraya yakın zararımız oldu. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 20 - 20 (0)
	Herkes bir yerde bir yolunu buluyor. Yeri geliyor zabıtaya görünmek zorundasın. Çünkü tamamen resmî bir iş değil. Resmî yapmak istesen de yaptırmıyorlar. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 70 - 70 (0)
Resmi kurumlar ile ilişki > resmi kurumlara karşı öfke	Bunu kimse düşünmüyor. En çok da belediyeler. Şu anda bizi görsünler hadi diyecekler dağılın, durmayın. El arabalarıyla cadde içine girmek yasak. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 249 - 249 (0)

11

	Yasakmış abla. Kadınların diyor üstüne gidiyorsunuz diyor arabalarla. Öyle bir şey yok. Belediyenin uydurması işte. Neymiş onlara emir büyük yerden geliyor. Onlara laf geliyormuş. Siz bunları görmüyor musunuz, ortalıkta geziyorlar diye. Onlara laf geliyor diye onlar da bize fırçayı kayıyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 253 - 253 (0)
Resmi kurumlar ile ilişki > resmiyet karşıtlığı	Herkes bir yerde bir yolunu buluyor. Yeri geliyor zabıtaya görünmek zorundasın. Çünkü tamamen resmî bir iş değil. Resmî yapmak istesen de yaptırmıyorlar. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 70 - 70 (0)
	Benden bir sürü prosedür istiyor. Prosedürü uygulasam da vermiyor. Diyor ki ben bu işe Bakırköy'de izin vermiyorum diyor. Bura sadece değil. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 72 - 72 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin potansiyeli	Ben mi? Yani bu işte seni denetleyen yok. Mesai diye bir şey yok. Bir yere bağlı değilsin. Özgürsün aslında. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 12 - 12 (10)
	Tabi. Zorlukları var yok değil. Ama ben bu işi yapmayı biliyorum abla. Başka ne yapayım. Kimseden de emir almak istemem. Seviyorum evet. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 14 - 14 (0)
	Seviyorum abla. En azından kimseye muhtaç olmuyorum. Kendi kendime helal para yediriyorum çocuklarıma. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 36 - 36 (0)

	Bu iş çok farklı bir sektör. Şöyle düşün çaresiz insanların demeyeyim de özgürlüğüne düşkün insanların işi. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 14 - 14 (0)
	Emir kulluk yapamıyorum diyor. Örnek veriyorum yani ben de restoran işinden geliyorum. Ben şöyle diyelim. Çorbam niye tuzsuz diyebiliyor adam. Bunu evdeki eşine bile söylemiyor. Sonra bağırıp çağırabiliyor. Çatalı düşünce kaldırmak durumundasın. Masasını silmek zorundasın, bardağını getirmek zorundasın. Yani bu işte böyle bir şey yok. Bu işte özgürlük var. İstediği saatlerde istediği şekilde çalışıyorlar, gidiyorlar. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 16 - 16 (0)
	Adam garsonluk yaparak günde 200 lira alacağıma diyor, rızkımı kovalayayım diyor mesela. İsmi çöp ama her şey var. Her şey var. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 55 - 55 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin potansiyeli > bağımlılık yokluğu	Kimseden de emir almak istemem Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 14 - 14 (0)
	kimseye muhtaç olmuyorum Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 36 - 36 (0)
	Emir kulluk yapamıyorum Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 16 - 16 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin potansiyeli > özgürlük	Özgürsün Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 12 - 12 (0)
	özgürlüğüne Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 14 - 14 (0)

	özgürlük Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 16 - 16 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları	Zorluklar.. İşte çöple uğraşmak zor genel olarak. İnsanların istemedikleri şeyleri biz değerli buluyoruz. Böyle olunca da insanlar bize kötü gözle bakıyor. Sokakta yolunu değiştiriyor. Küfür ediyor. Bunlar zor. Kışın çalışması zor. Ellerimiz çatlıyor genellikle. Eldivenle de aynı verimi alamıyorsun. Hastalık olabiliyor. Gerçi artık bünyemiz alıştı. Ama en zoru dik sokaklar. Çekçek zorluyor o zaman hele doluysa.. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 16 - 16 (0)
	Zordur. Hele böyle uğraşmak daha zor. Bize de yasak konuldu. Kartonculara yasak diye. Biz de bu işi yapmazsak çoluk çocuğumuz aç kalır, sokaklarda kalırız yani, evimizi sokacak başımız olmaz. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 8 - 8 (0) İster istemez alışıyorsun ama iş olmayınca o insana öyle bir koyuyor ki boş gezmek. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 79 - 79 (0)
	En zor tarafı, ne yaparsan yap kağıtçısın. Milyonların da olsa dışarıdaki bakış açısını değiştiremiyorsun. İnsanların gözünde böyle. Özellikle geniş caddelerde arabaları beklersin bir de küfür ederler. 2 seneye yakın New York'ta kaldım, Brooklyn'de kaldım, New Jersey'de yaşadım. Kıbrıs'ta 2 sene yaşadım. Gürcistan'da 3 – 4 ay yaşadım. Birçok yere gittim. Özellikle de bunu şeyde gördüm Amerika'da. Bu aslında bu ülkenin genel olarak şeyi. İnsan olarak, ben insanım, benim insani değerim var diyebileceğim tek yer gördüm ben o da Amerikaydı. Yani şey yok. Çünkü şöyle düşünün. Yolda gidiyorsunuz, ayağınıza bir şey

battı. Bunun sorumlusu kimse bedelini ödüyor. Yolda araba çarptı, karakolda orada burada kimsenin parası geçmiyor, kimsenin dayısının sözü geçmiyor. Herkes hakkını alıyor. Bir kız öğrenciye araba çarptı. Bir milyar 100 bin Dolar sadece tazminat, 100 bin Dolar kızın sağlık harcamaları. 7 ay sadece psikolojik destek… Gösteriş budalalığı yok. Burada üçüncü sokaktan geçen bir bayanın parfüm kokusunu alabilirsiniz. Orada ben öyle bir şey görmedim. Manken gibi güzel bir kız, ayakkabısının burnu patlak. Herkesin elinde bir telefon var modelini öğrenemezsin. Çünkü onu ihtiyaç olarak kullanıyor, kapağını takmış. Böyle şeyler.
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 131 - 131 (0)

Üstüm başım bayağı kirli. İş elbiseleri var üzerimde. Adamın bir şey söylemesine gerek kalmadı, sadece benim üstüme baktı. Sen nereden biliyorsun ki? Anladım ben onu. Ben sadece şey dedim, sen malsın. Bu işin aslında çok zorlukları var. Kışın sokakta buz gibi, yazın yanıyorsun. Çöp kokusu. Bulaşıcı bir hastalık olabilir. Yani çocuklara söylüyoruz ama milyonda bir de olsa o tehlike var. Tabi bir de yokuşlar var. O bile bir zorluk. Çekçekle inerken de yük biniyor çıkarken de.
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 139 - 139 (0)

Bünye sağlamlaşıyor. Yani ilk bu işe girdiğimde ben senenin 3 – 4 ayı falan hastaydım. Sonradan herhalde…. En zorlukları onlar işte. Geliyorsun kendi yemeğini kendin yapıyorsun.
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 143 - 143 (0)

15

kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > dolmayan çekçek	iş olmayınca o insana öyle bir koyuyor ki boş gezmek Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 79 - 79 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > Kentlinin tepkisi	Böyle olunca da insanlar bize kötü gözle bakıyor. Sokakta yolunu değiştiriyor. Küfür ediyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 16 - 16 (0)
	İnsanların da hiç tahammülü yok. Mesela sadece araba yolu varsa insanlar yol verir ama arabayla karşılaştığında sıkıntı tabi. Bir de onca küfür yersin abla. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 117 - 117 (0)
	ne yaparsan yap kağıtçısın. Milyonların da olsa dışarıdaki bakış açısını değiştiremiyorsun. İnsanların gözünde böyle. Özellikle geniş caddelerde arabaları beklersin bir de küfür ederler. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 131 - 131 (0) geçerken arabasını kırıyorlar mesela. O tür şeyler çok oluyor. Sokaklarda da ben topladım. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 183 - 183 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > Kentlinin tepkisi > dilenci ve hırsız yaftası	Bir de Adana Çingeneleri geliyor işte. Ama onlar kağıt toplamıyorlar dilencilik yapıyorlar. Belediyeler bu sefer bize yansıtıyor. Çünkü onlar da böyle el arabalarıyla geziyorlar ya. Hepimizi bir sanıyorlar. Bizi bir sanıyorlar. İçeride tanıdıklarımız da oluyor. Mesela şimdi seninle nasıl konuşuyoruz? Onlarla da konuşuyoruz. Bizi bir sanıyorlar bu sefer. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 229 - 229 (0) Evet onlar da böyle arabalarla yapıyorlar. Bu sefer bize yansıyor onların yaptıkları.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 231 - 231 (0)

Bize yansıdığı için de biz de onları buraya sokmamaya çalışıyoruz ama gücümüz yetmiyor. Çünkü onlar daha kalabalıklar. Yani daha bulaşıklar.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 233 - 233 (0)

Çok kalabalıklar. Bir geliyorlar buraya 10 – 15 kişi geliyorlar böyle ayrı ayrı el arabalarıyla. Küçük küçük çocukların elinde mendiller satıyorlar. Bizde de çocuklar var istesek biz de yaparız ama bir araba çıktığını farz et. Araba çarpar. Bir sivil belediye aldığını farz et çocuklarımızı. Bu sefer gelip elimizden aldığını, üstümüzde hiçbir şey yok, nasıl çıkartacağız ondan sonra çocuğumuzu? Bu sefer bir de evlat açısı çekeceğiz, fakirlik yetmiyor gibi.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 235 - 235 (0)

Herkes farklı farklı muhabbetler çıkarıyor. İşte diyor kağıdı koz olarak kullanıyoruz, dileniyoruz. Dün mesela benim kız yanımdaydı, arkama ağladı, kıyamadım aldım. Aldığıma da pişman oldum, çok ağladı burada soğukta. Çok aşırı ağladı. Aldığıma da pişman oldum. Herkes de dedi ki koz olarak kullanıyorsun dedi, dilencilik yapıyorsun dedi.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 241 - 241 (0)

Dün benim kız yattı arabada, uyku ilacı verip yatırıyorsunuz diyor, dilencilik yapıyorsunuz diyor. Ben evladıma uyku ilacı nasıl vereyim de

	yatırayım? Böbrek bitiriyor zaten, böbrek eritiyormuş o uyku ilaçları. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 247 - 247 (0)
	Yani benim elemanlarım arasında kesinlikle dilencilik, hırsızlık olmaz. Kamera sistemi taktım burada. Örneğin polisler geldiğinde diyorum ki çıkın bakın diyorum. Çünkü ben bir de artık biz Bakırköy'ün, buralı sayılırım herkes bizi tanıyor. Ama dışarıdaki kişi gelir, her yerden gelir. Zaman zaman hırsızlık yapıyorlar zaman zaman dilencilik yapıyorlar. Ben dilenci çocukları gördüğümde çok kızıyorum mesela. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 72 - 72 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > Kentlinin tepkisi > darp	geçerken arabasını kırıyorlar mesela. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 183 - 183 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > Kentlinin tepkisi > dışlama	bize kötü gözle bakıyor Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 16 - 16 (0)
	İnsanların da hiç tahammülü yok Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 117 - 117 (0)
	ne yaparsan yap kağıtçısın Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 131 - 131 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > Kentlinin tepkisi > küfür	Sokakta yolunu değiştiriyor. Küfür ediyor Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 16 - 16 (0)
	onca küfür yersin Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 117 - 117 (0)
	küfür ederler Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 131 - 131 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > Kentlinin tepkisi > yol değiştirme	yolunu değiştiriyor Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 16 - 16 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > hastalık	Hastalık

	Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 16 - 16 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > atmosferik koşullar	Kışın çalışması zor. Ellerimiz çatlıyor genellikle. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 16 - 16 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > yokuş	dik sokaklar. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 16 - 16 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > yasak	yasak Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 8 - 8 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İşin problemli tarafları > çöp	çöple Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 16 - 16 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İş yapma süresi	12 senedir. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 8 - 8 (0)
	8 yaşından beri. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 4 - 4 (0)
	2014 – 15 yılları arasında girdik bu işe. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 10 - 10 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İş yapma süresi > 10 -	2014 – 15 yılları arasında girdik bu işe. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 10 - 10 (0)
kağıtçılığın kişilerdeki algısı > İş yapma süresi > 10 +	12 senedir. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 8 - 8 (0)
	8 yaşından beri. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 4 - 4 (0)
Kağıt işi tanımı > Rota oluşumu	Sırayla geziyorum sokakları. Çöp tenekeleri sokak dönüşlerinde genel olarak var. Oraları denk getirmeye çalışırım. Bazen iş yerleri eğer aran iyiyse kağıt plastik falan verir. Oralardan geçiyorum. Öyle oluyor. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 22 - 22 (0)

	Mesela bu taraflarda dolduramıyorum, üstleri sırayla alıyorum. Ortaya geliyorum, mesela yine olmadı, bu sefer bu taraflara gidiyorum. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 105 - 105 (0) Değiştiriyorum yani doldurana kadar değiştiriyorum. Dolduğu an, mesela bakıyorum ki bu tarafta doldu. Bırakıyorum başka takıyorum. Bu taraflara gidiyorum bu sefer onu doldurmaya bakıyorum. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 107 - 107 (0)
Kağıt işi tanımı > Rota oluşumu > rastgele	Öyle geziyorum. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 101 - 101 (0) Mesela bu taraflarda dolduramıyorum, üstleri sırayla alıyorum. Ortaya geliyorum, mesela yine olmadı, bu sefer bu taraflara gidiyorum. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 105 - 105 (0) Değiştiriyorum yani doldurana kadar değiştiriyorum. Dolduğu an, mesela bakıyorum ki bu tarafta doldu. Bırakıyorum başka takıyorum. Bu taraflara gidiyorum bu sefer onu doldurmaya bakıyorum. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 107 - 107 (0)
Kağıt işi tanımı > Rota oluşumu > sıra sıra ve belirli noktalardan geçerek (sokak birleşimleri)	Sırayla geziyorum sokakları. Çöp tenekeleri sokak dönüşlerinde genel olarak var. Oraları denk getirmeye çalışırım. Bazen iş yerleri eğer aran iyiyse kağıt plastik falan verir. Oralardan geçiyorum. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 22 - 22 (0)
Kağıt işi tanımı > Depoda çalışan kişi sayısı	Değişiyor. Yani şöyle söyleyeyim. Bazen 10 kişiye de düşüyor, bazen 30 kişi de oluyor. Bazen burada olmuyorlar, bazen gidiyorlar, birileri gidiyor, birileri geliyor. Yerli çalışanlar

	var yani vatandaş olarak yerli. Bazıları Suriyeli. Bazıları sarhoş, sokakta yatanlar. Öyle yani. Siz merak ettiğiniz şeyleri sorun ben size söyleyeyim. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 28 - 28 (0)
	Sadece benim yanımda 6 tane var. 3 tanesi sokakta topluyor, 3 tanesi de burada ayrıştırmacı. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 30 - 30 (0)
Kağıt işi tanımı > Parasal boyut	Zaten buradan kazandığımız 100- 150, yer geliyor 200. 300 liraya bile çıkamıyoruz. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 267 - 267 (0)
	Çıkmıyor. Genelde 200 - 150. 300'e çıkmıyor. Düzgün mal alırsan. Mesela kitap, plastik, düzgün böyle temiz de gelirse alıyorsun. Ama o da bu dönemlerde olmuyor, eskidendi. O eskidendi abla. Bu dönemlerde hiçbir şey yok. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 269 - 269 (0)
	Kendileri topladığı mal kadar para alıyorlar. Örnek veriyorum yani şu anda ben haftalıkları veriyorum işte böyle bir tanesi 600, bir tanesi 700 falan filan böyle. Cumartesiden cumartesiye hesap görüyoruz biz. Cuma günü akşam hesap görülüyor. Cuma günü hesap görülür, cumartesi ben herkesin parasını görürüm. Tekrar hafta başlangıcı olur. Burada haftalık alırlar aylık değil. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 16 - 16 (0)
	Onlar kendisi kendilerine bir yevmiye belirleyebiliyor mesela. Ben günlük 300 liraya

	çalışırım bu kadar alırım diyebiliyorlar, ona göre mücadele ediyorlar. Bu onların şeyi. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 18 - 18 (0)
	Yani bir de tabi bu şans işi. Bu işe yönelmelerinin bir sebebi de bu. Örneğin adam işe çıkıyor 5 saatte arabasını dolduruyor. Bir tanesi de bir çıkıyor adam temizlik yapıyor, bir anda geliyor. Bir saat sonrasında buraya geliyorlar. Bu biraz da ticari yönü. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 54 - 54 (0)
Kağıt işi tanımı > Çalışma saatleri ve süresi	Yani belirli bir saati yok ama ben genelde 10 gibi başlarım akşam 8e kadar devam ederim. İşler kötüyse veya paraya ihtiyacım varsa 12ye kadar yolu var. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 20 - 20 (0)
	Biz 8'de işi bitiriyoruz. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 277 - 277 (0)
	8'de işi bitiriyoruz ama bazen de geçe kalıyoruz yalan yok. Bazen 10 - 11'e kadar duruyoruz. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 279 - 279 (0)
	Dolduramayınca çok geçe kadar da sürüyor. Mesela dün saat 23:30'da eve gittim. Çünkü dün iş hiç yoktu. İnşallah umarım bugün de öyle olmaz. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 302 - 302 (0)
	Bir kişinin günlük 300 – 400 lira kazanabilmesi için yani en az 12 saat çalışması lazım. En az. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 52 - 52 (0)
Kağıt işi tanımı > İş süreci	Karton plastik metal. Öyle şeyler. Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 24 - 24 (0)

Kaynımın arabasına götürüyoruz, kaynım bana günlük 100 lira veriyor.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 30 - 30 (0)

Orada duruyor, anahtarlarını alıyor. 3 tane de Afgan. Dışarıdan mal getiriyorlar, kantara koyuyorlar o yazıyor. İçerideki 3 tane adam yardım ediyorlar onları ayrıştırıyorlar bu sefer. Buradaki ayrıştırmaya da gelince şöyle. Buraya 3 kalemde alıyoruz biz. Örneğin bir tanesi kağıt, bir tanesi maden alüminyum, değerli maden, bir tanesi de işte plastik. 3 kaleme bölünüyor burada. Ondan sonra tabi bunlar oraya gidiyor, orada da sadece plastik 7 kaleme dönüşüyor. Diğeri 2 kaleme dönüşüyor.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 42 - 42 (0)

Nereye giderseniz gidin aynı şeyleri duyacaksınız, çünkü sistem aynı. Mal gelir, kantara gider. Boşalır. 3 kaleme bölünür. Sistem bu. Türkiye'nin her tarafında böyle. Ondan sonra şöyle. Mesela az önceki benim biraderim. İki tane kamyonetimiz var bizim. Ondan sonra mal yükleniyor. Mesela kağıt yüklenir. O da nakliye işine bakıyor. O gider, boşaltır getirir fişiyle falan buraya yazar. Ben olmazsam o bakıyor. O şekilde ilerliyor. Mesela inşaat işi çağırır seni, çatısını temizletir, evini temizleyip boşaltan olur. Böyle şeyler. Yakuplu'da bir tane bayan, 3 – 4 ay evvel ölmüş. Oğlu Danimarka'da yaşıyor. Muhasebecim beni aradı dedi böyle böyle. Tamam dedim gidiyoruz komple boşaltıyoruz.

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-X: 110 - 110 (0)

Açımlanmış Bölümler

burası önemli. Planlı bir kurgunun olmaması rizomatik yaşantının göstergesi
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 34 - 34 (0)

nda değil bazıları. Para pul gözlerini boyamış. Acıları biriktirip sepete atıyorlar. Sonra onlar aniden sepetten çıkıp canlarına okuyor. Uzun konuştum ama anladın mı abla?
Hayata dair düşünceleri çok gelişkin
Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Z: 42 - 42 (0)

---

kotka

ÇEKÇEK

Bakırköy Depo > Bakırköy Depo-Y: 215 - 215 (0)

EK C: Bilgilendirilmiş Onam Formu

İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimari Tasarım Programı öğretim üyesi Doç. Dr. Mehmet Emin Şalgamcıoğlu ve doktora öğrencisi Öğr. Gör. Pınar Geçkili Karaman tarafından yürütülen "kağıt toplayıcıların ürettiği göçebe mekanlar" konusunda yürütülen araştırmaya katılımınız rica olunmaktadır. Bu çalışmada katılımınız tamamen gönüllülük esasına dayanır. Lütfen aşağıdaki bilgileri okuyunuz ve katılmaya karar vermeden önce anlamadığınız herhangi bir şey varsa çekinmeden sorunuz.

ÇALIŞMANIN ADI: Madunun Sonsuz Türevi Olarak Müsvedde Mekan: İstanbul'da Kağit Toplayicilar Üzerinden Bir Tür Çeviri

ÇALIŞMANIN AMACI: Göçebe mekan üzerinden kentteki ötekinin dilini okuyabilmek

PROSEDÜRLER:
Bu çalışmaya gönüllü katılmak istemeniz halinde yürütülecek çalışmalar şöyledir:

-Araştırmacı ile yapılacak derinlemesine görüşme
-Ses kaydı alınması
-Kağıt işi rotasının deneyimlenmesi adına, iş esnasında beraber yürüyüş

OLASI RİSKLER VE RAHATSIZLIKLAR: -

TOPLUMA VE/VEYA DENEKLERE OLASI FAYDALARI:

Kentin ötekisi olarak kodlanan kesimin sesini duyurmak.
Yeni bir kent okuması üretmek.
İnformal mekan üretimini literatüre katmak.

ONAM FORMU TALEP YÖNTEMİ:

■ yazılı belge □ sözlü □ sesli kayıt □ görüntülü kayıt □ çevrimiçi onay

GİZLİLİK:
Bu çalışmayla bağlantılı olarak elde edilen ve sizinle özdeşleşmiş her bilgi gizli kalacak, üçüncü kişilerle paylaşılmayacak ve yalnızca sizin izniniz ile ifşa edilecektir. Gizlilik, tanımlanmış bir kodlama prosedürüyle sağlanacak ve kod çözümüne erişim yalnızca çalışmanın sorumlusu araştırmacıyla sınırlı kalacaktır. Araştırma sonuçları tüm gizlilik ilkelerine uyularak sadece bilimsel çalışmalarda kullanılacaktır. Tüm veriler sınırlı erişime sahip güvenli ve şifreli bir veritabanında tutulacaktır.

Tabi olunan deponun yeri paylaşılmayacaktır.

KATILIM VE AYRILMA:

Bu çalışmanın içinde olmak isteyip istemediğinize tamamen bağımsız ve etki altında kalmadan karar veriniz. Bu çalışmaya gönüllü olarak katılmaya karar vermeniz halinde dahi, sahip olduğunuz herhangi bir hakkı kaybetmeden veya herhangi bir cezaya maruz kalmadan istediğiniz zaman çekilebilirsiniz.

ARAŞTIRMACILARIN KİMLİĞİ:

Bu araştırma ile ilgili herhangi bir sorunuz veya endişeniz varsa, lütfen iletişime geçiniz:

Pınar Geçkili Karaman
İstanbul Teknik Üniversitesi

Yukarıda açıklanan prosedürleri anladım. Sorularım tatmin olacağım şekilde yanıtlandı ve dilediğim zaman ayrılma hakkım saklı kalmak koşulu ile bu çalışmaya katılmayı onaylıyorum. Bu formun bir kopyası tarafıma verildi.

Tarih:

Katılımcının Adı,Soyadı:

İmzası:

İletişim Bilgileri:

e-posta: Telefon:

İletişim bilgilerimin diğer araştırmacıların benimle iletişime geçebilmesi için "ortak araştırma havuzuna" aktarılmasını

□ kabul ediyorum □ kabul etmiyorum (lütfen uygun seçeneği işaretleyiniz)

Sorumlu Araştırıcı-Öğretim Üyesi İmza
(Bilimsel Projenin Yürütücüsü
ya da Lisansüstü Tez Danışmanı): Doç. Dr. Mehmet Emin Şalgamcıoğlu

(varsa) Yardımcı Araştırıcı İmza
(Araştırmada görev/sorumluluk alan diğer öğretim elemanı
ya da Lisansüstü Tez Yürüten Öğrenci): Öğr. Gör. Pınar Geçkili Karaman

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyad : Pınar Geçkili Karaman

ÖĞRENİM DURUMU:

- **Lisans :** 2014, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü
- **Yüksek lisans :** 2018, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık, Mimari Tasarım Programı

MESLEKİ DENEYİM VE ÖDÜLLER:

- 2019 yılında IAPS Culture & Space programının düzenlemiş olduğu makale seçkisinde ödül aldı.
- 2017 yılı Mayıs ayında Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin uluslararası platformda düzenlemiş olduğu Bandırma Tasarım Parkı yarışmasında ekibi ile ikincilik ödülü aldı.
- 2017 yılı Haziran Antalya Mimarlar Odasının düzenlemiş olduğu Genç Mimarlar Yarışması'nda finalist oldu kazandı.
- 2016 yılında YTONG'un düzenlemiş olduğu Mimari Fikir Projesi Yarışması'nda eşdeğer ödül almıştır.

DOKTORA TEZİNDEN TÜRETİLEN YAYINLAR, SUNUMLAR VE PATENTLER:

- Geçkili Karaman, P., & Şalgamcıoğlu, M. E. (2025). Hidden Actors of Urban Sustainability: Waste Pickers in Istanbul. *Sustainability*, *17*(14), 6236. https://doi.org/10.3390/su17146236
- Geçkili Karaman P., 2025, Opportunities of Nomadic Space: Sound of Paper Collectors in Istanbul, *Enquiry*, ARCC, İstanbul

DİĞER YAYINLAR, SUNUMLAR VE PATENTLER:

Makaleler:

- Geçkili Karaman P., 2021, Kalıcılığın Yıkımı Üzerine: Esneklik ve Aidiyet, *Tasarım+Kuram Dergisi*, MSGSÜ, İstanbul

Projeler:

- TÜBİTAK 2209-A Projesi- Geçkili Karaman P., Gürpınar B., (Mart 2023-Eylül 2024). "Fiziksel Sınırdan Algısal Sınıra Dönüşen Getto Kavramı: Savaş Sonrası Gettosu ve Gecekondu Bölgeleri", TUBİTAK.

Kongre / Sempozyum Seminer Bildiri Kitaplarında Yer Alan Yayınlar ve Söyleşiler:

- Geçkili Karaman P., Aralık, 2023. 3 Kitap 3 Akademisyen Semineri, *Türkiye Tasarım Vakfı*, İstanbul.

- Geçkili Karaman P., 2021, Mekansal Aidiyet ve Konut, *İstanbul Gelişim Üniversitesi 5. İç Mimarlık Söyleşileri*, İstanbul

Kitap & Kitap Bölümleri:

- Geçkili Karaman P., (2024). Cumhuriyetin 100. Yılında Mimarlık, Kent Fenomenlerinin Tektoniği İstilası Üzerine: Eskişehir Kılıçoğlu Tuğla ve Kiremit Fabrikası, ed: Akpınar Aksagür İ., Önal Hoşkara Ş., İdealKent, Ankara, ISBN: 978-625-98568-2-7

- Geçkili Karaman P., (2024). Kent Fenomenlerinin Tektoniği İstilası Üzerine: Eskişehir Kılıçoğlu Tuğla ve Kiremit Fabrikası, *Cumhuriyetin 100. Yılında Mimarlık*, İdealkent Yayınları, Ankara

- Geçkili Karaman P.,2021, Yer, Tektonik ve Dönüşüm Üzerine, *Mahalle, Bellek ve Dönüşüm: Fikirtepe*, Pınar Geçkili Karaman ve Ayşe Okudan Editörlüğünde, İstanbul Ticaret Üniversitesi Yayınları, İstanbul

- Geçkili Karaman P., 2022, Ben ve Başkası Arasındaki Sınırın Yıkımı Sürecinde Bir Araç Olarak Mekan, *Sonsuz Bir "Kentsel Artikülasyon" Mekanı Olarak İstanbul*, Hülya Turgut, Demet Mungan, Nevşet Gül Çanakçıoğlu Editörlüğünde, Özyeğin Üniversitesi Yayınları, İstanbul, ss.392-421

- Geçkili Karaman P., 2021, Dönüşümün Poetikası: Aalto Deneyselliğine Dair, *Mimarlar Neden Bachelard Okur?*, M. Taha Tunç, Sümeyye Yıldız, Editör, KETEBE Yayınları, İstanbul, ss.235-253